

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 17 / Sayı: 200 / Ağustos 1998 / 5,- DM

15. yılda siyaset için askerlik askerlik temelinde siyaset

Barişa yeni bir şans: PKK ateşkes ilan etti

"İlan edilen ateşkesin Dünya Barış Günü'nde halkların barış özlemine verilmiş anlamlı bir karşılık olduğuna kuşku yok. Elbette ateşkesin sonucunu böylesi bir talepte bulunan çevrelerin tutarlılığı ve her şeyden önce Türk tarafının tutumu tayin edecek."

● Ali Haydar Kaytan yoldaşın yazısı 4. sayfada

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sexwebûn 200. sayısında

Serxwebûn'un 200. sayısını, içinde bulunulan süreç açısından hassas bir ayda çıkarıyor. 16 yıl boyunca partimiz PKK öncülüğünde yaratılan ulusal kurtuluş mücadelesinin ideolojik-politik yayın organı olarak görev yürüten Serxwebûn gazetesi, savaşa, parti-ordu-ve cepheyle birlikte derinleşmesini sürdürüyor.

200. sayısına ulaşan Serxwebûn gazetesi, Kürdistan'da başlatılan insanlık savaşının ideolojik-politik taşıyıcısı olma görevi ile sadece Kürdistan gerçekliğindeki değil, Türkiye ve dünya siyasal-politik gelişmelerinde de yazımsal ağırlığını sürdürmektedir. Geçen 200 sayılık yazımsal-düşünsel maratonda, partimiz PKK'nin insanlığa karşı duyduğu sorumluluk duygusuyla hareket etmek birinci planda yer almıştır. Bu kuşkusuz Kürdistan devriminin bir özelliğidir.

Bu 200. sayımızda, Meral Kırır yoldaşın bir değerlendirme yazısını yayınlıyoruz. Devrim gerçekliği içinde ulaşılan düşünce düzeyinin tüm sahalara taşınmasında Serxwebûn'un rolü açısından önemli vurguların bulunduğu yazı, Serxwebûn emekçiliğinin de kısa bir özeti olmaktadır.

İlk sayısından bugüne kadar birçok isimless yazım emekçisini yetiştiren Serxwebûn gazetesi en büyük gücü, perspektifi ve derinliği PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaşına aittir. Kürdistan devrim gerçekliğinin temellerinden olan, kişilikte sosyalist ölçütleri oturtma ve düşman gerçekliğini bu temelde yenilgiye uğratma çabası bizzat Önderliğimizin yoğun emekleriyle Serxwebûn sayfalarından, tüm parti-ordu ve cephe mensuplarımızın yanısıra, düşmanı dahi düşündüren, bir yerde devrim temelinde kendi düşmanını eğiten şeklinde, devrimin her sahasına taşınmıştır. Bu temelde Serxwebûn'u vareden PKK gerçeği, onun öncüsü ve savaşan yapısı olmuştur.

Yeniden ele alınan, terbiye edilen bir yaşamın ideolojisini hem düşüncede, hem de pratikte yakalamanın ismi olan, yaşamlarıyla Serxwebûn okulunun iyi birer öğrencisi olan PKK basın yayın şehitlerini de bu 200. sayı vesilesiyle anmak istiyoruz.

Tüm Kürdistan şehitleri bu okulun öğrencileri olarak bundan sonraki her sayıda, her satırda yaşatılacaklardır.

15 Ağustos Atılımı'nın 14. yılı kutlu olsun ve 15. savaş yılı başarılı olsun.
Tüm ARGK birliklerine, komutan ve savaşçı yapısına!

Değerli yoldaşlarım!
15 Ağustos Atılımı'nın 14. yıldönümünü kutlarken, hepinizi, 15. yılın anlamını bütün yönleriyle kavratma kadar, gereklerini başarıyla yerine getirme temelinde selamlıyorum.

15 Ağustos Atılımı, savaş gerçeği ve büyük yaşam dönüşümünde her geçen gün sadece halkımız gerçekliğinde devrimci dönüşümcü bir tarzda çok etkili olmakla kalmıyor, başta bölge olmak üzere uluslararası alanda da kalıcı bir etki

birakıyor. Şimdiye kadar doğru dürüst bir sorun olarak bile görülmek istenilmeyen Kürt sorunu, artık yüzyılın temel, belki de en son büyük devrimi olarak değerlendiriliyor.

Buna göre her devletin politikalarını gözden geçirip yeniden bir oluşumu kadar, kendinden yana nasıl bir çözüm bulacaklarına dair yoğun bir gelişme yaşanmaktadır. Yine kendi ulusal kurtuluş gerçeğimizde de doğru bir iktidarlaşmanın bütün boyutlarıyla ele alınmasının yanısıra, her düzeyde tüm kurumlarda güncel bir sorun olarak değerlendiriliyor. Artık sorunun kabulünden ziyade, çözümün nasıl başarıyla geliştirile-

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaşın değerlendirmesi 12. sayfada

15 Ağustos Atılımı'nın 15. yılına girerken KÜRDİSTAN KAZANIYOR

"Türk devletinin Kürtlere karşı politikaları Kuzey'de ne ise, Güney'de de aynıdır. Kuzey'de korucular, Güney'de ihanetçiler bu politikaların suç ortaklarıdır. Bu kadar açık hale gelen iç ihanet, gerillanın son iki yıldır yürüttüğü direniş karşısında iyice sıkışmış durumda."

● Yazısı 4. sayfada

Yalnız savaş değil, yaşam, siyaset, kültür ve iktidar alanları geliştireceğiz

Geçmiş süreçlerde düşman değerlendirmelerini oldukça doğruya yakın yaptık. Düşmanını doğru değerlendiremeyen veya yanlış değerlendiren, eksik değerlendiren bir hareket kesinlikle yanlışa çalışır, yanlışa çarpar ve bunun sonucu kaybeder.

Daha somut olarak karşısında savaştığımız gücü değerlendirmeye yatırırsak, PKK ve TC gerçeği belki de günümüz dünyasında birbirleriyle en amansız, adeta canavarca boğuşan bir gerçekliği ifade ediyor. Hatta bu yüzyılın en ilginç ve en acımasız boğuşmalarından birisidir. Belki de 20. yüzyılın son yıllarında, dünya ça-

pında en dikkate değer savaşımıdır. Dikkat çeken bir savaş durumunun yaşandığı açıktır. Biraz daha tarihe bakıp değerlendirdiğimizde, TC ve onun türediği Osmanlı feodal egemenliğinin Kürdistan ve Anadolu topraklarında vahşet ve barbarlık temelinde kendi emekçilerini de büyük bir katliama, sömürüye maruz bıraktığını görürüz. Çapulcu bir biçimde sınıflaşmayı esas alan, herhangi bir uygarlıksal gelişmeye katkısı olmadan varolan uygarlık değerlerini, yerleşik alanları, toprakları, kültür değerlerini talan ederek bir sınıflaşmayı yaşayan gerçekliktir.

● Devamı 2. sayfada

15 AĞUSTOS ATILIMI HALKI YENİDEN YARATMA ADIMIDIR

Serxwebûn: 1984 yılı 15 Ağustos'u ile 1998 yılı 15 Ağustos'u karşılaştırıldığında ortaya nasıl bir tablo çıkmaktadır? 14 yıl önceki hedefler nelerdi, bunların ne kadarına ulaşıldı? 15 Ağustos Atılımı genelde dünya halkları, özelde Kürt halkı için neyi ifade ediyor?

Cemal yoldaş: Yaşadığımız günler, tarihimizin en önemli adımı olan 15 Ağustos Atılımı'nın 15. yılına girişi olan günler olmasından ötürü gerçekten önemlidir. Bu

vesileyle sizlerle yaptığımız bu röportajın da bizim açımızdan en azından belli bir değeri teşkil ettiğini belirtmemiz gerekiyor. 15 Ağustos Atılımı gibi çok görkemli bir olayı dile getirebilmemizin, sözle ifade edebilmemizin çok güç olduğuna inanıyoruz. Ama yine de dilimizin döndüğü kadar, en azından somut gerçekliklerimizden hareketle bazı şeyleri dile getirmeye çalışacağız.

● Devamı 8. sayfada

Marjinalleşen TC gerçeği ve seçim arayışlarının iç yüzü üzerine

"İç ve dış politikadaki sorunların ve tıkanmanın nedeni, Kürdistan'da devrimci savaşa karşı özel savaşın yenilgisidir. Türk özel savaşı devrimci savaşa karşı askeri, siyasi, ekonomik, ideolojik vb. bütün alanlarda yenilmiştir. Özel savaşında yenilen rejim, iç ve dış politikadaki ilişkilerini, desteğini ve yönetme özelliğini kaybettiği gibi, devlet olarak kurumları da işlevsizleşmiştir."

● Cihan Eren yoldaşın yazısı 5. sayfada

Bireycilik devrimden ve ülkeden kopuştur

Felsefi açıdan ben; "ruhsal eylemlerin etkisiz bir bireysimdir." Kişisel düşünceler, duygular, bilinç, kendini esas alma, kendini genel önüne çıkarma, 'ben'e özgüdür. 'Ben' aynı zamanda bencilliği içerir. Salt kendini düşünme, kendini işin merkezine koyma, her şeyi kendi çıkarlarına göre düşünme ve düzenlemedir.

'Ben'in, bencilliğin özü; bireyciliğe ve özel mülkiyete dayanır. Burada bireysel, ruhsal, manevi, moral dünyası bireycilik üzerinde şekillenir.

Bu sosyal, siyasal açıdan yalnızlaşmayı, toplumsal çıkarları yadsımayı getirir. Kapitalizmde özel mülkiyete dayalı bireycilik olgusu, sonuçta bir tür hayvanlaşmaya götürür.

Hegel 'ben'i; "kendinin düşüncesi" olarak tanımlar. Burada düşünüş tarzı sadece "kendinin"dir. Kendisi dışında olanı dışlıyor. Bu felsefik açıdan bireysel düşünüş tarzı oluyor. Aynı zamanda bencillik ve egoizmdir.

● Devamı 16. sayfada

Şehit Hogir yoldaşın
anı yazısı 21. sayfada

● *PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaştan yeni dönem talimatı*

Yalnız savaş değil, yaşam, siyaset, kültür ve iktidar alanları geliştireceğiz

● *baştarafı 1. sayfada*

Ortadoğu'daki Türk egemen gerçeği feodal tarzdır. Tamen başka halklar, hatta kendi halkı üzerinde en barbar biçimiyle bir egemenlik sistemini kurmuştur. Bir de feodal dönemi açan bir devrim olarak islamiyeti en gerici bir tarzda, hem dönem itibarıyla, hem de biçimde arkasına almak, en güçlü merkezi feodal imparatorluğu kurmak ve onlarca halkın katliamına bu aracı dayatmak temelinde tarihin en karanlık bir dönemini ifade eder.

İşte böyle bir aracın bir kalıntısı olarak 20. yüzyılın başlarında çok çarpık, köhne bir devletin işgal, istila geleneğini, yine kültürleri, halkları soykırıma tabi tutmayı esas alan, dışarıdan geliştirilen bir burjuva yapılanmasıyla ilkin İttihat Terakki dönemi, daha sonra kemalizm, cumhuriyet ve cumhuriyette faşist burjuva diktatörlüğünün şekillenmesiyle halkların kabusu olan bir rejimin kurulduğunu görüyoruz. Bunun tarihçesi çokça işlenmiştir, fazla açma gereği yok. Ama iki temel özelliği veya birkaç temel özelliği vurguladığımızda, herhangi devrimsel ve demokratik bir değerinin olmadığını görüyoruz. Avrupa burjuva devrimlerine benzer bir yanı da yoktur, ama kullanmıştır. Yine o dönemlerde gerçekleşen sosyalist devrimlere, Sovyet sistemine de benzer bir yanı yoktur ama bundan da yararlanmasını bilmiştir. Söylenebilecek en temel özellik kemalist rejim şahsında: hem Batılı burjuva gelişimi faşist amaçlı kullanımı, hem de bu dönemin bir diğer rejimi Sovyet sosyalist rejiminin iki dengesini birbirine karşı kullanarak veya iki gücü birbirlerine karşı kullanarak her ikisinden de çarpıtmayı ya da çalmayı bilerek kendisini şekillendiren bir rejim olmuştur.

Kemalizm dışarıyı böyle değerlendiren, içeride de "sınıfsız, imtiyazsız bir kütleyiz" adı altında büyük bir ulus şovenizmi, "Ne mutlu Türküm diyene!" veya "Bir Türk dünyaya bedeldir!" biçiminde bütün Anadolu kültürlerini, halklarını, azınlıklarını -buna Türk halkı da dahildir- çok şoven bir ulus anlayışı içinde eritmek istemiştir. Aynı zamanda en tekelci bir sınıf sömürüsü temelinde ideolojik, ekonomik ve siyasi olarak bir merkezileşmeyi ve acımasız bir faşist diktatörlüğü kendine özgü geliştirerek belki de hiçbir halkın, halkların üzerinde uygulanmamış bir diktayı uygulamıştır. Yüzyılların ve tarihin en görkemli uygarlıklarını ezip geçmiştir. Özellikle Grekler, Ermeniler, Kürtler ve birçok azınlık veya halk kimliği mezar haline getirilmiştir. Yine Türkleri de dünyaya pazarladılar ve günümüzde de Türk halkının, en ağır bunalım içinde tutularak yönetilen bir halk konumuna düşürülmesi, kemalist rejimin doğası gereğidir.

Bizleri daha çok ilgilendiren bu rejime karşı 20. yüzyılın son çeyreğinde başlatmış olduğumuz savaştır. Tam çeyrek asırdır TC biçiminde adlandırdığımız ve yine kemalist rejim olarak değerlendirdiğimiz gerçeklik eğer bilimsel olarak çözümlenemez, kendisine karşı bir hareket düzenlenemezse ve buna karşı bir hareketi öngörmezsek, toplumsal yaşam için söyleyeceğiniz tek bir söz kalamaz. Rejimin "sen bitirilmişsin ve Ağrı dağının tepesinde gömülsün, üzerin de betonlanmıştır, 50 yıllık bir mezar dasın" dediği bir durumda, biz Türkiye tarihini ve ulus-toplum gerçekliğimizi yoklamaya çalıştık. Daha doğrusu karşıdaki rejim 'sen çok

tan ölmüşsün, ne kimlik iddiası, ne haklar-maklar meselesi, ölü olanın hakkı mı olur? Bir mirasın vardı o da çoktan ele geçirildi, çapul bir kapitalizme peşkeş çekildi' diyor.

İşte resmi ideolojinin asıl söylemek istediği budur. Kendilerine göre "Sen bir ölüsün!" deyiminde haklılar, daha doğrusu bunu sağlamışlar. Hâlâ resmi ideoloji bunu ifade ediyor. Geçmişte böyle şeyler düşünülüyordu, tartışılıyordu ama şu anda kimsiniz? Şu anda üzerinize bile gelirken sizleri güç yerine koymamasının nedeni budur. Örneğin "Kürt sorunu yoktur, terör sorunu var, birkaç anarşistin terörizm sorunudur..." deyimini dünya çapında söylüyor ve uygulamak istiyor. Bu, resmi ideolojinin özü gereğidir. Şimdi rejimi böyle ana hatlarıyla tanımladıktan sonra, daha çarpıcı olan bizim 25 yıllık savaşımızda düşmanın nasıl bir duruma getirildiğidir. Bu işe ilk başlayan birisi olarak kendime zor bela, "Kürt olabilir miyim?" diye soru sordum. "Kabul edeyim mi, etmeyeyim mi?" diye bir ikircilikli durum içinde bulunduğumu hâlâ hatırlıyorum. Baktım gerçeklik daha ağır basıyor, bilimsel olarak kabullenmekten başka çare yok. Çocukluktan beri bu izlenim

Bütün bu süreçler kapsamlı olarak incelenmiştir.

İşte bu son günlerde TC cephesinde 2000'li yılların komutanlığı tespit ediliyor. Yeni bir komuta tespitine gidilmiştir. Şüphesiz kemalist geleneklere tamamen bağlı bir komutanlıktır. Bu yeni komutanlığın özel savaş niteliğinde olduğunu hemen belirtmek gerekiyor. Aslında özel savaş komutanlığında yeni bir dönem veya 2000'li yılların dönemi demek gerekiyor. Buna Hüseyin Kıvrıkoğlu dönemi de diyebiliriz. Önemli olan isimler değil, içeriğidir. Şüphesiz burada da belirleyici olan özel savaş gücüdür. Bu dönemde parlamento, sivil hükümet ve hatta çözümlenici odak olarak cumhurbaşkanlığı gibi kavramlara yer yoktur. Sivil siyasi kurumlar, partiler dahil, Özel Kuvvetler Komutanlığı, yani genelkurmayda somutlaşan ve içinde de Özel Kuvvetler Komutanlığı'nın hakim olduğu bir savaş rejiminin yan kurumları olarak düşünülmesi gerekiyor. Bu önümüzdeki dönemde daha istikrarlı ve daha hakim bir biçimde özel savaş harp komutanlığının kendisine bağlı parlamentoyu dünyaya karşı kullanacağı açıktır. İçeride de kendi halkına karşı kullanır. Sağı ve soluyla si-

munu ve partileri politika üretmekten yoksun bırakmış. Bütününü hepsi bağimli ve bu da korkunç bir zayıflık demektir. Türkiye'de durum budur.

TC ateşten bir çemberde

Bütün bunların yanında daha da felç olmuş bir ekonomi, üst sermaye de dahil ağır basan bir buhranı yaşayan bütün sosyal kurumlar sözkonusudur. İşte göstergeler; enflasyon, dış ticaret açıkları, satamayan bir ekonomi, dolayısıyla üretmeyen bir durum, muazzam bir işsizlik ve bir de Avrupa kapılarında bu krizi çözmek için başvuracağı imkanların kalmasıyla birlikte, artık dünyayı eskisi gibi kullanamama gerçekliği sözkonusu. Başta NATO'yu eskisi gibi kullanamıyor. NATO içinde çatlaklık var. Avrupa bu karaktardaki bir Türkiye'ye eskisi gibi arka çıkamıyor, çıkamaz da. Zaten Yunanistan gibi ülkeler tümüyle karşısında. Bir de NATO'nun stratejisi değişmiştir. Eski tarzda Türkiye'ye rol biçemez. Amerika'nın, İsrail'in ricası ve dayatmalarına Avrupa fazla eskisi gibi alet olamaz. Daha da önemlisi, Avrupa 'ya benim normlarıma dikkat edeceksin, ya da ben seni ekonomik olarak sıkacağım' demektedir.

"Medyada geçen dikkat çekici bazı sözlere tanık oldum: 2000 yılının komutanlığı biraz daha ılımlı, yani şahin de değil, güvercin karakterli olacaktı. Söze bakarsan bir umut bile uyandırabilir, ama kesinlikle çok dikkatli olunması gereken bir döneme girildiği açık. Bu dönemin tipik özelliği öyle sanıldığı gibi ılımlı, barış güvercinlikli bir dönemi teşkil etmeyeceği söylenebilir, fakat özel savaşı tırmandıracak bir kuvveti olmadığını da belirtmek gerekiyor."

Dolayısıyla ekonomik çözüm için Avrupa'nın katkıları giderek olumsuzluğa dönüşecek. Nitekim Ortadoğu'da da işler iyi değil. İsrail'e dayanan dış politika bütün Arap alemini, İran'ı karşısına alıyor ve bu çok ciddi bir çelişkidir. Şüphesiz bu çelişkilerden savaş cephemizin yararlanması sözkonusu. Daha da artan çelişkiler olacaktır. İsrail'e dayalı politika er geç Türkiye'yi Ortadoğu halklarıyla karşı karşıya getirecektir. İnsan haklarıyla çelişkisi onu Avrupa'yla karşı karşıya getiriyor. Orta Asya'ya yüklenmesi kendisini Rusya ile karşı karşıya getiriyor. Balkanlar'a daha fazla müdahale etmesi Balkan'daki ezeli düşmanlarıyla kendisini karşı karşıya getiriyor. Aynı durum Kafkas ülkeleri için de geçerli. Böylelikle hem içeride, hem dışarıda kendisini ateşten bir çember içinde bulmak zorunda.

Gladio Türkiye'nin tek organize ve hakim gücüdür

Ekonomik, sosyal, iç ve dış politikada tıkanmış bir Türkiye... Bu tıkanmanın bir devrimle çözülmesini önlemek için müthiş bir karşı-devrimin, yani Amerika'nın uyguladığı bütün devrimleri bastırma yöntemlerinin en gelişmiş ifadesi kullanılmaktadır. NATO bünyesindeki gladio teşkilatı Türkiye'nin tek organize gücü olarak, hem kendi halkından, hatta ordu içinde birçok birliklerden, hükümetten, parlamentodan ağırlıklı olarak; bu gizli rejimin kendini daha ne kadar gizleyebileceği Susurluk tartışmalarıyla biraz açığa çıktı. Örtbas etmeye çalışılıyor, ama

mümkün değil. Çete karakteri, kanun dışı karakteri her geçen gün daha fazla açığa çıkıyor. Sonuç olarak bu rejimin giderek açığa çıkacağı, teşhir olacağı ve teşhirle birlikte tecrit olacağı çok açık.

Özel Kuvvetler Komutanlığı rejimi -dikkat edilirse genelkurmayın tamamı bile demiyoruz- klasik devlet kurumlarıyla çelişkili. Hatta emniyet genel müdürlüğüyle bile olan çelişkisi çok çarpıcı bir biçimde ortaya çıktı. Böyle olmak zorunda, çünkü başka türlü savaş yürütülemez. Ama çok çelişkili bu durumun fazla uzun süreli olması da düşünülemez. Yani en güçlü, en birliği sağlar gibi gözüküyordu yerde aslında en çelişkili, en güçsüz ve en parçalanmaya müsait bir dönemi yaşıyor diyebiliriz.

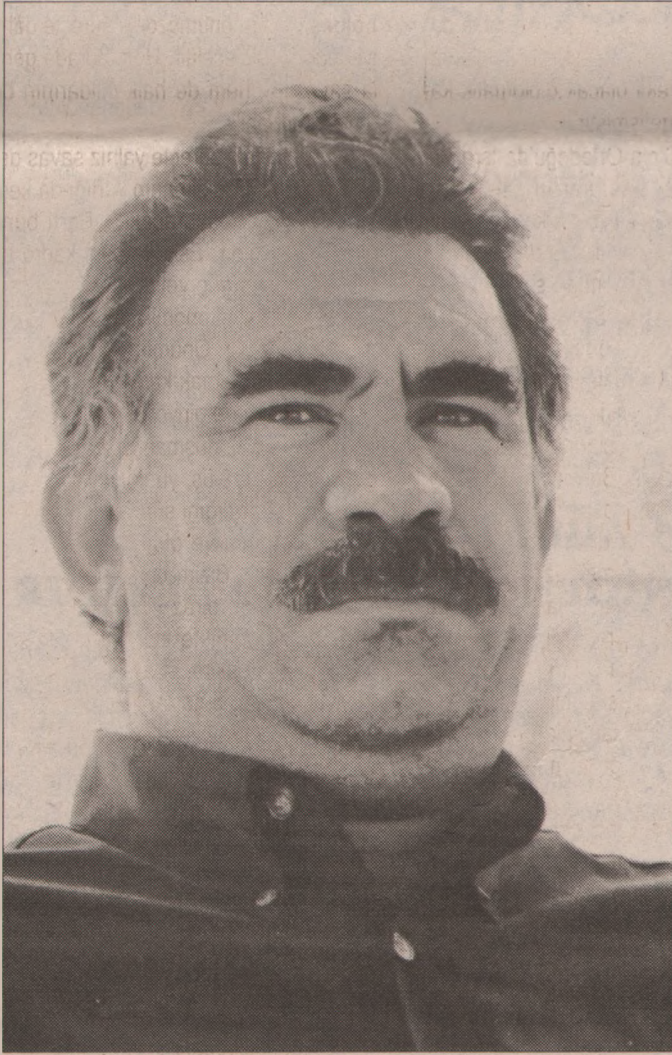
Şu son dört yıla, daha önceki dört yıl ve dört yıl daha gerisine bakarsak, özel savaş rejiminin bir tırmanış halinde yükseldiğini görürüz. Genelkurmay döneminde belli bir zemin oluştu. Torumtay ve Özal döneminde ve biraz da Körfez Savaşı'nın yarattığı etkilenmeyle "acaba bu Kürt meselesine daha değişik baksak mı?" denildi, fakat cesaret bile edilmedi. Bunu söyleyenler alaşağı oldu. Güreş dönemiyle özel savaş biraz daha tırmandırıldı. Özellikle '94'te "kesin bastırırız" denildi, bütün planlar buna göre idi. Ama bilinen nedenlerle biz bunu biraz aştık.

1994-95 ile birlikte "marjinallik" biçiminde kesin bitirilecek denildi. Genelkurmay ikinci başkanı şu açıklamayı yapıyordu: "Askeri olarak bitmiştir. Marjinalleşen, yozlaşan gruplar vardır. Onların da içinde adamlarımız vardır. Çağrı yapacağız, kendimiz için bir kuvvet, yani öyle ilişki kuracağız ki, sağlam gerillayı öldürecek, yenileri gelsin. Yani marjinal grupları gerçek gerillayı önlemek için kullanacağız." Nitekim Şemdin ve kaçan ögeler çok iyi örneklerdir. Her marjinalite birkaç gerillayı öldürür ve böylece belki zamana yayılır, ama tam sonuç almaz. Böylesine daha sinsi, özel savaş karakteri daha gelişmiş bir dört yılı da yaşadı.

Güreş dönemi daha açık, cepheden saldırı dönemiydi. Bu marjinal dönem ise daha gizli, sinsi, işbirlikçi-hain güçleri biraz kullanarak uzun sürse de, sonuç alma gibi bir amaca sahip. Bu biraz sınırlandırılmış da olsa hâlâ devam ediyor.

Böylesine tırmanan bir özel savaş, onun Özel Kuvvetler Komutanlığı -sözümona- 2000 yılına girerken kendini sağlamlaştırmış gibi gözüküyor. Aslında bir şey en zirvedeyken başaşağı gider. Bu işin zirvesi 1994-95 yıllarıydı. Düşüşe geçti ve bu marjinal dönem bu düşüşü önlemek içindi. Dolayısıyla şu anda bir zirve demiyoruz, aslında zirve o yıllardı, düşüşe geçmiştir. Düşüşün hızını kesmek için marjinalleşme teorisi, yeni bir Kürt işbirlikçi sınıfı teorisi geliştirilmeye çalışıldı. Ama sanırım bundan sonra daha ılımlı bir yaklaşım geliştirebilir.

Önümüzdeki dönemi daha iyi kavramak için bunu tartışmamız gerekebilir. Bu ılımlılık ne olabilir? Medyada geçen dikkat çekici birkaç söze tanık oldum: 2000 yılının komutanlığı biraz daha ılımlı, yani şahin de değil, güvercin karakterli olacaktı. Söze bakarsan bir umut bile uyandırabilir, ama kesinlikle çok dikkatli olunması gereken bir döneme girildiği açık. Bu dönemin tipik özelliği öyle sanıldığı gibi ılımlı, barış güvercinli bir dönemi teşkil etmeyeceği söylenebilir, fakat özel savaşı tırmandıracak bir kuvveti olmadığını da belirtmek gerekiyor. Esas itibarıyla zirvesini kullandı. Nasıl ki, bizde de bu

giderek bilimsel bir araştırmaya dönüştü. '70'lerde giderek bu bilimsel araştırmanın sonuçlarını cesaretle dile getirmeye çalıştım. İlk bulduğumuz sonuçlar; oldukça ileri düzeyde, hatta çağdaş bir sömürge olmanın da daha gerisinde olduğumuz gerçeğiydi.

İki sözcükle başlattığımız hareket, 25 yıllık savaşla sonuç aldı. Bu savaşın çok çeşitli aşamaları var: İdeolojik grup dönemi, kitleselleşme, askerleşme... Hilvan-Siverek savaşçılığı. Daha derli toplu olarak 15 Ağustos Atılım süreci. 15 Ağustos Atılım'ını da kendi içinde silahlı propaganda biçiminde bir başlatma, kalıcı bir gerillaya dönüşme, serhildanlar ve gerillanın yenilmezliğini ve büyümesini esas alan bir dönem. Buna karşı rejimin aldığı tedbirler, geliştirdiği özel savaş ve günümüze kadar geliştirdiği durumlar...

vil partileri tamamen ajan örgütleri gibi çalıştırır. Hepsinin içinde özel savaş komutanlığının adamları vardır. Sivil örgütler için de aynı şeyler söylenebilir. Öyle demokratik sivil inisiyatif yoktur, içinde ajanları var, onları da dilediği gibi kullanacaktır. Bunun yanında halkı özellikle din yoluyla, kültür, spor yoluyla kullanacaktır. Nitekim sporu, dini ve sanatı çok etkili bir biçimde kullanma durumundadır. Fakat bütün bunlara rağmen, 'acaba bu gelişmiş bir özel savaş dönemi midir?' diye bir soru sormak gerekebilir. Tam tersine, 2000 yılına dayalı Türkiye Cumhuriyeti'nin, kemalist rejiminin, Özel Kuvvetler Komutanlığı'nın, genelkurmayın tarihinin en zayıf dönemini yaşadığını vurgulamak gerekiyor. Bir rejim ki, bütün olağan yöntemleri, olağan parlamentoyu, iradeli hükümeti, cumhurbaşkanlığı, kanu-

geçen süreçte kısmen yozlaşma gerçekleştirse, özel savaş komutanlığında da bir yozlaşma ve çeteleşme çok daha ileri boyutlarda gerçekleşti. Bu tür rejimlerin özelliğidir, ilk anda vurur başardıysa olur, yoksa yozlaşmaya başlar, devleti kendi içinde çürütür.

ÖKK ömrünü uzatmak istiyor

Bu yeni sürece ne kadar çarpıcı girildiğini dost-düşman herkes iyi biliyor. Dolayısıyla eskisi gibi kendilerini toparlamaları oldukça zor. Çözülüşü devrimle aşılmayana kadar, yani ilımlı yöntemle durdurmak da denilebilir. Ama şu anda Özel Kuvvetler Komutanlığı yıkılmayacak kadar yumuşak yöntemlerle kendini tamir ederek, ömrünü uzatmak isteyecektir.

Bunu iki boyutlu yapacak; içeride kısmi yumuşama, demokratik paketlerin açılması biçiminde gündemleştirebilirler. Daha da bağlantılı olarak dış politikada, Avrupa, özellikle de Almanya ile yeniden bunu başlatmak isteyebilirler. Avrupa'dan insan haklarına, demokrasiye verdikleri destek kadar yanıt bulabilirler. *"İçeride biraz yumuşa dıştan destek sağlarsın"* biçiminde bir gelişmenin olacağı hemen hemen kesin gibi. Önümüzdeki bir, iki, üç, hatta dört yıllık genelkurmaylık dönemi ve bir seçim süreci söz konusu. Bu seçimin de politika içinde bir araç olarak kullanılacağı kesindir. Sanırım hükümet teşkili, hatta yeni bir cumhurbaşkanı, yeni bir parlamento ve yine içeride biraz insan hakları, demokrasi ile Türkiye'yi kurtarma bu plan çerçevesindedir.

Şimdi bizim açımızdan çok daha önemli olan Kürtlere, özelde PKK Kürtlere veya devrimine bu planlama içinde nasıl yer verildiğidir.

Eskisi kadar şiddetli olur veya olmaz, ama buna verecekleri yanıt şüphesiz devrimci Kürt, Kürdistan eğilimini kırma ya devam etmek olacaktır. Orduyu kullanabilecekleri kadar kullanmışlardır, ordu yıpranmıştır. Bütün yöntemler, teknikler denenmiştir. İşte *"teröre karşı terör"* politikalarıyla, askeri yöntemle bastırma işine devam edeceklerdir. Fakat eskisi kadar iddialı, hızlı sonuç alma gibi bir gayretleri görülmeyebilir veya azalabilir. Bununla birlikte bir yöntemi daha devreye geçireceklerdir; bazı Kürt haklarını kabul ederek. Bunun için de kültür, dil ve bunun son bir örneği olarak Diyarbakır'da CHP demokrasi paketinin açılışını yaptı. İşte bunu tekrar ısıtıp gündeme sokabilirler. Demokratikleşmenin önemli parçası olarak bunun içinde oluşturdukları bir Kürt işbirlikçi sınıfı var... Avrupa'da, özellikle İsveç, Norveç gibi ülkelerde besledikleri ve hazırladıkları bazı örgütler var. Almanya buna yeni bir kan vermek isteyebilir. Elbette bu arada çelişki gibi gözüксе de, bazı kültür kurumlarını bastırabilirler. Çeşitli yurtsever kurumların kapatılmasını sağlayabilirler. Kendi işbirlikçi öğelerinin ve özellikle de kültür faaliyetlerinin önünü açmak için bunu yapabilirler. Böyle bir eğilim giderek gelişebilir. TC ile bu temelde bir anlaşma imkanları da var.

Demek ki -tam dememekle birlikte- bir işbirlikçi Kürt çözümü bu planlamanın içinde bir ihtimal olarak düşünülebilir. Her an her türlü gelişme olabilir. Bunu bir öngörü olarak belirtiyoruz. HADEP'i de bu biçimde hazırlamak istediler, ama tutmadı. İşbirlikçi örgütlerinden, bazılarını da çektiler. Ekonomik faaliyetlerle de, örneğin bir GAP çerçevesinde desteklediler, ama o da tutmuyor. Bir Kürtçe televizyon deneyebilirler mi? Bu da oldukça riskli. Med TV tarzı bir görsel araç yerine, tamamen kendi denetimleri altında bir görsel araç olabilir. Bunun yanında enstitüler, sahte Kürt okulları açılabilir. Bunu daha çok Güney Kürdistan'daki güçleriyle birlikte yapmak istediler. Hatta Güney'deki küçük-burjuva karakterli YNK'yi de kullanmak istediler. Fazla başarılı olunmadığı biliniyor.

Özellikle Güney savaşımız ihanetin başarısını oldukça sınırlamıştır. Aslında

ihanete dayalı Kürtçülük son bir-iki yıldır bilinçli olarak geliştirdiğimiz savaşımın boşa çıkarıldı. Dolayısıyla bir reforma girişmeleri de PKK'nin direnç gücünün yıkılmasına, tasfiyesine bağlı. Bu aşamada bunu çok yavaş deneyecekler. Bizi yumuşatmak isteyecekler. Ama gelişmenin pek de öyle istedikleri noktalara gelmediğini gördüklerinde daha sert yönelecekler ve ya zayıf da olsa, bir ihtimal 'artık PKK'yle uzlaşmaktan başka çaremiz yok' diyecekleri bir noktaya da gelebilirler. Ama henüz bu noktaya gelmekten uzaklar. Askeri şiddet yöntemini, başarılı oldukları oranda işbirlikçi-reformist anlayışları, planları ve güçleri devreye geçirebilirler. İçte, dışta bunun çabaları var. Bütün bunlar da tutmazsa o zaman PKK'nin kapısı çalınabilir veya 'hele gel, seninle konuşalım' gibi ilginç bir dönem de ortaya çıkabilir.

Çok genel olarak önümüzdeki süreci böyle değerlendirmek mümkün. Dikkat edilirse yine karşımızda özel savaş ve onun Özel Kuvvetler Komutanlığı ve buna bağlı olarak işbirlikçi sağı ve soluyla, parlamentosuyla, hükümetiyle, bütün sanat, ekonomi, kültür, din kurumlarıyla, faşistleriyle ve Avrupa ile yeniden ilişkiler, İsrail'e daha derinleştirilen bir askeri ittifak, bölge çapında hakimiyet peşinde koşan bir Türk stratejisi daha da ağırlık kazanabilir. Kısaca önümüzdeki dönemde TC cephesinde olası gelişmeler olarak karşımıza çıkacak tablo ana hatlarıyla böyle. Bütünyle özel savaş rejimine bağlı bir ekonomi, siyasi, sosyal yaşam... Diplomaside de temel dayanağı olan İsrail, Yahudi sermaye lobisi, dünya çapında onun ittifaklarını sağlıyor. Bunu Ortadoğu'dan Orta Asya'ya doğru daha da hızlı götürmek istiyorlar, fakat bu bile daha şimdiden muazzam bir karşı tepkiye yol açmış bulunuyor.

Ya gerilla ordulaşması, ya gerilla ordulaşması

Peki bizim, yani savaşın diğer ucundaki PKK'nin durumu ne olacaktır?

Şimdiye kadar PKK tarihçesini anlatık. İdeolojik grup çok iyi bildiğiniz bir aşama. 1977-80 Hilvan dönemi; ilkel isyan ve köylüler savaşı. Daha derinlikli olarak 15 Ağustos hazırlıkları ile bir silahlı propaganda dönemi ve bu aşağı yukarı '87'ye kadar uzanıyor. Yine bunun üzerine geliştirilmiş gerilla dönemi: Gerillayı oturtma; 1987-90. Serhildanlar ve kalıcı gerilla dönemi; 1990-94. Gerillanın tasfiyesini önleme ve gerillayı daha kalıcı, daha olgun kılma ve gerilla dönemine açılım; 1994-98. Yaptığımız bütün çalışmalar bu amaca yöneliktir.

Dikkat edilirse bu dönemde ordulaşma ve partileşme çabalarımız hızından bir şey kaybetmeden devam ediyor. Aynı zamanda çözölen gerilla, çözölen PKK oluyor. Özellikle 1990-94 arası buna karşı şiddetli bir mücadele var. 1994-98 arasında da *"ya partileşme ya partileşme"*, *"ya gerilla ordulaşması, ya gerilla ordulaşması"* diyoruz. Özellikle bu dönemlerde gerillamızın yozlaşması, çözölüşü ve işbirlikçi eğilimin ortaya çıkışı çok kapsamlı değerlendirilmiştir. Buna zemin teşkil eden köylü anlayışlar, değişim dönüşümde iddialı olmayan, hatta giderek partiyi dıştalamaya ilkel, yarı kontravari duruma kadar gitmiş birlik-komuta anlayışları ele alınmıştır. Neredeyse marjinalleşmeye içimizde yanıt olma, yenilgiye neredeyse hazır olma gibi durumlara karşı partileşmeye yüklenmemiz, özellikle '94'lerle birlikte ve daha güçlü bir gerilla için ideolojik-politik öncelikli ve gerillanın gerçek dayanıklılığını, sağlamlığını kesinleştiren bir çalışma dönemi...

İşte '98'e böyle geldik. Bu az çok başarılı bir çalışmadır. Çok zorlansak da, içimizdeki nedenlerden dolayı tam istediğimiz gibi olmasa da, başardığımız bir çalışmadır. Artık bundan sonra kendi cephemizde tam partileşme, olgunlaşan PKK ile onun öncülüğü altında temel taktilere göre hareket eden nitelikli bir gerilla dönemi açılabilir.

Parti öncülüğündeki partileşme aslında önemli bir dönemi ifade ediyor. Büyük hatalardan, yetmezliklerden ders çıkarma, çok sıkı bir eğitim ve hâlâ çok önemli düzeyde kitle zemini, askeri zeminlerin elde bulunması...

Başarılı bir gerilla için kitle ilişkileri tatminkardır; mevcut gerilla güçlerinin eğitim düzeyi olgun bir gerillalaşma için tatminkardır; gerilla savaşı için çok önemli olan üslenmeye doğru bir gelişme ileri düzeyde yakalanmıştır; teknik donanım kesinlikle bir gerilla savaşı için tatminkardır, daha da geliştirilebilir. İçinde büyük yanlışlıklar, yanlışlar barınsa da bir savaş için oldukça büyük rol oynayabilecek bu tecrübe tatminkardır, iyi kullanılabilir. Belki nicelik sorunları olabilir, fakat bu nicelik için potansiyel de her tarafta vardır. İstenilen bir cesaretle, bu-

"İsrail'e dayalı politika er geç Türkiye'yi Ortadoğu halklarıyla karşı karşıya getirecektir. İnsan haklarıyla çelişkisi Avrupa'yla karşı karşıya getiriyor. Orta Asya'ya yüklenmesi kendisini Rusya ile karşı karşıya getiriyor. Balkanlara daha fazla müdahale etmesi Balkanlar'daki ezeli düşmanlarıyla kendisini karşı karşıya getiriyor. Aynı durum Kafkas ülkeleri için de geçerli. Böylelikle hem içeride, hem dışarıda kendisini ateşten bir çember içinde bulmak zorunda."

yüklükte gerilla ordulaşması mümkündür. Örgütsel çalışmalara dikkat edilirse istenilen düzeye getirilebilir. Bununla daha da bağlantılı olarak gerilla, gerilla savaşımı için gerekli olacak diplomatik kanallar oldukça gelişmiştir.

Özellikle TC'nin Ortadoğu'da İsrail ile geliştirdiği ittifak hem İran'ın, hem Arap sahasının gerilla için bir arka cephe olmasına imkan vermiştir. Bu daha çarpıcı bir gelişme olarak bundan sonra rolünü oynayabilir. İran-Irak Savaşı'nın yarattığı olumlu atmosferle, Körfez Savaşı'nın da günümüze kadar geliştirdiği olumlu atmosferin daha gelişkin bir süreci, Türk-İsrail ittifakının sonuçlarına bağlı gelişebilir. Kafkasya'daki, Balkanlar'daki çatışmalar, buralardaki dost ilişkiler daha da gelişebilir. Ve hatta diplomasinin -gerillayla da bağlantılı olmak üzere- katkıları hiçbir dönemle karşılaştırılamayacak kadar bir düzeyde seyredebilir. Bunun yanında halkımızın, parçaların içindeki ve dışındaki desteği kesin gelişmiştir. Gerillaya dört parçadan katılımlar vardır. Halkımızın parçalı birliği aşılmış, genel bir ulusal birliği vardır.

En önemlisi de kendi içimizde doğru bir komuta, yönetim anlayışı savaşı verildi. Başta PKK'nin merkezi kadroları olmak üzere, tüm iddialı kadroların çizgiye göre hem savaşta, hem siyasi ve diğer bütün alanlarda yanıt verecek bir gücü yakalamaları söz konusu. Bütün bu saydığım olumlu, elverişli etkenlerin rol ifade edebilmesi için sağlam kadro politikası ve kadro hazırlıkları ileri düzeydedir. Kesinlikle devrimciğe dayalı örgütlenme ve yönetilme daha güçlü bir biçimde götürülebilir. Yedekleriyle birlikte sürekli yenileyerek güç kazanabilir. Dolayısıyla bizim kendi cephemizdeki halk savaşımız, devrimci savaşımız, hiçbir dönemle kıyaslanmayacak kadar cephe gerilerine, dost güçlerin dostluk anlayışına dayanma şansını yakalamıştır. Bütün Kürdistan parçalarında halkımızın dostluğunda belli bir zemine dayanma diğer dönemlerle kıyaslanmayacak kadar gelişmiştir. Kuzey Kürdistan'da istikrarlı bir gerillanın temel bütün çekirdeklerine sahip olması sağlanmış, kitle ilişkilerinin varlığı sürdürülebilmıştır. En önemlisi de, en amansız özel savaş süreçlerini geride bırakıp, kendi inisiyatifli altında özel savaşın bütün zaafını değerlendirerek ol-

gunlaşan gerilla, savaş tarzını yaratma çıkışını yapabilecek güçtedir. Bugünkü veya bu dönemdeki bütün çalışmalarımızın esas noktası, aslında hem siyasi, hem askeri savaşımızda kadromuzun sağlam bir çıkış yapmasına yöneliktir. Bunun bütün ideolojik-politik bilinç hazırlığı, teknik donanımı ve iddiası ileri bir düzeydedir.

Dikkat edilirse, bir Hilvan-Siverek sürecine, 15 Ağustos Atılımı'na böyle başlamadık. 1994-95'te halimiz gerçekten çok zordaydı, sıkıntılar çok ileri düzeydeydi. Ama şimdi '98'in ortalarına bakıyoruz, ideolojik-politik olarak çok iyi çözümlenmiş, herkeste kişilik çözümlemesine kadar indirgenmiş, net! Neredeyse herkesin kendini itiraf ettiği ve doğru temelde yapılandığı, neyi, nasıl ele almak gerektiği kadar, düşmanı iyi tanımak kadar kendini iyi tanımak ve bir de bütün bunları bir tecrübeyle deneme şansına sahip olduğu bir süreçtir.

Her kurtarılmış bölge bir iktidar bölgesidir

Şüphesiz bu savaşçı diplomaside daha da geliştirmek isten bile değil. Legal ve diğer siyasi alan çalışmalarını başarıyla geliştirmek mümkündür. Ulusal Kongre, Sürgün Parlamentosu, yerel parlamentolar önümüzdeki dönemde gelişebilir. Hatta bir nevi kendimizi yönetme, **devrim hükümeti** gibi bir kurum gelişebilir. Parçalı da olsa, ikili-üçlü iktidar biçiminde de olsa, bunu önümüzdeki dönemde Güney'de ve Kuzey'de geliştirebiliriz. Kurtarılmış alanlar daha çarpıcı gelişebilir, aslında şimdi de var. İkili iktidar, kurtarılmış bölgeler adım adım geliştirilerek, giderek bizden yana ağır basabilir. Güney'de alan hakimiyeti, Kuzey'de hakeza alan hakimiyetinde gelişme olabilir. **Her kurtarılmış bölge aynı zamanda bir iktidar bölgesidir.** Bu önümüzdeki süreçte daha iyi değerlendirilecektir. Hem burada gerilla savaşımı, hem de halk iktidarının birimleri kurulabilir.

Önümüzdeki süreçte yalnız savaş değil, siyasal iktidar olmanın varlığı da kendini daha çok duyuracaktır. Parti buna biraz hazırlıklıdır. Eski ve yeni kadro birleşimiyle buna güç yetirebilir. Bunun alt yapısı, lojistiği, ekonomik imkanları fazladır, geliştirilebilir. Önümüzdeki sürece en iddialı, umutlu olmak kadar en pratik hazırlıklı bir biçimde giriyoruz.

Denilebilir ki, düşman cephesinde daha fazla bir çözölüş, yumuşama yöntemleriyle kendi varlığını sürdürme ve bunun arzettiği olumlu ve olumsuz yönler yaşanmaktadır... Bizim cephede ise daha iyi hazırlanmış, biraz yorulmuş, yıpranmış olmakla birlikte kendini tazelemiş, çizgiye daha hakim, stratejik olarak kendini kanıtlamış, ama taktikte de oldukça yerli yerine oturabilecek bir süreç yakalanmıştır. Önümüzdeki sürece böyle yükleneceğiz, belki de çok kapsamlı olmayabilir, ama daha kaliteli gerilla ile eylemlilik kalıcı, ciddi bir biçimde yürütülebilir. Daha güvenilir kitle ilişkileri giderek gelişebilir. Bütün bunlar önümüzdeki pratiğin meseleleridir.

Bir plan hakkında ancak bu kadar konuşabilir veya sadece konuşmaz, vurabiliriz. Bundan sonrası için çok daha önemli olan görevin konuşma dili;urma dilidir. Veya konuşma dili ile vurma yumruğu olabilecek misiniz, olamayacak mısınız? Sorun şimdi gelip buraya dayanıyor.

Mevcut değerlendirmelere baktığımızda zaten halkımızın içinde bulunduğu bir halk savaşı durumudur. Bu olumlu bir gelişmedir. Sıkıntılar; işkencesi, yoksullukları, açlıkları, zindanı olsa da, Kürdistan halkının bir halk savaşı dönemini yaşaması bir rönesanstır, bir uyanıştır, bir örgütlenmedir. Bizzat yaşama hakkının sağlanacağı dönemdir.

Savaş dönemlerinden gurur duyulur

Savaşlar bayram dönemleri olarak değerlendirilir. Halkın yoksulluğu, işkenceli yaşamı, bunlara sadece hakkını verirken **çelişkeleşmeye**, savaşla, ateşle ya-

ratılan bir halk gerçeğine götürülebilir. Öncü parti, öncü gerilla da ondan sorumludur; halk savaşını yenilgiye götürmemek, onun dili, onun yumruğu olmak zorundadır. Parti onun dilidir, gerilla onun yumruğudur. İkisi güçlü çalışırsa eşsiz bir zafer dönemi haline de gelebilir. Önümüzdeki dönem zafere yakın bir gelişme olmak kadar, zaten mevcut hazırlık düzeyi bunu zorluyor.

Bununla birlikte içte bir çözölüş veya başka işbirlikçi bir eğilim gelişebilir mi? Biz bu konuyu çok araştırdık, çok ayıkladık ve zeminini de, temsilcilerini de kuruttuk. Hiç çıkmaz demiyoruz, Kürdistan realitesinde ihanet adeta bir virüs gibidir ve her kanda bulunur. Ortam buldu mu derhal kişiler zemin olur. Bir tane virüs de baş olur, çürütür. Bu mümkündür, ama şu anda bu hastalığı kontrol altına almak kadar, öldürücü darbeyi veya içineyi de vurmuşuz. Kolay kolay gelişeceğini sanmıyorum. En azından önümüzdeki dönemde bizi 1994-95'teki gibi tehdit edecek içteki bir işbirlikçi eğilim yok. İhanet sınırlandırılmış, onun beslendiği kişilik zemini sınırlandırılmış ve işbirlikçilerin elebaşları da neredeyse tüketilmiş durumdadır. Özellikle Avrupa'dan ya da legaliteden geliştirilebilecek herhangi bir işbirlikçi durum zayıftır. Gerilla ve parti kadroları hakim olduktan sonra bunların hepsini bir yumrukla yere sermek isten bile değildir. Gelişmek isteyenler de laf düzeyinde kalırlar. Gerillada bile bir-iki sahte komutan çıkarsa anında cezalandırılır. Kısaca böyle bir tehlike arz etmemelidir düşünülemez. İçinde oldukça sağlamlaştırdığımızı belirtmek gerekiyor.

Bütün bunlara rağmen eksik olan nedir?

Sağlam dilin, sağlam yumruğun oluşturulmasıdır.

Yani tarz, tempo meselesine hükmetmek... Şimdi planlamamızın beyni, iradesi, dili, yumruğu olmak belirleyici olacak. Bütün bu söylenenler doğru, ama tıpkı reel sosyalizmde görüldüğü gibi, *"sosyalizm tamam sıra komünizmde"* derken nasıl ki en kirlı, en çirkin bir kapitalizme gittilerse, biz de kendimizi böyle aldatarak *"her şey tamam zafere doğru gidiyoruz"* dediğimiz noktada parti içinde en pis olumsuzluk senin karşına bir kötü yenilgi olarak çıkmıştır. Olmaması için ne gerekiyor? Daha şiddetli bir sınıf savaşımı, daha şiddetli bir taktik savaş, içte ve dışta bütün engellere rağmen, bütün hedeflere ulaşmak için, doğru önderlik gerçeğinde ifadesini bulan bir tarz-temponun sahibi olabilmek...

Aslında **planlamamızın canalcı özü, önderlik gerçeği ve tarzındaki dili, yumruğu yakalayabilmektir.** İşte bu zaferi getirir. Bu sağlanmazsa ve özellikle bir öncü kadromuzun mutlaka rol oynaması gerekir dersek, zaferde darbe bu noktada yenilebilir. Sizin arzettiğiniz tehlike de bu yönlüdür. Bunu da önderlik olarak boşa çıkarmak için gördüğünüz gibi şiddetli bir çaba gösterdik. Yedekleriyle birlikte geniş bir kadro topluluğu var. Büyük ihtimalle bunların düzenlenmesiyle, bir talihsizlik olmazsa, görev alanlarına dağıtılması yavaş yavaş, daha emin adımlarla gelişebilecektir.

Burada genel bir planlama tarzı üzerinde duruyoruz. Dört yılı da perspektifliyoruz. Dikkat ederseniz, bir yılı da, iki yılı da perspektifliyoruz. Özellikle bu yıl için artık bu hazırlıkların bir kısmı hayata geçirilmiş, son hazırlıklarını da önümüzdeki günlerde hayata geçiriyoruz. Güney Kürdistan'da, Kuzey'de hayata geçiriyoruz. Yurtdışında, her cephede, her savaş, her mücadele alanında bunu giderek etkinleştiriyoruz. Ama en önemlisi Kuzey'deki, Güney'deki gerillayı hareket geçirmektir. Aslında bu yılın en verimli bir beş ayıyla karşı karşıyayız. Bunlar sıcak aylar biçiminde gelişecektir. Özellikle ilk altı ay içinde TC'nin özel savaşımının inisiyatifinde kendini çok iyi ayarlayarak vurmaya ve sonuç almaya çalıştı. Ama bunun hızı son operasyonlarla kesildi. Bahar başlangıcındaki hızını bir daha ka-

zanması mümkün değildir. Ne fiziki, ne iradi olarak bu imkana sahip değildir.

Biz daha çok hem fiziki, hem iradi olarak bu önümüzdeki beş ayı veya yılın ikinci dönemini çok iyi kullanabiliriz. Nasıl kullanacağız? Ülke genelinde Kuzey'de, Güney'de ve cephe gerilerinde, cephelerde gerilla için öngördüğümüz temel taktiklere dayalı üslenme, üslenmedeki gizlilik; hareket tarzındaki derinlik, vuruş tarzındaki gerillaya has belirlemelere göre planlı, hazırlıklı bir vuruş... Buna göre nitelik-niceliğini, toparlanmasını dağılmasını sağlam yapmak. En önemli si de doğru komutaya kavuşturmak; tekçi, keyfi komutadan kolektif, planlı bir komutaya geçiş... Birlikleri düzenlerken hem araziye, hem düşman gerçekliğine göre daha gerçekçi sayı, nitelik düzenlemeyi sağlamak. Özellikle çok ihmal edilen ve son savaş sürecimizin en büyük eksikliği olan üs anlayışındaki derinliği kesinleştirmek. Her alanda, Güney Kürdistan'daki üslenmeler istediğimiz gibi derinleştirilip geliştirilebilir. Kuzey'de Zagros, Botan, Amed, Dersim ve hatta diğer alanlarda da birçok temel üs geliştirilebilir. Buraya oturtulacak gerillanın tarzı, temposu belirlenebilir. Şüphesiz bunlar ayrıntılı planların ipuçlarıdır, sadece genel espiyle dokunuyoruz.

Kitle, cephe ilişkilerine yeni bir anlayışla yaklaşılabilir. Kent kitlesine olduğu kadar, kırsal alan kitlesine yeni bir örgüt, yeni bir yaklaşım tarzıyla yaklaşmak önemlidir. Bu arada lojistiğin ve araç-gereçlerin doğru kullanılması önemlidir. Ki bunlar hepsi düzeltme hareketi dahilindedir.

Planlamada çok önemli olan tarz ve tempoya yanıt olacağız.

Düşmanın değerlendirilmesi iyi. Kendi cephemizin, halkımızın, ülkemizin, partimizin, ordumuzun durumunu değerlendirmek ve buna göre nasıl bir örgütlenme, nasıl yönetim, nasıl vurma, hangi tempoda çalışma, hangi hızla? İşte bütün bunların halledilmesi gerekiyor. Elbette bunun için eğitim önemlidir ve az çok verdik. Taktik yönetimin yönlendirmesi gerekiyor. Bu duruşla birlikte tarzda-tempoda ölçülere daha çok yakınlık yakalanabilir.

Başarıyı belirleyen, kadronun ideolojik iradesel gücüdür

Parti yaşamı tam yoldaşça olacak! Düşmana yöneltilmesi gereken kin, öfke, kıskançlık, yoldaşa yakışmayan, kaynağını eski toplumdaki düşmanın böl-yönet politikalarından alan bütün tutum ve davranışlar asılacak! En yüce değer, ilişki yoldaşlıktır ilkesine bağlı olunacak! Yoldaşını, savaşçısını, önderliği daha iyi değerlendiren, hakkını veren bir parti içi yaşam ilkesi egemen kılınacak! Bununla terslik teşkil edenlere, partili olma, parti içinde hareket etme şansı, yani objektif bir provokatör gibi keyfi, yüzeysel, umutsuz, dağınık duranlara fazla yer verilmeyecek! Bu dönemde en çok bu hususlar üzerinde durulacaktır. Hiç kimse hiçbir gerekçeyle 'ben hastayım, daraldım, tılandım, moralim düşük, parti içinde keyfi, teklik anlayışını dayatmak istiyorum, buna izin verisin' deme hakkına sahip değildir. Bunu dayatanlar dolaylı düşman olarak değerlendirilecektir. Bu dönemde bu hususa kesinlikle dikkat edilecek, gerekenler yerine getirilecektir.

PKK kişiliği iradenin zaferi kişiliğidir. Daha çok iradeye, irade de daha çok

beyine dayanır. PKK bununla başlamıştır. Onunla öncülük etmiş, onunla buraya kadar gelmiştir ve onunla zafere de gidecektir. Bu da sıkça vurgulandığı gibi iradenin zaferidir. Elbette her iradenin zaferinde bir ideolojinin, bir düşüncenin zaferi yatar. Bu konuda bozulan dengeler veya uzaklaşılan özümüze tekrar ulaşmış bulunuyoruz. Gerçek PKK militan iradesi ve ona yön veren ideolojik gücü, her türlü engelin üstesinden gelebilecektir. Son tahlilde başarıyı belirleyen, kadronun ideolojik iradesel gücüdür.

Bu da böyle sağlama alındıktan sonra, iş böylesine genel bir plan perspektifinin alanlara uyarlanmasına düşüyor. Nitekim bu perspektiflerin bütün çalışma alanlarımıza ışık tutacak nitelikte olduğu görülüyor. Bu planlar daha şimdiden birçok ülke konferanslarında, yurtdışı konferanslarında işlenip geliştiriliyor. Bu genel perspektifler dahilinde önümüzdeki süreçte düşman dört yıl diyorsa biz de dört yıl, iki yıl diyorsa biz de iki yıl, bu yıl diyorsa biz de bu yıl diyeceğiz.

Sınırsız bir savaş çağrısı; sınırsız bir özgür yaşam çağrısıdır

Tarih şunu kanıtlamıştır: Önderlik alanında yürütülen çalışmalar şimdiye kadar yenilmemiş zafer çalışmalarıdır.

Nitekim son düşman değerlendirmelerinde *"ülkedeki çalışmalar bozabiliriz"* diyorlar. Dışışleri, içişleri bakanlıklarının değerlendirmeleri böyledir. Ama esas itibariyle önderlik çalışmalarının yenilmezliğinden bahsetmektedirler. Bence bu bizim için en büyük tehlike ve hem de anlamsız bir değerlendirmedir. Asıl yenilmez çalışma ülke içindeki çalışma olma-

lıdır. Bu yurtdışındaki çalışmalara sıradan bir yedek çalışma olarak bakmalıyız. En müthiş çalışmalar dönemi artık bundan sonra içerideki çalışmalar dönemidir. Özellikle temel üs alanlarımızdaki çalışmalar belirleyici rol oynayacaktır. Gücü her bakımdan sadece askeri değil, siyasi iktidar anlamında, ekonomik güç anlamında hayat merkezlerine aktaracağız. Yalnız savaş değil, yaşam merkezleri, ekonomi, siyaset, kültür canlanacak. Bir iktidar, bir yaşam alanı geliştireceğiz. Nitekim halkımızın dört gözle bizden beklediği budur. Şu anda bütün Kürdistan halkı ve hatta devrimci olmak isteyen bütün halkların devrimcileri bizden böyle kutsal bir devrimci alan yaratmamızı istiyorlar. Ben de kırk yıldır böyle tam özgürlüğün oluşturulabileceği, yaşanabileceği bir yer hayaliyle bu büyük tarihi çalışmayı yürüttüm. Bunun hayali bile beni kırk yıl çalıştırdığına göre, bunun içinde yer alanlar, neden büyük bir fırtına, büyük bir savaş ve yaşam gücü olarak rolünü oynamasın? Halkımız şiddetle bunu istiyor. Herkes, 'ben yurtdışından, metropolden, hatta ben işkencelik köyümden, kendimden bıktım' diyor. Herkes 'özgürlük alanları, özgürlük ilişkileri, ruhi olarak yenilenmiş bir yaşam, hatta bir aşk istiyorum' diyor. 'Kapsamlı bir aşk, ülke aşkı, insan aşkı, yoldaşlık aşkı istiyorum' diyor hepsi. Bu, bizim en az savaş kadar yarattığımız bir gerçek. Burada biz hayalleri daha fazla canlandırmak veya alevlendirmek istemiyoruz, gerçekçi insanlarınız ve her türlü acımasız, kurşun gibi zor pratikleri de yapıyoruz. ama hayallerimiz de bu kadar aşkındır. Bunun dışında uğraşabileceğiniz başka bir şey

var mı? Hiçbir şeyiniz yok. Eskiden *"proleterlerin zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyleri yoktur"* derlerdi. Bizim kaybedeceğimiz zincirlerimiz de yok. Düşman bizi öyle bir hale getirmiş ki, zincirle bağlamaya bile gerek görmüyor. Sahte yaşam alışkanlıklarımız var. Çok sahte küçük düşler etrafında dönüp dolaşan sahte bir kişilik, yaşam alışkanlıkları vardır. Sadece kölelik zincirleri parçalsın demeyeceğim, onları yakın. Nasıl mı? İşte Zılanlar, Semalar, Fikirler... Bu da PKK'nin bir dönem ateşidir. Gerçekten bu yoldaşların bizzat mektuplarındaki çağrıları var. Zılan çağrısı, Sema, Fikri çağrıları ve bunun gibi yüzlerce şehidimiz var. Hepsini çağrı olarak değerlendiriyoruz. Sınırsız cesaret, fedakarlık, kesinlikle düşmanı yenmek için fazladır. Gerisi emir askerlerinin veya bu çağrının sahiplerinin kendi işlerini sağlamak yapmalarıdır. Sınırsız bir savaş çağrısı; sınırsız bir özgür yaşam çağrısıdır.

Biz buraya boşuna 'insanlık beşiğidir' demedik. Şimdi de özgür yaşamın beşiği diyoruz. Zaten bu heyecanla yöneldik ve tarih bizi biraz daha doğruluyor. Bu sadece bir mecburiyet değil, büyük bir şanstır derken, yine bu gerçeği kanıtıyoruz. Bu temelde ölümsüz şehitlerimizin çağrılarını da bu dönemin emir-komuta gücü yaparak yaklaşırsak, bu kadar parti tarihimizin doğru çözümüne, savaş gerçekliğimizin doğru çözümüne, düşman gerçekliğini daha iyi hesaplayan bir biçimde değerlendirip üzerine gidersek, bunun adı aslında gerçekten savaşta zafer yaşamda özgürlüğün yakalanmasıdır.

8 Ağustos 1997

Barişa yeni bir şans: PKK ateşkes ilan etti

A. Haydar Kaytan

Kürdistan'da sürüp giden onbeş yıllık savaşta, Türk özel savaşının kaba ve ince her türlü yöntemi en üst düzeyde tırmandırdığı bir süreci geride bıraktığımız bugünlerde, Başkan Apo Med televizyonunda yaptığı bir açıklama ile bir kez daha ateşkes ilan etti.

Bunun ilk ateşkes olmadığı biliniyor. Birincisi Nisan '93'te, ikincisi de Aralık '95'te olmak üzere, bundan önce PKK iki kez daha ateşkes ilan etmişti. Özellikle birinci ateşkes iç ve uluslararası kamuoyunda büyük yankıların uyandırmış, ancak soykırım yöntemlerini öne çıkaran Demirel-Çiller-Güleş ekibinin dönemin Cumhurbaşkanı Turgut Özal ve yandaşlarını tasfiye etmesiyle birlikte sonuçsuz kalmıştı. Türkiye'de çıkarlarını savaştan sağladıkları ranta bağlanmış olan bazı çevrelerin provokasyonları sonucunda ateşkes fazla uzun süreli olmamıştı. Bunun yanısıra özel savaş kliğiyle ilişki halindeki Şemdin provokatörünün otuzüç askeri öldürmesi, inkar ve imha siyasetinde ısrar eden güçlerin ekmeğine yağ sürmüş; bunun hemen ardından Kürdistan'da korkunç bir yıkım ve kıyım savaşığı geliştirilmişti.

Türkiye'de yaşanan bütün sorunların kaynağında yatan ve esas olarak tutarlı bir demokrasi sorunuyla bağlantılı olan Kürt sorununa siyasi çözüm şansı verdirmek amacıyla ilan edilecek ateşkes, 1 Eylül'den itibaren yürürlüğe girdi. Böyle bir girişim içeride ve dışarda birçok çevrenin en büyük beklentisi durumundaydı. Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin ateşkes konusundaki öteden beri talepte bulunduğu herkesin bildiği bir gerçek. Bu konuda alınmış kararlar da var. Yine Türkiye ortamında barışa

bir şans tanınmasını isteyen oldukça güçlü bir kamuoyu sözkonusu. Ayrıca Başkan Apo Türkiye'nin duyarlı kesimlerinden de böyle bir girişimin PKK tarafından başlatılması halinde olumlu sonuçlar doğabileceğine ilişkin bazı duyumlar aldıklarını ve bunların kendilerine cesaret verdiğini belirtti. Dolayısıyla ilan edilen ateşkesin Dünya Barış Günü'nde halkların barış özlemine verilmiş anlamlı bir karşılık olduğuna kuşku yok. Elbette ateşkesin sonucunu böylesi bir talepte bulunan çevrelerin tutarlılığı ve her şeyden önce Türk tarafının tutumu tayin edecek. Ateşkesin süresi net olarak belirlenmiş değil. Sürenin uzun ya da kısa olması TC tarafının atacağı bazı olumlu pratik adımlara bağlı olacak.

PKK'nin ilan ettiği ateşkesin gerisinde gerillanın güçsüz düşmesini görmek isteyenler olacağı belli. Önümüzdeki günlerde PKK'nin attığı bu adımı kendi marjinalleştirme tezlerine geçerlilik kazandırdığını iddia edenlerin çıkabileceğini söylemek için kahin olmak gerekmiyor. Ama bunun gerçeği yansıtmadığını ve yansıtmayacağını artık herkes biliyor.

Bir kere savaşta basına da yansıyan önemli gelişmeler var. Türk ordusu en üst düzeyde bir teknik donanımla ve yüzbinlerce askeri seferber ederek pek çok operasyon geliştirdi. TC ordusunun her operasyonunda her bir gerillacı için bir tankın, bir helikopterin, hatta bir uçağın bile harekete geçirildiği bilinen bir gerçek. Başkan Apo'nun da vurguladığı gibi, bugün 300 bin kişilik ordu gücünün gece-gündüz tetikte beklediğini dile getirenler PKK sözcüleri değil, sağlam bilgi kaynaklarına sahip olan Türkiye'nin yetkili ağızlarıdır. Bu kadar gücün marjinal sınırlara çekilmiş bir güce karşı teyakkuz halinde tutulduğunu iddia etmek gülünçtür. 24 general, 80 bin asker, çok sayıda korucu ve itirafçı, onlarca uçak ve helikopter ve en gelişmiş teknikle düzenlenen Amed operasyonunu hatırlayalım. TC'nin açıklamalarına göre, bu operasyonda hedef alınan gerilla sayısı 400 kadardı. Ancak savaşta belirleyici unsurun sayısal üstünlük olmadığı, direnme potansiyelinin sonucu tayin ettiği bir kez daha görüldü. Gerilla güçleri sözcük kümesinin açıklayamayacağı bir direniş göstererek gücünü kanıtladı.

Türk ordusunun bu yılın başından itibaren geliştirdiği operasyonlar tümüyle yok etme operasyonlarıydı ve gerillanın savaşma

azmini kırmayı hedefliyordu. Bu amaçla savaşta kullanılmak üzere henüz piyasaya çıkmamış teknikleri muazzam miktarda ödemeler yaparak satın alıp gerillaya karşı kullandı. Bunun yanısıra oldukça inceltilmiş özel savaş taktiklerine de başvurdu. İşbirlikçilik ve ihaneti en büyük silah olarak bir kez daha devreye sokmayı denedi. Radyo ve televizyonlardan hainleri seslendirdi. Havadan çuvaldar dolusu bildiriler yağdırarak, gerillanın savaşma azmi ve kararlılığını sarsmaya çalıştı. Ancak hiçbirinde başarı sağlayamadı. Amed, Botan, Dersim ve Güney Kürdistan'da eylemlilik düzeyindeki yükseliş ve gerillanın yeni alanlara açılması, daha da önemlisi gerilladaki sağ-ışbirlikçi eğilimin tasfiye edilmesi ve parti çizgisinin tartışmasız hakim kılınması, Türk ordusunun tüm umutlarını suya düşürdü. Gerillanın Karadeniz'de yaptığı açılım ve gerçekleşen devrimci güç birliği, TC'nin marjinalleştirme planlarını tamamen iflas ettirdi.

Hangi açıdan bakılırsa bakılsın, ortaya çıkan somut koşulların devrimci savaşın geliştirilmesi için oldukça uygun özellikler arzettiği tartışma götürmez bir gerçektir. Buna rağmen PKK'nin neden ateşkes ilan ettiği sorulabilir. Öncelikle Türk ordusunun inkar ve imha siyasetiyle sonuç alamayacağı kesinlik kazanmıştır. Terör uygulamalarıyla sonuç alınamayacağı ortaya çıkmıştır. Gerilla gerçekliği ve yakalanan eylemsellik düzeyi, gerillanın muazzam bir direnme gücü ve potansiyeline sahip olduğunu kanıtlamıştır. Buna bağlı olarak toplumun beklentisi de ortadadır. Yüksek enflasyon, işsizliğin çığ gibi büyümesi, açlık düzeyinde seyredebilen yoksullar ordusundaki dev artış, kamu kaynaklarının borç ve faiz ödemelerine gitmesi, hatta faiz ödemeleri için yeni borçlanmalara gidilmesi, ekonominin sürekli zarar etmesi, uluslararası uyuşturucu trafiği ve mafya gerçeğinin gün yüzüne çıkması, bütün bunlara bağlı olarak toplumda yükselen demokrasi talebi, yine dolaylı olarak TC'nin yönetim çevrelerinden alınan mesajlar. Başkan Apo'nun da açıkladığı gibi PKK tarafından dikkatle değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Dolayısıyla PKK güçsüz olduğu için değil, *"halkların kardeşliğine ve demokrasisine çok sınırlı da olsa katkıda bulunacaksa, buna derinden bağlılığı için"* ateşkes adımını atma gereği duymuştur.

Ateşkes savaşın sona ermesi değil, onun bir parçasıdır; yani ateşkes savaşın daha

çok kızışmasına da, barış için koşulların hazırlanmasına da götürülebilir. Dolayısıyla barış için beslenen aşırı umutlar ve iyimserlik, buna bağlı olarak içine girilecek rahavet durumu devrimci güçler açısından oldukça olumsuz sonuçlar doğuracaktır. Savaştan güçler savaşın belirli dönemlerinde tek taraflı veya karşılıklı ateşkes ilan edebilirler. Ateşkes ortamı savaşan taraflara bir soluk alma imkanı sunar; durumlarını gözden geçirmelerine ve eksikliklerini gidermelerine hizmet eder. Bir taraf diğerinin zaafalarını yakalayınca yeniden saldırıya geçebilir. TC için bu her zaman geçerlidir. PKK açısından ateşkes, güncel bir taktik olmanın ötesinde, ortamın ılımlaşmasını ve daha elverişli koşullarda siyasi mücadele için zeminin hazırlanmasını sağlayacak samimi ve sorumlu bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir. TC ordusunun operasyonlarla gerillanın üzerine gitmekten ve imha yöntemlerine başvurmaktan kaçınması halinde, bu ateşkes halinin içine girilen seçim sürecinin sonuna kadar devam edeceği söylenebilir.

Partinin gerilla güçleri üzerindeki kesin hakimiyeti, ateşkesin PKK tarafından bozulmayacağını güvencesidir. Buna karşılık, TC cephesinde bir siyasal istikrarlılık ya da belirsizlik durumunun yaşandığı kimse için bir sır değildir. Bugünkü Türkiye'de değişik güç odakları arasında alttan alta bir çatışmanın sürüp gittiği kesindir. Türk egemen güçleri içinde ve Kürt işbirlikçileri arasında savaştan rant sağlayan önemli kesimler ve güç odakları ortaya çıkmıştır. Bunlar provokasyonlar geliştirerek fiili ateşkes durumunu sona erdirmek için her türlü yola başvurabilirler. Ancak her şeye rağmen Başkan Apo'nun da belirttiği gibi, TC içinde ateşkesin sürmesinden yana olan eğilim '93 dönemine oranla daha güçlüdür. İster savaşın yeniden tırmandırılmasına, ister siyasi çözümün altıyapısının hazırlanmasına götürsün, TC ateşkesi ciddiye almak zorundadır. Türkiye'nin mevcut realitesi ve değişik güç odakları arasındaki hakimiyet savaşı, en azından şimdilik ateşkes hakkında resmi planda olumlu açıklamalarda bulunulmasına engel olacaktır. Burada önemli olan pratiktir. Operasyonların fiilen durması ve bu konuda provokasyonlardan kaçınılması, yeni komuta kademesinin ve onun başı Kıvrıkoğlu'nun kıvırtmadığının kanıtı olacaktır. Böyle bir fiili durumun doğması halinde, tedrici olarak siyaset devreye girecektir.

Başkan Apo'nun ilan ettiği ateşkes adımı olumlu karşılık vermek, sadece Kürdistan halkının değil, TC'nin de yararına. Bunu doğru değerlendirmenin mümkün olup olmadığı önümüzdeki günlerde daha iyi anlaşılacaktır. Gerilladan bundan daha olumlu ve yapıcı bir adımın atılmasını beklemek olanaksızdır. Başkan Apo'nun sözleriyle ifade edecek olursak, *"Burada gerçekten Türkiye'nin siyasi olarak parçalı bir durumda olduğunu. Kürt sorununu ve buna dayalı demokratik çözümü bir adımla cevaplandıramayacağını -aslında birçok uygar ülkede yöntem bellidir-, Türkiye koşullarının buna elvermediğini bilmek gerekiyor. Parçalanmış siyaset, fazla çatışmalı güç odaklı durum, sanıyorum böyle kesin bir adımın atılmasını zorluyor. Bir bu gerçek var. İkinci husus, bu girişim bir ana girişimdir; esas soruna yanıt verebilmek için bazı koşulların hazırlanmasıdır. Biz de buna biraz geçerlilik kazandırmak istiyoruz. Olası bir siyasi sürecin altyapısını hazırlamak istiyoruz. Böyle anlaşılmalıdır... Sanıyorum artık top bizde değildir; hem Avrupa karar mercilerindedir, hem de Türkiye'dir. Hiç kimse herhalde 'PKK terörizmi'nden bahsetmeyecektir. Terör bir sorundur demeyecektir. İşte bu ciddi bir adımdır. Bu adım sonucunu beklemek en doğrusudur. Doğru adım olduğu için desteklemek gerekiyor."*

Böylesi ateşkes dönemlerinde legal plandaki çalışmalar büyük önem kazanacaktır. TC de bu gerçeğin farkındadır. Bu yüzden bu alandaki çalışmalara çok daha fazla yüklenecektir. *"Aman ateşkes bozulacak, temkinli olalım"* biçiminde ifade edilebilecek yaklaşım, bir özel savaş yönlendirmesidir ve düşünmemelidir. Gelişmeleri çok iyi takip ederek, çabalarımızı halklarımızın topyekün uyanışı ve ayağa kalkışı için seferber etmemiz şarttır. Halklarımız bu süreçte barış ve demokrasi istemlerini seslendirerek rejim üzerinde bir baskı gücüne dönüştürmek zorundadır. Legal mücadele bu amaca hizmet etmelidir.

Türk genelkurmayının devir teslim törenlerinde barıştan sıkça dem vurması, ister istemez 'kime karşı barış?' sorusunu akla getiriyor. Barış savaşan güçler arasında yapılır. Başkan Apo barış çağrısını yapmıştır. Türk devletinin barış söyleminde ciddi olup olmadığı bu çağrıya vereceği cevapla kendisini gösterecektir.

Marjinalleşen TC gerçeği ve seçim arayışlarının iç yüzü üzerine

Cihan Eren

Gelişmekte olan özgürlük mücadelesi, bir pandora kutusu gibi Türkiye'nin oluşum ve yapısal özelliklerinden kaynaklanan bütün sorunlarını açmış ve ortalığa sermiştir. Devlet cephesinde yaşananlar kadar, halklar cephesinde de yaşananlar ortadadır.

Uluslararası ilişkiler ve bölgesel dengeler açısından önemli bir rol oynayan devrim, Türkiye'de gelecekte ve geliştirilebilecek dönemsel mücadele çizgisinin de bazı hatlarını ortaya koyuyor. Ne kadar hamasi edebiyatlar yapılsın, özel savaş rejimi artık savaş bu koşullarda uzun süre sürdürebilecek yeteneklere sahip değildir. Denen her türlü yöntem başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

Bugün rejim çok ciddi bir tıkanma ve açmazla karşı karşıyadır, iç ve dış politikada tıkanmış ve hiçbir çözümü yoktur. Dış politikada sorunlu olmadığı ülke kalmamıştır. En temel müttefiki ABD ve hatta İsrail ile bile sorunları gün gün su yüzüne çıkmaya başladı. Ortadoğu ve Avrupa ülkeleriyle sorunları had safhada ve ilişkileri tıkanmış, kopma aşamasındadır. İç politikada iflas etmiş ve bir bütün toplumla savaş halindedir. Hiçbir toplumsal kesimle ilişkileri iyi değildir. Bu anlamda iç politikada hiçbir meşruiyeti kalmamıştır, ilişkilerini dinamitlemiştir.

İç ve dış politikadaki sorunların ve tıkanmanın nedeni, Kürdistan'da devrimci savaşa karşı özel savaşın yenilgisidir. Türk özel savaş devrimci savaşa karşı askeri, siyasi, ekonomik, ideolojik vb. bütün alanlarda yenilmiştir. Özel savaşında yenilen rejim, iç ve dış politikadaki ilişkilerini, desteğini ve yönetme özelliğini kaybettiği gibi, devlet olarak kurumları da işlevsizleşmiştir. TC'nin devlet olarak bir bütün kurumları hem de en fazla güvendiği, ordu vb. kurumları başta olmak üzere iflas etmiştir. Devlet bütün kurumlarını ve ilişkilerini onbeş yıllık özel savaşa yatırdığı için özel savaşta kaybetmesiyle birlikte kurumlarını da kaybetmiştir. Yani işlevsizleştirmiş ve tartışma konusu yapmıştır. Yönetme kurumlarının yönetme özelliği kalmamıştır. Mevcut yönetim ve idari kurumların toplum için hiçbir anlamı yoktur. Bu durum devletin kendisinin yaptırıldığı 'kamuoyu anketlerinde' bile mevcuttur. Mevcut anketlerde toplum devletin hiçbir kurumuna güvenmediğini açık açık beyan etmektedir. Bu anketlerin nasıl yapıldığını gözönüne getirdiğimizde ve böylesine anketlerde bile toplum devletin kurumlarına güvensizlik beyan ediyorsa, burada açığa çıkan sonuç; devletin toplum açısından hiçbir işlevi ve meşruiyetinin kalmadığıdır. Ve bir bütün kurum kuruluşlarıyla devlet, tartışma konusudur. Devletin yönetme özelliği kalmamıştır. Yönetememe krizi en üst noktalarda seyrediyor demektir. Devlet bu gerçeğinden dolayı yoğun bir arayış içindedir. 1997-98'de geliştirmek istediği projeler yoğun olarak tartışılmaktadır. Projeler gerçeğinde rejimin arayışlarını görmekteyiz. Bu arayışların kendini en somut ortaya koyduğu projeler: 28 Şubat kararları, başkanlık sistemi tartışmaları ve bu sistemin tamamlayıcı unsurları, merkezi-yerel idareler ve meclisler, seçim ve partiler sistemi, iller idaresi sistemi, metropol yönetim birimleri ve sistemi, devrimci savaşa karşı 'marjinalleştirme' taktiği ve Kürdistan'a ekonomik, sosyal, kültürel paket ve 28 Şubat kararları çerçevesince 'irtica'ya karşı mücadele ve idari, eğitsel yaptırım

programları vardı. Böylesi temel alanlara ilişkin düzenlenen projelere bağlı olan düzenleme faaliyetleri ve programlarından da söz etmek gerekir. Kısaca bir bütün bu kararlar ve projeler, devletin kendini yeniden 'yapılandırma' faaliyeti çerçevesindeki kararlar ve projelerdir.

Devletin böylesine karar ve projelere gitmek zorunda kalması, Kürdistan'da devrimci savaşa karşı kaybetmesi sonrası, devrimci savaşın Güney Kürdistan'dan Anadolu'ya; Karadeniz'e, Orta Anadolu'ya ve Akdeniz bölgelerine ulaşmış olması ve özel savaş zorlamasıyla ilgilidir. Özel savaşın devrimci savaşa karşı yenilgi düzeyinin askeri, siyasi, ekonomik ve ideolojik alanlarda idari ve yönetsel boyutlarda olduğunu düşündüğümüzde, devletin neden böylesine 'yeniden yapılanma' arayışına girdiğini tanımlamak zor değildir. Devletin 'yeniden yapılandırma' programını uygulayabilmesinde diğer temel kurumlarının yanında özellikle iki kurum; yasa (meclis) ve hükümet organları önemlidir. Fakat bu iki kurumun mevcut bileşimleri ve pratikleriyle en fazla yıpranmış,

tartışılan ve hiçbir değeri kalmayan kurumlar olduğu biliniyor. Yani kısaca, devlet açısında kendini 'yapılandırma'yı uygulayabilmesi için her iki kurumunun bileşimlerinin yeniden düzenlenmesi ve örgütlenmesi gerekiyor. Meclis ve hükümetin mevcut bileşiminin yeniden düzenlenmesi ve örgütlenmesi de ancak seçimle mümkündür. Özellikle meclisin mevcut bileşiminin yeniden örgütlenmesinin yolu seçimdir. Seçimin gündemleştirilmesi de bundan kaynaklıdır. Yani kısaca meclis 'yenilenmek' zorundadır. Devletin kendini yeniden yapılandırma projesini bu meclis bileşimiyle örgütleyebilmesi mümkün değildir.

Konuyu daha da anlaşılır kılmak için 'bu meclis bileşimi ve onun hükümetleri nasıl oluştu?' sorusunu cevaplandırarak gelecek.

Hatırlanacağı üzere, bu meclis 24 Aralık 1995 seçimleriyle oluştu. Aralık '95 seçimleri de aceleyle getirilmiş bir seçimdi. Nedeni özel savaşın 1991-92'de başladığı 'topyekün mücadelesi'nde 1996-97'de sonuç alma istemiydi. 1996-97'de sonuç almak, yani onların deyimiyle devrimci savaşın 'marjinalleştirilmesi' için 24 Aralık seçimleriyle oluşturulan meclis ve hükümet gerekli kararları alacaktı. Bunun için '96 ve '97'de sırasıyla ANAYOL, REFAHYOL ve ANASOL-D hükümetleri bu meclis bileşiminden oluşturuldu. Bu hükümetlerin görevi 'marjinalleştirmeyi' gerçekleştirmekti. Devlet marjinalleştirmeyi başaramadı ve kendisi 'marjinalleşti.' Devletin yeni duruma, yani 'marjinalleştirmeyi' başaramaması sonrasına ilişkin yeniden konumlandırılması gerekiyor.

Bunun için rejimin hükümete ihtiyacı var. Mevcut hükümet bu görevleri başararak düzeyde değildir. Bu meclis bileşiminden de yeni bir hükümet çıkması mümkün değildir. ANASOL-D hükümetini zor-bela oluşturduklarını ve 'muhalefet partileri' desteğiyle ayakta tuttuklarını biliyoruz.

Rejim, hükümet ihtiyacını bu meclisten karşılayamaz, yeni bir seçime gitmek durumundadır. Hem de rejimin sahiplerinin dikkat çektiği gibi, hiçbir biçimde seçime hazır olmadığı ve bugünkü durumdan çok daha kötü bir sonuçla karşı karşıya kalma korkusuna rağmen, seçime gitmek durumundadır. Rejim bu zorunlu gerekçelerinden dolayı seçime gitmek durumundadır. Seçimin sonuçlarından da korkmaktadır. Zaten rejimin bir diğer güncel açmazı da buradadır. Hem kendi tıkanıklığını açma amaçlı seçime gitmek zorunda, hem de seçimden korkmaktadır. Yani pirince giderken bulgurdan olma tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Rejim bu açmazını bildiği için partileri aracılığıyla bilinen bir taktiğe başvurdu: 'Af', hem de devletin en temel

partisi, onların deyimiyle 'resmi devlet partisi' DSP aracılığıyla 'af' gündeme getirdiler. 'Af', bu konuda en deneyimli elemanları; Ecevit aracılığıyla yeniden gündemleştirildi. Devletin amacı Ecevit aracılığıyla 1974'de olduğu gibi, sonuç aldıkları rüyalarını gerçekleştirmektir. 1974'te 'af'la 'toplumsal uzlaşma' yaratmışlar ve devletin önemli bir krizini böyle atlattımlardı. Yine aynı gerekçeyle düzenici çözümlerini yeniden egemen kılmak için 'af' gündemleştirdiler. Fakat yapılan tartışmalardan da anlaşıldığı üzere, bu noktada emin değildirler. 'Af'ın kapsamı noktasını tartışıyorlar. Bu projelerinin düzenici çözümünü gündemleştirebileceğinden emin değildirler. Kısaca 'af' konusunda bunları belirtmek gerekir. Burada önemli olan 'af'ın seçim vesilesiyle neden gündemleştirildiği. Rejim seçimin sonuçlarından korkmaktadır. Yine aynı korkusundan dolayı düzenici çözümleri, eğilimleri gündemleştirmek için 'af'a benzer, toplum için önemli olan noktalarda yeni taktiklere başvurabilirler. Buradaki amaçları seçimin sonuçlarını kendi lehlerine mümkün olduğunca etkileyebilmektir.

Rejim zorunlu olarak bir seçime giderken ve seçimin sonuçlarından duy-

duğu korkulardan dolayı sahte düzenici çözümlere dönük projeler gündemleştirirken, devrimci-demokrat güçlerin görevleri de oldukça somutluk kazanmıştır. Özel savaşın devrimci savaş karşı-sındaki yenilgisini derinleştirmek ve Kürdistan-Anadolu'da devrimci çözümü gündemleştirmek ve somutlaştırmak için Kürdistan'daki devrimci savaşla her düzeyde ilişkilenecek, ittifaklar geliştirmek ve Anadolu'yu birleşik devrimci savaş sahasına çevirmek. Bütün bu görevlerin başarılması ve geliştirilmesi kavgayı ve mücadeleyi siyasi-askeri vb. her mücadele alanına taşımak,

"Rejim, hükümet ihtiyacını bu meclisten karşılayamaz, yeni bir seçime gitmek durumundadır. Hem de rejimin sahiplerinin dikkat çektiği gibi, hiçbir biçimde seçime hazır olmadığı ve bugünkü durumdan çok daha kötü bir sonuçla karşı karşıya kalma korkusuna rağmen, seçime gitmek durumundadır. Rejim bu zorunlu gerekçelerinden dolayı seçime gitmek durumundadır. Seçimin sonuçlarından da korkmaktadır. Zaten rejimin bir diğer güncel açmazı da buradadır."

yaygınlaştırmak ve ete-kemiğe büründürmektir. Askeri-siyasi çalışma ve örgütlenme olarak gerillayı geliştirmek. Yine gerilla çalışması kadar önemli olan siyasi-legal çalışma sahasındaki her türlü çalışmayı ve örgütlenmeyi geliştirerek, gerilla çalışmasını tamamlayan bir tarzda devrimci siyasi çalışmayı bütünlüklü uygulamak. Legal siyasi çalışma ve bu çalışma sahasında seçimlere dönük somut çalışma, önemli ve hiçbir kaygı ve gerekçeyle ertelenemeyecek bir çalışmadır. Seçime hazırlıklı olmak güncel devrimci taktik açısından oldukça önemlidir. Seçim taktiği ile rejimin yukarıda belirttiğimiz açmazını ve korkusunu derinleştirmek ve somutlaştırmak oldukça mümkündür ve vazgeçilmez bir çalışmadır.

Seçimlere ilişkin yaklaşımlarımızda temel anlayışlarımız böyle olmak durumundadır. Türkiye'deki rejimin devrimci savaş karşı-sındaki yenilgi düzeyi ve bunun sınıflar mücadelesi sahasına yansımından ortaya çıkan reel-politik durum, bizlere böylesine bir görevi dayatmaktadır.

Seçime ilişkin temel anlayış ve yaklaşım böyle olduktan sonra, bu görevi yerine getirmek için geniş bir blok hareketi oluşturarak, bunu hedefleyerek seçimlere hazırlanmak, birçok görevi başarmayı beraberinde getirecektir. Devrimci demokrat güçler olarak geniş bir blok hareketi örgütlemeyi hedefleyen çalışmaların ilişki biçimlerini, geniş toplumsal kesimleri kucaklayabilecek bir söylem ve eylem programı tarzında örgütlemek oldukça vazgeçilmezdir.

Seçimlere bir blok hareketi biçiminde katılırken, geçmişteki deneyimlerden çıkardığımız dersler üzerinden kampanyalarımızı örgütlemek gerekiyor. Yine seçimlere katılmayı geniş sonuçları ve etkileriyle düşünmek gerekiyor. Seçimin genel ve yerel seçimler olarak birlikte yapılmasını dikkate alarak genel seçime kadar, yerel seçimle yerel idareleri kazanmayı oldukça önemsemek gerekiyor.

Seçimlere blok hareketi biçiminde geniş toplumsal kesimleri hedefleyen bir tarzda katılırken, hareket tarzımız, söylemlerimiz, kendini sloganlarda en çarpıcı tarzda somutlaştırmalıdır. Kürdistan ve Anadolu halklarının ve emekçi sınıflarının güncel ve temel çıkarlarını, istemlerine uygun politikalar, sloganlar tespit ederek seçim çalışmalarında; kampanyalar, toplantılar, gösteriler, mitingler vb. tarzında örgütlemek

önemlidir. Temel politika ve sloganlarımız, Kürdistan sorununa siyasi çözüm ve bu noktada barış, inkarcı yaklaşımların ve çözümlerin iflasının iyi işlenmesi. Devletin çeteleşmesinde özel savaşın yenilgisinin ve özel savaşta ısrarın rolünün doğru sloganlaştırılması.

Doğru slonganlaştırmayla geniş toplumsal kesimlerin istemlerine hitap etmiş oluruz. Devletteki çözümsüzlüğü, iç ve dış politikadaki tıkanmayı ve iflası iyi işleyen bir hareket tarzı oluşturmak gerekiyor. Ve hatta bu noktada gündemleştirilen 'af' vb. düzenici çözüm araçlarını karşı taktik olarak örgütlemek

mümkündür. "Genel af" temelinde gündemleştirmek devletin çözümsüzlüğünü derinleştirmektedir. Yani kısaca siyasi çözüm, demokratikleşme ve ekonomik sorunların çözümleriyle birlikte işlendiği somut program, güncel temel sorunlar üzerinden ifadeye kavuşturarak, sloganlara, kampanyalara indirgeyebilir ve dönüştürebiliriz. Siyasi çözüm, demokratikleşme ve halkların kardeşliğinin genel esprisi içerisinde önemli bir toplumsal kesimin temel istemlerine hitap etmiş oluruz.

Sonuç olarak; seçimlere yaklaşım tarzı ve taktiği anlamında devrimci-demokratik güçler olarak, özel savaş rejimine karşı bir blok hareketini yaratmayı ve hareketi çok amaçlı olarak tasarlayarak önümüze koymak durumundayız. Devrimci savaş taktiğimiz; Kürdistan-Anadolu Birleşik Savaş Cephesi yaratmak için BDGP'yi her düzeyde örgütlemek, yaygınlaştırmak.

Bugün yaşanan insanlık sorunları sadece bölgemizde yaşayan halklarla sınırlandırılacak bir sorun olmadığı gibi, emperyalist cephenin dayattığı sorunlardır. Paranın egemenliği ve çürütücülüğü, başedilmez daha büyük felaketlere gebe. Kısaca kapitalizm, tarihindeki en büyük ve şiddetli sınıf çelişkilerini üretirken, proleter devrimlere ve ulusal demokratik mücadelelerine de enternasyonal bir zemin hazırlamaktadır. Bugün açısından Birleşik Halk Kuvvetleri, enternasyonalist, devrimci dayanışmanın sembolü halklar ilişkilensinin bir nüvesi pozisyonunda olsa da, özgürlük alanlarında yakalanan birlikler kalıcılıklarını o toprağa aktırları ve birbirlerine karşı olanaklarıyla yeniden yazmaktadırlar. Atılan her ortak adım, yüreklice söylenen her bir söz ve her cesur davranış emek cephesindeki birikimlerin, damlaların giderek çoğalmasına, umutların ve coşkuların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu yeni bir insanlık durumudur. Anadolu ve Mezopotamya devrimlerinin birleşik karakteri bugün çözüm bekleyen sorunlara karşı ortak politikalar geliştirmek kadar, insanlığın doğuşuna beşiklik etmiş bu toprakları, yeni bir doğuma hazırlamaktadır. Belki önümüzdeki sürece damgasını vuracak böyle bir gelişme sorunu doğru algılanır ve çözümü konusundaki net olan gerekleri uygulanırsa, doğrular temelinde açığa çıkan özgür ilişkinin modellerini bugünden açığa çıkartacak düzeydedir.

Halka ve kamuoyuna!

Bundan 14 yıl önce bütün dünya haber ajansları *"Bazı Kürt militanlar Türkiye'nin Güneydoğu'sundaki Eruh ve Şemdinli kasabalarını bastılar"* diye özetlenebilecek bir haber geçtiler. Bu haber belki o dönem dünyada gereken dikkati çekmedi. Karanlıklar içinde olan Türkiye ve Kürdistan'da da tümünden gözlerden gizlendi. Fakat bugün 14 yıl sonra 15 Ağustos 1984'te Eruh ve Şemdinli'de sıkılan o kurşunların açtığı yol, yarattığı gelişmeler Kürdistan ve Türkiye'nin temel gerçeği olurken, Ortadoğu ve dünya da da her geçen gün büyüyen ilgi ve etki odağı haline geliyor. O dönem Türkiye'nin Güneydoğusu olarak tanımlanan coğrafya, bugün tarihte hak ettiği yeri de alarak Kürdistan diye çağırılıyor. Bazı Kürt militanları diye adlandırılanlar bugün Kürdistan'ın Kuzey'inden Güney'ine, Türkiye'nin de Karadeniz'inden Akdeniz'ine kadar yayılan bir coğrafyadaki halkların kurtuluş ordusu haline geliyor. O gün iki kasabada sıkılan kurşunlar, bu

eylemleri nasıl başlatılmalı. Böyle sorunlarla biz yıllarca uğraştık. En genelde bize bir savaş gerekli sorusuna adeta boğulurcasına bir ideolojik mücadele ile cevap aradık. Bu yoğunlaşma bize neyi gösterdi? Çürümüş bir halk savaşabilir mi? İçinde tek bir kişi bırak savaşa hazır olmayı, örgütlenmeye bile hazır değil. Buna dayanılarak savaş kararı verilebilir mi? Bunu görüyorduk. Tarihi sosyal gerçekliğimizi, ulusal-siyasal durumu, tabii ki sömürgeciliğin işgalini, ilhakını, jenosidini inceledik. Hangi çağda olduğumuzu, emperyalizmin çağını, sosyalizmi inceledik. Ulusal kurtuluşların neye dayandırılarak verildiğini örnekler temelinde inceledik. Kürt isyanlarını, Kürt ne kadar savaşçı, ne kadar savaşabilir, bunları inceledik. Bunlar için parti öncülüğünün gerekli olduğu sonucunu çıkardık. Yani partinin kendisi bile savaş kararı vermek için bir ara kademe, araçtır. Böylece yıllarca parti için savaşıldı. Savaşın ön kararı, partiyi oluşturma kararıdır. Bu şekilde savaş '80'lere kadar akla bile gelmedi.

üst makamlarından parlamentolarına, Avrupa parlamentosundan Birleşmiş Milletlere kadar birçok uluslararası kurum ve kuruluşun resmi toplantısına, oturumuna, raporuna konu olmadı mı?

Tarih sahnesinden silinmek istenen bir halk, bugün üstelik de tarihin ilk kez yazıya döküldüğü bu topraklarda, Mezopotamya'da esas aktör olarak tekrar sahneye çıkıyor. Bütün bunlar ne kendiliğinde gerçekleşti, ne de şans eseri oldu? Önderliği, binlerce şehidi, onbinlerce militanı ve milyonlarca sempatzanı ile dimdik ayakta duran bir örgütlü hareketin eseri.

Bugün PKK, önderliği, militanları, savaşçıları, sempatzanları ve şehitlerinin daimi yolgöstericiliği ile ayakta. Geçmişte onlarla sayılan savaşçıdan oluşan HRK (Hêzen Rizgariya Kurdistan) yerini binleri savaştıran ARGK'ye bıraktı. Geçmişte Eruh ve Şemdinli'de sıkılan ilk kurşunlar, çağın en gelişmiş tekniklerine yönelen füzelere dönüştü. Botan ile sınırlı askeri varlık Güney Kürdistan'a, Karade-

ve örgütlenmeleriyle karşı karşıya kaldı. Bugün siyasi-askeri-ekonomik-diplomatik alanların yanısıra, toplumsal planda ahlaki bir çöküşü de yaşayan TC'nin karşısında yükselen, onur kazanan bir halk gerçekliği var.

Yıllardır dayattığı zulüm, baskı ve inkar politikasının davet ettiği savaşa, Kürdistan halkının 15 Ağustos ile başlayan süreçle cevap vermesi üzerine, yaşanan büyük gelişmelerin ardından ulusal kurtuluş mücadelesinin her türlü barışçıl girişimine de sırt çeviren Türk sömürgeciliği, yine tek çıkar yolu olarak halklarımıza yöneldi. Son 14 yıl içinde öncelikle Kürdistan'ı askeri olarak tekrar tekrar işgal eden Türk ordusu neredeyse karakol götürmediği köy ve mezra bırakmadı. 100 binleri aşan ordunun yanısıra polisi, özel timi, ajanı da yelmeyince, çareyi yine Kürt hainliğini hortlatmakta buldu. Onun için sayıları binleri bulan korucu çetelerini oluşturdu. Yine de halkın mücadeleye bağlılığını engelleyemeyince gözaltılar, işkenceler şeklindeki baskısını *"faili meç-*

son süreçte Erbil, TC ve KDP eliyle Türkmen ajan şebekelerine teslim edildi. Bütün bunlara karşı biraz yurtsever çizgiye gelmeye çalışan halk ise zulüm ve baskıyla karşılanıyor. Nitekim TC'nin zulmü karşısında '94'te Güney'e göç etmek zorunda kalan binlerce Kuzeyli, son iki yıldır dayanılmaz KDP baskıları karşısında çareyi Irak tarafına geçmekte buldu.

Sonuçta Türk devletinin Kürtlere karşı politikaları Kuzey'de ne ise, Güney'de de aynıdır. Kuzey'de korucular, Güney'de ihanetçiler bu politikaların suç ortaklarıdır. Bu kadar açık hale gelen iç ihanet, gerillanın son iki yıldır yürüttüğü direniş karşısında iyice sıkışmış durumda. Bugün Suriye-Irak sınırından doğuda İran sınırına kadar uzanan yüzlerce kilometrelik Haftanın, Metina, Zap, Avaşin, Xakürkê hattındaki mevzilerini daha da güçlendiren ARGK, Güney'de de Garê'den daha ileriye doğru yayılmaktadır. Doğuda İran sınırı boyunca uzanan tüm halk gerilla denetimindedir. İhanetin TC

15 Ağustos Atılımı'nın 15. yılına girerken KÜRDİSTAN KAZANIYOR

gün bütün ülkede sömürgeciliğe yönelen mücadele, emperyalizmin ve siyonizmin attığı her adımın karşısına dikilen kalelere dönüşüyor. Evet 14 yıllık savaş inkara, imhaya tabi tutulan bir halkı dirilterek kurtuluş yoluna sokarken, insanlaşmanın anayurdu olan Mezopotamya'da yeni bir insanlık çağrısı olarak bütün bölge halklarının, dünya ilericiliğinin gözünü, kulağını, yüreğini diktığı bir kurtuluş merkezi yaratıyor. Adı bile inkar edilen bir ulusun başı eğik ülkenin çocukları bugün kendi kaderlerini, üstelik de öz çabalarıyla ellerine almanın haklı gururu içindeler. Daha dün kadar sadece başkasının iyi askeri, işçisi olarak görülen bir halk gerçekliği bugün Türkiye başta olmak üzere tüm sömürgeciler ve Ortadoğu'ya ilişkin her hesapta dikkate alınıyor.

15 Ağustos 1984'te atılan, daha sonraki gelişmelerle de bir milada dönüşen bu adımın sonuçları genel olarak böyleyken, yaratıcıları da daha şimdiden halklar tarihindeki yerini aldılar. Mazlumlar, Kemaller, Hayriler ve nihayet Agitler şimdi iyyinin, güzelin ve umudun elçileri olarak milyonlarca Kürdistanlının yüreğinde yer ettiler. Çocuklar artık onların adlarını taşıyor. O dönem ilkelerine sahip çıkmak için yurtdışına çıkan ve daha sonra gerilla savaşını başlatmak üzere geri dönen binlercesi artık ülke içinde, ARGK'nin denetimindeki alanlarda eğitiliyor. Geçmişte ağırlıklı olarak Kuzey Kürdistanlı gençlerden oluşan bu ordu şimdi Güney ve Doğu Kürdistan'ın her köşesinden, Behdînan ve Soran aşiretlerinin tümünden, dünyanın dörtbir yanına yayılmış milyonlarca Kürdistanlı ile başta Türk ve Arap olmak üzere bölge halklarının hepsinin oğullarını ve kızlarını kucaklıyor. Ve en önemlisi de bütün bunlar atılan her adımda binlerce yıllık tarihin kalıntılarıyla karşılaşılacak bu topraklarda 14 yıl gibi bir sürede gerçekleştirildi. Ama nasıl bir 14 yıl yaşandı ve bunun için nasıl bir çaba harcandı? Yalnızca 15 Ağustos Atılımına nasıl karar verildiğini, hangi düzeyde hazırlanıldığını anlamak bile harcanan çabalar hakkında bilgi verebilir.

"Biz yıllarca savaşın gerekçelerini aradık. Bizim için gerekli mi, değil mi diye? Birinci soru buydu. İkincisi bununla bağlantılı olarak nasıl bir savaş olacaktı? Yani karakterini belirleme sorunuydu. Üçüncüsü sürekliliğin tarzı nasıl geliştirilecekti? Dördüncüsü pratik hazırlıkları nasıl ele alınmalı? Beşincisi, pratik işleri,

Daha doğrusu bir savaş gerekli de, on yıl sadece onun parti öncülüğüne anlam vermek için harcadı. Yalnızca ideolojik-siyasi yönünü geliştirmek için." Evet bütün bu gelişmelerin mimarı, yol göstericisi, önderi Başkan Apo savaşa nasıl karar verildiğini böyle anlatıyor.

Kürdistan halkını diriltiren, kurtuluşa götürüp insanlık ailesinin onurlu bir üyesi haline getiren, aynı zamanda tüm ezilenler için bir umuda dönüştüren bu savaş, ezilenler cephesinde büyük bir aydınlık yaratırken, ezenleri ne hale soktu?

15 Ağustos'un ertesi günü, *"Birkaç kişiler, en kısa zamanda sonunu getireceğiz"* diyen generalleri acaba bugün kim hatırlıyor? Veya *"bunlar maceracıdır, cuntanın ekmeğine yağ sürüyorlar"* diyen zavallılar acaba şimdi neredeler? O dönem Kürdistan'ın hakimi gibi geçinenler, diğer parçalardaki kardeşlerine karşı sömürgecilerle birlikte amansızca saldıranlar, bugün yine hangi uğursuz işbirliğinin içindeler? Yaşanan gelişmeler, Kürde adını bile çok gören *"kart-kurt"* teorilerini uyduran o mağrur Türk egemenlerinin en demagogunu bile 15 Ağustos'tan yedi yıl sonra *"Kürt realitesini tanıyoruz"* demek zorunda bırakmadı mı? Adını, dilinin varlığını bile çok gördükleri Kürde, *"bu kez televizyon mu verirse, anadilde konuşma hakkını mı tanırsak bu mücadelenin peşini bırakırlar?"* diye planlar tasarladılar mı? Köy kahvesinde bile hakkında konuşulmayan Kürt, birçok devletin en

niz'e, Akdeniz'e kadar yayıldı. Onun karşısında Ortadoğu'nun en büyük ordusu olmakla övünen Türk ordusu, Kuzey'de korucular, Güney'de ihanetçiler olmadan adım atamaz hale geldi. İsrail ile yaptığı askeri işbirliğini giderek her alanda bütünleşmeye kadar götüren, ABD başta olmak üzere emperyalizmden yoğun ekonomik ve askeri destek alan Türk devleti bütün bunlara rağmen, siyasi planda hem içte hem de uluslararası alanda tarihinin en kötü on yılını geçirdi.

İçte 15 Ağustos Atılımı'ndan bu yana Türkiye'ye cumhurbaşkanı, başbakan ve hükümet dayanmaz oldu. Son 14 yılda 3 cumhurbaşkanı, 8 başbakan değiştiren, 3 erken genel seçim geçiren Ankara, istikrarsızlığın pençesinde bir alt-üst oluşu yaşadı. *"En sağlam kurum"* diye propagandası yapılan ordunun, 5 genelkurmaybaşkanı da bu süreci *"ezdik, eziyoruz"* hikayeleriyle geçirdi. Şimdi altıncısı da aynı söylemle işe başlamaya hazırlanıyor. Hükümetler ise bu son dönemde artık yılda iki kez değişiyor. Bütün bu kısır döngü krizinin düğümlendiği nokta ise Kürdistan sorunu, savaş sorunu. Hâlâ inkar ve imhadan medet uman Türk egemenleri, savaşta içine düştükleri durumu kabul etmiyorlar. Kürdistan halkının mücadelesini ezmeye, tekrar betonlamaya çalışan sömürgecilik geçen 14 yılda bunu başaramadı. Tersine ayakta, güçlü mücadele eden bir halk ve onun her alanda hızla büyüyen, gelişen kurumları

hul' diye adlandırılan cinayetlerle sürdürdü. Bunlar da çözüm olmayınca, köy boşaltmalar, yakmalar, göçertmelerle Kürdistan'ı insansızlaştırmayı amaçladı. Bu süreçte halkın duygu ve taleplerine birazcık kulak veren her kurum, örgüt ve oluşum devletin zulmünden payına düşeni aldı.

Bütün bu baskı politikaları Botan'dan başlayarak halka halka tüm Kürdistan'da uygulandı. Koruculuk Toroslara, Akdeniz'e kadar yayıldı. Dersim'de, Koçgiri'de yüzlerce köy boşaltıldı. Giderek de bu zulüm uygulaması mücadelenin gelişerek etkisine almaya başladığı Güney Kürdistan'a uzandı. Türk özel savaşı işgalden her türlü kontra saldırısına, psikolojik savaş yöntemlerine kadar tüm uygulamalarını burada da devreye soktu. Yalnızca son 3 ayda Güney Kürdistan'da 14 köy boşaltıldı. Kontra, ölüm çeteleri burada da harekete geçti.

Türk devletinin Kuzey'de korucular eliyle halka uyguladığı zulmün Güney Kürdistan'daki ayağı da ihanetçiler oldu. '92 ihanet savaşından sonra tekrar '97'de Türk ordusuyla işbirliği yaparak ARGK'ye saldıran KDP, bugün bir korucu şebekesine dönüşmüş durumda. Güney Kürdistan'ın tüm stratejik noktaları Türk ordusuna ait zırhlı araç ve birliklerce tutulup, Dûhok, Zaxo gibi şehirler Türk subay ve istihbaratçılarının merkezi haline gelirken, peşmerge de Türk askerinin öncüsü durumuna düştü. Yine bu

ile işbirliği içinde yürüttüğü savaşta artan saldırılar gerillayı buralardan sökemediği gibi, mevzilerinin sağlamlaşmasına, ulusal kurtuluş mücadelesinin Güney halkı içinde daha da kökleşmesine yol açtı. Dûhok'tan Amedîye'ye, Şeladîzê'ye, Süleymanîye'den Diyana'ya kadar Güney Kürdistan'ın her alanında tüm aşiretlerinden yüzlerce genç kız ve erkek gerilla saflarına akın etmektedir. Çürüyen iç ihaneti en çok korkutan gelişmelerden biri de budur. İhanetçilerin bastırdığı, ülkeden Avrupa'ya kaçtırdığı gençlik Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin hizmetine koymakta, gerillalaşmakta, daha şimdiden onlarca Güneyli savaşçı ve komutan yoldaş, sömürgeciliğe ve ihanete karşı savaşarak şehit düştü.

Gelinen aşamada PKK Güney Kürdistan halkı içinde kökleşirken, KDP, TC ve ABD desteğinde ayakta kalmaya çalışıyor. Kürdistanlıları Kürdistan'da çıkarmaya çalışan Barzaniler, Türk subayları ve Amerikan heyetleriyle kol kola girmekten çekinmiyor. İhanetin bu kadar pervasızlaşmasına karşın direniş çizgisi de yükselerek sürüyor.

Askeri ve siyasi alandan Kuzey'den Güney'e bütün bu gelişmeler sürerken, Kürdistan halkı da dimdik ayakta. Kürdistan'da, metropollerde ve Avrupa'nın dörtbir yanındaki halkımız kendisini diriltiren gücü herkesten iyi tanıyor. Düzenlediği gösterilerde, toplantılarda attığı sloganlar, taşıdığı poster ve pankartlar, halkımızın önderini, örgütünün, kurtuluşunun güvencelerini iyi tanıdığını ve onlarla bütünleştiğini göstergesidir.

Halkımız bulunduğu bütün alanlardaki örgütlülüğüne yönelik kapsamlı saldırılara rağmen, ulusal kurum ve kuruluşlarıyla birleşerek ayakta. Siyasi ve askeri plandaki örgütlülük artık parlamentosuyla, ulusal kültür ve basın kurumlarıyla bütünleştirildi. Bu 14 yıllık süreçte sömürgeciliğin ve reformizmin şimdiye kadar kendilerinin bir lütfuymuş gibi gündeme getirdiği birçok kurum ve örgüt, kendi gücü ve çabasıyla birer birer oluşturuldu. Televizyondan gazetelere, kültür merkezlerine kadar birçok kurum, kuruluş tüm düşman saldırılarına karşı güçlenerek yaşıyor. Diplomasi alanında da Türkiye ve Ortadoğu sözkonusu olduğunda Kürdistan, Kürdistan sözkonusu olduğunda da PKK esas alınmadan hiçbir adım atılmayacağını dost-düşman tüm çevreler kabul etmiş durumda.

Bütün bu gelişim ve değişimleri yaratan gerçeklik ise, herkesin gözlerinin önünde. Bunları Kürdistan halkına ne herhangi bir güç lütfetti, ne de gökten indi. Hepsi 14 yıldır amansızca yürütülen bir ölüm-kalım savaşıyla gerçekleşti. Sömürgeciliğin ve emperyalizmin sürekli gözlerden gizlemeye çalıştığı bu savaş, 15. yılına girerken, etkilerini askeri olduğu kadar siyasi, diplomatik ve kültürel alanlarda da açıkça ortaya koydu. Tüm Kürdistan'ı kapsayan Güney'e, Kuzey'de de Türkiye'ye yayılan bu savaş, ortaya çıkardığı sonuçları kadar rakamları itibarıyla oldukça kapsamlıdır.

15 Ağustos 1984 ile 9 Ağustos 1998 arasındaki sürecin genel sonuçları şöyledir:

Bu 14 yıl içinde ARGK'nin Türk devletine karşı baskın, saldırı, pusu, çatışma, sabotaj, mayınlama, suikast vb. şekillerde geliştirdiği toplam eylem sayısı **18274**'tür. Bu rakama 1-15 Aralık 1995 ile, 1-15 Ağustos 1996 tarihleri arasındaki toplam bir aylık süreç ve KDP'ye karşı yürütülen savaşın sonuçları dahil değildir.

14 yıl içinde gerçekleşen bu **18274** eylemde Türk devletinin gerilla tarafından saptanabilen kaybı ise, toplam **42500**'dür. Bunun **31418**'i subay, assubay ve erlerden oluşan asker kaybı. **5365**'i özel tim-polis-ajan. **5717**'si korucudur.

26 Ağustos-10 Aralık 1995 ile 14 Mayıs 1997'den itibaren yürütülen savaşta KDP'nin verdiği kayıplar buna dahil değildir.

Bu süreç'te KDP toplam **5315** kayıp vermiştir.

Bu 14 yıl boyunca gerillanın toplam kaybı **6679**'dur.

Bu 14 yıl boyunca katledilen sivil sayısı ise **8000-10000** arasında olduğu tahmin ediliyor.

14 yıllık savaş döneminin 1984-89, 1993-94 ve 1995-98 yılları arasındaki toplam 9 yıllık kısmında Türk ordusuna ait uçaksavar, top, ağır makinalı tüfeklerin de aralarında bulunduğu toplam 4622 adet değişik cins silaha gerillalar el koydu. Genel olarak Türk ordusuna ait çok sayıda araç da bu dönemde imha edildi.

3500 civarında köy ve mezranın boşaltıldığı bu dönemde milyonlarca Kürdistanlının göç ettirildiğini Türk devletinin kendisi bile artık kabul ediyor.

14 yıllık savaş bilançosunu dönemler itibarıyla incelediğimizde şu sonuçlar ortaya çıkıyor:

a- Eylemler açısından: Bu dönem gerçekleşen **18274** eylemin, %11.2'si 15 Ağustos 1984 ile 15 Ağustos 1988 arasında, % 8.53'ü 15 Ağustos 1988 ile 15 Ağustos 1991 arasında, %7.48'i 15 Ağustos 1991 ile 1 Ocak 1993 arasında, %17.3'ü 1 Ocak 1993 ile 1 Ocak 1994 arasında, % 28.8'i 1 Ocak 1994 ile 30 Temmuz 1995 arasında,

% 5.5'i 1 Ağustos 1995 ile 30 Temmuz 1996 arasında, % 10.5'i 15 Ağustos 1996 ile 15 Ağustos 1997 arasında, % 10.4'ü 15 Ağustos 1997 ile 9 Ağustos 1998 arasında gerçekleşti.

b- Türk devletinin kayıpları açısından:

Türk devletinin bu dönem ki 42500 kaybının; % 13.7'si 15 Ağustos 1984-15 Ağustos 1988 arasında, % 11.8'i 15 Ağustos 1988-15 Ağustos 1991 arasında, % 4.42'si 15 Ağustos 1991-1 Ocak 1993 arasında, % 15'i 1 Ocak 1993-1 Ocak 1994 arasında, % 33.16'sı 1 Ocak 1994-30 Temmuz 1995 arasında, % 5.43'ü 1 Ağustos 1995-30 Temmuz 1996 arasında, % 10.5'i 15 Ağustos 1996-15 Ağustos 1997 arasında, % 5.7'si 15 Ağustos 1997-9 Ağustos 1998 tarihleri arasında yaşandı.

c- Gerilla kayıpları açısından:

Bu dönemdeki 6679 şahadetin, % 4.17'si 15 Ağustos 1984-15 Ağustos 1988 arasında, % 5.75'i 15 Ağustos 1988-15 Ağustos 1991 arasında, % 12.4'ü 15 Ağustos 1991-1 Ocak 1993 arasında, % 12.1'i 1 Ocak 1993-1 Ocak 1994 arasında, % 32.6'sı 1 Ocak 1994-30 Temmuz 1995 arasında, % 6.6'sı 1 Ağustos 1995-30 Temmuz 1996 arasında, % 12.2'si 15 Ağustos 1996-15 Ağustos 1997 arasında, % 14'ü 15 Ağustos 1997-9 Ağustos 1998 tarihleri arasında yaşandı.

Görüldüğü gibi savaşın en kapsamlı geçtiği dönem, 1 Ocak 1994 ile 30 Temmuz 1995 arasındaki bir buçuk yıllık dönemdir. 14 yıllık savaşta tüm eylemlerin % 28.8'nin gerçekleştiği bu dönem, Türk devleti toplam kayıplarının % 33.6'sını, gerilla ise % 32.6'sını verdi. Savaşın 14 yıllık bilançosunun 1/3'ü bu dönemde yaşandı. Türk devletinin topyekün savaş konseptiyle Kuzey'den Güney'e Kürdistan'ın tümünde saldırılarını yoğunlaştırması, gerillanın da artan bir direnişle cevap vermesi nedeniyle bu dönem savaşın şiddetlendiği belirtilebilir.

Bunun dışında son iki yıldır gerilla eylemlerinin % 10.5'i ve % 10.4'nün gerçekleşmesi, bu sürece ilişkin Türk genelkurmayının ortaya attığı "gerilla marjinalleşti" iddialarını çürütmektedir. ARGK, 14 yıllık savaşta tüm eylemlerinin % 20.9'unu, yani 1/5'ini marjinalleştirildiği iddia edilen son iki yılda, 15 Ağustos 1996 ile 9 Ağustos 1998 tarihleri arasında gerçekleştirdi. Bu son iki yılın eylem bilançosunun ayrıntılarına girilince bu gerçek daha net ortaya çıkar. Bu açıdan

15 Ağustos 1996 ile 15 Ağustos 1997 arasındaki döneme bakalım: Bu süreçte 14 Mayıs 1997 tarihinden itibaren Türk ordusunun KDP ile birlikte Güney Kürdistan'da başlattığı işgal girişimi yaşandı.

Buna göre bu süreçte **1934** eylem gerçekleşti. Türk ordusu **306** operasyon ve **332** hava saldırısı düzenledi. Bu dönemdeki Türk devletinin kayıpları; subay, assubay, uzman çavuş 74, 3650 er olmak üzere **3724** asker, 105 özel tim ve polis, 636 korucu, toplam **4465**. Bunun yanısıra **1885** asker ile **1618** korucunun da bu dönemdeki eylemlerde yaralandığı saptanabilmiştir.

Bu dönemde **320** savaşçı yaralı veren ARGK'nin **810** savaşçısı da şehit düşmüştür.

Bu dönemde gerillaya katılım ise **2238** olarak gerçekleşti. (15 Ağustos 1996-15 Ağustos 1997)

14 Mayıs'ta başlayan KDP ile savaşın sonuçları da eklenince bu dönemde 26'sı rütbeli olmak üzere, **1182** KDP'li ölmüştür.

ARGK gerilları bu yıl içinde **199** tank, panzer, cemse vb. askeri aracı imha ederken, **4** helikopter de düşürmüştür. Helikopterlerden 2'si Güney operasyonunda füzelerle vurularak imha edilmiştir. Bunlardan biri süper Cobra tipi, diğeri de Türk ordusunun savaş kurmaylarını taşıyan Cougar özel tip bir helikopterdir. Bu iki helikopterde 1 yarbay, 2 binbaşı, 1 yüzbaşı, 6 üsteğmen, 2 assubay olmak üzere toplam 12 subay öldü.

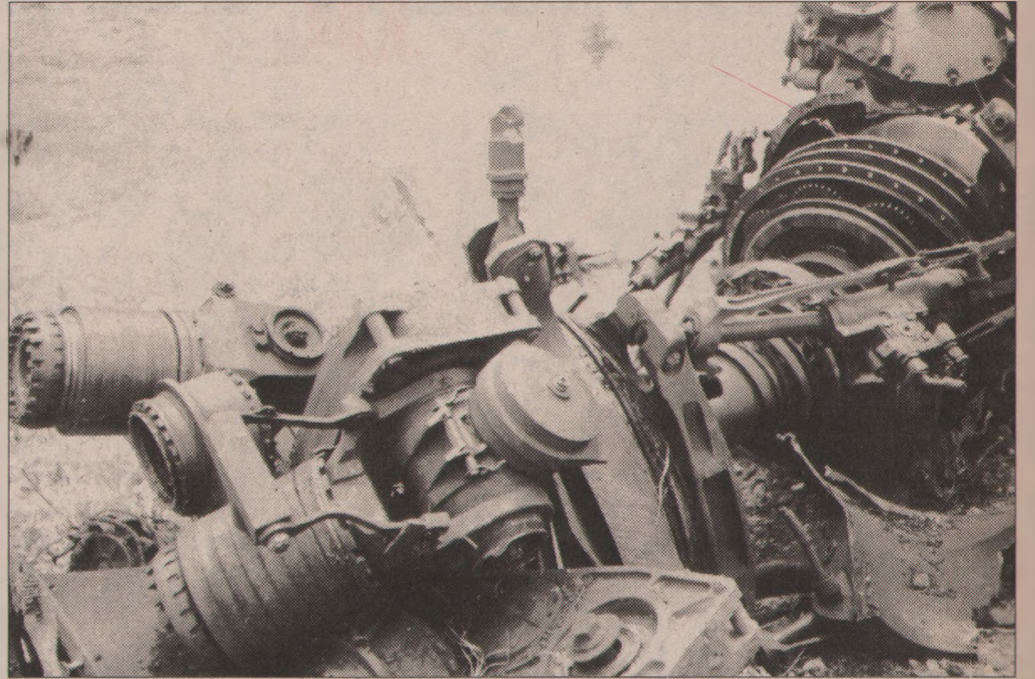
Gerillalar bu bir yıl içinde Türk ordusu ve KDP'ye ait **566** silaha da el koydular. **Bu silahların dağılımı şöyledir:** Uçaksavar 10, havan 9, MG-3 orta makinalı tüfek 27, BGC orta makinalı tüfek 49, kalaşnikof tüfek 228, G-3 tüfeği 187, karnas tüfeği 10, bistiryof 3, B-7 roketatırı 43. Bunların yanısıra çok miktarda cephaneyi de gerillalar ele geçirdiler.

15 Ağustos 1997-9 Ağustos 1998 arası. Bu süreçte gerillalar **1904** eylem geliştirdiler. **Bu eylemlerin dağılımı şöyledir:** Pusu 369, sızma 132, saldırı-baskın 239, mayınlama 311, suikast 16, çatışma 455, sabotaj 64, yol kesme 96, taciz 222. Toplam **1904** eylem. Bu 1904 eylemden 1127'sin sonuçları gerilla tarafından kısmen veya tamamen biliniyor. 777'sinin sonuçları ise bilinmiyor. Buna göre saptanabilen Türk devletinin kaybı ise şöyledir: Subay 77, er 1832 olmak üzere 1909 asker, 76 ajan-polis ve 473 korucu. Toplam **2458**. KDP'nin kaybı ise 94 rütbeli olmak üzere toplam **2254**'tür. Bu yıl içinde **937** gerilla şehit düştü.

ARGK savaşçıların imha ettiği, darbelediği düşman aracının dökmü de şöyledir: 1 uçak, 1 tren, 18 helikop-

ter, 23 tanker, 9 tank, 18 panzer, 476 askeri araç olmak üzere toplam 546'dır. Bunun 52'si KDP'ye aittir.

Bu dönemde 52 KDP'li silahlarıyla birlikte teslim olmuştur. 525'i silah bırakmıştır. Kuzey Kürdistan'da silah bırakan korucu sayısı 646'ya ulaştı. Kuzey Kür-

Zap'ta düşürülen TC helikopteri

distan'da 51 köy boşaltıldı.

ARGK gerillalarının bu dönemde ele geçirdiği silahların dağılımı ise şöyle: Uçaksavar 28, havan 18, MG-3 orta makinalı tüfek 6, MKC orta makinalı tüfek 66, B-7 roketatırı 74, lav silahı 2, tabanca 39, av tüfeği 48, kalaşnikof tüfeği 639, G-3 tüfeği 109 olmak üzere toplam 1029 silah, ayrıca çok sayıda cephane ve askeri malzemeye de gerilla el koydu.

Bu kadar kapsamlı ama Kürdistan halkı için de o kadar hayati olan 14 yıllık savaş döneminde ARGK, aralarında anısına kurulduğu Mahsum Korkmaz, Mustafa Yöndem, Haydar Karasungur, Mehmet Emin Aslan, Mehmet Sevgat, Ahmet Kesip, Ahmet Güler, Hanım Yaverkaya, Binevş Agal gibi çok sayıda komutan ve militanlarının bulunduğu kayıplar verdi. Ancak sürekli büyüyerek 15. savaş yılına ulaştı.

Özellikle son yıllarda dayatılan marjinalleştirme politikası ile onun içteki uzantısı işbirlikçi-çete eğilimine karşı verilen kapsamlı mücadelelerin ardında, tüm ARGK komutan ve savaşçıları bu yeni savaş yılına "Savaşta kesin zafer, yavaşmada özgürlüğün her alanda egemen kılınması" şiarıyla giriyor.

Ulaşılan aşamada yürütülen savaşa, başta Türk, Arap olmak üzere dünya halklarıyla dünyanın birçok yerindeki enternasyonalistlerin yoğun ilgi ve desteği bulunuyor. Özellikle son yıllarda savaşta yer alan enternasyonalistlerin de sayısının artması, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine verilen uluslararası desteğin çapını gösteriyor. Bu uluslararası destek, dayanışma 15. yılda daha da büyüyecektir. Bu temelde bütün dünya ilericiliği bugün Ortadoğu'da bölgesel gericiliğe olduğu kadar uluslararası gericiliğe karşı da yürütülen bir direniş sa-

vaşı olduğunu bilmeli ve bundan güç almalı.

14 yıllık savaş içinde büyük acılar yaşayan Kürdistan halkı ise, onurlu, başı dik, özgürce ve insanca yaşamanın tek yolunun savaş olduğunu görmüş durumda. Kürdistan halkı bu süreçte ön-

derliğine, şehitlere ve mücadeleye gösterdiği bağlılığını 15. savaş yılında daha derinliğine sergileyecektir. Bu yıl daha da kapsamlılaşacak olan ulusal birlik çalışmalarını biraraya gelecek Kürdistan halkı, yalnız Kuzey'de değil, Güney'de de yurtsever cepheleşmedeki yerini alacaktır. Gerillanın Güney'de sömürgecilğe ve ihanete vurduğu darbelerle güç alan Kürdistan halkı, yıllardır umudunu, emeğini, canını, kanını tüketen, pazarlayan ihanetçilere karşı Kuzeyli kardeşleriyle birlikte direniş cephesinde karşı koyma sürecine girmiştir. Bu yönlü gelişmeler 15. savaş yılında daha da güçlenecektir. Kuzey'de derinleşen direnişle, Güney'deki devrimci-demokratik ulusal cepheleşmenin birleşmesi ise, yalnız Kürdistan için değil, tüm Ortadoğu için, bütün ezilenler için bir büyük ileri adım olacaktır.

Bundan tam 14 yıl önce sayıları 20 ile 30 arasında değişen 3 silahlı propaganda takımı ile enginleri fethetmeye, dirilişi başarmaya kalkışan devrimcilere, devrimci ruha, bu atılımın 14. yıldönümü kutlanırken, Güney Kürdistan'da Kandil, Garê, Metina dağlarında; Botan'da Cudi, Gabar, Katolarda; Zagros'ta Cilo ve Çarçelê'de; Mardin'de Bagok'ta; Garzan'da Sipan dağında; Amed'te Andok'tasss; Erzurum'da Şereftin dağlarında; Dersim'de Munzurlarda; Serhat'ta Ararat'ta; Karadeniz dağlarında; Akdeniz'de Amanoslarda tek bir ses cevap veriyor.

Kürdistan kazanıyor!
- Yaşasın Başkomutan Apo önderliğindeki ulusal kurtuluş savaşımızı!
- Yaşasın PKK-ARGK-ERNK!

**10 Ağustos 1998
ARGK Genel Karargahı
Basın ve İrtibat Bürosu**

■ 15 Ağustos Atılımı'nın 14. yıldönümü vesilesiyle savaş sahalarından Parti Önderliği'ne gönderilen kutlama mesajlarını özetleyerek veriyoruz.

Şanlı 15 Ağustos Atılımı'nın yaratıcısı Başkomutanımız!

... 15 Ağustos, en amansız koşullarda Kürdün tüm insanlık adına karanlığa, haksızlığa ve tüm tarihi geriliklere sıktığı bir kurşundur. Tüm sınıflı toplumların tarihi mirası, günümüzde emperyalizmin her türlü teknik imkan ve insan desteğine, Kürdün kendine yabancılaşmış ihanet geleneğine rağmen yokoluşuna karşı soylu bir direnme eylemidir.

... Amed Eyaleti komuta ve savaşçı yapısı, geçmişte ihanetçi-teslimiyetçi çizgilere bir zemin haline getirilmeye ça-

lışıldı. Amed, partiyi ve halkı kalbinden vuran bir alan durumuna getirilmek istendi. Parti Önderliğimizin engin öngörüsü ve kutsal çabalarıyla bu ihanet zeminini kurutuldu. Halk ve parti güçlerimiz, PKK'yle tek yürek olarak yeniden bütünleşti ve parti çizgisinde buluştu.

Varlığımızın ve insanlığımızın ifadesi olan Başkomutanımız Başkan Apo'yu 15 Ağustos Atılımı'nın 14. yıldönümü dolayısıyla selamlarken, bir kez daha önderlik çizgisinin ve onun savaş tarzının amansız takipçisi ve yürüyüşçüleri olacağımıza dair söz veriyoruz.

Amed Eyalet Yönetimi

Kürdistan devriminin mimarı, zaferin teminat ve güvencesi, yol göstericimiz Başkan Apo'ya!

Halkımız açısından tarihsel anlamı büyük olan 15 Ağustos Atılımı'nın 15.

yılına girerken, bu gücün ruhuna, coşkusuna, görkemliliğine yaraşırçasına; kutsallık derecesindeki bitmez-tükenmez emeğinin ve çabanız önünde saygıyla eğiliyor, 15 Ağustos bayramınızı kutluyoruz.

... Ninova kampında bulunan mülteciler olarak, her türlü zorluğa rağmen işbirlikçi ihanete ve her türden gericiliğe karşı cesaretimizi, direnişimizi, kararlılığımızı 15 Ağustos ruhundan ve önderliğimizi aldığımızı belirtiyoruz.

Bu temelde umudumuzu tam tutuyoruz. Bizleri ayakta tutan, ruh ve düşünce büyüklüğünün bu tarihi yürüşünde, neyimize malolursa olsun, şaşmaz ta-kipçileri olağımızı bir kez daha vurguluyoruz.

Parti Önderliğimizin emek ve çaba yoğunluğunu her şeyin üzerinde bilerek, daha bilinçli, daha örgütlü ve daha ka-

rarlı yürüyeğimizi; her koşul altında sarsılmaz bir inanç ve iradeyle, bağlılık an-dımızı yineliyor, selam ve saygılarımızı sunuyoruz.

Ninova Kampı Mültecileri

Başkan Apo'ya

Kürt halkının binlerce yıllık köleliğine sıkılan ilk kurşun olan 15 Ağustos Atılımı'nın 14. yılını geride bırakırken, Komutan Agit ve onun ardılları Zilanların yaratıcısı Başkan Apo'yu yeni savaş yılının sıcaklığıyla selamlıyoruz.

... '98 Ağustos'u; Kuzey'den Güney'e işbirlikçisinden hainine, azgın faşist TC'den emperyalizme kadar tüm gerici güçlerin partimiz PKK, onun ordusu ARGK ve Zilanların komutasındaki YAJK öncülüğünde verdiği savaşım karşısında yaşadığı yenilginin Ağustos'u oluyor.

Kazanan, PKK öncülüğündeki yeni

insan ve onun sistemi sosyalizm olacaktır. Bu zaferi yaratmakta biz kadın militanlar, komutanlarımız Mazlum, Agit ve Zilanların yaratıcılığında savaşma kararlılığımızla Başkomutanımız Başkan Apo'ya her zaman bağlı kalma sözü veriyoruz.

Güney Saha YAJK Karargahı

Ulu Önder Başkan Apo'ya

... Sahamız Güney Kürdistan da 15 Ağustos'un hemen sonrasında kendisini ihanetle savaşın içerisinde buldu. 14 yıldır bu savaş değişik biçimlerle de olsa devam etmektedir. '97 Mayıs ayından itibaren bu savaş sömürgeci ve işbirlikçi ihanete karşı tüm gücüyle devam etmektedir. Devrimci ulsal birlik atılımını önlemek için sömürgeciliğin ve işbirlikçiliğin, yarattıkları ittifaka rağmen kendi tarihlerinin en bunalmış çözülme süreci-

15 AĞUSTOS ATILIMI HALKI YENİDEN YARATMA ADIMIDIR

Botan Eyalet Koordinatörü Cemal yoldaşla yaptığımız röportaj

● *baştarafı 1. sayfada*

15 Ağustos adınının bize kazandırdıkları nedir, kazanımları nelerdir türünden sorular çokça soruluyor. 15 Ağustos Atılımı'nın ya da hazırlığının bize kazandırdıklarını, yarattığı gelişmeleri görmemek bizce bir tereddütü yaşamaktır. Çünkü bizi yaratmıştır. Bugün burada silahlı bir gücün temsilcisi olarak konuşuyorsam, 15 Ağustos beni yaratmıştır, bu düzeyi yaratmıştır. Yani halk olarak her şeyimizi yeniden yaratmanın bir adımıdır, atılımıdır. Bu açıdan sosyal, siyasal ve hemen her yönden 15 Ağustos'un bir bütünün toplumu yeniden yaratarak, biçimlendirerek tarih sahnesine koyma gerçekliği vardır.

Bu çerçevede bakılırsa, 1984 yılı 15 Ağustos'u ile 1998 yılı 15 Ağustos'unu karşılaştırmak, sıfırla milyonu karşılaştırmak gibi bir şey oluyor. Kuşkusuz her şey 15 Ağustos Atılımı'yla başlamamıştır. PKK olayı, PKK gerçeği önderlik şahsında daha çocukluk yıllarındaki ilk isyanla başlamıştır. Ve bu daha sonra siyasal tanımla, ilk adımını 1973'lerde geliştirilmesine dönüşmüştür. Ardından ideolojik-örgütsel mücadele süreçleri ve onun zirveleşmiş tarihi atılımı biçiminde ateşlenen 15 Ağustos 1984 Atılımı vardır. Bu süreçleri bu anlamda karşılaştı-

mamız gerçekten yukarıda belirttiğimiz gibi bir olaydır. Birçok açıdan bu durum böyledir; yani sıfırdan milyonlara gelmek gibi bir şeydir. Hiçlikten, yokluktan varolmadır. Cücelikten yüceliğe yürümektir. Güçsüzlükten güç olmaya gitmektir. Örgütsüzlükten, dağınıklıktan örgütlemeye, ulusal birliği yaratmaya yürümektir. Bilinçsizlikten, gerilikten bilinçlenmeye, örgütlenmeye, ulusallaşmaya yürüme sürecidir. Bu anlamda 15 Ağustos 1984 süreci sıfırdan başlanan, ulusal olarak varolmanın ve yine ulusal kurumların, örgütlenmelerin yaratılmaya başlanılmasının tarihi bir dönüm noktası ve bütün bu hususlarda bir adımın atılması olayıdır.

Ulusal olarak böylesi bir süreç bizim için yeniden varolma, yeniden kendini, kurumlarını, ideolojisini yaratma, örgütlenmesini geliştirme, özümseme ve bunu artık pratik-eylemsel boyutta şekillendirme sürecinin geliştirilmesidir. Bu anlamda içinde bulunduğumuz 1998 sürecinde, bütün sahalarda belli bir düzeyin varolması gerçeğiyle karşı karşıya olduğumuza göre, 1984'te sıfır olan bütün bu ulusal etkinliklerin, kurumların bugün bir pratik gerçeklik olduğu bilinmektedir. Bu açıdan, ulusal olarak kendini ifade etmeyi, yeteneklerini açığa vurmaya ve gücünü yoğunlaştırmayı sağlayan ve hemen bütün alanlardaki siyasi, örgütsel, askeri, sosyal kurumlaşmaların bugün belli düzeyde gelişmekte olduğunu belirtmem herhalde gerek yoktur.

Ulusal olarak 'bizim için 15 Ağustos tarihi atılımı hemen her şeydir' belirlemesini yapmak yanlış olmaz. Her konuda, her alanda ulusal yoğunlaşmanın, ulusallaşmanın geliştirilmesi adımıdır. Kuşkusuz bu yokolma sürecinden varolma sürecine geçiş evresi, kendisini uluslararası düzeye de oldukça yansıtmıştır. Uluslararası planda da yok sayılan bir gerçeğin bugün kabul edilir bir düzeyi

yaşamakta olduğu bilinmektedir. Ama bundan önce Kürt halkı ve Kürdistan gerçeğinde ya da Kürdistan halkı şahsında insanlığın katledilmesi, insan soyunun başkalaşıma uğratılması, bir tür değişimin, asimilasyonun dayatılması, yine bu anlamıyla insanlığın ayaklar altına alınması gerçeği yaşanıyordu. Ulusal olarak kölelik zincirlerinin yırtılması ve bu anlamda ilk kurşun olan 15 Ağustos Atılımı'nın gerçekleşmesi sadece ulusal bir varolma sürecini başlatmıyor, aynı zamanda Kürdistan halkı şahsında insanlığın ayaklar altında çiğnetilmesine de bir son verme adımı oluyor. Dolayısıyla kendi özgülünde bir insanlık davası, insan olmanın gereğini böylelikle yerine getirmiş olmanın da bir adımıdır.

Böylesi bir özveriye sahip olan bu devrimci adım, uluslararası planda da kendi özgülünde gelişmeleri yaratmıştır. İdeolojik planda doğru-çağdaş sosyalist anlayışı, sosyalist demokratik yaklaşımı kendi şahsında sergilerken, reel-sosyalizmin bütün tahribatlarına rağmen sosyalizmin özünü böylelikle pratiğe yansıtarak ideolojik bir gelişmeyi, derinleşmeyi yaşamının yanısıra, politik bir güç olarak Ortadoğu'daki devrimci gelişmeyi oldukça etkileyen en temel bir fonksiyon, bir güç olabilmıştır. Atılım, ideolojik-politik planda devrimci sürecin, demokratik mücadele anlayışının gelişimine böylesine katkı sunarken, aynı zamanda Kürdistan davasını uluslararası plana da en canlı bir biçimde getirebilmiştir. Bu yönüyle de 1984 ile 1998'in kıyaslanması mümkündür. Halkımızın yokluktan, hiçlikten varolma sürecine, kendine yer edinme, kendini kabul ettirme, kendini tanıtmaya, böylece çağdaş uluslar topluluğunda yer alma mücadelesinde bugün belli bir düzeyi yakalamış olduğu dikkate alınırsa, önemli bir gelişmenin yaratılmış olduğunu belirtmek mümkündür.

Sonuç olarak, hem ulusal, hem de uluslararası düzeyde 15 Ağustos Atılımı 14 yıllık ve zorlu geçen bir mücadele süreciyle bugün yepyeni bir güç, bir ideolojik-politik anlayış olarak kendisini dünya gündemine dayatabilmiştir. Bu da kuşkusuz halkımız için en önemli bir gelişme ve kazanımdır.

Serxwebûn: *Bu yıllar arasında ARGK'yi zorlayan temel hususlar nelerdi? Bunların ne kadarı aşıldı? İlk kurşundan bugüne yaratılan savaşçı ve komutanların ulaştığı düzey nedir?*

Cemal yoldaş: Sorunuzu cevaplayabilmek için öncelikle bazı şeyleri izah etmek gerekiyor. Bir kere 14 yıllık savaş süreci; hem Kürdistan halkı açısından ve hem de gerilla açısından, bir bütünün de

parti açısından zorlu geçen kıyasıya bir mücadeleyle yaşanan 14 yıldır.

Geçen 14 yıllık ulusal kurtuluş mücadelemizde silahlı mücadeleyi özellikle zorlayan en temel faktör kendi geriliklerimizdir. Kesinlikle düşmanın konumundan, onun geliştirmiş olduğu taktiklerden ve yine halkımızın yaklaşımlarından kaynaklanan zorluklar yoktur. Olsa da bizi zorlayan temel bir unsur değildir. Yine coğrafyanın koşulları için de aynı şey söylenebilir. Esas olarak bizi zorlayan parti çizgisine, partinin askeri anlayışına, çizgisine bir türlü gelemeyen anlayış ve yaklaşımlar olmuştur. Bu da kendi yapımızdan kaynaklanan anlayış ve yaklaşımlardır. Gerçekten de silahlı mücadelemizin hemen her döneminde temel olarak bizi zorlayan bu bahsettiğim anlayışa ve çizgiye gelmeyen kişilik yapılanmalarından kaynaklanan sapmalardır, çizgi dışılıklardır. Mücadeleyi en çok zorlayan faktör budur. Kendi yapımız esas olarak önderliği, önderlik çizgisini zorlayan en temel öge oluyor.

Silahlı mücadelemizin tarihine şöyle bir bakıldığında, tarihi 15 Ağustos Atılımı'nın hemen ardından kendisini dayatan '85 süreci vardır. 1985 sürecinde üst yönetimden kaynaklanan dar, şematik, dogmatik, subjektivizme dayalı bir yönetim anlayışı silahlı mücadeleyi zorlamıştır. III. Kongre'yle birlikte bu zorluk önemli oranda bilince çıkarılıp aşılmıştır. Ama hemen akabinde '87 ile başlayan ve silahlı mücadelemize musallat olan işbirlikçi-çete anlayışı, 'dörtlül çete' dediğimiz gerillayı, silahlı mücadeleyi parti çizgisinden, partinin askeri anlayışından ve bir bütünün temel parti yaklaşımlarından uzaklaştıran, onu asi-avare bir çete düzeyine çıkarmaya çalışan Hogırlaşma dediğimiz çizgi anlayışıdır, bir çetecilik anlayışıdır. Bu anlayış en son Şemo denilen ihanetçinin

● *Gerillanın kızıl üslere gitme, kurtarılmış alanları yaratma süreci vardır. Yani gerillanın en temelde Botan olmak üzere, ileriye yönelik atacağı ilk adımda varacağı nokta budur: Kızıl üsler, kurtarılmış alanlar vb. İşte Türk ordusu var gücüyle bunun önüne geçmek istemektedir. 1994'ten bu yana üzerimizde kıyasıya bir savaş yürütülüyor. Taktiksel gerçeklik budur. Biz üslere ulaşmak istiyoruz, kurtarılmış alanı devrimci-demokratik bir kızıl iktidar sahasına dönüştürmek istiyoruz, o ise bunu engellemek istiyor.*

tasfiye edilmesiyle birlikte artık tümünden ortadan kaldırılabilmiştir. Fakat bu yaklaşım ağırlıklı olarak '87, '88, '89 ve '90 süreçlerine kadar gerillayı oldukça zorlayan, geriye çeken, çizgiden uzaklaştıran, dolayısıyla başarıdan alıkoyan temel bir yaklaşım durumundadır. Bir taraftan Parti Önderliği'nin mücadelesi, silahlı mücadeleyi doğru temellerde yürütme çabası, di-

ğer taraftan bu dörtlül çete yaklaşımlarının habire çarpıtma tutumları yaşanmıştır. Aslında savaş bu noktada kıyasıya sürdürülmüştür.

Kısaca daha sonraki IV. Kongre'yle birlikte sürece müdahale vardır ve ortaya çıkan kitlesel patlamalarla beraber muazzam devrim koşullarıdır. 1991-92 süreçleri daha çok böyledir. Ancak yine temelde kendimizden kaynaklanan süreci, dönemi göğüsleyemeyen, döneme denk düşen bir taktik yaklaşım esprisini yakalayamayan geri yaklaşımlardan ötürü bu tarihi fırsat değerlendirilememiştir. Gelişme yaşanmışsa da 1991-92, hatta '93 süreçleri itibarıyla, ama esas olarak silahlı mücadelenin dönemsel taktik çıkışı tam olarak gerçekleştirilememiştir. Daha sonraki 1995-96 ve günümüze kadar süregelen süreçler içinde silahlı mücadelemizi zorlayan benzer yaklaşımlardan bahsetmek mümkündür. Hatta '92'den itibaren bunun Şemo şahsında daha fazla işbirlikçi bir rotaya çırması, düşmana dolaylı ya da dolaysız- endeksli bir biçimde gelişme durumu da sözkonusudur. Yani kısaca 14 yıllık gerilla savaşımı sürecinde gerillayı, silahlı savaşımı zorlayan temel hususlar bunlardır. Son tahlilde kendimizi kendimiz önünde engel olmaktan çıkarma durumuyla beraber ancak gerillanın daha ileri hedeflere doğru yönelebileceği gerçeği ortaya çıkmaktadır. Yani iç engelleri aşmanın beraberinde gelişmeyi getireceği, tarihi süreç itibarıyla ortaya çıkan bir sonuç olarak önümüzde durmaktadır.

Bununla beraber tabii bu savaşım yıllarında çok çetin koşullardan geçilmiştir. Hem iç mücadele, yani geri anlayış ve yaklaşımlara karşı yürütülen ve hem de dış düşmana karşı geliştirilen sert mücadelede bir gerilla yapılanması şekillenmiştir. Hem coğrafya koşullarına, hem

ni yaşıyorlar. PKK, Güney Kürdistan'da artık halkımızın tek kurtuluş umudu haline gelmiştir. Bunun içindir ki binlerce Güneyli genç ARGK saflarına katılarak gelişmenin somut ifadesi olmaktadır. Bu gerçek her gün biraz daha yoğunlaşarak devam etmektedir...

Güney Kürdistan Saha Komutanlığı

Ulusal Önderimiz Başkan Apo'ya
... Parti Önderliği'nin günümüze kadar süregelen mücadelesinin her boyutunu ve anlamını bilerek, kendimiz için rehber yapmayı, çizginin gereklerine uyarak Apocu vuruş tarzıyla militanlaşmayı sağlamayı en gereksinin duyduğumuz bir ihtiyaç olarak görüyoruz. Şanlı 15 Ağustos Atılımı'nın 15. yılında, PKK'nin büyüklüğüne uygun doğru yaklaşımların sahipleri olacağımızı ve bu

şekilde kendini yenileyerek doğru gerilalaşma ve partileşmeyle zafer-özgürlük çizgisinin uygulatıcısı olacağımızı, bağlılığımızın en temel şartı olarak görüyoruz.

15 Ağustoslara ve Ağıtlerin çizgisine gerçek anlamı vermenin ancak böyle bir yaklaşımla mümkün olabileceğini biliyor ve bu nedenle Parti Önderliği'nin yıl için ortaya koyduğu gerçeğin gereklerini mutlaka yerine getirmeyi en temel görev sayıyoruz.

Şanlı 15 Ağustos Atılımımızın 15. zafer yıldönümü başta Parti Önderliği olmak üzere tüm yoldaşlara ve halka kutlu olsun.

Mardin Eyaleti

Parti Önderliği'ne

... Neydik, nerelere geldik?

Bu tarihi sorgulamak zor. Halk olarak

geldiğimiz nokta, tarihsel bir olaydır. Bu gerçeğin bilinciyle hareket ederek, bizden bekleneni 15. savaş yılımızda yerine getirme, başarma ve kazanma gibi bir zorunluluğumuz var.

Dersim cephesinden savaşanlar olarak Parti Önderliğimize şu söz veriyoruz: 15. yıla savaş coşkusuyla yürüyoruz. Savaşımızı zaferle tamamlayıncaya kadar savaşmaya ve kazanmaya kararlıyız. Savaş tarihimiz boyunca kendi mevzilerimizde yaşadığımız eksiklikleri görüyoruz. Durmadık, gerilemedik!

Kazanma hırsıyla, savaş içinde düşmana duyduğumuz öfkeyle ve iç ihanete karşı parti bilinciyle yaşıyoruz. Bu yeni savaş yılımızda geriliklerimizi açacak, yenilik ve dönüşümü esas alacağız. Başka yol tanımıyoruz!

Böylesi bir kararlılıkla ve zafere olan inancımızla, rehber edindiğimiz önderlik

şahsında halkımızı, yoldaşlarımızı ve tüm insanlığı selamlıyor, saygılarımızı sunuyoruz.

Dersim Eyalet Karargahı Komutanlığı

Parti Önderliği'ne

... Türkiyelileşen devrimimiz, Anadolu halk direnişi geleneğine de sahip çıkarak Baba İshakların, Pir Sultanların, Mustafa Suphilerin, Mahir Çayanların direndiği bu topraklarda, Kemal Pir ve Haki Karer yoldaşların da vasiyetini yerine getirerek Parti Önderliğimizin yoğun çabasıyla, "Türkiyeli devrimci güçlerin birleşik cephesinin" yaratılmasında önemli bir aşama kaydetmiştir.

Alanımız özgülünde bu çalışmalar önemli yansımasını bulmuştur. Şimdiye kadar yürüttüğümüz çalışmalarla Parti Önderliğimizin yoğun emek ve çabaları-

savaşın getirdiği zorluklara karşı fiziki, ruhi ve düşünsel yönleriyle dayanıklı, süreçleri kavrayıp anlam verebilen ve kolay kolay düşmeyecek, kendini ayakları üzerinde tutabilecek bir gerilla yapılanmasına ulaşmış olduğunu da belirtmek gerekiyor. Bu anlamıyla gerillanın sağladığı temele de dayandığını belirtmek abartı olmaz.

na cevap olmasak da çalışmalarımızı istenilen düzeye getirmenin azmi ve kararlılığı içinde olduğumuza da Parti Önderliğimize 15 Ağustos Atılımı vesilesiyle söz veriyoruz.

Karadeniz Birleşik Kuvvetler Komutanlığı

Halk Kurtuluş Ordumuz'un Başkomutanı Başkan Apo'ya!

... İşte bu büyük yaratılış sayesinde kendi ordumuzun birer neferi olarak savaşıyoruz. Bir asker olarak bunun guru ru ve kıvancını yaşıyoruz. Mutluyuz, çünkü ülkemizin dağlarında kendi halkımızın özgürlüğü ve bağımsızlığı için mücadele ediyoruz. Bize bu şans ve imkanı veren önderliğimize, şehitlerimize ve halkımıza minnettarız.

Sistemli geliştirmiş olduğunuz ordu ve savaş gerçeğinin istenilen düzeyini

Komutalaşma süreci için aynı şeyi belirtmemiz zordur. Her ne kadar geçmiş dönemlere göre daha netleşmiş, yine tecrübe, derinlik itibarıyla, en önemlisi de savaş taktiğinde derinleşme itibarıyla komutalaşma düzeyinde bir gelişmeden söz edilebilse de esas olarak henüz parti anlayışımıza, partinin militanlık yaklaşımlarına, önderlik esprisine denk düşen bir komutayı da yakalamış değiliz.

Ne yazık ki geçen 14 yıllık mücadele süreci içerisinde yeniden bir Agitleşmeyi yakalama imkanları olmasına rağmen yakalanamamıştır. Bu konuda yaşanan sorunlarımız vardır. Geçmiş süreçlere göre bir hayli ileri düzeyler oluşsa da, esas olarak yaşadığımız sorunlar vardır. Partinin üzerinde yoğunlaştığı ve aşmaya çalıştığı temel husus da komuta sorunudur. Bu konuda yeterince geçmiş zengin deney ve tecrübe sürecinden yararlan-

yaşanmaktadır. Bu çekişme şimdi hangi noktadadır, nasıl seyrediyor?

Gerillanın kızıl üslere gitme, kurtarılmış alanları yaratma süreci vardır. Yani gerillanın en temelde Botan olmak üzere, ileriye yönelik atacağı ilk adımda varacağı nokta budur: Kızıl üsler, kurtarılmış alanlar vb. İşte Türk ordusu var gücüyle bunun önüne geçmek istemektedir. 1994'ten bu yana üzerimizde kıyasıya bir savaş yürütülüyor. Taktiksel gerçeklik budur. Biz üslere ulaşmak istiyoruz, kurtarılmış alanı devrimci-demokratik bir kızıl iktidar sahasına dönüştürmek istiyoruz, o ise bunu engellemek istiyor.

Bu noktada '94'ten bu yana ne düşman, ne de biz fazla bir gelişme sağlamamışızdır. Temel sahalarda, örneğin bir Botan'da, durum böyledir. Kuzey'de, Güney'de açılımlar, genişlemeler, yoğunlaşmalar vardır. Onlar ayrı gelişme-

namama, gerekli derinliği yakalayamama, dolayısıyla döneme cevap olamama gerçeğini yaşayan bir komuta yapılanmasıyla karşı karşıyayız.

Serxwebûn: Botan Eyaleti'nde gerillanın bu yıl ulaştığı hedefler ve uyguladığı taktikleri değerlendirebilir misiniz? Düşman hangi taktikleri daha çok kullandı? '98 yılında Botan'da savaşın boyutlanması Kuzey ve Güney Kürdistan için neyi ifade ediyor?

Cemal yoldaş: Yukarıda da bahsettiğim gibi 1991-92 süreçlerinde aslında gerilla hamlesel çıkışta fırsatları değerlendirememiştir. '93'te belli bir gelişmeden bahsedilse de, esas olarak taktiksel aşamayı yaşama imkanlarına rağmen bu gerçekleştirilememiştir. Böylesi bir süreçte Türk ordusunun da gerillanın gelişim sürecine müdahalesi sözkonusudur. Bütün yoğunluğunu, gücünü ve her açıdan (siyasal, ekonomik, askeri) devletin bütün imkanlarını seferber ederek topyekün bir savaşla gerillanın gelişim sürecini durdurma müdahalesi denilebilecek bir savaş süreci '94'te yaşanmıştır.

Esas '94 sürecinden bu yana gerilla ile Türk ordusu arasında Kürdistan'ın temel zeminlerinde bir çekişme sözkonusudur. Yani '94'ten bu yana gerillanın Güney'de olduğu gibi, Kuzey'de, yine Türkiye'ye yönelik Karadeniz vb. sahalarda da sağladığı gelişmeler bir yana, temel merkezi Botan gibi sahalarda ise aslında bir çekişme süreci son dört yılda

lerdir. Ben bunu özgül, temel sahalara için belirtiyorum.

Son '97 yılı gerçeğine baktığımızda, düşman, kızıl üs taktiğini boşa çıkarmaya, yine üslenmeyi bu anlamda geriye çekirmeye yönelik Zap alanına kapsamlı bir yönelimi 14 Mayıs operasyonu ile başlatmıştır. Buradaki amacı bu sahalarda kurtarılmış alan sahaları gerçeğini geriye çekirmek, yani oradaki kızıl iktidarlaşmayı engellemektir. Zaten alan kurtarılmıştır, ama bu aşamadan sonra siyasal iktidar kurmak önemli oluyor. Bu amaçla Güney Kürdistan'a kapsamlı bir müdahale var. Bu müdahale de günümüze kadar ihanetçiliğin işbirliğiyle devam etmektedir. Orada böylesi bir taktiksel noktada mevcut çekişme ve savaş hâlâ devam etmektedir.

Aynı yıl Botan bundan yararlanarak bir çıkış yaptı. '94'te gerçekleştirilemeyen 'kızıl üs yaratma' taktiğini Botan ilerletti. Bu anlamda Hakkari, Çatak ve Beytüşşebap alanlarında bir gelişme sağlandı. Birçok alan kurtarıldı. Örneğin Çatak'ta Alan aşireti bölgesi, Alandeşt, Hakkari'de Çiyayê Reş vardır, Karnasê vardır, Faraşın vardır. Bütün buralar gerillanın denetim sahaları haline dönüştü. En önemlisi de Kato artık Türk ordusunun giremediği bir alan durumundadır. Dolayısıyla iktidarlaşma sürecinin başlatıldığı bir alan durumuna getirildi. Belki bu o zaman kamuoyuna çok fazlaca yansıtılmadı. Bunun nedenleri vardır. Biz Zap'ı çok yansıttık. Ancak Botan Eyalet

yönetim anlayışına göre yine çok abartılı yansıtmak hiç fayda getirmezdi. Dolayısıyla yaşanan bir gelişme vardır. Hatta öyle oldu ki Beytüşşebap şehir merkezinin tam karşısına düşen Kato silsilesinde

● **En önemlisi de Kato artık Türk ordusunun giremediği bir alan durumundadır. Dolayısıyla iktidarlaşma sürecinin başlatıldığı bir alan durumuna getirildi. Belki bu o zaman kamuoyuna çok fazlaca yansıtılmadı. Bunun nedenleri vardır. Biz Zap'ı çok yansıttık. Ancak Botan Eyalet yönetim anlayışına göre yine çok abartılı yansıtmak hiç fayda getirmezdi. Dolayısıyla yaşanan bir gelişme vardır. Hatta öyle oldu ki Beytüşşebap şehir merkezinin tam karşısına düşen Kato silsilesinde artık dalgalanan bayrakları, Türk ordusu indiremez duruma geldi. Yani Zap'a girdi ama Kato'ya giremedi.**

artık dalgalanan bayrakları, Türk ordusu indiremez duruma geldi. Yani Zap'a girdi ama Kato'ya giremedi. Belki Güney'de işbirlikçiliğe, ihanete dayanarak kızıl iktidarlaşma sürecini belli bir noktada durdurabildi, ama Kuzey'de durduramadı. Yaşanan durum buydu aslında.

Bu anlamıyla Türk ordusu bu kez '98 itibarıyla Güney Kürdistan'daki savaşı sürdürmekle birlikte, temelde Kuzey'e yüklenimi önüne koydu. Yine ordumuz, temel gelişim sahası olarak, özellikle bu taktik bazdaki gelişimi, yani kızıl iktidar yaratma teşebbüsünü en ileri noktaya götüren Botan başta olmak üzere, ardından bir Amed ve daha değişik eyaletler olmak üzere belli bir saldırı hareketini baharla birlikte başlattı. Yani Mart-Nisan operasyonlarına II. Ordu'nun topyekün katılması ve çok çetin bir savaşın başlatılmış olmasının gerçek nedeni budur. Burada Türk ordusu bir süreci durdurmak istiyor. Yani öyle propagandalarında yansıttıkları gibi marjinalleştirmeyi sonuçlandırmak için değil, o saçma bir şey. Hayır, belli bir yürüme var, bir süreci böyle başlatma var ve ordu bu sürecin önüne geçmenin telaşı içindedir. '98 sürecinde Kuzey Kürdistan'da yoğunlaşan ve en çok da Botan'da Mart'tan Ağustos'a kadar hemen hemen kesintisiz bir biçimde süren operasyonel faaliyetlerin ve buna karşı gerillanın direnişinin esas nedeni yukarıda bahsettiğimiz, gerillanın '97 yılında yaşamış olduğu taktiksel gelişim sürecidir. Araziye dayalı taktiğin geliştirilmesiyle birçok arazi parçasının gerillanın denetim sahası dahiline girmesi ve buralarda kızıl iktidarlaşma olanaklarının adım adım geliştirilmesi sürecidir.

Bu kapsamda '98 savaşımı kıyasıyla olmuştur ve savaş şimdi belli bir noktada gelip durmuş bulunuyor. Nedir nokta? Somut belirtiyorum: Gerillanın taktiksel yürüyüşünü durdurmaya yönelik bir yandan düşmanın uçar birliklere dayalı olarak tüm ordu gücünü, tekniğini kullanarak yürüttüğü savaş, diğer yandan ise gerillanın iktidarlaştırabileceği alanları tutup bırakmama taktiğini güdüyor şimdi. Türk ordusunun, Türk devletinin yaptığı budur. Arazi tutma taktiğini boşa çıkarmak için havadan indirme taktiğini uyguluyor. Kızıl üs taktiğini de engelleyebilmek için bizim kızıl üs yapabileceğimiz alanları kendisi tugaylarla tutuyor. Mesela şimdi Van'a bağlı Çatak'ta Kelê Bûka denilen bir yerde ve

yine Alan aşiretinin tam içinde tam bir tugaylık düşman gücü bekliyor, yeni getirilmiştir. Ki buralarda aşiretler gitti, çeteler gitti, sadece boş köyler kaldı. Buraları bu anlamda artık denetimlerinin di-

şına çıkmıştır. Bahar itibarıyla bir tugaylık ordu gücü ile burada bizim gelişmeyi ya da iktidarlaşmamızı durdurmak istiyor. Bunlar temel güç.

Hakkari'de önemli bir vadi ve civarına tam bir tugaylık güç yerleştirilmiştir. Kupkuru bir arazi parçasına bir tugaylık bir güç yerleştirmişlerdir. Bunun amacı nedir? Bunun amacı, oradaki iktidarlaşma, kızıl alan yaratma sürecini baltalamaktır.

Beytüşşebap'tan Katolara kadarki dört ayrı noktaya bir tugaylık asker ve ek olarak çeteler dahil olmak üzere güç yerleştirmiştir. Şırnak komando tugayının hepsi buradadır. Buralardaki asker ise, hiçbir şey korumuyor. Buralarda ne yol geçer, ne kervan geçer. Yakınlarda ne şehir, ne köy var. Bu askerlerin su dahil bütün ihtiyaçları havadan aktarmalarla temin ediliyor. Ve hiçbir yeri koruma gibi bir fonksiyonları yok. Tek fonksiyonları kızıl üslenmeyi engellemektir. Böylece kızıl üs taktiğimize barajlama taktiğini öne çıkarmaktır.

Türk ordusu buna ne kadar dayanacak, o ayrı bir husus. Kato'ya yaptığımız son saldırı eyleminde bir asker fotoğrafı vardı. Fotoğrafta asker taşın üzerine bir yazı yazmış. Yazıyı olduğu gibi oku-

yorum: "Bugün de ölmedim annem." Yani bu asker her gün ölüm psikolojisiyle, ölüm korkusuyla mevcut durumda buraları beklemektedir.

İşte savaş, savaşın taktiksel düzeyi bu noktalarda seyrediyor ve '98 yılı itibarıyla devam ediyor. Şimdiye kadar bütün yönelimler altında ezilmedik, ayakta-
25 Ağustos 1998

yakalayamamışsak da bu çizginin birer fedaisi olarak her türlü göreve hazırız. Zagros Eyalet güçleri olarak kendimizi bu tarihi günde bir kez daha gözden geçirerek yenileyeceğimizi, büyük bir azim ve yüksek savaş kararlılığıyla görevlerimizin üzerinde olacağımızı, komutada netlik, tarzda derinliği yakalayarak başarıdan başka hiçbir şeye şans tanımayacak, verilen sözlerle bağlı kalacağımızı belirtiyor, 15 Ağustos bayramınızı kutluyoruz.

Zagros Eyalet Komutanlığı

Ulusal Önderimiz Başkan Apo'ya

... Önderliğe bağlılığımız ancak bu şekilde gerçekleşebilir. Halkımızı kölelikten kurtarıp özgür ve onurlu bir yaşama sahip kılacak yol da budur. Özgürlük ve bağımsızlık mücadelemizin somut durum ve eyaletimizin mevcut ko-

şulları her gün, her an savaş derinleş-tirmekten başka bir seçeneğin bulunmadığını göstermektedir. Bu anlamda Agitlerin Apocu direniş ruhuna uygun olarak başlattıkları 15 Ağustos Atılımı, yolumuzu aydınlatıyor. Eyaletimizin geçmiş pratiğinden çıkardığımız dersler doğrultusunda insanlık savaşımızın kesin zafere ulaşmasında ve özgürlüğün yaşamın her alanında hayata geçirilmesinde Serhat Eyaleti ARGK güçleri olarak artan kararlılık ve azmimizle 15 Ağustos ruhuna bağlı olduğumuzu belirtir, yüce önderliğimize bağlılığımızı tekrarlar, selam ve saygılarımızı sunarız.

Serhat Eyalet Güçleri

Parti Önderliği'ne

... Eyaletimiz, geniş savaş imkanlarıyla, derinliğine gerillayı daha güçlü bir şekilde hakim kılmakla yükümlüdür. Biz-

den istenileni görebiliyoruz. Bu imkanları parti çizgisine göre doğru bir savaş tarzıyla ele aldığımızda, büyük başarıların kazanılacağı kesindir. Bu inanç, bu çalışma ve zafer ruhuyla görevlere yaklaşıacağız. Bunu, tarihi devrimci görevimiz olarak belirtiyoruz.

Savaş tarihimizin, büyük emek ve savaş kahramanlarımızın bizlere bıraktığı miras, Parti önderliğimizin zafer tarzı ve Agit arkadaşın savaşçı ruhuyla bu imkanları en iyi bir biçimde değerlendireceğimize inanıyoruz. Kendimize güveniyoruz. Savaşçı ve komuta gücü olarak "savaşta zafer, yaşamda özgürlük" şiarını esas alarak yaşamayı ve savaşmayı bileceğiz.

Bu temelde Parti Önderlik gerçeğini ve çizgisini çalışma alanlarımızın tümüne hakim kılarak bağlılığımızı yineliyor, selam ve saygılarımızı sunuyoruz.

Erzurum Eyalet Yönetimi

Parti ve ordumuzun yaratıcısı, halkımızın dirilticisi, 15 Ağustos zafer çizgisinin mimarı Parti Önderliğimize!

... 15 Ağustos Atılımı'nın 15. yılına girerken sıcak savaş ortamında yaşamaya ve savaşmaya imkan tanıyan, dengeleri yaratan önderlik gerçeğinin bu amansız çabalarına layık olmanın ve halkımıza karşı görevlerimizi yerine getirmenin, ancak büyük şehitlerimizin "halk ve devrime borçluyuz" yaklaşımıyla mümkün olduğunun bilincindeyiz. Yeni bir savaş yılına bu bilincin yanı sıra sömürgecilğe, ihanete ve iç düşmana hiçbir hayat hakkı tanımayacak bir savaş yürütmenin karar ve azmiyle giriyoruz. Özellikle de önderlik mücadelesini, şimdiye kadar zorlayan, bizlerle uğraşmak zorunda bırakan ek-

Bazı kayıplarımız oldu. Büyük operasyonlarda o kadar da olmadı, ama komuta tarzından kaynaklanan bazı sorunlardan dolayı yaşanan kayıplarımız oldu. Fakat esas olarak bütün birliklerimiz ve güçlerimiz ayakta ve fırsat kollamak peşindedir.

15 Ağustos'un 15. yılına girerken, Botan Eyaleti olarak bu anlamlı günü genişletilmiş yönetim toplantısıyla karşıladık. Bu yıl böyle karşılamamızın belli bir anlamı vardır. Botan Eyaleti'nin hep kaybettiği nokta çizgi sorunu olmuştur. 15. yılını çizgide daha derinleşerek, kökleşerek, doğruyu yakalayarak, önderlik çizgisini böylelikle yaşama geçirebilecek örgütsel bir formasyona ulaşarak 15 Ağustos'un 15. yılını karşılamak istedik. Toplantımız bu anlamıyla başarıyla sona ermiştir. Ve ulaştığı sonuçlar bizce önemlidir.

Bunu, özellikle binlere varan şehitlerin anısına bağlılığın ve bunun gereklerini yerine getirmenin de bir gereği olarak, temelde Botan olmak üzere ve bağlı bütün alanlarda, parti çizgisinin, yaşamının ve savaşının her alanda egemen kılması için önemli bir adım saymaktayız. Bunun pratik sonuçları olacağına inanıyoruz ve zaten genelde gücümüz belli bir toparlanmayı yaşamış bulunuyor.

1 Ağustos'ta başlatılan Şehit Hamza Devrimci Operasyonu özellikle Kato somutunda sonuç alıcı olurken, esas olarak bu hareketin devamı sayılabilecek ve yine Parti Önderliği'nin deyimiyle adeta yeni bir 15 Ağustos'u yaşatabilecek bir devrimci sürecin başlatılması için aslında önemli oranda bazı zeminler yakalanmış bulunuyor. Bu anlamda beklentilerimiz oldukça vardır. Gelişmelerin yaşanabileceğini belirtebiliriz.

Bizim yaklaşımımız şudur: Botan Eyaleti '98 yılı savaşımında söyleyebileceği sözü henüz söyleyememiştir. Ve esas olarak 15 Ağustos'un 15. yılına girişte, derinleşmeyi yaşadığı bu örgütsel çalışmalarla,

toplantı faaliyetleriyle ve yine askeri çizgi üzerinde yapılan yoğunlaşma ve bazı pratik denemelerle bundan sonra esas olarak '98'e ilişkin söyleyebileceği şeyler olduğunu belirtmek istiyoruz. Bu temelde belli bir yoğunlaşma, belli bir gelişmenin yaşadığını belirtmek mümkündür.

siklik ve yetmezliklerimizle bundan sonra karşı karşıya bırakmayacağız. Onun için de kendimize anı anına yüklenerek gözaltı iddia ve istemindeyiz.

Behdınan Eyaleti komuta ve savaşçıları olarak 15. savaş yılına bu kararlılık temelinde girenken Parti Önderliği ve başta Agit arkadaş olmak üzere tüm şehitlere bağlılığımızı, ancak "savaşta kesin zafer ve yaşamda özgürlüğün her yerde egemen kılınması" şiarı çerçevesindeki bir pratikle göstereceğimize dair söz veriyoruz.

Yaşasın Başkan Apo!

Yaşasın PKK, ERNK, ARGK!

Yaşasın Şanlı 15 Ağustos Atılımı!

Yaşasın Agitlerin savaşçı ruhu!

Kahrolsun Sömürgecilik!

Behdınan Eyalet Yönetimi

Geçtiğimiz Temmuz ayının 12'si ile 15'i arasında Almanya'nın Mainz kentinde başlayan Kolombiya görüşmeleri öncesi basına demeç veren ülkenin en büyük sendikalarından USO'nun Başkanı Hernando Hernandez, *"Kolombiya için acil olarak barış arıyoruz"* diyordu. Diplomatik inceliğin bir ürünü olan diyalog, tüm dünyada bugüne kadar çözölmüş ya da çözüme yakınlaştırılmış ihtilaf ve savaşların durdurulmasında en iyi reçete olarak kullanılıyor. Dünyanın en uzun ve kanlı savaşları dahi yürütölen müzakereler sonucu antlaşmalarla noktalanmıştır. Diplomasinin yürütölmesi için *"kırmızı pasaport"* gerekmiyor elbette. Ancak kurumlaşmış dış ilişkiler ile başarı kaydetmenin şansı çok daha yüksek, yollar daha açıktır. Fransız dilinden alınan 'diplomasi' kelimesi bu açıdan dünya politik terminolojisinin vazgeçilmez bir ögesi haline gelmiştir.

Literatürde, *"Uluslararası ilişkileri düzenleyen antlaşmalar bütünü"*, *"güç bir görüşme sırasında gösterilen ustalık ve beceriklilik"* veya *"yabancı bir ülkede ve uluslararası toplantılarda ülkesini temsil etme işi ve sanatı"* diye karşılık bulur. Diplomasi bir sanat ise diplomasiyi yapan da demek ki bir sanatçıdır. İnceliği de burada yatar. Uluslararası savaşlar yerine iç ihtilaf ve ulusal kurtuluş mücadelelerinin ağır bastığı 21. yüzyılda da diplomasi, sorunların çözölmesinde bir ustalaktır.

Kolombiya'da bir gerçek daha vardır ki devletin tepesinde bulunan en yetkili kişi, her türlü riski göze alarak ıssız ormanlarda bir gerilla komutanı ile görüşüp bunu, hemen ardından görüntöyle birlikte kamuoyuna yansıtmaya cesare-

calesinin kazanımları, TC'yi parano-yak durumuna da aşarak kendini sürekli takibat altında hisseden psikolojik bir hasta konumuna düşürdü. Tıpta ender rastlanılan bu hastalığın sonu intihardır. Hastalık az göründüğü için kurtuluşu da klasik anlamda kullandığımız *"mucize"* ile mümkündür.

Dolayısıyla TC'nin önünde pek fazla seçenek yoktur. Burada doğal olarak diplomatik başarının ölçüsü ve kamuoyunun bununla bağlantısının ne olduğu sorusunu da sormak gerekir. Hastalıklarda aile olduğu gibi, ihtilaf ve kamuoyunun moral desteği olmadan başarı sağlanamaz. Bu anlamda Kolombiya'daki barış konferansları, halk ve aydınlar tarafından gereken zemin sağlanmasaydı ve moral desteği verilmeseydi mümkün olmazdı. Devrimci mücadelenin diyalog zincirine eklenen son halkası Kolombiya'da, Kürdis-

Dönem Başkanlığı'nı devralmasından bir gün sonra Kürdistan Konferansı düzenlenmesi, İsviçre'nin Lozan kentinde Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 75'inci yıldönümü kutlamalarının resmen yasaklanması, TC için son yılların en büyük diplomatik yenilgisine yol açtı. Bununla birlikte Avrupa Konseyi Parlamentoerler Asamblesi (AKPM)'nde Kürdistan'dan yıllardır akan göçe ilişkin sunulan raporun günlerce tartışılması bile TC için kendi başına büyük bir hezimet sayılır. TC, yer aldığı bütün uluslararası etkinliklerde, Kürt diplomasisini engellemeyi esas aldı. Bu platformlarda iki Kürt diplomatına karşılık onlarca TC lobicisini görebiliyoruz. Satın almalar, çirkin oyunlar dahil, her türlü karanlık yolu deneyen TC, yine de Kürt diplomasisinin önüne takoz koymadı.

İsviçre'de 24 Temmuz'da gerçekleştirilen Kürdistan Uluslararası Lozan

sayıları giderek azalıyor. Muhatap denilince, geçtiğimiz süreçlerde hep *"Kürtler birlik değil, o yüzden muhatap alamayız"* gibi tamamen politik oyun olan gerekçeler halkımızın önüne süröldü. Cenevre Savaş Antlaşması'nı imzalamasıyla uluslararası alandaki itibarı daha da artan PKK önderliğinin, sözünü İsviçre saati gibi yerine getirmesi, Kürt kurumlarının ağırlıklarını arttırmaları, seviyesini daha da yüceleştirdi. Geçmişte değil muhatap almayı, bitmiş bir PKK'yi görmek isteyenlerin bugün Kürt halkını yeniden direten gücün artık muhatap alınması gerektiği yönünde sesler çıkarması, konferansların bir kısmında çıkan en önemli sonuç olarak değerlendirilebilir.

Konferanslarda sorunların derin biçimde ele alınmaması, aydın tabanının yıllardır aynı çevreyle sınırlı kalması, yine bazı işbirlikçi güçlerin kendi çiz-

muhattap alınmayı kaçınılmaz bir olgu haline getirmiştir. Ancak savaşta olduğu gibi, bu alanda da süreklilik şarttır. Aksi halde uluslararası kamuoyunun TC barbarlığına yönelmesi söz konusu olamaz. Lozan Konferansı'na gönderdiği mesajında, uluslararası durumu geniş şekilde analiz eden PKK Önderliği, şunlara dikkat çekiyordu: *"Uluslararası kamuoyunun vicdanı ve hukuku malesef bizim için yeterli konuşmuyor, doğru söz söylemiyor. Ve özellikle güncel ekonomik ve askeri çıkarlar nedeniyle Avrupa'nın ağırlıklı ekonomik yaklaşımıyla, NATO bünyesinde Türkiye'nin sözde stratejik konumu nedeniyle, yürüttüğü bu çok kirlı soykırımcı politikaları -ki 75 yıldır devam ediyor- bir türlü masaya yatırılmıyor. Bundan büyük üzüntü duymamak ve en önemlisi de bu gerçeğin bilimsel açıdan bir türlü üzerine gidilememesini acıyla karşılamamak mümkün değil."*

Avrupa'da değişim olacak mı?

Temmuz başında Viyana'da Avrupa Parlamentosu Sosyalist Grubu ve Avusturyalı Sosyal Demokratlara yakın Renner Enstitüsü tarafından düzenlenen konferansta ise savaşan tarafların isim olarak anılması ve muhatap olarak PKK ile TC'nin gösterilmesi, 'Acaba Batı'da dış politikada değişiklik mi olacak?' sorusunu gündeme getiriyor. Fakat burada Kürt ulusal diplomasisinin yetersizliklerle karşı karşıya kaldığı da bir gerçektir. İktidar değişiklikleri karşısındaki hazırlıksızlık, yeni gelişmelere adapte olmayı da güçlendirdiği için mücadeleyi bir bütün olarak sekteye uğratabiliyor. Kürdistan ulusal diplomasisi-

Uluslararası ilişkilerin Kürdistan sorunundaki rolü

Hasan Uçar

reti gösterebiliyor. Latin Amerika'nın gövdesinde bulunan Kolombiya'da 1948'de sol kanadın önde gelen isimlerinden Jorge Eliecer Gaitán katledildiğinde, halkın gösterdiği tepki, 8 yıl süren iç savaşa dönüşmüştü. *"Violencia"* diye anılan o yıllarda 300 bin insan yaşamını yitirmiş, savaşla kavru lan devrimciler ise gerilla olarak dağların zirvesine çıkmıştı. Yazar Gabriel García Márquez gibi ülkenin önde gelen aydınları, sendikacıları, sivil toplum örgütleri, kilise, üniversite ve medya kuruluşları temsilcileri ile kısacası tüm demokratik kamuoyu savaşa dur demek için kolları sıvamıştı. Halkın gösterdiği sağduyu ve uluslararası girişimler, sonuçta diyalog çığırını açtı. Bu da diplomasidir.

Kürdistan'da olup bitenleri irdelediğimizde, 15 Ağustos 1984 Atılımı'nın TC'yi hedef alan *"ilk kurşun"*u ile yarattığı uluslaşmış Kürdistan halkının kurtuluş mücadelesi, artık TC'ye her platformda çözüm yolunu göstermektedir. Ancak Türkiye'de, Kolombiya'nın 7 Ağustos'tan itibaren görevine resmen başlayan yeni Devlet Başkanı Andre Pastrana gibi bir lideri bulunmadığı, sendikaları, sivil toplum örgütleri, medyası, üniversite ve bir bütün olarak tüm toplumu gereken sağduyu göstermediği ya da çeteleşen TC sisteminin barbar uygulamalarından ürktüğü için, bütün yollar tıkanmış durumda. İktidarı döneminde Kürt halkına başta asimilasyon olmak üzere bütün imha planlarını dayatan Turgut Özal dahi, son yıllarında çözümü *"diyalog"*da gördüğünü hissettirdiği için tasfiye edildi.

Felsefe-savaş-diplomasi üçgeninde yürütölen Kürdistan ulusal kurtuluş mü-

tan'dan farklı koşullar söz konusu olduğu için, ortak zemin bulmak da kolay. Kürdistan'da ise durum çok farklı. Coğrafyasıyla birlikte dörde bölünmüş Kürdistan halkını bir zeminde buluşturmak pek kolay değil. 15 Ağustos Atılımı'nın ardından 14 yıl sonra Kürdistan halkının, hiçbir dönem yaşamadığı ortak zemini bulduğu da bir gerçektir. Ulusal medyanın genişletilmesiyle birlikte halktaki ulusallaşma duygusu da kök salıyor. Bugün dünyada Kürt sorunu akla geldiğinde, ilk olarak Kuzey Kürdistan'da verilen savaş ve TC devletinin barbar uygulamaları dile getirilir. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi tarihinde ilk kez '98 yılında uluslararası alanda çözüm arayışlarının çok sık tartışıldığına tanık olduk. Hem de üç ay içerisinde.

Konferanslar süreci ve sonuçları

Yaz sıcaklığının başladığı Mayıs, Haziran ve Temmuz ayları Kürt sorununun Avrupa, Afrika ve Amerika'da tartışıldığı en yoğun dönemler oldu. Bunun gerçekleşmesinde en önemli etken olarak, Kürt halkının savaş sahasında gösterdiği direnme ve uluslararası alandaki diplomatik mücadelesidir. Bu alanlarda başarısız kalan TC çareyi daha fazla savaşmakta, daha fazla askeri araç-gereç almakta ve imha planlarında aradı. ARGK gerillaları karşısında yaşanan askeri şok, Fransa, Avusturya ve İsviçre gibi ülkelerde de diplomatik hezimetlerle devam etti. Fransa'da Mayıs'ta Ermeni Soykırımı Yasa Tasarısı'nın parlamentoda kabul edilmesi, Viyana'da Avusturya hükümetinin Avrupa Birliği

Konferansı öncesi yaşanan gelişmeler Kürt halkı açısından kayda değerdir. TC, konferansın gerçekleşmiş olması sayesinde aldığı yenilgiyi stratejik plan oyunlarında hesaba katmamıştı.

İlk başta cumhuriyetin 75'inci kuruluş yıldönümünü Lozan Antlaşması'nın imzalandığı aynı kentteki Rumine Sarayı'nda birçok Avrupa ülkesinin Dışişleri Bakanları ile birlikte kutlayıp kamuoyuna *"Lozan Antlaşması halen geçerlidir. Kürdistan isminde bir ülke yoktur"* mesajını vermek istedi. TC bununla birlikte Kürtlerin karşı etkinliklerini de yasaklamayı amaçları arasına koymuştu. Ve planın bu şemaya göre uygulanacağından çok emindi. İsviçre hükümetinin sarayı vermemesiyle birlikte aynı tarihte İsviçre'de cumhuriyetin devlet eliyle kutlanmasını yasaklaması, ilk büyük darbe oldu.

Hedefine ulaşamayan TC faşizmi, ilk yenilgiden sonra Kürt etkinliklerini de baltalayıp *"pa"* bir durum yaratmak istedi. Ancak bu da tutmadı. İsviçre hükümeti Kürtlerin konferans ve yürüyüşüne dokunmadı ve böylelikle TC'ye ikinci büyük darbe vurulmuş oldu. Japonların bir atasözü vardır: *"Doğruluk kutup yıldızı gibi yerinde durur, geri kalan her şey onun etrafında döner."* TC, doğru olmayı dayattığı için kutup yıldızının etrafında dönmeye mahkumdur.

Lozan olayı, uluslararası alandaki diplomatik girişimlerin Kürt halkı açısından su ve ekmek kadar önemli ve tüm stratejik noktalara sistematik bir biçimde yayılmasının kaçınılmaz olduğunu gösteriyor. Bağımsız ülkesi bulunmadığı için Kürt halkını muhatap almayan güçler geçmişte çoğunlukta-yken, bugün

gileri doğrultusunda tasfiyeyi dayatan kısır tartışmalar yürütmesi, sonucu muğlaklaştırıyor. Ancak bu Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi diplomasisinin uygulanmasında büyük bir eksiklik ve hatta başarısızlık sayılır. Devletlerin TC nezdinde itibar kaybetmemek için kaypak yaklaşımları ise apayrı bir sorunu teşkil etmektedir. Nitekim İsviçre hükümetinin yaklaşımları kısmen bu şekilde ele alınmalıdır.

Bu ülkenin Dışişleri Bakanı Flavio Cotti, 8 Haziran 1998'de konferans komitesine gönderdiği bir mektupta aynen şunları savunuyor: *"Lozan Antlaşması karşısında İsviçre'nin tutumunu değerlendirmek gerekirse, İsviçre, antlaşma imzalandığı süreçteki tartışmalara ve antlaşmalara katılmadı. İsviçre Antlaşma'da ne bir taraf, ne de temsilcidir. Bu da bu antlaşma karşısında herhangi bir pozisyon almasını gerekli kılmamaktadır."*

1923'te Lozan Antlaşması'na ev sahipliği yapan, emperyalist güçlere Kürdistan'ı aralarında paylaşmak için şatolarda tüm rahatlığı sağlayan İsviçre, 75 yıl sonra Kürtlere toplu katliamın dayatılmasında taraf olmadığını iddia ediyor. Bu tabii ki gerçekçi bir yaklaşımdan ziyade, varolan statükoyu kabul etmek ve Kürdistan halkının haklı mücadelesini dikkate almamak anlamına gelir. Avrupa'da hakim olan bu görüşü değiştirme görevi yine Kürdistan diplomasisine düşer.

Mücadelenin tüm alanlarda yüceleştirilmesi, kitlelere daha bilinçli taşınması ve halka bağlılığın esas alınması, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin diplomatik ağırlığını da arttırdığı gibi

nin bu konferanslardan çıkarması gereken sonuçlardan en önemlisi de iktidar değişikliklerine nasıl cevap olunacağıdır. 21. yüzyıla ayak bastığımız bir dönemde Avrupa'da Hristiyan Demokratlar sürecinin sona yaklaştığını görüyoruz. Temmuz başında gerçekleştirilen Viyana Kürt Konferansı'nın Avrupa Parlamentosu Sosyalist Grubu tarafından düzenlenmiş olması, Avrupa'da iktidara geçen sosyal demokrat hareketlerinin Kürtlere yaklaşımlarında bir ölçü olarak ele alınabilir. Ancak bu sözde ılımlı yaklaşımlara kapılmak büyük yanılgı olur. Nitekim sosyal demokratlar, dış politikada muhafazakarlardan daha katı ve vurdumduymaz olabiliyorlar. Kemalizmin mirasçısı CHP'nin Almanya'daki bu son seçim kampanyaları sırasında sosyal demokratları desteklediğini açıkça dile getirmesi, bu partiyi Kürtlere karşı tavır alacak kadar kafadan çıkarabilir. Bu noktada yine TC'nin sinsi diplomatik oyunları gündeme geliyor. TC'nin bu lobici mantığından özellikle Alman muhafazakar kesimler büyük rahatsızlık duymaktadır.

Burada kör beklentilerden ziyade, hakları alabilmede gereken ustalık şarttır. *"Avrupa'ya Giden Yolda - Türkiye ve Komşu Ülkeler Açısından Kürt Sorunun Geleceği"* başlıklı Viyana Konferansı'ndan çıkan sonuç her ne kadar yeni bir durum arz ediyorsa da eleştirisel yaklaşmak gerekir.

Avrupalı sosyal demokratların *"... sorunun çözüm yolunun Türk otoriteleriyle Türkiye'deki Kürtlerin temsilcileri-nin doğrudan geliştireceği bir diyalogdan geçtiğine inanıyoruz"* görüşünü savunmaları, eğer rejimlerin politikalarına

yansır, Avrupa'nın Kürt politikasında bir değişiklik olduğu söylenebilir. Aksi takdirde, bu da şu ana kadar alınan kararlar gibi havada kalır ve anlamsızlaşır.

Avrupa Birliği içerisinde son olarak Britanya'da Blair ile başlayan neo-liberal sosyal demokrat akımının iktidarlaşması, muhtemelen 27 Eylül seçimlerinden sonra SPD adayı Gerhard Schröder ile Almanya'da devam edecek. Komuta kademesi hızla ABD'deki 'Demokratlar' çizgisine kayan Avrupa'daki sosyal demokrat partiler de muhtemelen dış politikada 'no peace, no war' (ne barış, ne savaş) politikasını sürdürecektir. Ancak konferans sonunda "diyalog iklimi yaratabilmenin ilk adımı olarak" Kürdistan'da "şiddet uygulayan taraflara askeri operasyonlara ve şiddet eylemlerine son vererek açılan bir ateşkes ilan etmelerini istiyoruz" görüşünü savunmaları, kıtanın emperyalist geleceği gözönünde bulundurulduğunda ileri bir adımdır.

Hristiyan demokrat kulübü, TC ile daha sıkı ilişkide olduğu için (bu onların uzun yıllar iktidarda kalmalarından kaynaklanabilir) şu ana kadar bu görüşü kategorik olarak reddetmişti. Ayrıca dış politikada hükümetler ile siyasi partilerin ayrı telden çaldıkları da bir gerçek. Bu açıdan konferanstan çıkan sonucun reel politikaya nasıl yansıtacağı henüz bulanık. Pratik uygulaması bir yandan da bu hareketin cabalarına bağlı olacak. Silahlı ulusal kurtuluş mücadelelerinin 15. yılına giren Kürtlerin sözde kalacak duygusal kararlara değil, gerçekçi ve yaptırım gücü olan kararlara ihtiyacı var. Aksi takdirde Avrupalı sosyal demokratların da inandırıcılığı kalmaz.

Avrupa Parlamentosu'nda da Türkiye ve Kürdistan hakkında bugüne kadar çok sayıda tavsiye kararı alındı, ama yaptırım gücü olmadığı için hayata geçirilemedi. Ayrıca uluslararası alanda alınan kararların yerel parlamentolarda alınmasında da isteksizlik söz konusudur. Ulusal parlamentolarda alınacak kararlar bağlayıcı olacağı için gereken cesaret gösterilemiyor. Ya da çıkar gereği, TC rejimi ile ilişkileri bozmak istememektedirler. ABD, Avrupa ve Japonya kapitalizminin dünyayı holdinglere peşkeş çektiği sonucu başlatılan çılgınca rekabet ve bununla bağlantılı olarak içinde yaşanan büyük sosyo-ekonomik sorunlar karşısında TC'ye bir nimet gözüyle bakıldığı müddetçe, içinde bir politika değişikliği söz konusu olamaz.

Kürdistan gibi hassas konular söz konusu olduğunda, bu çelişki daha da büyür. Avrupa'da şu ana kadar tek olumlu adım Kürdistan'dan Adriyatik Denizi üzeri İtalya'ya kitlesel göçün başlamasıyla birlikte İtalya Parlamentosu ve Senatosu tarafından atıldı. Avrupa bugüne kadar Kürtlerin katliamına 'bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın' politikasıyla riyakarca yaklaştı ve TC'nin barbarlığını sessizce onayladı. "Radikal" adımlar ise mesele iç sorun haline geldiği zaman etilebiliyor. Almanya gibi bir ülkenin yüz yıllık stratejik müttefiği TC'ye uluslararası ilişkilerde zaman zaman sırt çevirmesinin arkasında da iç politikada bıçağın kemiğe dayanması olayı yatıyor.

Alman hükümeti, TC'nin AB üyeliği söz konusu olduğunda, özellikle geçtiğimiz yıldan bu yana sık sık "önce Kürt sorununu çözün" mesajını vermekten çekinmedi. Bu tabii ki Bonn rejiminin de işine yarıyordu, çünkü TC'nin AB üyesi olmasıyla sınırlar kalacak ve dolayısıyla Almanya göç ve daha fazla sorunun istilasına uğrayacak. Alman hükümetinin geçtiğimiz iki hafta içerisinde açıkladıkları Kürtlere yönelmeleri oldukça dikkat çekicidir. Önce Alman Dışişleri Bakanı Kinkel Almanya'nın PKK'yi desteklemediğini söylüyor, ardından da sözcüsü

"Türkiye Kürtler için tehlikeli değil" mesajını veriyor ve 25 Ağustos'ta Frankfurt Uluslararası Halkevi eyalet hükümeti tarafından yasaklanıyor. Gelişmelerin zincirleme bir reaksiyon parçasına peş peşe gelmesi tesadüf

"Felsefe-savaş-diplomasi üçgeninde yürütülen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin kazanımları, TC'yi paranoyak durumuna da aşarak kendini sürekli takibat altında hisseden psikolojik bir hasta konumuna düşürdü. Tıpta ender rastlanılan bu hastalığın sonu intihardır. Hastalık az görüldüğü için kurtuluşu da klasik anlamda kullandığımız 'muciz' ile mümkündür."

değildir. Bu halka daha çok Türkiye ile uzlaşmanın kolay bir yoluna benziyor. Ayrıca sosyal demokratların başbakanlık adayı Gerhard Schröder'in Bonn'daki dümeni ele alması da dış politikada kapsamlı değişikliğe yolaçmaz. Bu olgu İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra iki blokun oluşmasıyla birlikte Batı'da genel bir kültür haline geldi ve bugün de varlığını koruyor.

PKK çizgisi ve Kürtlere yaklaşım

Viyana Konferansı'nda alınan kararlarda, PKK'nin etkisini hissettirmesi önemli bir rol oynadı. Parti Önderliği, konferansa sunduğu mesajında, katılımcıları cesur kararlar almaya çağırır-

lirmesini de yapan Fuller, PKK'nin uluslararası alanda daha da siyasallaşması gerektiği düşüncesini de savunuyor. Burada ABD emperyalizminin Kürdistan'daki gerçekleri aslında gördüğü, ancak çıkarlarını korumak için

PKK'ye yönelimi esas aldığı anlaşılıyor.

Ve Parti Önderliği'nin Viyana'daki konferansta yaptığı "Herhangi somut bir dayanak olmadan hareketimize karşı geliştirilen 'terörizm' suçlamaları bugün Kürdistan'da yaşanan jenosidi gözardı etmenin gerekçesi olmaktadır" belirlemenin adresi de belliydi: Salonunda bulunan ABD Dışişleri Bakanlığı Güney Avrupa Direktörü Dana Bauer. Yapay Irak krizleriyle gündemi yıllardır işgal eden, Sovyetlere karşı savaşta her türlü silahla donattığı ve eğittiği gruplar üzerine Afganistan'da bombalar yağdıran, Sudan'da kimyasal gaz iddiasıyla ilaç fabrikasını uzun menzilli füzelerle imha eden siyonist rejimin iş-

etme politikasında ısrar ettiğini anımsatarak şöyle devam ediyordu: "Türk devletinin kesintisiz süren Güney Kürdistan işgali, savaşın yoğunlaşmasına ve Kürdün Kürde karşı kullanılmasına yol açmaktadır. İnaniyorum ki konferansınız somut adımlar temelinde kararlara kavuşacaktır. Unutmayalım ki Kürt sorunu Balkanları, Ortadoğu'yu, Kafkasları ve de Avrupa'yı direkt olarak etkileyen bir sorundur. Sorunu yakından izlemek ve çözümü için ısrarlı adımlar atmak tüm ilgili tarafların çıkarına olacaktır."

Aslında Avrupalıların bu çağırısı doğru temelde algılamamaları için çok ciddi gerekçeler yok. Avrupa'nın geleneksel yapısından kaynaklanan kaypaklık, çıkar ve inkara dayalı politikalarından hareket ederek yine de temkinli yaklaşmakta fayda var. Bu noktada Kürtlere düşen görev, Avrupa'daki kamuoyu ve siyasi partiler aracılığıyla hükümetleri somut kararlar almaya zorlamaktır. Kürtler, sonuçlarına bağlı kalınmayacak konferanslarla kesinlikle tatmin edilemez, bunu Avrupalılar da iyi biliyorlar.

Arap-Kürt diyalogu

Kürt sorunu ile ilgili düşünceler, zaman zaman alışık olduğumuz Avrupa sınırlarını da aşarak dünyanın çeşitli kıtalarında da gündeme geliyor. Kahire'de 27 Mayıs'ta başlayan ve ertesi gün sonuçlandırılan Kürdistan ile ilgili diyalog toplantısında ise sadece Güney Kürdistan'daki durum gündeme geldi. Birçok Arap ülkesinin desteği ve Mısır hükümetinin evsahipliğinde gerçekleşen bu konferans, beklenen sonuca

ulaşmadı. Çünkü Arap ülkeleri de Kürt sorununa eski milliyetçi tarzla yaklaşıyorlar. Konferansın sonuç bildirgesine baktığımızda, ilk olarak karşımıza Irak'ın toprak bütünlüğünün korunması gerektiği talebi çıkıyor. Güney Kürdistan için en iyi çözümün federasyon olacağı ifade edilirken, dörde parçalanmış ülkemizin diğer kesimleri bahis konusu bile edilmiyor. Burada tabii ki Kürtlerin yaklaşımı da önemli. Eksik taleplere bir de tavizler eklenince ortaya çıkan sonuç, kabul edilemeyecek kadar seviyesiz kalıyor. Güney Kürdistan için altı doldurulmuş bir federasyonun Araplar tarafından dile getirilmesi belki olumlu bir adım, ancak Kürtlerin Saddam rejimi altında yaşamalarının bugünün koşullarında mümkün olmadığı da bir gerçek. O halde Irak'ta köklü bir değişim federasyon fikrinin hayata geçirilmesinde ön koşul olarak kendisini da-

gerek duyulmadan bu fikir rahatlıkla hayata geçirilebilir. Avrupa Birliği hızla Avrupa Federal Devleti'ne doğru giderken, Ortadoğu'da neden bütün halklar birleşmesin? Kürdistan sorununun nihai çözümü budur. Dört parçaya bölünmüş bir halkı daha uzun süre tel örgülerle ayrı tutmak en büyük vicdansızlıktır.

Bu yapılanma, hem Ortadoğu'yu yeraltı kaynakları ve kültür mozaiki ile dünya sosyo-ekonomik gelişimin gözdesi haline getirir, hem de halklar tel örgüler olmaksızın daha iyi kaynaşır. Su kaynakları olduğu gibi petrol ve doğalgaz rezervleri de birlikte kullanıldığında, ortaya dev bir potansiyel çıkar. Ekonomik gücün adil paylaşımı ve gereken sosyal altyapının oluşturulmasıyla Ortadoğu halkları refaha kavuşur.

İşbirlikçi güçler ve PKK gerçekliği

ABD emperyalizminin Kürdistan sorununun çözümsüzlüğünde büyük payı söz konusudur. Washington'dan direkt müdahaleleriyle Türkiye'yi cesaretlendiren Pentagon, Beyaz Saray ve Dışişleri Bakanlığı, KDP gibi işbirlikçi güçleri desteklerken, Kürdistan devriminin kilit gücü PKK'yi hâlâ "terörist örgütler listesi"nde tutmaktadırlar. Bu ülkenin evsahipliğini yaptığı bir konferansta da işbirlikçi çizgi dayatılmaya çalışıldı. Konferansın dikkate alınacak tek boyutu, bazı yabancıların düşüncelerini dile getirmeleriydi. Kendal Nezan'ın başında bulunduğu Paris Kürt Enstitüsü'nün uzantısı olan Washington Kürt Enstitüsü'nün Temmuz ayı sonunda düzenlediği konferansın amacı neydi? PKK ve PKDW'nin katılmadığı bu konferansta, Kürt sorununu muhattapsız tartışmanın anlamsızlığı deşifre olurken, yazılı bir sonuç bildirgesinin bile çıkmaması, "Kürt Sorununu Çözme Forumu" ismi verilen bu konferans da Doğu Ergil'in "PKK'siz çözüm arayışları"na benzedi.

Konferans, sorunun çözümüne katkı sunacak bir gelişmeye yolaçmadığı gibi Kürt halkının iradesini de yansıtmadı. ABD ve Avrupa'dan katılımcıların iki gün boyunca tartıştığı konferansın sonucu muğlak bazı ifadelerle sınırlı kalmaktan öteye gidemedi. Enstitü Başkanı Necmeddin Kerim tarafından konferans sonunda sözlü olarak aktarılan sonuçta, savaşın nasıl durdurulabileceği konusunda ciddi öneriler sunulmadı. 36. paralelin altında bulunan Kerkük ve Musul'da Irak rejiminin sürdürdüğü araplaştırma faaliyetleri kınandı, ancak TC'nin kirli savaşı sessizce geçirildi.

Talabani ve Barzani'ye birleşme çağrısının da yapıldığı konferansın sonucu için ağırlıklı olarak CIA'cı Graham Fuller, ABD'nin Colombia Üniversitesi İhtilafları Çözme Programı'ndan David Philips, El-Hayat gazetesi editörü Kamran Karadağı, Londra'da yaşayan Doğu Kürdistanlı gazeteci Hazhir Temuryan ve Kendal Nezan'ın görüşleri baz alındı. Kürdistan'ı temsil etmeyen bir yapılanmayla Kürt sorununu çözmeye kalkışmak, emperyalizme hizmet etmek sayılır. Washington'da yapılan da buydu.

Son gelişmeler bir bütün olarak ele alındığında, 14. yılını geride bırakan Kürdistan'daki savaşın neredeyse bütün dünyada tartışıldığını görüyoruz. Bu süreçten sonra diplomatik sahadaki temel hedef, uluslararası alanda müttefik ağına geliştirilmesi olmalıdır. Yazın kızgınlığı geride kalırken, sonbaharın serinliğiyle birlikte Kürdistan'da yeni gelişmeler de gündeme gelecek. Emperyalizm ve sömürgecilerin yönelimlerinde artışa karşın, dünya dengelerinin eksik olmayan ayağı Kürdistan, uluslararası ilişkiler sahasında ısınacak. Diplomasi sanatının asıl ürünü de burada alınacak.

ken, sorunun ciddiyeti hususunda da uyarıyordu. Kürdistan'ın coğrafik yapısının, petrol ve su kaynaklarına hakimiyetinin, Kürtlerin yakaladığı örgütsel güç düzeyi ve askeri durumun, bölgenin geleceğinde dengeler ve ittifaklar konusunda, başta petrol güzergahları olmak üzere ekonomik hareketlenmeye de ciddi düzeyde etkiye bulunacağını açıkça dile getiriliyordu.

Avrasya koridorunda Kürdistan'ın rolü doğru algılandığında Parti Önderliği'nin tahlilleriyle ne kadar haklı olduğu açığa çıkıyor. Dünya ekonomik gelişmesinde küreselleşmenin alternatif ve "anahtarı" olarak algılanan 21. yüzyılın stratejisi "Avrasya kara köprüsü" ya da diğer adıyla "Yeni İpek Yolu"nun bu yüzyılda gerçekleştiriliyor olması, Kürdistan'ın önemini artırıyor.

Parti Önderliği'nin mesajında en çarpıcı yan şüphesiz, "PKK hareketi yaşanan Kürdistan gerçeğinde Kürt halkının varlık ve yaşam garantisi olmuştur" belirlemesiydi. PKK'nin Kürt halkı için vazgeçilmez bir ihtiyaç olduğunu yabancı analistler de sık sık dile getiriyor. Mayıs ayından bu yana düzenlenen konferanslarda dile getirilen düşünceler, orta vadede olup biteceklere parmak basıyor. 7 ile 10 Haziran tarihleri arasında Berlin'de gerçekleştirilen "Türkiye'nin İç ve Dış Politikasının Geleceği" konulu konferansa katılan ve "Türkiye'nin Kürt sorunu" başlıklı analizi ile tanınan CIA eski mensubu Graham Fuller, Kürdistan'da çözümün PKK'siz olamayacağını hatırlatıyor. Türkiye'nin Kürt reformist partileri ile Kürt sorununu çözmeye çalıştığını, ancak "sözü edilen Kürt partilerinin arkasında halk desteği olmadığı için bu yönlü çözüm başarılı olmayacaktır" be-

birlikçisi ABD, PKK hareketini de "terörist" olarak damgalayıp uluslararası alanda tecrit etme uğraşından daha uzun süre vazgeçmeyecektir. Bunu şimdilik TC ve İsrail siyonizminin eliyle yapmaya çalışıyorsa da ileriki süreçte Avrupa ve bazı Ortadoğu işbirlikçi güçlerini ortak etme girişimlerini sürdürecektir.

Avrupa ve diğer ülkelerin ABD rejiminin tesirinde kalıp kalmayacakları önemli bir olgu. Mevcut durumda İsrail siyonizmi hariç tüm Ortadoğu halklarını karşısına alan ABD, içine düştüğü çemberi kırmak amacıyla müttefiği olan Batılı ve bazı işbirlikçi Ortadoğu rejimleri ile TC faşizmini kullanmaya çalışmaktadır.

Konferansa ilişkin mesajında, "PKK olarak halkımız için talep ettiklerimiz, vazgeçilmez ve en meşru haklarımızdır. Biz mevcut sınırlar dahilinde halkı-

"Ancak Ortadoğu'da küçük çaplı federasyonlardan ziyade, Parti Önderliği'nin önerdiği Ortadoğu Federasyonu en uygun adımdır. Amerika Birleşik Devletleri'nin bugünkü statüye kavuşabilmesi için, güney ve kuzey eyaletleri arasında yıllarca şiddetli ve kanlı bir savaş yaşandı. 21. yüzyılda savaşlara da gerek duyulmadan bu fikir rahatlıkla hayata geçirilebilir. Avrupa Birliği hızla Avrupa Federal Devleti'ne doğru giderken, Ortadoğu'da neden bütün halklar birleşmesin?"

mizin anayasal güvence altında ulusal kimlik, kültürel ve politik haklarının tanınması ve tüm bu hakların özgür ortamda hayata geçirebilmesini istiyoruz" açıklamasını da yapan Parti Önderliği, Çeçenlerden, Filistinlilerden, İrlandalılardan ve Kosovalılardan daha fazla bir talepte bulunmadıklarını, Türk devletinin Kürt sorunu ve savaşı inkar

yatmaktadır.

Ancak Ortadoğu'da küçük çaplı federasyonlardan ziyade, Parti Önderliği'nin önerdiği Ortadoğu Federasyonu en uygun adımdır. Amerika Birleşik Devletleri'nin bugünkü statüye kavuşabilmesi için, güney ve kuzey eyaletleri arasında yıllarca şiddetli ve kanlı bir savaş yaşandı. 21. yüzyılda savaşlara da

● baştarafı 1. sayfada

Burada 'neler gerçekleştirildi, başarıldı?' hususlarına değinmeye fazla gerek duymuyorum. Ağırıklı olarak hâlâ bizim için önemli tehlike arzeden olumsuz yanlarımız üzerinde durmayı daha önemli buluyorum. Aşılması gereken, aşılmadığı takdirde giderek yenilgiye götürebilecek temel zaaflarımız, tehlikeli bir boyutta seyrediyor. Tutuculuk, sorumsuzluk ve hatta oldukça ikiye bölünmüşlüğü kadar giden ve neredeyse bir olmazlığın içerisine kadar kendini yatırmaya cesaret eden ve çok sayıda kişilikte gözüken durumun üzerinde duracağım. Hemen şunu belirtelim ki, biz tek başımıza başladığımızda bile herkesin söylediği *"Bu iş olmaz. Atalarımız ne kadar ısran ettilerse hepsi başarısızlığa uğradı, artık bizden geçti"* iddialarını çok iyi tanıyoruz. Bu derinden yenilgili kişiliği bütün yönleriyle çözmek kadar, bunun alternatifini de kendi partimizin önderlik gerçeğinde çok çarpıcı bir biçimde kanıtlayarak gerçekleştirmiş bulunuyoruz. Kaldı ki, bu savaşın ondört yılı sadece bu atılımla birlikte gözönüne getirildiğinde bile, nelerin nasıl başarılabileceği çarpıcı olarak ortaya çıkmaktadır. Ama yenilmiş toplumsal düzeyin sıradan yansımaları olarak partimiz içine ve daha sorumsuz bir biçimde ordulaşma çabalarımızın içine yuvarlanmış, ilkelere uzak bir katılım kadar, ne tür bir savaş pratiğinin yürütüldüğünün de pek farkında olmayan, son derece keyfi, belki de kör duygularına ve cesaretine dayanarak belli bir süre yer almış birçok kişi, kişilik ilkeli olmadığı gibi, esasta parti öncülüğünün ne anlama geldiğini bir türlü kavramak istememektedir. Dolayısıyla askerileşilemediği için toplumda o çokça görülen inanç yetersizliği, özgüven yoksunluğu, daha çok bir hakmış gibi, hatta pratik olarak tehlikeli bir biçimde dayatılıyor ve buna sayısız değerlerimizi kurban etme pahasına oldukça olumsuz tutumlarda ısrar ediliyor. Burada dürüstlüğü, iyi niyetin pek bir anlamı olmadığını belirtmek isterim.

Olmazcılık oportünizm, ikiye bölünme ve kendini kandırmadır

Devrimcilik başta kendisini iman, inanç düzeyi olmak üzere, tek başına kaldığında da yetiştirme, ayakta tutma, yürütme sanatıdır. Yıllardır her türlü yetiştirilme imkanlarına değer vermeyeceksiniz, ucuz başarı sarhoşluğuna kapılacaksınız, hatta yalandan bir 'erken iktidar oldum' hastalığına kapılacaksınız, bu hastalık tutmayınca da yaramazlık yapacaksınız. Örgütün yüce değerleriyle oynayacaksınız ve savaşta olmazcılığı oynayacaksınız. Hemen belirtelim ki, bu aslında bütün sapmaların özünde yatan, hepsine zemin olan ve oldukça da saflarımızda yaygın bulunan, kaynağını gelinen toplumsal-sınıfsal zeminden alan ve eğer aşılmazsa ihanete kadar gidebilecek her tür davranış ifade ediyor. Çok kapsamlı bir çözümlemeye tabi tuttuğumuz bu toplumsal zemini arkasına alarak bir yere varılamayacağını çok ciddi bir uyarı biçiminde belirtmek durumundayım. Kaldı ki bu tutumun diğer bir özü de, kendini oldukça açığa çıkaran işbirlikçi-teslimiyetçi kişiliktir. Bu kişiliğin, kendini sahte bir iktidar hevesine kaptırdığı gibi, elinden gidince nerede ona bir kemik verilirse hemen oraya koştuğunu da görüyoruz. Bu haliyle bile hareketi satarak kendini yaşamaya çalıştığını çok iyi görmekteyiz. Zamanında dikkat edilmeden, eğitilmeden -en başta bu görevleri yerine getirmeyenler 'partiliyim' diyenlerdir- hemen herkes kendini istediği gibi parti sanmakta, kendi ölçülerini parti ölçüleri yerine koymaktadır. Kendine göre bir askerileşme değil de, daha çok çetecilik sınırlarında kötü bir tutumla birlikte komutanı saydığı ve bunda son derece kendine göre ister savaşır, ister savaşmaz, ama partinin binbir emekle ortaya koyduğu değerleri gaspetmekte tereddüt etmeyen, çıkarları bozulunca da bir solukta gidip düşmanın yanında yer alan bu kişilikler meselesini öncelikle sorumlu partililer olarak aşmanız gerekirdi.

Burada yerine getirilmeyen görevler vardır. 'Olmazlık' teorisinin yerine getirilmeyen görevlerle yakından bağlantısı vardır. Bu, açık savaş cephesinde yaşadığımız zorluklardan, kayıplardan en tehlikelisini ifade ediyor. Sen kendini ne kadar partileştirdin? Gerçekten bir partili gibi yaşıyor musun? Kendini gerçekten ne kadar askerileştirdin? Askerliğin abc'sine göre hareket etmeyi biliyor musun? Bu konularda hiç kimse kendine soru sormayacak, ama bir yandan da ne zaman, nasıl komutan olduğu belli olmayan, ne zaman nasıl savaş birliği haline geldiği belli olmayan, uydurmalarla, yanlışlarla, kuralsızlıklarla dolu bir tutumu yıllardır dayatacak. Sonuç vermeyince de; *"inancım zayıflıyor, moralem bozuluyor"* diyecek, bu işin ancak bu kadar olabileceğini daha çok da fiili olarak etrafına yayacak ve bunu giderek bir hak haline bile getirecek. Olmadı mı gidip ya ihanete, ya düşmana sığınacak. Bu tanımadığımız bir durum değildir. Aslında bu, hakettiğimiz bir durum da değil, ama rahatlıkla üstesinden

gelebileceğimiz partileşme, yine ordulaşma görevlerimizimize layıkıyla yanıt olamamanın, oldukça oportünist yaklaşımın bir sonucu olarak bu kadar azıttı ve kendini hiç de hakemediğimiz bir sorun olarak ısrarla gündemleştirdi. Sözümona dürüst bir partili olduğuna -kim de partinin en eski kadrosu- inanan birçok görevlimiz, yine haddinden fazla temel görevlerini bir tarafa bırakıp dar pratikçi yaklaşımlarla *"şuna şu kadar iş götüreyim, hele birkaç günü daha bununla idare edeyim"* diye diye alabildiğine kuralsız, disipline gelmeyen birçok kişiliği bu hareketin değerlerinin başına verdi. Bunları yürütemeyince de *"acaba"* sorularının yaygın sorulmasına yol açıyor. Tekrar vurgulamak gerek ki, sen partili olmanın gereklerini ne kadar yerine getirdin? Askeri kuruluş faaliyetlerine ne kadar giriştin? Bunu yapmayan kişilik, çok ucuz bir komuta anlayışıyla hareket edip, bir yandan bu işte kendini başarılı sayıp, böyle bir hisse kapılıp, bu tutmayınca da sürekli dayatılan en basit bir eylemi planlamada içine düştüğünüz ağır hatalardan ve acı kayıplardan tutalım, çok rahatlıkla başarılabilecek en olgun bir çalışmayı bile anlamsız kılacaktır. Bu olmaz! Olmaz dediğimiz şey, daha iyi olur diyebileceğimiz tarz, oldukça kuralı, rahatlıkla geliştirebileceğimiz ve belki de en anlamlı ve eylemli kılabilceğimiz bir dönemi böyle olmazlarla boşa çıkarmaktır. En olmaz olanın bu olması gerektiği açıktır. Tabii bunun altında oldukça sınıfsal bir anlam da vardır. Herkes partide sınıf gerçekliği temelinde gözünü açıyor. Nasıl büyütülmüşünüz? Ailesinin sahte paşa çocuğu gibi, ama ağzına darbeyi yediği için susmuş, parti içine gelince, parti silahlarına kavuşunca kendini o sahte paşa sanan tutumları bize dayatıyorsunuz. Sahtelik burada. Partinin yüceltici, cesaretlendirici, güçlendirici silahlarını bireysel tekeline geçirip *"dağları ben yarattım"* dercesine adeta hiçbir parti geleceğine saygısı olmayan, bunu anlamak bile istemeyen, tamamen kolektif bir emeğin ürünü olan partimizin değerlerini gaspetmeyi bir hak bilen ve buna da sınıfsık sarılan, elinden gidince de utanmadan bir çırpıda ihanete kadar gidebilen bu kişilik, aslında en olmaz kişiliktir. Ve içimizde olmaması gereken bir kişiliktir. Bundan kimler sorumludur? Az çok hepiniz sorumlusunuz. Tutarlı, sıradan bir partileşme iddiasında olanlar sorumludur. Yıllardır bu yönlü görevlerini çok açık görüp gereklerini yerine getirmesi gerekirken, bunu yerine getirmeyenler sorumludur. İş köylü kumazlığıyla hiç de askeri değeri olmayan, fazla düşünce yoksunluğuna dayanmayan ve bunu örgütlemeyen sözde partinin önde gelen kadroları sorumludur. Bu yönlü görevlerini gözardı edeceksin, işi hamalvari bir biçimde, yeni gelen ve ne askeri kurallardan haberi olan, ne partinin yüce değerlerine bir anlam verebilen bu kişiliklere parti değerlerini olduğu gibi terkedeceksin. Bunların yapacağı iş alel usulüdür, el yordamıyladır. Ellerinden bu kadar gelir. Bunların daha sonra arkasına sığınıp ucuz bürokratik, ucuz komutanlık taslanıp, ucuz emirler yağdırıp, bu da sonuç vermeyince ve acı kayıplara yol açınca *"bu iş artık olmuyor veya bu kadar oluyor"* demek en tehlikeli oportünizm, ikiye bölünme ve kendini kandırmaktır.

Bunu fazla açmak istemiyorum. Bildiğiniz, yaşadığınız hususlardır. Ama neden terk etmediniz, neden bunu görmediniz, neden doğrusuna dört elle sarılmadınız sorusunu en çok parti davasında ve askerileşme çizgisinde ısrarlı olanların bugün dolayısıyla çarpıcı bir biçimde kendine sorması gerekir. Ben partimiz için, onun bu tarihi savaşıma, öncülüğüne karşı, bu tutumdan daha tehlikeli başka bir tutum göremiyorum. Yani bu, en dürüstün, en partilinin içine düştüğü gaflet durumudur. Görevlerini aslında çok iyi bildiğin halde gereklerini yerine getirmemekte ısrar edeceksin ve *"eğer bana bağlanılacaksa, partileşme değerlidir ve eğer bireysel, keyfi komutanlığa bağlı olunacaksa komutanlık değerlidir"* diyeceksin, yani derin bir bireycilikle çalışmalarını kendine kilitleyeceksin -ki en dürüstünde bile bu çok etkili-. Bu temelde bir tarzı esas alacaksınız. Bu çerçevede sürekli kendini daha da abartıp veya yüceltip bütün kolektivizmin, çok yönlü partileşmenin ve ordulaşmanın güçlendirici esaslarını kendi dar bireyciliğinde tıka-yacaksınız ve bundan hoşlanacaksınız. Bundan biraz da sadistçe veya mazoşistçe bir zevkle, yani adeta kendine işkence edersene, hatta intiharvari bir tutuma kadar gitmeyi, kolektivizmin herkesi geliştiren, gerçek ordulaştırıcı tutumu yerine dayatacağın ve bu bencilliği, adeta kendine en temel bir hak gibi giderek layık göreceksin. Bunun da bir yere kadar gelip olmazlığı ortaya çıkar. O zaman da *"bu iş demek ki olmuyor veya olacak olursa benimle bu kadar olur, benimle olmazsa hiçbir zaman olmaz"* deyip en tehlikeli, sorumsuz tutumu birbirinizle yarış edersene çeşitli kılıflar adı altında yürütmeye çalışacaksınız. Şimdi tutumlarda bu var. Bu belki de küçük bir hesaptır, ama sonuçta herkes için çok

tehlikeli bir tarzdır. *"Ne olur biraz benim istediğim gibi olsun. Ne olur herkes bana kendini uydursa, ben partinin esaslarına göre değil de, parti biraz bana göre olsa, anladığım gibi bir savaşçılık veya işte canım şöyle küçük paşalık istiyor, öyle herkes bunu kabul etse, üzerime kimse varmazsa..."* Sizin ruh dünyanız bu cümlelerle sürekli kendisini konuşturuyor. Ama bunların gerçekten parti kolektivizmi ve ordu disiplini açısından fazla bir değeri yoktur.

Asıl hayret edilecek ve esef edilecek durum, nasıl oluyor da bu kadar yıldır bu bireycilikte en üstten en alta kadar, en dürüstünden en art niyetlisi ve kurnazına kadar ısrar edebiliyorsunuz. Bu niye sizi bu kadar hoşnut kılıyor? En anlamsız olduğu kadar tehlikeli olan yanınız budur. Bununla acaba birey olarak kendinizi güçlendirdiniz mi? Hayır! Bu noktada son dönemlerde çokça değerlendirdiğimiz gibi önderlikle çatışma durumu var. PKK'de ve ordulaşma gerçeğinde olsun, Parti Önderliği hem tarihsel tecrübelerin, hem bilimsel-sanatsal, hem de siyasi-askeri değerlerin birleşik bir ifadesi olarak kendisini doğru geliştirmeye, çok yönlü savaşım-

kişiliklerinizi" artık bir tarafa bırakın. Her tür inanç zayıflığının, olmazlığın zemini olan bu kişiliği korkmadan bıçak darbesine yatırın. Bir büyük savaşımın yürekten ve beyinden katılımcısı olmayı kendinize yedirin. Geçmişiniz sizi fazla ürkütmesin. Belki çok ağır suçlarınız vardır. Onları bilince çıkarıp itiraf ederseniz belki bu sizi affedilir duruma getirebilir. Ama buna rağmen yine de yapılması gereken en temel doğru bunu gösterebilmektir. Yöntemsizlik neredeydi, anlayışsızlık nasıl gelişti? İşin temel esaslarına, özüne ben ne kadar kendimi anlamsız dayattım? Dönem görevlerine ne kadar kendimi kandırarak yaklaştım? Neden ciddi, tutarlı olamadım? Çok ileri düzeyde başarabileceğim işleri neden sekteye uğrattım? Bu konuda suçu hiç de dışarda aramadan bu soruları hep kendinize yüklenerek cevaplandırırsanız sanırım en doğrusunu yapmış olursunuz. Burada 'az dayandılar, az cesaret ettiler, az fedakarlık yaptılar' eleştirisi yoktur. Hayır! Burada bu değerlendirilmiyor. Tersine çok cesur davrandılar, çok fedakarlık yaptılar ama yine de işin en temel esaslarına en eşşekçe yaklaştılar, deniliyor. Burada bu değer-

15. siyaset içi askerlik tem

PKK

la kurumlaştırmaya çalışırken, siz onu ya oportünistçe, ya köylü kurnazlığıyla, ya da küçük burjuva esnafçılığıyla, *"Bana yararlı olduğu müddetçe önderlik değerlidir, ama beni genel görevlere, beni aşan görevlere çağırdığı müddetçe zorlayıcıdır, orada anlamak istemem"* gibi bir ikiye bölünme tutumla değerlendirip, kullanmak istediğiniz için büyümediniz.

Dikkat edilirse biz kültürel, siyasal, askeri olmak üzere hemen hemen tüm cephelerde doğru bir önderliğin nasıl oluşturulup başarılı yürüyeceğine dair, başarılı diyebileceğimiz birçok hamleyi geliştirdik. Bunların hepsini hizmetinize sunduk, ama siz allaha tan bir şeyler yağı-yormuş gibi önderliğe, önderliksel gelişmeye oldukça niyetset düzeyde yaklaştınız. Sizi güçlendirirse iyi, ama paşa keyfinize göre olmayınca da kötü oldu. Bu kadar sığ, bu kadar bencil bir yaklaşımla bu tarihi yüceliş gerçeğini zora soktunuz. Zorluyorsunuz. Aslında hiçbir hakkınız ve sağlıklı hiçbir gerekçeniz, hatta size hiçbir yararı olmadığı halde bunda ısrar etmeniz, belki de toplumsal gerçekliğinizde o çokça mevcut olan bencil kişiliğin, küçük adımların, hesapların adamı olduğunuz içindir. Bunun diğer bir yüzü de, köylülüğün o hamalvari ve günü kurtarma, karnını doyurma biçiminde geçen bir yaşama felsefesine kendinizi yatıracak, *"Örgütün hamalığım, ne denirse onu yaparım"* demenizdir. Ama onun siyasi işleyiş esaslarından habersiz davranıp, bu yönüyle bir de bunu tamamladığınızda, buna zemin olduğunuzda iyi niyetiniz, hat-ta çabalarınız ne olursa olsun, bu tarihi önderlik yürüyüşüne dıştan dayatılan özel savaştan daha fazla tehlikeli bir engel oluşturduunuz. Artık bunu görmeniz gerekiyor.

Siz gerçekten 15 Ağustos'u anlamak istiyor musunuz? 14 savaş yılının başta şehitleri olmak üzere, onun büyük yürütülüğüne, büyük çabasına anlam vermek istiyor musunuz? Gerçekten bu konuda dürüst müsünüz ve gerçekten büyüme, başarmak istiyor musunuz? O halde belirleyici olan bu önderliksel çalışma tarzını sadece laf düzeyinde 'anladım' demekle yetinmeden, köhnemiş, neyin, nasıl bencil hesapları içinde olduğu belli olmayan ve bir anlamda çaresizlik gibi kendini sürekli bize dayatan, ama aynı zamanda fırsat buldu mu da kendini gözükara bir şekilde dayatan bu *"öylesi*

lendiriliyor. Emeklerinize, cesaretinize ve fedakarlıklarınıza akıllıca sahip çıkamamanız aşılmak isteniyor. Bunu böyle doğru anlamamız gerekiyor. Bunun bütün nedenlerini cesurca kendinize açıklamamız gerekiyor. Bir kez daha ikiye bölünme, kendini kandırmaya fırsat vermeden, 15 Ağustos Atılımı'nın bütün savaşım değerlerinin, bütün acılarının, üzüntülerinin ve sevinçlerinin halkımızda yarattığı bu anlamlı özgürlük arayışının yaşam dönüşümünün bir öncüsü olmak istiyorsanız, bu soruya da yanıtınızı çarpıcı bir biçimde vermelisiniz.

Şunu hemen vurgulamam gerekiyor ki, biz birey olarak bu işe başladığımızda 'Tek bir kişi dünyayla nasıl boğuşuyoruz' diyebilirdik. Herhalde en büyük 'olmazlık' gerekçesini ben kendime yaratabilirdim, bu çok açık. Yalnız benimle, bir kuruş parası, bir kırma tüfeği ve bir tek ilişkisi bile olmadan bu işe girilir mi? Evet, herhalde %99,9 girilmez diye bir olmaz cevabını ben verebilirdim. Ama dikkat edilirse vermedim. Yani yüzde sıfır, sıfır, sıfır bire yakın bir ihtimalle 'bir deneyeyim' dedim. Bu tutumla işe başlamadık mı? Bu tutumla buraya kadar gelmedik mi? O halde durum buyken hanginiz, eğer sorumlu bir partili ise, önderlik hattında yer aldığını iddia ediyorsa ve nere-

deyse bir iktidar olmanın bütün olanaklarına sahip bir aşamaya gelmişken herkesin mucizevi bir gelişme dediği, neredeyse rakiplerimizin bile kabul ettiği bir gelişme aşamasına ulaşmışken olmaz diyorsa, burada çok tehlikeli bir ikiyüzlü, basit hesapların iflas ve iflah edilmez kişiliğinin ifadesi olduğunu ortaya koymuş olacaktır.

Başka hesaplar, “ben iktidarsam, PKK, ARGK vardır, değilsem yıkılsın” vb. şekilde varsa, bunlar bu tutumların altında gizlidir. Yani tüm Kürt isyanlarında, hareketlerinde yenilginin temel nedeni olan bencil hesapçılık tutumuna, oldukça başarılı olan hareketimize karşı çoğunlukla da bilmeden ya zemin oluyorsunuz, ya onun ifadesi olarak kendinizi dayatıyorsunuz. Bugün dolayısıyla zaten baştan beri bu tutumu çok iyi araştıran ve ona yönelik tedbiri alan bir önderlik olarak bu hesabın tutmayacağını zaten gösterdiğimiz gibi, giderek hesap sormayı da çok sistemlice, tedbirlice yürütüyoruz. Hep vurguladığımız gibi ulusal kurtuluş saflarında olsun, parti ve ordulaşma içinde olsun bu tip hesap sahibini bekleyen sadece vahim bir sonuçtur. Ve

11da askerlik, linde siyaset

vel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaş değerlendiriyor...

gün gün bunun hesabının sorulduğunu da görmektесiniz. Bu hareket, bu açıdan da amansız bir yargılama hareketidir. Küçük hesapların tutmayacağı, onun kolektif esaslarının bireyselleştirilerek parça parça bölünmeyeceği bir harekettir. Zemini ve iddiası nasıl olursa olsun, kendini nasıl hissederse hissetsin bu anlamda hesapların her gün yerle bir olduğu inancı ve çabası, sürekliliği en yüksek olan bir harekettir. Ayniyeten başarı umudunu asla yitirmek şurada kalsın umudu zayıflatmayan, inancı, çabası, sürekliliği en yüksek olan bir harekettir. Bazıları bunu kendilerine göre vurguluyor, geliş tarzına, katılış tarzına ve şimdiye kadar sözümona savaş tarzına dayandırarak yer değişikliği yapmamız gerektirmiş gibi bir hava içindeler. Bunları değil benim öneri olarak dinlemem, ciddiye almam bile mümkün değildir. Eğer bunları hakettiği biçimde cezalandırmıyorsak, sadece politikanın esaslarına bağlı kaldığımız için yapmıyoruz. Yoksa bu ağır bir suçtur ve değil buna cesaret etmek, buna zemin olmak da suçtur. Özellikle yönetim düzeyinde, komuta düzeyinde bunu görüp yerine hâlâ doğruları dayatmamak, anı anına görevleri yerine getirmemek de suçtur. Bunun hesabını giderek soruyoruz ve sormak giderek daha da kesinleşiyor.

Tek çıkış yolu görevlere sarılmaktır

Sonuç olarak bu hareketin içine derinden bir gönüllülük olmadan sizi kimse katmak istemiyor. Emrivakilerle katılmışsanız, istediğiniz gibi gidebilirsiniz. Ama kendinizi derinden bu hareketin bir mensubu sayıyorsanız, bunun artık hiçbir gerekçeyle önüne geçilmez ve mutlaka yerine getirilmesi gereken ideolojik, moral değerlerini en başta egemen kılmaktan tutalım, doğru örgütsel işleyiş esaslarına ve temel taktiklerine göre bir ordulaşmasını, en temel bir görev olarak önünüze koyup hiçbir engel tanımaksızın ve geçmişte ne kadar gereklerini yerine getirmemekle suç işleseniz bile kendinizi artık affetmenin tek yolu olarak bu yönlü görevlerinize dört elle sarılmayı bilmeniz gerekir. Tek çıkış yolu budur. Bunun için tekrar vurguluyorum; öncelikle en derinden umutlu, üstün moralli ve bu iddiada olanlar temsil edecek. Yine yıllardır yerine getirilemeyen partileşme, siyasallaşma düzeyini temel işleyiş, nizam esaslarına göre öncü güçlerimiz yürütecektir. Sıcak savaşım alanlarında ise yıllardır ihmal edilen temel hususları

üşlenmelerden tutalım, bir eylem planına, doğru bir lojistik yaklaşımından tutalım bir halk ilişkisine kadar ihmal edilen, ters yapılan birçok durumu hızla düzeltmelisiniz. Askeri çizgide bir görevlenmeyi, kendinizi biraz da affettirecek biçimde önderlik çizgisinde kabul edilebilir ölçülerle artık yer almanın tek çıkar yol olduğu kadar, şerefli bir görev bilip, gereklerine ölümüne kendinizi yatacaksınız. Bugüne vereceğiniz en anlamlı bir yanıt, özellikle en yüce emredici değer olarak, her birisi ağırlıklı olarak zayıflıkların, yanlışlıkların sonucu olan ve belki de bizzat sizlerden kaynaklanan nedenlerle bu şehitlerin anısına bir yanıtı bu temelde vereceksiniz.

Yanıbaşımızdaki binbir emekle ulaştırılan değerleri her şeyden önce doğru partileşmeyi koruyup, en yeni katılan savaşçıdan tutalım, en kemikleşmiş parti dışı kalmış ögelere kadar çözüp yeniden partileşmeye tabi tutacaksınız. Öncelikle moraliyle, siyasal bilinciyle partileşmeye ve en başta savaşın ne kadar gerekli olduğunun siyasal çerçevesine sonuna kadar onları yatırarak, bir savaşta zaferi mümkün kılacak ideolojik-siyasal bilinç düzeyini herkese gerekli olduğu kadar vereceksiniz. Bu yoğun bir askeri faaliyet içinde geçiyor. Onun en temel taktik hususları vardır. Sürekli rahatlık adı altında kaçırdığımız doğru üslenme esaslarını ne kadar zorluklarla karşılaşırsanız karşılaşılsın yürütmek kadar, özel savaşın çok açık olan taktik tarzlarına derinleştirilmiş bir taktik tarzla yanıt vermelisiniz. Birliklerin yeniden oluşumunu, nicelik ve niteliğini, komuta ve savaşçı yapısının belirlenmesini, en önemlisi hareket tarzlarını ve hareket planlarını, gerektiğinde tüm birliklerle derinden tartışarak kurumlaştırmaya gitemelisiniz. Bu konuda herkesi “Benim istediğim savaş, benim istediğim eylem ancak böyle olur, benim birlik anlayışım, disiplin anlayışım bu derin kararlar hayata geçirilir” diyecek kadar için doğru işleyişini ordulaşmada da göstereceksiniz.

Bu temelde bir ordulaşmayı, şimdiye kadar varolan köhnemiş, hiçbir kuralı olmayan, en keyfi, sahte birlik ve komuta anlayışınızın yerine geçireceksiniz. Bunun da anlaşılmayan bir yönü yoktur. Rahatlıkla yerine getirilecek ve tüm gelişmelerin esası olan bir görevdir. Anlaşılmaz olan bunca yıldır çarpıcı olan bu yönlü görevlerinize anlam verememenizdir. Bunu izah etmek ger-

çekten zor. Bu çok iflas etmiş, düzenden kalma kişiliklerinizi nasıl ordulaşma yerine koydunuz, utanmadınız mı? En çok esef ettiğim nokta burası. Sağlam bir askeri duruştan niye kaçtınız? Çok rahatlıkla birkaç gerilla ilkesini hâlâ neden uygulamıyorsunuz? İşin kolayına kaçmayın! Hoşunuza keyfilik gidiyor. Siz bununla tarihi ve tüm değerli çabalarımızı nasıl tehdit ettiğinizi biliyor musunuz? Özel savaşın bile yapmadığını nasıl yaptığının farkında mısınız? Köhne, çok bitkin bireyciliklerinizi, bencilce yaşam düşkünülüğünüze zemin yaratmak, kılıf uydurmak için hâlâ bize dayatacaksınız. Bunun ne kadar ağır suç teşkil ettiğini, bir tanesinin bile sizin en ağır biçimde cezalandırılmanız için yettiğini hâlâ anlamayacak mısınız? Hâlâ o köhnemiş, bencil tutum ve davranışlarınızı incelterek, kılıflayarak yutturmaya mı çalışacaksınız? Daha da kötüsü hamalvari, hiçbir başarı şansı olmadan, güñübirlik, sözümona savaşıyormuş gibi bir sallanmayı savaşçılık mı sanıyorsunuz? Bu saflarımızı, bu değerlerimizi kendinizle birlikte yok mu edeceksiniz? Vicdanınız ve kişiliğiniz nasıl oluyor da buna bu kadar düşebiliyor? Bunlar halkımızdan tutalım, karışımızdaki düşmanın her türlü savaşçılarının bile beklemediği düşküncü durumlarıdır. Vazgeçeceksiniz! Hareketimiz buna layık değildir. Fazlasıyla bencil, fazlasıyla küçük hesaplarla ve tabii en başta da önderliğin en düşmüş insanı sürekli geliştirme yaklaşımlarına kendinizi sorumsuzca, bencilce dayatarak doğru çalışmadan ikiyüzlüce, sahte bir bağlılıkla sınırlabileceğinizi sandınız. Bu kötü bir hesaptır. Bu partinin gerçek değerleriyle savaşmak, ordunun doğru kurallarıyla alay etmek, yine önderliği boş, anlamsız ve hep kaybettiren yetersiz bir yaklaşımla objektif bir engelleme içine girmektir. Bu şekilde açıklayabileceğimiz uzun bir süredir süren parti içindeki netleştirmeyle birlikte, ordu gerçekliğimizde de doğru bir gerilla ordusu olmak kadar her temel çalışma iyi oturmuş, yeniden düzenlenmiş, düzeltilmiş, bir savaş düzeyine kendini hazır kılmıştır. Biz kendi payımıza bunun büyük çabasını verdik. İşbirlikçitetlimiyetçi anlayış ve onun temsilcilerine yönelik son yıllarda yürütülen mücadelenin çarpıcı boyutlarını hepimiz görüyorsunuz. Ayniyeten neyinize buna zemin olduğunuzu hepimize ikrar ettiricesine, açıkça ortaya koymuş bulunuyoruz. Yine bunların yerine doğruların ne olduğunu, esasta ayakta tutan, geliştiren tutumun, anlayışın ve bunların her türlü temsilinin nasıl başarıyla yürüttüğünü de hepimize göstermiş bulunuyoruz. Sadece eleştiri değil, yanıt çoktan verilmiştir. Siz de çok iyi biliyorsunuz artık bunu zor da olsa o köhnemiş, eğer aşılmazsa bir suç yumağı olan kişiliklerinize bir bıçak darbesi gibi yedirip sağlıklı bir militan, gerektiğinde çok radikal bir dönüşümü anlayış, tüm tutum ve davranışlarınıza egemen kılacaksınız. Bu sizi görünüşte zorlar ama özlü iseniz yaparsınız. Gerçek bir çizgi kişiliği, bir partili ve bir komutan bunu yapar. Neden kaçacaksınız bundan? Eğer “buna gücüm yok” diyorsanız, çekilin diyorum size. Yapmak isteyenler var, önünü tutmayın. Tutarsanız bundan sonra karşımızdakilerden önce sizi tepeleyeceğim ve yanlış yere de kaçmayın. Sizi girdiğiniz bütün deliklerden çıkaracağım ve çok acı hesap sorduğum zaman bunun sorumlusunun kendiniz olduğunu da unutmayacaksınız. Kısaca bu dönemde açıkça ve sorumluca davranmaya sizi çağırıyorum. Yarın kaçacağınız inler de tutuluyor, o zaman ne diyeceksiniz? Sizi buna zorlayan işbirlikçileriniz de yakalanacak. Şimdi den söylüyorum eğer af istiyorsanız bu doğrular temelinde kendinizi affettirin. “Yok” diyorsanız o zaman af istemeyin, o zaman yüzünüze bile bakılmak istenilmecek ve burada hiçbir vicdan azabı duymayacağız. Çünkü en büyük vicdansızlığı zamanında tüm ısrarlarımıza rağmen siz yaptınız. Biz ihanete de, içimizdeki her türlü işbirlikçiliğe de çağın yaptık ama ısrarla bu bencilliği esas aldınız. Ben de hesaplarımı yaparak kökünüze, soyunuza kadar üzerinize geleceğim.

15 Ağustos Atılımı’nın bir de bu yönü vardır. Yani atılım, ihanetten acımasızca hesap soracaktır. Ayrıca içimizdeki işbirlikçiden, inancıszdan, olmazlığı ısrarla geliştirenden de en az onun kadar hesap soracaktır. Ve bir yerde, bu hesap sorma zamanı çok çarpıcı bir biçimde gelmiştir. Bu vesileyle, bize karşı savaşmış olan düşmanın özel savaş yürütücülerinden tutalım, koruyuculara, Güney Kürdistan’daki ihanete ve içimizdeki teslimiyetçi-işbirlikçi ögelere kadar bu hesap sorma geliştirilmiştir. Artık içine girdiğiniz ağır suç durumunu teşkil eden, genelde insanlıkla çelişen ve savaşın kurallarına da oldukça ters düşen ve siyasi olarak da hiç anlamı olmayan bu tutum ve davranışlarınıza son verin. Biz bu temelde 15 Ağustos Atılımımızın yüceltici ve insani değerlerine ağırlık vermek kadar ısrarla bunun önünde engel teşkil edenlere, içimizdeki ve dışımızdaki engellere karşı bu 15. yılda çok çarpıcı bir biçimde yüklenmek zorundayız. Çünkü ya bu esaslar dahilinde yüklenerek özgür yaşamın yolunu açacağız, ya da yaşamayacağız.

Bizim için yaşamın olmazsa olmazı bu noktaya gelip dayanmıştır.

Savaş doğru anlayışla kazanılır

Tüm savaş birliklerimizin, yeniden düzenlenmiş, karar düzeyine gelmiş ve doğru taktik esaslarda bütünleşmiş, bu çerçeveye karşı oldukça duyarlı hale gelmenin hazırlıklarını yetkince yapmış tüm değerli mensupları!

15. yıla girerken, işte bu temelde öncelikle bir mücadeleyi kazandıran temel özelliklerde ısrarla size sesleniyorum. Çünkü çok iyi biliyorum ki ve kendimle de çok iyi kanıtladım ki, esasta bir savaş doğru anlayışla kazanılır. Haklı ve uğruna yeterli çabası olmayan hiçbir mücadelenin başarı şansı olamaz. Haklılığı kişinin’ yeterli hazırlığıyla birleştiğinde bir kişi tek başına da olsa dünyayla da savaşa, bu kişinin kazanabileceği kişilik gerçekliğimizde kanıtlanmıştır. Dolayısıyla haklılığınız tartışmasıdır. Eksik olan doğru ve yeterli hazırlığınızın olmayışıdır. Onun için de fazlasıyla her birinizin olanakları vardır. Yalnız bu olanakları değerlendiriyor musunuz? Ben bu konuda çok küçük -belki de fazla anlamak istemediğiniz- değerlere karşı tutumumu hep dile getirmek istiyorum. Bu hareketin daha çocukluğumuzdan kaynaklanan bir örgütlülük ilkesi vardır. Vermeden örgütleyemezsiniz. Ben çocuklukta da örgütlemek istedim. Çocuklarla oyun örgütü kurmak istedim. Bu oyun örgütü için ilgi çekici bir şey vereceksin. Başka türlü oyun örgütünü kuramazsınız. Ne diyordum o zaman, eğer bir dağ yürüyüşünü örgütlemek istiyorsam, ‘ben dağda çok iyi bir kartal yuvası bulmuşum, yumurtaları var, yavruları var. Gelin oraya götürüp o çarpıcı gerçekliği görelim’ veya ‘kuşlar avladım gelin şu dereye sizlerle bunları pişirip yiyelim’ ve biraz da göstere göstere bunu yapıyordum. ‘Namaz duaları öğrendim gelin bu dualarla birlikte namaz kılalım’ diyordum, çünkü o da bir örgütlenmedir. ‘Gelin abc’yi öğrendim, sizlere alfabeği öğreteceğim, topladığım bazı değerler var, gelin birlikte yiyelim’ diyordum. İşte ilk örgüt böyle oluştu. Ve bugüne kadar hep bu temelde bir örgütlenme devam ediyor, yani dikkat edilirse bizim önderlik gerçekliğimizde hep vermek vardır. Şimdi ne veriyoruz size; yüksek teori, ulusal kurtuluş teorisi, parti ideolojisi. Onun her tür örgütlenme esaslarını, savaş olanaklarını, silahlarını veriyoruz. Askeri kişiliğin disiplinini, öncelikle onun her tür çalışmasını imkânını veriyoruz. Zor da gelse dikkat edilirse başlangıçtan günümüze kadar hep biz veriyoruz. İnanç veriyoruz, moral veriyoruz. Sizi bir tek gün bile moralsiz bırakmadığımız gibi, tüm halkı bırakmadığımız da gözler önündedir. Cesaretle ayakta duruyoruz.

Siz her gün kendinizi yere atıyorsunuz ama biz bir saniye bile kendimizi bu yıllarda yere atmadık. Sorumluluk gösteriyoruz. İğne ucu kadar bir gelişme imkanı bulduğumuzda ona neredeyse ok gibi fırlıyoruz. Kelime hatası yapmadan her tür diplomatik, örgütsel çalışmayı sürdürüyoruz. Ve en ufak bir hatayı bile anında iliklerimize kadar hissederek doğrusuna kendimizi yatırıyoruz. Biz kendimizi böyle veriyoruz. Biz böyle verdiğimiz için milyonlar örgütleniyor, ordu örgütleniyor, sizler ayaktaşınız. Sizler yeni bir yaşamla karşı karşıyasınız. Şimdi bu bizim tarzımızdır. Hiç fazla açmama gerek yok. Acaba siz de böyle mi yapıyorsunuz? Biraz kendinize de, geçmişinize de bakın. Hayır! Sizin tarzınız daha çok ‘olmaz’ temelindedir. Bütün savaşçıları ağırlıklı olarak sıfır inançtan üstün moralli bir fedai haline getirip size sunacağım. Bütün silahları sizin emrine vereceğim. Bir partileşmenin gerçekten hâlâ akıl erdiremediğiniz bütün oluşum esaslarını size vereceğiz. Siz hep alacaksınız ve öyle bir hal ki, almayı bir de hak belleyeceksiniz. Hakkı dayatma ınsafsızlığına kadar götüreceksiniz ve daha da kötüsü bunu inanılmaz sorumsuzluklarla çarçur edeceksiniz. Bunu da hak olarak göreceksiniz. Çarçur etme hakkı, sorumsuzluktan ötürü zamansız imha etme hakkı, savaşta sürekli kaybetme hakkı gibi bir uyduruk hakkı ıcat edeceksiniz. Şimdi bunun ne kadar bize karşı bir durum olduğunu görüyor musunuz? Burada biraz vicdanınız hareket geçiyor mu? Hatta sizin kendinize karşı bir saygınız var mı? Bu kadar alıp yok etmeyi ne kadar doğru bir hak anlayışı olarak kendinize yedirebilirsiniz? Vicdanınız hâlâ bu kadar kuru mu? Bu kadar dogmatik, hatta fanatik misiniz? Hani günün modası olan takım-maç fanatikleri bile karşı takım iyi oynarsa hakkını verir, siz ondan daha kötü bir fanatik misiniz? Haklı olanı hâlâ görmemekte bu kadar ısrar mı edeceksiniz? Emrinize en değerli savaşçıyı ben veriyorum. Bunları neden takdir etmeyeceksiniz? Rüyanızda göremeyeceğiniz silahlar, paralar ve özgürlük dağları veriliyor. Ne zaman bunu takdir edeceksiniz. Hepsı babanızdan kalma hakkınız. Çok iyi biliyorsunuz ki bunları kazandırma temelinde fazla bir çaba katmadınız. Çoğunlukla dayattınız, bastırdınız ve kaybettirdiniz. Kaybettirdiğinize doymadınız. Çok ra-

hatlıkla alabileceğiniz tedbirlerle dağlar gibi bu şehadetlerimizi, bu yiğit insanlarımızı birer etkili militan yapmanız isten bile değilken, bu hep alma ve yeme hak anlayışınızdan ötürü, zamansız yere düşüp, binlerce silahlı hiç olmadık nedenlerle kaptırdınız. Bu dağlarda savaşın en şahanesi verilebilirdi. Bir tane taktik planlamaya bile bir dağı tabi tutmadınız. Bunun adını da 'zora sokmama, işin kolayına kaçma' koyarak izah etmeye çalıştınız. Büyük bir haksızlıktır. Bu tam bir küstahlıktır, kendini kandırmadır, fırsat vermemek gerekir. Çünkü PKK'nin bütün fedai gerçekliği -ki çoğunuzun durumu- budur.

Eleştirilere rağmen ben sizi fedai, yani kendisini feda eden kişilik olarak değerlendiriyorum. Ama bunun başına bu sahte alma, gizli hırsızlamayı da izah edildiği nedenlerle eklemekten kaçınmadığınız için, fedai kişiliğinize de en büyük ihaneti siz kendiniz yapıyorsunuz. Hani halk olarak gerçeğimiz için "en çok kendisine ihanet eden gerçeklik" derler. Buna şunu da eklemeliyiz: Kendine en çok ihanet eden kişilik, hatta parti kişiliği, hatta ordu, hatta komuta kişiliği. Siz kendinize ihanet ettiniz, siz kendinizi tüketiyorsunuz. İşte bu tüketim tarzını, bu bitirme tarzını artık bırakın diyorum. Vereceğiniz çok şey var. Dağlar kadar bir birikiminiz var. Aslında bütünüyle partiyi öğrendiniz. Kime, ne kadar gerekliyse neden vermiyorsunuz? Verme en güzel davranış değil midir? Verme cömertliktir. Ne kadar cömertseniz insanlar sizi o kadar sever. Örgüt bilincini verin. Dağ gibi örgüt bilinciniz oluşmuş ve örgüt bilincine şiddetle muhtaç olanlar etrafınızda dolu. Hep savaşta değilsiniz. Zamanınız çok iyi, sağlığınız yerinde, neden vermiyorsunuz? Ve coğrafyamız zengindir, herkesi besleyebilecek zenginliktedir. Neden bunu doğru vermiyorsunuz? Savaşta en iyi taktiklerle en iyi savaş verebilirsiniz. Neden bunu akılca vermiyorsunuz? Fazlasıyla borçlu değil misiniz? Neden bu borcunuzu bir türlü ödemeye yaşamıyorsunuz? Tefeci gibi hep alıp on kat pahalya mı satacaksınız partiye? Artık bu sahte kişiliği ne zaman bırakacaksınız?

Önderlikle bütünleşmek ne demektir?

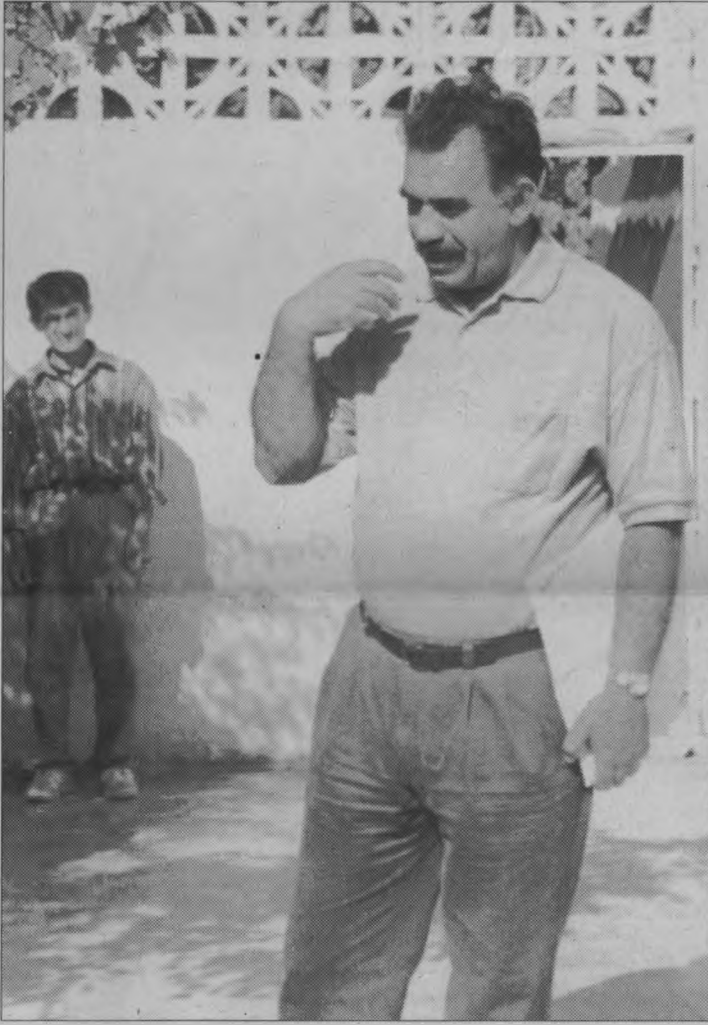
Bu akşam saat üçe kadar milyonlara verdim. Umarım bazılarınız izlemişsinizdir. Milyonlar bizi seyredirken moral verdim, görüş verdim, örgüt verdim. Velhasıl eğer siyaset en değerlisiyse bir halk için ekmek sudan daha değerliyse onun bütün inceliklerini vermeye çalıştım, bir çırpıda, yorulmaksızın. İşte bu sabah siz savaşçılarımıza da veriyorum. Ne kadar duyarlı ve bir çırpıda bütün doğruları nasıl veriyoruz size. Aslında etrafınıza verin de demiyorum. Bu yoksulluğunuza biraz doğru yedirme temelinde hiç olmazsa doğru alın diyorum. Haydi verecek gücünüz yoksa, borç istiyorsanız, onu da sonuna kadar size verelim. Ama onu artık bir krediye, bir yatırıma, dolayısıyla bir vermeye dönüştürün, bir vermeye dönüştürün. Bunu artık anlamanız gerekiyor. O köhnemiş, hep neredeyse allaha yalvarırcasına ve hatta hep dilenerek alıp yaşayacağını sanan bu zavallı kişiliğinizi artık krediyle mi yatırım yapmak istiyorsanız, önderlik tümüyle kredidir, sizin olsun. Sonuna kadar borçluyunuz, borcunuzu ödemek için sizin olsun. Ama bir tek şartla; hiç olmazsa bu sefer iflasa yatırmayın. Yatırım yapın. Nedir bu yatırım? Örgüt yatırımı, siyasi yatırım, ordulaşma yatırımdır. Bunlar da az yatırım mıdır? Hayır! Bütün yatırımların en yücesidir. En verimlisidir. Bu ülkede, bunu böyle anlarsanız biz size sürekli veriz. Şimdiye kadar nasıl verdik? Veririz, ama artık bu verdiklerimizi iflas ettirmeyin diyoruz. İflas ettirirken de bahane bulmayın. Kumarda bile bu krediler böyle tüketilemez. Bir kumarı bile oynadığında insanlar iliklerine kadar zararın peşine takılırlar. Siz kumar gibi attığınız zarları -yani bu kadrodur, bu savaşçıdır, bu silahlıdır-, bir kumarcı kadar bile bu oyunu takip etmiyorsunuz. Esef edilecek yan burasıdır. Zar atıyorsunuz, bakmak istemiyorsunuz. Düşüş gelse bile iyi zar mıdır diye bakmıyorsunuz. Atıyorsunuz ama bakmak istemiyorsunuz. Duyek gelse bile bunun ne anlamı geldiğini görmek istemiyorsunuz. Yani bir hiç uğruna tüketme sorumsuzluğu içindesiniz. Acıyla kıvranmıyorsunuz. Kumardır, kaybettiniz, acıyla kıvrınacaksınız. Bu da yoksa o zaman sizin durumunuz beterdir. Bu anlaşılıyor. Anlaşırsızlık barajını sürekli önümüze dikerek, 'ben anlamaya yaşamam, en büyük silahım cehalettir' biçiminde bir tutum artık geçersizdir.

Tekrar vurguluyorum, bu yaşam yaşanılacak! Utanç verici bir biçimde değil, özgürce yaşanılacak. Özgürlük yaşamı bir bedel gerektirir. O bedel savaştır, savaştaki her türlü, herkese düşen görevleri yerine getirmektir. Bu bizde artık olmazsa olmaz bir yaşam kuralıdır. Hele ARGK saflarında bu ekmek-sudan da önce gelen bir husustur. Çünkü gereklerini yerine getirirseniz suya güvenlikli iner su alırsınız, ekmeğe güvenliğin ulaşır onu yersiniz. Yani önce kural! Önce ordulaşma! Önce onun siyaseti, sonra özgürlük, sonra özgür yaşam, sonra ekmek, su, sonra kişinin en doğal haklarının, gereklerini yerine getirmektir. Bunu anlayın artık! Sizin tarzınız şu: Hamal tarzı gibi önce günübirlik somun kurtarayım, ona tüm onurumu satayım. Tüm insanın şerefli, ilkeli davranışına hiçbir anlam vermem. Basit bir aileye halkı kişiyi kurtarmak için her türlü düşkünlüğü, düşman kapılarında bile bir somun için kırk takla atmaya siyaset bilelim. Evet, maalesef halkımız bu duruma da düşürülmüştür. Ama so-

nuçta halkımız her zamankinden daha fazla aç, her zamankinden daha fazla işsiz, siz bunu hortlatmak istiyorsunuz. Önce lojistik, önce benim komutanın yaşam hakkı, varolan ona hizmete koşturulsun, o önce yesin. İşte bu yanlış. Önce parti, önce ordu, önce savaşçılar ideolojik olarak yedirilsin, maddi olarak yedirilsin, sonra sıra sana gelsin. Doğru PKK tarzı budur. Doğru önderlik tarzı budur. Vereceğin bir şey yoksa, parti militanı olarak kendini dayatma, hele komutan olmaya asla yanaşma. "Birliğinmi yediririm" diyebiliyorsan, başa geç. "Onu ideolojik olarak da, lojistik olarak da yedirebilirim" diyecek güçteysen başa geç. "Yok birliğini ben yiyeceğim" diyorsan derhal kaç. Buna artık yönelme, yönelirsen başın gider. Bunu anla, en temel komuta esası budur. Öncü olmak isteyen, er meydanına çıkmak isteyen bir şeyler verebileceğini bilmeli. Bu bir kör cesaret değildir. Bu hesapsız birinin emeği de değildir. Bu ince bir cesaret kadar, kazanmanın bütün inceliklerine kendini yatıran bir kişiliğin meydana çıkış tarzıdır. Siz tersinden bunu halletmek istediniz, öyle olmadığını gördünüz. "Önce kaba cesaret, önce kaba emek, sonra partiyi anlamaya çalışırız, sonra savaşın kurallarını anlamaya çalışırız" dediniz. Bununla olmuyor. Kendinize de, bizim emeklere de çok zarar verdiniz. Bu tutumu radikal bir dönüşüme tabi tutacaksınız.

Siz değerli tüm savaşçılarımız!

Bu söylenenleri anlarsanız, ki çoğunuz bizi anlamak istediğinizi, "hem de en büyük hasretimiz önderliği görmek, onunla bir şeyler paylaşmak" diyorsunuz, en büyük

"Tekrar vurguluyorum, bu yaşam yaşanılacak!

Utanç verici bir biçimde değil özgürce yaşanılacak.

Özgürlük yaşamı bir bedel gerektirir. O bedel savaştır, savaştaki her türlü, herkese düşen görevleri yerine getirmedir.

Bu bizde artık olmazsa olmaz bir yaşam kuralıdır."

paylaşım budur. İşte biz de bunu teknikle size ulaştırdık. Bundan daha büyük buluşma olmaz. Bundan daha büyük değer paylaşımı olmaz. Bütün beklentilerinize böylece cevap veriliyor. Almasını bilmiyorsanız bu sizin büyük anlayışsızlığınız, değerlerden yoksunluğunuzdur. Ne mutlu ki, bu çalışma tarzımızla size ulaşabiliyoruz. En temelde bir zafer için ne gerekliyse hepsi ulaştırılmıştır. O halde, hiç olmazsa bundan sonra layık olmanın ince hesaplarını, kaba cesaret ve emekçilik yerine gerçekten devrimci emekçilik, devrimci cesaretin gereklerine artık kendinizi katın. Önderliğe bağlılık mı diyorsunuz, işte bu tarzda katılımdır. Bu çok açık. Fiziki buluşma hiç önemli değil. Bu ilkeler yüzyılları bağlayabilecek yaşamsal ilkelerdir. Önderlikte ifade ediliyor. Daha şimdiden milyonlara malolmuştur. Siz bunların öncü güçlerisiniz. Ve kaldı ki bunun için fazlasıyla cesaretli bir fedakarlığınız var. Onun ustalık gereklerini de bu önderlik gerçeğiyle birleştirerek tamamlarsanız, sizin yürüyüşünüzün başarısından hiçbir kuşumuz yoktur. Ve bu anlamda sizi, kendimizden daha güçlü ve şanslı gördüğümüzü de belirtmeliyim. Bütün bu eleştiriler aslında çok çarpıcı başarıma nedenlerinize vermediğiniz anlamı verebilmek, vermediğiniz doğru tarzı verebilmek, sağlamadığınız başarıyı sağlayabilmek içindir. Aslında size en değerli bir hizmeti ertelemeksiniz çarpıcı bir biçimde hissettirmek, uygulatabilmek için inanıyorum ki baştan bu şehitlere karşı duyduğumuz -ki her birisi bir hatanın sonucudur bana göre, ağırlıklı olarak, acımasız zorlukların sonucudur- sorumluluğun derin etkisi

altında bu doğruları söylüyorum. Sizin de yarın öbür gün hakkı olmayan, yeri olmayan bir yerde başınıza bu beklenmedik bir şehadet gelmesin diye bu büyük çarpıcı açıklamaları yapıyorum. Çünkü fazlasıyla uzun vadeli savaşabilir, fazlasıyla başarılı olabilir, fazlasıyla kendinizi ve çevrenizi yaşatabilirsiniz. Bu yüklenimlerimiz büyük şehadetlere bağlılığın bir gereği olarak da fazlasıyla yaşatabilmeyi, başarabilmeyi imkan dahiline sokmak içindir. Umarım hiçbir engelle takılmaksızın en sıradan savaşçıdan en sorumlu komuta kişiliğinize kadar onbeş yılın çarpıcı bir cevabı olarak kendinizde bu çıkışı sağlatıracak, kararlılaşacak ve en başta kendinizden kaynaklanan engellemeler olmak üzere tüm parti içi ve dışındaki engellemelere rağmen büyük bir takiple ve akıl dolu bir yönetim gücüyle başarısını da an be an kesintisizleştiren tarzıyla yüklenip, geçen on dört yılda, tüm savaş tarihimize denk bir süreci bir yıl içinde gündemleştireceksiniz. Bu şans bu şekilde değerlendirip hakkınız olanı, vermeniz gerekeni belleyip vereceksiniz. Bu bizim yeniden sizlerle partileşme ve ordulaşma temelindeki sözleşmemiz, ideolojik-politik birliğimiz örgütsel ve eylemsel tarzda onaylamamızdır. Böyle sizi onaylıyoruz, böyle sizi kabul ediyoruz. Böyle bir kahulle, yürekle sizin yürüyüşünüzü selamlıyoruz.

Partileşmeyen ordu

kontra ordusu olur

Tüm savaş bölgelerimizin değerli partili militanları!

Görüyorsunuz ki işleri daha doğru ele almanın zaru-

reti kadar şanslı, dolayısıyla olanakları önümüzdedir. Bu büyük düzeltme hareketi, en büyük imkan olarak size bir kez daha sunulmuştur. Büyük bir savaşla sunulmuştur. Kendinize maletmeniz en büyük bir kazanım olduğun bilerek bundan sonrasını bu temelde karşılayacaksınız. Çok işlediğimiz gibi temel savaş süreçlerimize dayatılan bütün özel savaşları, savaş süreçlerimizde açığa çıkarabildik. Bu sizin için gerçekten en büyük bir kazanımdır. Savaş tarihimizi yeniden yeniden bilince çıkarın. Ve bu tarihi bilin olmadan önümüzdeki günlerin üzerinde anlamlı bir çalışma yürütmek mümkün değildir. 15 Ağustos Atılımı'nın bütün derslerini, yıl yıl, süreç süreç değerlendirebilirsiniz. Bütün veriler size sunulmuştur. Bu temelde bir savaş pratiğinin biliciliği ve yine savaş teorisinin dünya çapında herkes için geçerli ilkeleriyle bu önümüzdeki dönemin üzerinde bu şansınızın doğru kullanımı artık hiçbir gerekçeyle, gereklerini gözardı etmeden, tartışmadan tam bir askeri kişiliğe yaraşır biçimde, gerektiğinde uygun emirlerle ama son derece ikna ile birlikte dayatarak, başarıma imkanlarını da herkesin önüne sererek sağlam bir partilinin savaş içindeki temsilini yapabilirsiniz. Esasta savaşımın bütün sorunlarına da bir partili gözüyle sorumluluk duyarak yaklaşacaksınız. Partileşmeyle ordulaşma arasında bir uçurum bırakınız, kısaca bu uçurumu hızla kapatacaksınız. Çünkü parti öncülüğü olmadan ordunun kendi başına nasıl karşıt bela haline geleceğini bu kısa pratiğimizde de çarpıcı olarak görüyoruz. Partinin ideolojik eğitici değerlerinden uzaklaşmış, partinin emir-komuta düzenine doğru tabi olmaktan uzak kalmış bir ordu, bir kontra ordusu olur. Çokça kullandığınız gibi yarı-kadro pratiğiyle neredeyse orduyu da, partiyi de yiyecek konuma kadar geldiniz. Dolayısıyla bu uçurumu doğru parti temsiliyle kapatırsanız ordulaşmanın da sağlam yoluna girersiniz. Doğru ordulaşma, doğru savaşma büyük bir imkan olarak herkeste çarpıcı gelişmelere yol açmıştır.

En büyük zevk

en büyük başarıdır

Tüm birliklerimize bu vesileyle bir kez daha sesleniyorum ki; doğru partileşme size öncülük ettiğinde her gerilla mangamız aslında eşsiz bir savaş gücüdür. Benim bir iddiam daha var. Eğer bir manga doğru komutaya ve savaşçıların birliğine kavuşursa bugün ihanetin üzerine gider, yaşadığı yerde kısırtır, ölümcül darbeyi indirebilir. Tek başına kendini bir pusuya yatırır, bir alay düşman gücünü tasfiye edebilir. PKK çizgisinde bir manganın buna gücü vardır. Yüksek cesaret ve fedakarlığı eğer teknik düzenlemesiyle birlikte tam bir başarı tutkusuyla bütünleştirir ve "en büyük zevk en büyük başarıdır" sloganı altında herkes bu birlik anlayışıyla savaşsa girerse "sürekli başarılar en zevkli yaşamdır" kuralına da, ilkesi-

ne de kendini bağlı hissederse bu birliklerin fethedici değeri sınırsızdır. Dolayısıyla o çokça bahsettiğiniz alay, tabur, bölük komutanlığı, hatta takım komutanlığı yerine sağlıklı bir manga komutanlığının nasıldan doğru yanıt vermenizin, bu çerçevede düşünülüp cevaplandırılması gerektiğini de bu vesileyle vurguluyorum.

PKK gerçekliğinde bir manga gerilla büyük bir güçtür, bir atom gücüdür. Maalesef bunun farkında bile değilsiniz hiç kullanmıyorsunuz. Böyle bir manga acaba nereye sızamaz? Hangi düşmanın düzenli gücü içine giremez? Hangi ihanet merkezine sızamaz? Gündüz sızmazsa gece sızamaz mı? Veya sızamadı diyelim, dağda hangi etkili pusuyu kuramaz. Eğer kendini büyük bir duyarlılıkla "en büyük teknik insandır" ilkesiyle düzenlerse ve mevzilendirirse, "bir PKK'li aslandı" denilir genellikle, yedi aslandan oluşan bir birlik hangi avın üzerine atlayıp da başarılı olamaz. Biz savaş bu şekilde anlamak zorundayız. Mangalarımızın oluşumu kendini böyle değerlendirmek zorundadır. Yoksa bilinçsiz, plansız, zafer gerekçesinden kendini koparmış, işte 'parti hep versin' demek ikiyüzlülüktür. Ayda bir eylem yapıp, yıl ekmeği kurtarmış gibi bir savaşçılık en düşkün ve savaşın bizdeki gereklerine ters bir anlayıştır. Bunu şiddetle terk etmenizi bu 15 Ağustos Atılımı'nın kazandıran ruhuna bağlılığın bir gereği olarak hatırlatıyorum. Böyle birlik olmaz, böyle komutanlık hiç mi hiç olmaz. Sizi uyarıyorum. Çünkü bununla en çok kendinize zarar verdiğinizi de biliyorsunuz.

Eskiden çok iyi biliyoruz, düşman ordusunda söylenirdi; "bir PKK gerillası Hakkarî'ye ulaşmışsa bin askerin artık işi bitiktir" denilirdi. Ama siz kuralızsızlıkla kendinizi düzenli ordudan daha fazla açığa çıkararak, tüm temel ilkelere ters yaşatarak neredeyse kendinizi, hatta bir alay gücünüzü herhangi bir tuzağa düşürecek kadar açıldınız. Veya hatalar işleye işleye bir alay gücü kendi başınıza bela ettiniz. Yani gizleyemeyerek, derinden bir hareket tarzına tabi tutmayarak, yanlış bir lojistiğe mahkum ederek, çaresiz bırakarak zafer gerillasını kesinlikle bir eyalet için, bir zafer için fazlasıyla yeterli olan bir gerilla alayını bir ağırlık gücü haline getirdiniz. Bu büyük bir sorumsuzluktur. Böyle birlik anlayışı olmaz. Bir gerilla alayı onbin kişilik bir düşman gücüyle rahatlıkla savaşabilir ve büyük zafer de kazanabilir. Eğer alay komutanıyız diyorsanız, bunun böyle olması gerektiğini bilerek komutanlığı, bu birlik anlayışını kendinizde gerçekleştireceksiniz. Aksi halde bu birlik anlayışınızı kabul edemiyoruz. Tekrar vurgulayayım, hiç planı olmadan, bizim buradaki asgari yoğunlaşmamızın onda birine bile ulaşmadan, buradan görebildiğimiz taktikleri orada göremeden, sonuna kadar yanlış tarzlarla, hiç olmayan hazırlıklarla ve kendinizi de abartarak bu savaş içinde tutunabileceğinizi sanıyorsanız, aldandığınızı gördünüz. Kendinizin bile nasıl olmazlıklar içinde bulduğunuz gördünüz. Bunun suçlusu kendinizsiniz. Bu birlik anlayışını terk edeceksiniz. Doğru var mı, var.

Ben de bir askerim. Asker olmayı biraz daha geliştiriyorum, kendimle gördüğünüz gibi büyük bir savaş yürütebiliyorum. Yerim dar, yerim sorunlarla dolu ama buna rağmen büyütüyorum hepinizi. Gerçekten genel bir komutan olarak küçümsemez bir biçimde bu savaşın sorumluluğunu üstleniyorum. Sürekli, dev gibi bir düşman gücüne karşı, sadece ayakta değil çok çeşitli üslenmeleri, mevzilenmeleri verebiliyorum. Siz farkında olmadan sizleri yürütebiliyorum. Demek ki oluyor, tek bir komuta kişiliği bile kendine doğru anlam verirse bir zafere kadar da gidebiliyor, bu çok açık. İşte bu kaba emek, kaba cesaretle olmuyor. Belki çoğunuzda yüzeysel gelebilir, derinliğini anlamadan da düşünebilirsiniz. Ama bir büyük savaş, bu savaşa girmeden veriyoruz demiyorum. Aslında müthiş, ama kendimize göre bir tarzla, değişik ve savaşmama tarzında bunu yürütüyoruz. Savaşmadım ama kendine göre en büyük bir savaşçılığı da vererek bu savaş buraya kadar getirdiğimiz ortada. Yani değil bu sizin gösterdiğiniz kayıplar, o kayıpların yüzde birini bile vermeden biz savaş yürütüyoruz. Önderlik gerçeğinin savaşla bağlantısı budur. Doğru birlik, doğru komutanlık anlayışıyla bağlantısı budur. Bunun şiddetle anlaşılması ve gereklerinin yerine getirilmesini esenliğiniz için, başarınız için, sağlıklı, mutlu, vadeli savaşçılığınız için temel şart olarak gördüğümü de bu vesileyle belirtiyorum. Genel komuta kişiliğinin bu tarzının manga düzeyine kadar savaşçıyı ve komutanı bağladığı ve bu bağlılığın gerekleri yerine getirildiğinde bu savaşın başarısının önlenemeyeceğini, bunun sorumluluğunu sonuna kadar üstlendiğini vurgulamak istiyorum. Bu temelde eğer askeri komuta çizgisinde ve birlik anlayışındaysanız, çok açık çarpıcı hususlarla kendinizi değerlendirmeye, askeri kişiliği benimsemeye, birlik anlayışına ve komuta tarzına sahip olmaya çağırıyorum. Aksi halde hiçbir gerekçeyle neden gereklerine yanıt vermediğinizin kabul edilemezliğinin gerektiği kadar cezayla karşılık bulacağımı vurgulamak istiyorum. Sonuç olarak; bu savaş vermemiz, tarihte en anlamlı, belki de yapabileceğimiz en büyük bir yücelik olarak değerlendirebiliriz. Halkımızın kesin onayladığına ve artık insanlığın da bir halk için verilmesi gereken savaş olarak değerlendirdiğine eminiz.

Siyaset için askerlik, askerlik temelinde siyaset

Bütün savaş konusunda bu iddialı değerlendirmeleri, karar ve savaş hazırlıklarımızı dile getirirken şunu da eklemekten geri durmuyorum: savaş gerçekten esasta siyasetle halledilmesi gereken bir işin ağır çelişkiler nedeniyle halledilmediğinde başvurulacak yöntemdir. Kelime düzeyinde bile sorunlarımızı anlatmamız mümkün değil. Bu nedenle bu savaşı, özellikle bu 15 Ağustos Atılımı'nı bu 14 yıla sığdırdık, ama eğer Türkiye ortamında ve Kürdistan'da siyaset yürüme şansını elde ederse, yani savaşla halledilmesi gereken işler, hedefler siyasetle işlerliğe konulursa, savaşan güçler olarak buna da sonderece hazırlıklı olmanız gerektiğini vurgulamak istiyorum. Bu, ordulaşmaktan, askerleşmekten vazgeçmek değildir, bu süreçtir. Ama bunun da siyasileşmesi için, siyasi amaç için olduğunu gözönüne getirmeniz gerekiyor. Nasıl ki, ordulaşmanız siyasileşmenizin zorunlu bir sonucu ise ve savaş siyasi mücadelenin daha yoğun bir biçimiye ordu-muz ve savaşımızın da siyaset üzerinde bu kadar etkili olması, siyaseti getirmesi, tıkanan siyasetin önünü açması gibi bir karşı etkisi de vardır. Acaba, bu karşı etkiyi bu önümüzdeki süreçte görebilir miyiz?

Türkiye'nin siyasetinin kilitlendiği açık. Türk ordusunun bel bağladığı askeri yöntemin de çıkmazda olduğu açık. Partilerin tümü denenmiş, iflas etmiş, çözümsüz olduğu ortada. Toplumun sosyal yapısı kilitlenmiş, ekonomide giderek batağa batıyor. Acaba karşı bir etkiyle, ordu ve savaş gerçekliğimize dayanarak, bir çözüm yolu bulabilecek miyiz? Bunun üzerinde de yoğunca düşünmemek elde değil. Yani siyaset için askerlik, askerlik temelinde siyaset bağı doğru kurulmaya çalışılıyor. Bunu her zaman hesapladık. Önümüzdeki süreç için bunu daha da çarpıcı, dikkatli bir biçimde hesaplayacağız. İğne ucu kadar bir imkanı görsek değerlendireceğiz.

Siyasetle işler gelişecek mi, gerçekçi bir biçimde, asla işbirliği-teslimiyetçi duruma düşmeden, hainlerin yaptığı siyasete siyaset demeden, siyasetin yüce, çözümleyici gücünü her zaman gözönüne getireceğiz. Yani siyasi olmayı ordulaşmamızın da esas belirlediğimiz gibi, ordumuzun da siyaset üretebileceğini, üretmesi gerektiğini bilerek önümüzdeki süreçte yaklaşacağız. Bir savaş sonsuz değildir; siyaset amacına ya şöyle ya böyle ulaşır. Siyaseti gerçekleştiren, o zaman savaş sona erer. Bizim için, bu savaş için tarih belirlemiyorum. 15 yıl şiddetli de geçebilir, 14 yıla denk ağırlıkta başarılı da geçebilir. Eğer gerekleri yerine getirilmezse ağır darbelerle de geçebilir, ama yapılan hazırlıklarla bu yılın daha şimdiden hesabı iyi yapılmış, bu savaş yılı kurtarılmıştır. 2000 yıllarına kadar da dayanabilecek sağlamlıktadır. Bu işin en önemli yanı, en sağlam alanan yanındır, ama siyaset için aynı şeyi söyleyemiyoruz. İçimizde ve dışımızda, karşı siyaset içinde bir hazırlık var, buna diplomasiyi, legal siyaseti, milyonların siyasetini dahil etmeliyiz. Gerillanın halkla ilişkilerini, yani gerilla ve siyaset ilişkisini çok çarpıcı ve doğrularla birlikte dile getirmeliyiz. Yapılamayan veya yapılmak durumunda olan çok yönlü görevler var. Kaba bir askerlik siyasileşmekten yoksun olursa yozlaşır, yenilgiye gider.

Siyasi amaçlarına bağlılık kadar, siyasi amaçlarının gereklerini yerine getiremeyen bir ordulaşma amaçsızlıktan da öte, dev gibi bir ordulaşma olsa da, hatta tarihte meşhurdur; Hanibal Roma'yı düşürmüştür, ama siyaset-sizlikten ötürü muzaffer Hanibal, yenilmekten kurtulamamıştır. Dolayısıyla siyasi amaca bağlılık bir ordunun başarısı için en temel şarttır. Siyasi gerekleri yapma, halkla, hatta düşmanla askerlik temelinde bir hesaplaşmanın siyasal bir hesaplaşmaya, siyasal bir mücadeleye ne kadar dönüşebileceğini düşünmek her komutanın en temel görevidir. Tarihte bunun örnekleri çoktur. Her ordu ve ordular, savaşı başladığında da, sonuçlandığında da yoğun bir siyasal savaşım atmosferi içinde yürütülür. Bizde de bu böyledir. Tümünle ordulaşmamız siyasal hesaplaşmamızla içiçidir. İçimizde, dışımızda ve şimdi de Türk ordusuyla da bu hesaplaşma küçümsemeyecek boyutlarda veriliyor.

Şunu söylüyoruz: Acaba 'Türk ordusu da son yıllarda kendisini dayattı, siyaseti etkisi altına aldı' sözü doğru mudur, siyaset yapmak istiyor mu? Savaş ve siyaset arasındaki bağı Türk ordusu da zora sokmadan, Türk halkına bir çıkış yolunu gösterecek tutarlılığı gösterecek mi? Halk karşıtı, ulus karşıtı yönlerine göre artık herkesin bu özel savaştan bıktığını görüp, buna bir siyasi çözüm bulma gereğine inanacak mı? İnanırsa ve tutarlı davranırsa bizim buna yüksek değer biçeceğimiz kesindir. Bu yönüyle hazır olduğumuzu bu yıldönümü vesilesiyle vurgulamak istiyorum. Ve bu yönlü halkımızın da gerilladan beklediği siyaset ilgisine cevap vermek gerekir: Yeniden siyasal, örgütsel ilişkiler, halkı korumak da dahil. Gerilla halka dayanmadan beslenemez, bu yönlü görevlerde büyük duyarlılıkla yanıt vermenin vazgeçilmezliğine yanıt vermek gerekir. Bu savaşın diplomasiyle birlikte yürütüldüğünü herkesin, hepinizin önemle bilmesi gerekir. Gerilla birliklerimizin bile, yürüttüğümüz doğru bir diplomasi çalışması olmasaydı bir tek mangalık gücü bile oluşturamayacağımızı bilmeleri lazım. Yani çoğunuzun pek de farkında olmadığı çok ince, çok sabır, çok taham-

mül, çok dayanma isteyen bir diplomatik tarzla sizin bu birliklerinizin oluşumuna güç yetirebildik. Ülke dışında olmak diplomasiyle olmaktadır. Hele Ortadoğu gibi oyunların, kontrollerin, labirentli yolların çok olduğu bir yerde diplomasi yapmak en yüksek düzeyde siyaset ve askerlik yapmayı gerektirir. Bu temelde çalıştık ve gerçekten sizin kaba çabalarınızla değerden düşürdüğünüz, elinize verdiğimiz eşsiz askeri, teknik silahları, dolayısıyla işin bu yönünü iyi taktir etmeniz sizin gerilla birlikleriniz, gerilla imkanlarınıza çok daha duyarlı yaklaşmanızı gerektirecek. Uluslararası alanda önderlik diplomasisi, bu dünyanın kurtlar savaşını eksik etmediğini gözönüne getirirsek, bu kurtlar savaşına sizi yem etmemek için büyük bir duyarlılıkla savaş gücünü, bir savaş önderliğini de yerine getirdiğini bilmelisiniz. Sıradan küçük savaşımızın nasıl yüceltilmesi gerektiğini, nasıl doğru taktir edilmesi gerektiğini, nasıl hakkının doğru verilmesi gerektiğini de bir o kadar görüp, bu temelde de doğru yaklaşımla birlikte görevlerinizi doğru yerine getirebilirsiniz. Dayanması çok ağır bir diplomatik faaliyetin ürünü olan tüm bu savaş değerlerine bu yönüyle de doğru katılım gösterin. Özellikle utanılası sınıf kültürüne dayanma, önderliğin binbir emekle dışa doğru uzanan kanallarını en sorumsuzca kullanma suçunu işlemeyeceksiniz. Dışarıda böyle bir yaşam yoktur. Dışarıdaki savaş çok zordur, dışarıdaki yaşam çok zordur. Eğer sorumsuzca değilse, eğer savaş temelindeyse, sizin gerilla yaşamınızın yanında belki de en yoğunlaşmış savaş olduğunu belirtmek lazım. Siz bu en yoğunlaşmış savaşın bir özgürlüğünü yaşıyorsunuz, keyfini tadıyorsunuz aslında. Sağlıklı yaklaşmanızı, bu vesileyle önemle gerçekleri gözönüne getirerek hakkını vermeniz gerektiğini vurguluyorum.

Disiplinli yaşam özgürlüğe çağrıdır

Sizinle bu yıl değerlendirmemizde temel taktiklere fazla giriş yapmak istemiyorum. Bu hususlar fazlasıyla işlenmiştir. Doğruları ne pahasına olursa olsun uygulamamız gerekir. Gerilla için vazgeçilmez olan doğru bir üs anlayışı, buna dayalı her tür doğru mevzilenme ve yine çok sorun yaptığınız bir lojistik anlayışından tutalım adım bile atarken "temel planlamasına uygundur", rastgele hareketlerden kaçınmak, amaç dışı, kural dışı olan bir tuvalet ihtiyacına bile girişmemeniz, burada bile kendinizi sıkarak yanıt vermeniz gerektiğini önemle vurguluyorum. Her şey plana göre, her şey işin özüne göre olmak zorunda. Bu disiplinle hareket etmeniz, bu disiplini sonuna kadar kendinize yedirmeniz lazım. Ayrıyetten bu savaş esas itibarıyla dağlarda verilecek savaştır. Düzene, denetime girme, bir lokma için, rahat bir yaşam içine girme tam bir felakettir ve sonuçta fazlasıyla gerillayı denetime sokarsınız. Bundan şiddetle kaçınacaksınız. Aç da kalsa dağda gerilla, bir lokma için köye inemez, denetim altına sokulamaz. Bu ağır bir suçtur. Bundan sonra bu suçun cezası daha çarpıcı ve anında yerine getirilecektir.

Bunun yanında dağdaki savaşımızda; ister dağdan hedeflere yönelme, ister dağda düşmanı karşılama biçiminde olsun tekniği gözönüne getirecek mevzilenme, sığınaklaşma sistemi müthiş bir imkandır. Hâlâ açıkta hareket eden birliklerden kendinizi kurtarmayınız büyük bir suçtur. Derin bir hareket tarzı, gizlilikle birlikte yürütülecektir. Teknik açığa çıkamı vuruyor. Nerede ne kadar olduğunuz, nerede nasıl saldıracağımızın kesinsizliğini sağlamaya alacaksınız. Bu ilkeyi bile uyguladığımızda düşman birliğinin dağ çıkışı yapamayacağını ve üslendiği yerde de kendisini rahat hissedemeyeceğini bilmelisiniz. Gerilla disiplini bu temelde, bu amaçla göstermelisiniz. Bu temelde bir küçük gerilla birliğinin bile büyük bir karşılama, hatta içine sızarak darbeleme imkanı vardır. Bu derinleştirilmiş gerilla taktiğiyle hareket etmeniz gerektiğini ve bu önümüzdeki savaş yılı için anı anına takip edileceğini, yerine getirmeyenin alaşağı edileceğini, yerine getirenin onaylanacağını da vurgulamak isterim. Daha bunun gibi ayrıntılı hale gelmiş, gerillanın sağlam yaşam gerçekliğine bağlı esaslarla çok disiplinli bir yaşam dışında, keyfi, hevesler için bir gerilla yaşamı olmaz. Tamamen kurallı, savaş ilkelerine ve özellikle güncel yaşam ilkelerine bağlı bir yaşam tarzını zor gelse de son derece disiplinli biçimde başta komutan olmak üzere bütün birliklerinize egemen kılacaksınız.

Bu temelde disiplinli bir yaşamın en çarpıcı bir özgürlüğe çağrı olduğunu bilerek, severek katlanacaksınız. En önemli savaşın bile aslında aylarca önceden genel hazırlıklarla yürütüldüğünü bileceksiniz. Bu savaşın da giderek özgün bir hazırlığa ve son gün hazırlıklarına, belki de son vuruş hazırlıklarına, genel planlamanın bütün ayrıntılı, küçük bir dağ planlamasına indirgerek, son vuruş anına kadar her şeyi gerilla tarzımızda öngören bir biçimde sağlamaya alarak, vurulacaksa vurma, pusulanacaksa pusulama velhasıl tamamen inisiyatifimiz altında bir taktikle başlatılması gerektiğinden asla taviz veremeyiz. Bu savaş eylemini böyle düzenleyip, son vuruş anına kadar ve onun tüm sonuçlarını da disiplinlice, bu biçimiyle vereceksiniz. "Bir kayıp verdik, cenazeyi almak için yarı yolda bıraktık" demek suçtur. Tam on kayıp da versen, planın doğruluğuna inanıyorsan, şiddetle sonunu getireceksin. Bir ya-

ralı yüzünden bir plandan vazgeçilemez. Çokça işlediğiniz bir hata olduğu için bunu da önemle vurguluyorum. On yaralı da olsa, on şehadet daha vermen gerekirse de doğru planlamışsanız, üstlenmedir, -o çokça sevda landığı-

nız arazi demiyorum- tepeyi ele geçirmek gerekiyorsa bir değeri varsa taktikle ona göre onun savaşını vereceksiniz. Yoksa anlamsız tepe saldırısı, karakol saldırısı olmaz. Hepsinin genel savaşının içinde bir planı varsa, planlayıp yöneleceksiniz. Bir üslenme için arazi savaşı da göze alınır ama kalıcı kılmak, orada daha kapsamlı bir savaşa yol açmak için bu yapılır. Yoksa "aldık, bıraktık", savaşı bu nu göze alamaz. Buna benzer birçok taktik hususları derinliğine bilince çıkardığınızı ve planlı savaşımıza bunu yerleştirdiğinizi düşünmek, savaş taktiklerinin de şimdiye kadar gereklerini yerine getirmediğiniz tüm hususlarda sizleri, böyle uyararak, tam planlı taktik savaşının komuta ve birlik savaşçıları olarak değerlendirmek durumundayız. Bu temelde sizi onaylıyor ve başarımızın da kesintisiz olacağına inancımızı belirtmek istiyorum.

Savaş yılında iddialı, kararlı, hazırlıklıyız

Görülüyor ki, bütün bu değerlendirme çerçevesi de göstermiştir ki, içine girdiğimiz yeni bir savaş yılı için sadece iddialı değiliz. Oldukça kararlı, hazırlıklıyız, dolayısıyla bu kendine güveni derin olanların tarzıdır. Bu temelde ölüm hepiniz için burada gelebilir. Eğer biz sonuna kadar gereklerine ulaşmışsak zaten bu ölüm artık ölüm de değildir, doğal bir şeydir. Kabul edilebilir. Bizim kabul edemediğimiz ölüm, şehadet yerinde olmayanlardır. Bunu da bu vesile ile hallettiğimize inanıyoruz.

Savaş birliklerimizin tüm savaşçıları, savaş için bundan daha fazla öngörülü, iddialı belirlemeler yapılamaz. Savaş bir yerde günlük pratik işidir. Bundan daha çarpıcı bir yön, çerçeve olamaz, ama son tahlilde bunun gününbirlik eylemini de yaratıcı bir biçimde uygulayacak olan sizsiniz, beyninizdir, yüreğinizdir, sorumluluğunuzdur, iddianızdır, kararlılığınızdır. Artık iş bundan sonra size düşüyor. Temel karar tüm partileşme hususlarında, temel ordulaşma esaslarında verilmiştir. Hazırlığı yapılmıştır. Hatta birlikler düzenlenip mevzilendirilmiştir. Gerisi 24 saat nasıl yaşamak, nasıl savaşmaktır? Gerektiğinde sabaha kadar tartışarak uyumadan doğrusu ne ise onda daha ayrıntılı eylem kararını özellikle o günün başarılı yaşam kararını derinleştirmek. Bu tamamen sizin işiniz, sizin görevinizdir, bizim müdahale etmemiz bile doğru değildir. Bizim sadece isteyebileceğimiz sizin işiniz olan, sizin göreviniz olan hususlarda raporunuzu istemektir. Başarılı raporlarınızı, başarılı savaşınızı, başarılı yaşamınızın ifadesini istemektir. Siz nasıl bizden bekliyorsanız, sanıyorum biraz beklentilerinize yanıt oldum; bizim de beklentilerimiz var. Sizler birer yoldaşsanız -aramızda pek fark yok- o halde o yanıtları bizde görmek herhalde hem yoldaşça bir bağlılık gereğidir, biraz da hakkımızdır. Hep almak olmaz. Başarıyla vermek de yoldaşlığın yüce gereklerindendir. Bununla büyüyerek anlam bulacak, oldukça sayılır, sevilir bir yoldaş olacaksınız. En büyük bir beklentinizin de bu olduğunu biliyorum ve herhalde bu sefer çarpıcı bir biçimde gerçekleştireceksiniz. O halde bundan sonra, bugünle birlikte her gününüzün, hatta bunun her anının komut alışı verişinin bile başarılı tarzda seyredebilmesi için kendi içinde en başta çözümlenmiş, özgür bir yaşam ve her gün savaşla karşı karşıya olduğunuza göre de taktiklerde başarısı kesinleştirilmiş bir savaş büyük çekiciliği olan, adeta tanrısal bir iş olmak kadar, günlük yaşamı kurtarma, emeği kurtarmanın da en pratik yolu ve tek çaresidir.

Tanrısal iş kadar ekmeği kurtarmanın da tek işi bu savaşın kendisi ve onun sonuçlarıdır. Bu onun örgütlülüğü, onun eylemidir. O halde altın değerindeki bu işi kendinize yakıştırın, onun başarısı, onun verimidir, sizdeki yaşamıdır. Bütün verimli işleridir. Bu bir eylem de olabilir, size verilecek eylem kadar bir emirdir de. Herhalde gereklerini yerine getirmek asker olmanın en şerefli yanıdır. Başka türlü asker, gerilla olunamaz.

Bu temelde kendinizi yeniden anlamlı kıldığınız ve günlük görevlere bu çerçevede yüklediğinize daha kati-

yetle inancımızı belirtmek istiyorum. Kendi cephemde, önderlik gerçeğinde verilecek olanın küçümsenmeyecek kadar verildiğine, bu konuda önderliğin doğru anlaşılmasına özen gösterdiğimiz bir gerçektir. Önderliğin aslında

anlamlı, ne kadar değeriniz varsa cesaret ve fedakarlığınızın, örgütlenme gücünüzün bir yaratıcı kadar bir bileşeni, birleştiren, en üst düzeyde bir güç haline getireni olduğunu, ama esasta bununla da sizin beslenmeniz olduğunu, önderliğin özgürleşen kişiliğiniz, daha başarılı savaşan askeri kimliğiniz olduğunu belirtmek istiyorum. Nisbeten önderlik gerçeğine yaklaşımın doğru olmadığını belirtmek gerekir. Anlamsız, emeksiz, duygusal yaklaşımlar ve laf düzeyinde bağlılıklar bize yakışmaz, yine kopukluklarla bu savaş hiç olmaz. Nasıl ben gerçeğinize dayalı olarak bu amansız savaşı ve onun yaşamdaki özgürlük düzeyini sürekli geliştiriyorsam, sizlerin de genelleşmiş, bütün emeklerin, bütün cesaretlerin birleşik ifadesi olarak ve buna halkımızın bütün umutlarının, bütün beklentilerinin bir ifadesi olmasını da ekleyerek, daha da önemlisi insanlık kitabında olmak, bütün insan haklarının, ulusal ve toplumsal özgürlük haklarının bir ifadesi de olarak bu önderliği iyi hazırladığımı, iyi temsil ettiğime ve size de başarıyla sunduğuma inanıyorum. Mesele kendinizi büyüttüktür. Çünkü bu biraz da sizsiniz.

Bu anlamda gerçek önderlik böyle kişiliğinizde yer bulmuşsa, aslında önderlikleşen birey, önderlikleşen halk gerçeğidir. Bu temelde bir bağlılıkla hepinizi, 15 Ağustos Atılımı'nın 15. yılına ve 2000 yılında kendisini tamamen her türlü başarıya kilitlemiş olarak değerlendirmek hakkına, cesaretine ve başarı tarzına sahip olmaya, yatırmaya çağırıyorum. Başarısı ve onun gerçekleştirilmesi gereken özgür yaşamın da gelişemeyen, dönüşmeyen tek bir anının olmamasına büyük dikkat etmenizi sadece emirle değil, iddia etmiş olarak değerlendirmenizi vurguluyorum. Bu temelde her zamankinden daha fazla askeri yanı da devreye sokarak önderlik gerçeğiniz, gerektiğinde mangayı bile doğru oluşturup, büyütme gücünde olduğunuzu belirtmek istiyorum. Bu temelde derin bir anlayış, görevlerinize hakkıyla sarılmanızı ve bunu an be an başarılarınızla kanıtlamanızı, güvenli, bir kez daha uzun vadeli savaşımın bütün güvenlik tedbirleriyle birlikte risklerine de gerektiğinde katlanmayı gözönüne getirerek, gerçek savaşçılığın gerekliliğini vurguluyorum, tüm başarıların sizin olmak kadar özgür bir yaşamın da gerçek sahipleri olarak sizleri selamlıyorum, sevgilerimi sunuyorum.

Önemli bir çerçevedir, yıl ihtiyacınızı karşılayacak bir çerçevedir. Temel doğrultuyu tarzla birlikte vermektedir. Bugünde sizlerle buluşmak anlamlıdır. Savaş azmimiz, özgürlük tutkularımızın gerçekleşmiş ifadesidir. Bugün bu umutla birlikte başarıya yakın bir durumdur. Gerisi sizlere düşüyor, ortamızı iyi, kendinizi hızla derleyip toplayın, göreceksiniz aslında bu savaşımın en zor süreçleri geride bırakılmıştır. Belki de bir yıl içinde geçen tüm yılların bedeline denk bir gelişmeyi sağlayabilirsiniz. ama doğru kurallarıyla, doğru tarzıyla bu olacak. Doğru önderlik tarzıyla olacaktır. Bunu artık doğru kılacağınız kesindir. Yeniden her türlü düzenlemeyi, birlik nitelik ve niceliğini belirlemeyi kendi somut gerçekliğinize indirgeyebilirsiniz. Bu sizin işinizdir. Daha fazla müdahale etmek istemiyorum. Bu temelde gereken inisiyatif manga düzeyine kadar hepinize tanınmıştır. Bu çerçeveyi olduğu gibi gözardı etmeksizin, sonuna kadar inisiyatifinizle hayata geçirebilirsiniz. Tekrar söylüyorum, bir sahte komuta, yetmez komuta da yanlış dayatma bir mangamız bile kabul etmemelidir. Genel talimat bellidir. Hepinize inisiyatif tanınmıştır. En alttan en üste hepinizi büyük inisiyatifle donatmış bulunuyorum. Yani "bastırıldım, yanlış dayatıldı" demeye hiçbirinizin hakkı yoktur. Çünkü genel talimat verildi, genel tarz kişiye kadar indirgendir ve inisiyatif verildi, o halde kullanacaksınız. Dolayısıyla artık şikayet yok, cevap olma var. Herkesin, her savaşımın cevap verme hakkı var.

Bir kez daha hepinizden sağlıklı başarılar beklediğimizi vurgulayıp selamlıyorum, sevgilerimi sunuyorum.

Bireycilik devrimden ve ülkeden kopuştur

M. Salt Üçlü

Descartes *"ben düşünüyorum öyleyse varım"* diyerek düşünmeyi, varolmayı, 'ben' olgusuna indiriyor. Aslında burada 'ben' bir yönüyle içselleştirme veya tanrısalılaştırma. Fichte bunu *"ben, saltık yaratıcı ilkedir"* diyerek 'ben'i yaratıcılık ile özdeşleştiriyor. Yaratımın temelini koyuyor. Stirner, *"benden gayrisi benim umrumda değildir..."* *"Beni benden başka hiçbir şey ilgilendirmez"* sonucuna vararak 'ben' felsefesinin bencilliğini, bireycilliğini tüm çıplaklığıyla ortaya koyar.

Bu felsefik düşünüş tarzı, sınıflı toplumla birlikte ortaya çıkmıştır. Egemenler, özel mülkiyeti, maddi değerlerin eşitsiz dağıtımını, sömürüyü meşrulaştırmak için bu anlayışı geliştirmişlerdir.

Siyasal açıdan ise bireyi toplumsal mücadeleden yalıtırmak, ezilenlerin sınıf dayanışmasını engellemek için, kafaları *"her koyun kendi bacağından asılır"* anlayışıyla biçimlendirir.

Bencillik bir tür hastalıktır. Tüm davranışlar, tutumlar, ruhsal etkileşimler, uygulanmalar, 'ben'in çıkarlarına göre biçimlendirilmez. Önderliğin belirttiği gibi *"Bireycilik bir tür hayvanlıktır."* Çünkü burada halktan, toplumdan, sınıftan, insanlıktan, evrensel olandan kopma, kendini esas alma geliyor. Sınıflı toplumda bencilleşen, bireyselleşen insan kapitalist metacılıkla bireyciliğin doruğuna ulaşıyor.

Bugün genelde emperyalizm, ulusal kurtuluş hareketlerini, toplumsal mücadeleleri; özgülde özel savaş rejimi Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini içten çöktürmek, yozlaştırmak, rehabilite etmek, marjinalleştirmek için yoğun bir bireyciliği dayatıyor.

Özel savaş, son süreçte Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine bireyciliği dayatarak parti ideolojisinin, yaşam tarzının kolektivizmini, ahlak ve maneviyyatını, devrimci ilişkileri, devrimci dayanışma ve bütünleşmeyi kaldırarak, özgürlük savaşçılarını güçten düşürmek ve etkisizleştirmek için çok yönlü bir bireycilliği, bencilliği dayatıyor. Böylece kolektif gücü, çabayı dağıtmayı, parçalamayı, içten çöktürmeyi amaçlıyor. Bir tür hastalık ve hayvanlaşma olan bireycilikle, bencillikle devrim kitlesinin ihtilalci ruhunu yoketmeyi, pasifleştirmeyi, ehilleştirmeyi amaçlıyor. Yaşamı bozarak devrimci mücadeleyi bitirmeye çalışıyor.

Buna karşı önderlik *"her şey yaşamda kazanılıyor, yaşamda kaybediliyor"* şiarıyla, yeni insanın yeni yaşam felsefesi olan devrimci kolektivizmi, dayanışmayı, sosyalist ruhu, ahlakı, maneviyyatı topluma taşıyor. İnsanlığa yeni bir ruh, yeni bir inanç kazandırıyor. Bu dinamizm, hareketlilik, yenilenme, değişim, dönüşüm ve özgürleşme anlamına geliyor.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin gerçekliği sadece askeri siyasal açıdan gelişmiyor. En büyük çelişki, çatışma, en büyük savaş, en büyük mücadele yaşam alanında geliyor. Düzenin dayattığı hayvanlaşmayı yaratan bireycilikle partinin öngördüğü devrimci kolektivizm müthiş bir çatışma içindedir. Birisinin egemen olması diğerinin siyasal askeri alanda da kaybetmesi anlamına geliyor. Özel savaşın ısrarla ve kapsamlı olarak marjinalleşmeyi dayatması bunun bir gereği ve sonucu oluyor.

Tarihsel ve toplumsal açıdan 'biz' ve 'ben' olgusu

Önce birliktelik vardı, yaşam kolektifti. Ama ilkel ve geriydi. Ufukta bireycilik gözüküyordu. İnsanların yaşamları, ilişkileri, ruhları, ahlaksal yapıları, düşünüş tarzı, moral, maneviyat, coşku, hüznün ve sevinçleri genelin, topluluğun çıkarlarına göre biçimleniyordu. Her şey gökyüzünün sınırsızlığı gibi bütünlüklüydü. Birlikte üretip, birlikte tüketiliyordu. Asalaklar sömürücüler yoktu. Özel mülkiyet, bireysel sahiplenme, bencillik, bireycilik henüz insan felsefesine girmemişti. Sınıfsal baskı, haksızlık, sömür, talan bilinmiyordu. Ezenle ezilen yoktu. Subaşlarını eşkiyalar, silahlı güçler tutmamıştı. Her şey kendi yasalarınca işliyordu. Kent girişlerinde devriyeler, silahlı müfrezeler yoktu. Topluluğun özgücüne dayanan, doğanın acımasızlığına karşı ortak savunma vardı. Doğayla insan arasında çelişki ve çatışma vardır. İnsan özgürleşmek için doğayı dizginlemek, ehilleştirmek için birlikte mücadele ediyordu.

Bütün maddi ve manevi yaşamın gerçek yaratıcısı topluluktu. Bu gerçekliği yüzyıllar boyu halklar sürdürdü. Halk, bütün manevi, tinsel değerleri ortaklaşa yarattı. Büyük yaratıcı güç tarihin her döneminde halkların kendisi olmuştur.

"Dünyanın ilk ve en büyük düşünürleri ozanlardır." Ozanlar halkın ortak dilidir. Onların söylemi, kolektif yaratmaya dayanır. Sanat ve edebiyat; yüreğin, ruhun şiiiridir. Çıkış itibariyle bu ruh kolektiftir.

Döğüşmek, özgürlük sınırlarını genişletmek, daha iyisine, daha mükemmeline ulaşmak insan doğasının bir gereğidir. İnsan varoluşla birlikte hep iyiyi, güzeli, doğruyu aramaya başladı. Doğanın vahşiliğine, saldırganlığına dizgin oldukça, denetim altına aldıkça, insan kendi ayakları üzerinde durmaya, kendi doğasını araştırmaya, öğrenmeye başladı. Arayış ve özgürleşme, o günden bu güne derinleşerek geliyor. İnsanların kafalarında bilgiler birikti, tecrübeler oluştu, deneyim çoğaldı. Çoğalan bilgi, deneyim ve birikim, özünde insanın kendi gerçekliğidir. İnsanın insanlaşma hikayesidir. İnsan doğadan alıp işlemeye başladı. Düşlerinde, yüreklerinde, yaşamlarında yeni bir doğa yarattı. Bu yönüyle insan, ikinci bir doğadır. İlk bu doğada hiçbir özel mülkiyet, bireycilik, bencillik yoktu. Ruhlar özgürdü. Maddi alanda olduğu kadar manevi açıdan da her şey kolektifti.

Önce 'biz' vardı

İnsanlar 'ben'i, 'o'yu, 'sen'i ve 'kişilik' kavramını önce tanımiyorlardı. Her şeyin temelinde 'biz' ve topluluk vardı. Her şey topluluk ilişkilerine ve çıkarlarına göre biçimleniyordu. İnsanlar 'ben'e, 'o'ya yabancıydılar. 'Biz' tüm yaşama egemendi. *"Hepimiz birimiz, birimiz hepimiz için"* ilkesi esas alınıyordu.

'Biz'in egemen olduğu dönemde çok büyük yaratımlar meydana gelmiştir. Destanlar, mitoslar, masallar vb. tümü 'biz'in yaratımı olarak ortaya çıktı. Üretim ortak olduğu kadar, ruhsal, manevi-moral, dünyada 'biz' olgusunun sonucuydu. Marks'ın belirlemesiyle: *"Fikirlerin, kavramların, bilinçliliğin, üretimin ilkin insanların maddi etkinliği, maddi bağlarıyla gerçek hayatın diliyle sıkı sıkıya örüldü."* Bu dönemde varolan kolektif üretim-ortak mülkiyet, kendisiyle birlikte iş-

kilerde, kişilik ve ruhsal yapılanmada da böyle bir sonucu ortaya çıkarıyor. Ve 'biz' tüm yaşama damgasını vuruyor. Birlikte üreten, birlikte avlayan, birlikte tüketen topluluk 'biz' olgusu dışındaki bireyselliğe oldukça yabancıdır. Töreler, gelenekler, ruhsal manevi, ahlaki yapılanma bunun bir sonucu oluyor. 'Biz' olgusuyla ortaya konulan bütün yaratımlar, mitoslar, düşler ve sanat, insanın maddi yaşamının, pratiğinin yüceltilerek, imgeleştirilerek soyutlanmasından başka bir şey değildir. Bu yaratımların temelinde 'biz' olgusunu ifade eden kolektivizm olgusu yatıyor. Destanlar, mitoslar halkların ortak yaratımıdır. Kökleri toplumsal ger-

● **'Biz'in egemen olduğu dönemde çok büyük yaratımlar meydana gelmiştir. Destanlar, mitoslar, masallar vb. tümü 'biz'in yaratımı olarak ortaya çıktı. Üretim ortak olduğu kadar, ruhsal, manevi-moral, dünya da 'biz' olgusunun sonucuydu.'**

çekliğin derinliğinde olmayan hiçbir düşün yoktur. Gılgamış, İlyada, Odysseus, Memê Alan destanlarının tümü, halkların ortak yaratımlarıdır. Tarihin şafağında oluşan bu yaratımları günümüzde bile hemen hemen hiçbir yetkin şair, edebiyatçı, sanatçı aşamamıştır. İlyada, Odysseus, Gılgamış, Memê Alan vb. yaratımlar yüzyıllar boyunca hep sanatçılara büyük esin kaynağı olmuşlardır. Buradaki gerçeklik şudur: Kolektif yaratım her zaman bireysel yaratımdan güçlüdür ve çıkışı ondan öncedir.

"Pruometheus gibi, Herkül, Svyatago, İlyada, Mikula gibi halkın yaşam deneylerinin büyük bir genellemesi olan, daha yüzlerce gibi eşsiz simgeler ve geniş kapsamlı kavramlar yaratmak yalnız ve yalnız bütün bir halk ve tek bir insan olarak düşünülmeye başlandığı zaman mümkün olmuştur. Kolektif yaratıcılığın gücü şu olguda çok açık olarak sergilenmektedir. Bireysel yaratıcılık yüzyıllar boyunca İlyada ya da Kalavela ayarında bir şey ortaya çıkaramamıştır. Ve bireysel zeka, halk yaratıcılığından kaynaklanmayan tek bir simgesel tip, halk masallarında ya da efsanelerden daha önce görülmemiş ve destan kahramanları gibi bütün dünyaca kabul edilmiş tek bir tip ortaya koyamamıştır." (Maksim Gorki)

Halkın yaratımı; kolektif ve bütün bireysel yaratımlar, sonuçta kolektif yaratımın bir sonucu veya ondan derin etkilanmişlerdir. Bireysel yaratım, bireyciliğin ortaya çıkmasının bir sonucudur.

Önce 'kişi' değil topluluk vardı

Sınıflı toplumla özel mülkiyetin ortaya çıkmasıyla birlikte bireysel sahiplenme de ortaya çıktı. Sınıflı toplum öncesi bireysel kahramanlık ve döneme damgasını vurmuş bir tarihi kişilik söz konusu değildir. Tarihsel belge ve bulgular da böyle bir kişinin varlığına tanklık etmiyor. Bireycilik, bireysellik, bencillik gibi kişiselleşme de özü itibariyle sınıflı toplumla birlikte ortaya çıkmıştır. Kişiden önce topluluk vardı. Kişi topluluğun bağrından ortaya çıktı.

Doğaya yenik düşen birey (ölen birey) klanın, topluluğun kafasında soru işaretleri bıraktı. Topluluk onu kendi arasında yaşatmak, ölümsüzleştirmek, kendisiyle birlikte ebedileştirmek istedi. Ona gömme törenleri düzenledi. Öleni yaşatma içgüdüsü, zamanla olgunlaştı ve giderek bir düşünüş tarzına dönüştü. Öle-

nin geri geleceği ve dirileceği düşüncesi oluştu. Böylece ölenin şahsında 'kişi' kavramı ortaya çıktı. Bu 'kişi' henüz sınıflı toplumdaki gibi özel mülkiyet temeli üzerinde oluşmuş bir kişilik değildi. Ancak onun ön habercisiydi.

Şu ortaya çıkıyor: Tarihsel-toplumsal açıdan 'kişi'den önce topluluk vardı. 'Kişi' sadece topluluğa ait olan, onunla varlığını sürdüren, onunla varolabilirdi. Topluluktan ayrılan, yaşama hakkını da yitiriyordu. Bundan dolayı da bütün çıkarlar, ilişkiler, ruhsal yapılanma, gelenek ve görenekler toplumun çıkarlarına göre biçimleniyordu. Topluluk içinde 'kişi' olgusu oluşmamıştı.

Bireyin bütün yaşamı, ilişkileri, 'biz'in çıkarlarına göre oluşuyordu. Bundan dolayı da kişilik kavramı bir bütündü. Diğer bir ifadeyle 'kişi' eşitti topluluk demektir. Burada komple bir kişilik vardı. Her türlü bencillikten, bireysellikten, egoizmden uzak, bütünlüklü, genelin çıkarlarını maddi ve manevi açıdan esas alan komple bir yapılanmaydı. 'Kişi' veya kişilik parçalanmamış veya bölünmemişti. 'Biz'in bir hücresiydi, parçasıydı. İlişkiler de buna göre şekilleniyordu.

'Kişi'nin ortaya çıkışı aynı zamanda bireyselleşme ve bencilleşmenin yolunu aralıyordu.

'Ben'den önce 'o' ortaya çıktı

Topluluk ölenleri yaşatmak, ancak için gömme törenlerini düzenlemesiyle birlikte 'kişi' ortaya çıkmıştı. 'Kişi' aslında ölüp gideni anmak içindi. Topluluk ölüp gideni anmak, hatırlamak için gideni dile getiren 'o' kavramını ortaya çıkardı. 'O' denildiğinde; giden, ölen kişi kastediliyordu. 'O' çıktığı zaman insanlar henüz 'ben' olgusunu tanııyorlardı.

Ne var ki insan, doğası gereği değişim ve dönüşümü esas alandır. Topluluk giderek gelişmeye başladı. Klan ve kabileler arası savaşlar yaygınlaşmaya başladı. İş bölümü gelişti. Doğaya karşı savaşım, üretimde farklı iş bölümlerinin ortaya çıkmasıyla 'biz' kavramı ilişkileri ifade etmeye yetmedi. 'Biz'in dışındakini ifade etmek için 'o' kavramı, topluluğun yaşamına yerleşti.

Nasıl ki doğaya karşı mücadelede öleni ancak için topluluk 'kişi' kavramını ortaya çıkardıysa, 'biz'in yanında 'o' kavramı da bir zorunluluk olarak ortaya çıktı. Ölen kişiyi anmak için, 'o' savaşlarda da karşı tarafı ifade etmek için 'onlar' kavramı ortaya çıktı. Kabileler arasındaki çatışmada 'onlar' kavramının yanında, kahramanı, savaşını ifade etmek içinde yine 'o' kullanıldı. 'Onlara' karşı mücadele anlayışı biçimlendi. 'O' veya 'onlar' ilk süreçte oldukça 'biz'le iç içe olup, birbirine bağlayarak aralarında fazla bir ayrılık yoktu. Üretim olgusuna bağlı olarak birbirlerini tamamlıyorlardı.

'Ben'in ortaya çıkışı

Üretim araçlarının gelişmesi işbölümü, görev bölümü, doğaya karşı mücadele ve klanların birbirlerine karşı mücadelesi uzmanlaşmayı zorunlu kıldı. Top-

luluk kendi arasında kolektif olan tecrübeyi, deneyimi, beceriyi, uzmanlaşma ve işbölümüyle birlikte dağıtma gereksinimi duydu veya tarihsel-toplumsal gelişim açısından büyük bir zorunluluk oldu.

Mitos ve destanlarda topluluk bütün yeteneklerini, becerilerini, yaratıcılığını, güçlülüğünü, yenilmezliğini, başarısını kahramanın şahsında somutlaştırdı. Kendisinin şahsında kahramanı savaş tırmaya başladı. İlk çıkışta kahraman eşittir topluluk, topluluk eşittir kahraman biçiminde şekillendi. Ancak bu kendi bağrında 'ben'i, 'ben' ile 'biz'in, birey ile topluluğun çelişisini de taşıyordu.

Halk, kahramanı yücelterek görkemli-leştirdi. Topluluğa dönük ne kadar kötülük, çirkinlik, haksızlık, zorbalık varsa, tümüne karşı kahramanı çıkardı ve savaştırdı. Hem doğa hem de topluluklar arası savaşta kahraman öne çıkarıldı. Bütün güzellikler, yiğitlikler, iyi ahlak, erdem, mertlik, beceri kahramanda somutlaştırıldı. Savaşan kahraman özünde savaşan halktı. 'Ben' olan kahraman, 'biz' olan topluluktu. Fakat burada henüz ciddi bir ayrışma yoktu.

Birey topluluğun bir parçası olduğuna göre, 'ben' olgusu da topluluğun içinde ortaya çıkmıştır. 'Ben' olgusu, süreç içinde ilkin gidenin, 'o'nun şahsında ortaya çıktı. Bireyselleşme somutluk kazanmaya başladı. Üretimdeki uzmanlaşma, kendisiyle birlikte 'ben'i de ortaya çıkardı. Mitos kahramanlar, özünde somut 'ben'in soyut halidirler. Ancak henüz burada kolektif bir üretim, yaşayış ve paylaşım vardır. Sınıflı toplumun şafağına yeni adım atılıyor. Demirci Kawa, Rüsteme Zal, Gılgamış, Herakles ve Prometheus, kahramanlaşan soyut 'ben'dirler. Temelleri maddi gerçekliğe dayansa da halkın düşsel yaratımıdır. Topluluk kahramanı ilkin düşüncede, düşlerde yaratıyor. Kuşkusuz bunu yaşamdan soyutlayarak yapıyor. Bu aynı zamanda sınıflı topluma geçiş sürecidir. Ancak bunların yaratımı 'biz' olgusunun sonucudur. Kolektif yaratımdır. Örneğin Gılgamış, insanlığın ve uygarlığın beşiği Mezopotamya coğrafyasında onlarca önemli iş başarmıştır. Her iş bir kabilenin veya klanın gücünün simgesi olabilir. Aslında burada yarı tanrı 'ben'ler, kralar, kişilikler ortaya çıkıyor. Ve topluluk, kahramanı tanrılar katına çıkarıyor. Tanrı kahramanlar şekilleniyor. Tanrılarla insanlar arasında çelişki ve çatışmalar burada başlıyor. İnsanın düşünsel, sanat-sal ve imgesel yaratımı olan tanrı kavramı 'ben' olgusuna giden yol oluyor. *"İnsanlarla tanrılar arasındaki çatışma, insan dehasının en güzel örneklerinden biri olan Prometheus imgesini ortaya çıkardı. Ve burada halkın yaratıcılığı inanç simgelerinin en görkemlisini yarattı. Çünkü insanlar varmak istediği en uç noktaları, en erişilmez sonuçları bu simgelerde topladıkları ve bu niteliklerin tanrılara özgü olduğunu düşündüler."* (Maksim Gorki) Mezopotamya halklarının yaratımı olan Gılgamış destanında aynı durumu görüyoruz. Gılgamış tanrı ve tanrıçalarla dövüşür ve onlar karşısında başarılar elde eder.

Nüfus çoğaldıkça üretimdeki iş bölümü, uzmanlaşma yetkinleştikçe; 'biz'in yanında 'o' olgunlaştı. Her iki kavramın yanında artık 'ben' olgusu da şekillendi.

Mitos kahramanlarının yanında toplum gerçekliğinde 'şefler', 'başkanlar'.

savaşçı kişilikler ortaya çıktı. Şefler, başkanlar ilkin ayakları yere basan mitos kahramanlardan başka bir şey değildiler. Toplum kolektif yeteneklerini, becerilerini bir yandan toplum üyeleri arasında dağıtma gereksinimi duyarken, diğer yandan kolektif yetenekleri bireylerde somutlaştırdı. Destan, mitos kahramanlardan şef ve başkanlara geçiş süreci başladı. Bu aynı zamanda 'ben' olgusunun kurumlaşması, yerleşmesidir. Demek ki 'ben' birey ve bireycilik tarihsel-toplumsal gelişmenin zorunlu bir sonucu oluyor.

"Ancak topluluk bir kişilik ürettiğinde kendi güçlerinin birliği, bilincini, bu iç bilinci bozmadan; bu bilincin yıkılması ve giderek yok edilmesi olayı o üretilen kişinin anlayışını kendini gösterdi. Topluluğun aralarından çıkardığı bir birey, o topluluğun önünde, ötesinde, ya da daha sonra üzerinde durmaya başladığında, o birey ilkin topluluğun bir organı olarak kendisine yüklenilen görevi yerine getirdi. Daha sonra belli bir beceri edindikten ve toplum düzeyinin sağladığı malzemeyi kullanma girişiminde ullaştıktan sonra kendisinin topluluğun tinsel gelişmesinden bağımsız yeni bir yaratıcı olduğunun bilincine vardı." (Maksim Gorki)

Bu aynı zamanda bireycilik serüveninin başlangıcıdır. 'Kişi' veya 'birey' kendi bilincine varmasıyla bireycilik de hortlatılmaya başlıyor. Bu sınıflı toplumdur. Ve korkunç serüven başlıyor.

'Kişi' topluluk içinde bir birey, 'ben' olgusu biçiminde ortaya çıktığında, ilkin fazla bir boşluk hissetmedi. Çünkü topluluğun ona verdiği manevi güç onu sürekli besliyor, ayakta tutuyordu. Çelişki ve çatışma henüz derinleşmemiştir. Ve ayrılık katı değildi. Geçiş sürecinde hem 'ben'leşme, bireyselleşme, hem de topluluk karşısındaki görevleri iç içe götürme vardı. 'Ben'leşme, bireyselleşme, tekleşme kurumlaştıkça, bireyle topluluk arasındaki çelişki, çatışma keskinleşti ve boşlukta derinleşti.

● "Gılgamış'ın ölümsüzlük arayışı,

Mezopotamya'da 'ben'in egemenliğini ortaya koyar.

Gılgamış birey olarak ölümsüzlüğü arar, bu aynı zamanda bireyin topluluk karşısında kendi bireysel üstünlüğünü kurma girişimidir. Bu devletleşme, ordulaşma ve köleleşme sürecidir.

Bir noktadan sonra 'ben' halkın yaratıcılığı karşısında gericiliği, statükoculuğu ifade etmeye başlar. "

Toplum uzun bir dönem kendi gücünü, enerjisini, manevi moral değerlerini 'ben'e, bireye vermeye devam etti. Çünkü bireyselleşme ve 'ben'leşme ilk etapta düşman topluluklar arasında çatışmalı bir tarzda ortaya çıkmadı. Tersine onun zorunlu bir ihtiyacından, hatta uyum içinde ortaya çıktığı için karşılıklı birbirini besledi, destekledi.

Topluluk, bireyin yüceltilmesinde, parlak fikirler üretmesinde, savaşçılığında düşmanlarını yenmesinde, yöneticiliğinde kendisini görüyordu. Ve ona karşı hayranlık besliyor, güç ve destek veriyordu. Öyle ki zamanla topluluk için "kahramanların ünü, düşmana karşı kılıçlar, ya da duvarlar kadar güçlü, onlar kadar geçerli korunaklardır." Kahraman bir kurtarıcıydı.

Uzun bir dönem 'ben' olgusuyla topluluk uyum içinde oldu. Topluluğun tüm yeteneklerini, becerilerini, maneviyatını aktardığı bir havuz durumuna geldi. Kahraman da, şefte ilkin kabilenin çıkarlarını temel alıyordu. Sınıflar ayrılığı keskinleştikçe, iş bölümü kurumlaştıkça, bireysellik üstün olmaya başladı. Ve toplumla çelişkiye düştü. Bireyin yaşamı, ilişkileri 'biz'le çatıştı.

Topluluk ölümsüzlük peşinde değildi. Böyle bir düşüncesi de yoktu. Zaten kendisi ölümsüzdür. Sürekli üreterek kendisini yeniler ve varlığını devam ettirir. Birey ölümlü olduğu için ölümsüzlüğün peşine düştü, bencilleşti, kendini ebedileştirmeye çalıştı.

Gılgamış'ın ölümsüzlük arayışı, Mezopotamya'da 'ben'in egemenliğini orta-

ya koyar. Gılgamış birey olarak ölüm-süzlüğü arar, bu aynı zamanda bireyin topluluk karşısında kendi bireysel üstünlüğünü kurma girişimidir. Bu devletleşme, ordulaşma ve köleleşme sürecidir. Bir noktadan sonra 'ben' halkın yaratıcılığı karşısında gericiliği, statükoculuğu ifade etmeye başlar. Çünkü 'ben' ele geçirdiği üstünlüğü bozmak istemez ve kendisini ebedileştirmek ister. Sonderece muhafazakar ve tutucudur. 'Ben' bununla kendisini tek üstün varlık olarak topluma kabul ettirir. Tam da bu noktada 'ben' kendisini yaratan, besleyen 'biz'le çelişir, çatışır ve düşman hale gelir. 'Ben' ile 'biz'in çatışması sonuçta istikrarlı bir sınıf mücadelesine dönüşür. 'Ben' 'biz'e üstün geldi, egemenliği ele geçirdi ve kendisini devletleşme biçiminde kurumlaştırdı.

Sınıf mücadelesi temelinde bireyler çoğaldıkça 'ben' ile 'biz'in mücadelesi derinleşti. 'Ben' kendi çıkarlarını korumak için her türlü yol ve yöntemi kullandı. 'Ben' 'biz'den uzaklaşarak yabancılaştı. Bu katı kölecî imparatorlukların, yarı-tanrı kralıkların doğmasına yol açtı. Dehak, Neron bu türden kanlı diktatörlerdir. Ondan sonra sınıflı toplum tarihi boyunca 'ben' çok yönlü olarak gelişti, kurumlaştı ve kapitalist toplumda doruğa ulaştı.

'Ben-birey ve bireyciliğin' doruğa ulaştığı kapitalizm

"Çağdaş bireyciliğin dar, kişisel çıkarların loş ormanında yiten ve yaşayan tüm yaratıcı güçlerin kaynağı olan toplumla arasındaki bağı koparmış olan, 'ben'in harcanan güçlerini yerine koymak için yetkisini kullanmak üzere çeşitli yollarla tanrıyı yeniden diriltmeye çabalamaktadır." (Maksim Gorki)

Kapitalizm, sadece maddi alanda bireyciliği ortaya çıkarmadı, sadece maddi alanda bireyci çirkinliği, çıkarıcılığı, kirlenmeyi yaratmadı, aynı zamanda ruhların, yüreklerin de kirlenmesini getirdi. 'Ben' egemen olunca insanın ruhu köle-

leştirildi. Fiziki köleleştirme, ruhsal köleleştirmeyi doğurdu. Fiziksel teslim olma, ruhsal teslim olmayı da getirdi. Fiziksel kirlenme, ruhsal kirlenmeye yol açtı. Maddi bencillik, manevi bencilliği ortaya çıkardı. Bireycilik toplumun kirlenmesine giden yol oldu. 'Ben' kolektif olanı köreltti, katletti. İnsanın ruhunu zincirlerle metaya bağladı. 'Ben' öyle bir kirlenme, bireysellik, bağınazlık, baskı üzerinde yüceltildi ki, sonuçta hiç kimsenin erişemeyeceği, hiç kimsenin yapısını bilmediği her yerde hazır ve nazır olan, her şeye hükmeden, her şeyin yaratıcısı olan tanrıya ulaştı. Tanrılaşan 'ben' olgusu, 'biz'i esir aldı. Ruhsal yoksullaşma, cüceleşmeye yolaçtı. Kapitalizmdeki 'ben' bir tür tanrıcılıktır. Her şey onda merkezileştiriliyor. Tapınma ve ona tabii olma vardır. Marks'ın "meta fetişizmi" dediği nokta tam da burada ortaya çıkar. Meta fetişizmi özünde bir tür 'ben'in tanrılaşmasıdır.

"İnsanlar arasındaki bir muayyen sosyal münasebetten ibaret şey, burada insanların gözünde eşya (choses) arasındaki bir münasebet gibi fantastik bir şekle bürünür. Bu hadisenin bir benzerini bulmak istersek, bunu din aleminin sisli bölgelerinde aramamız gerekir. Orada insan zihninin mahsullerine has vücutları olan insanlarla ve birbirleriyle münasebet halinde (en komincation) bağımsız varlıklar olarak görülürler. Ticaret aleminde insan eli mahsulleri içinde bu böyledir. Bunu emek mahsulleri emtia olarak arz edilir edilmez bunlara arz olan fetişizm olarak adlandırabiliriz. Bu

fetişizm, bu istihsal tarzından (kapitalist istihsal tarzı) ayrılmaz" der Marks.

Aslında burada şu ortaya çıkıyor: Meta kapitalist toplumun, bireyselliğinin doruğunun ürünü olarak ortaya çıkıyor. Onu yaratan insanın kendisidir. İnsan üretiminin bir sonucudur. Öyle bir duruma geliyor ki, ona "doğa üstü bir kuvvet" atfediliyor. Böylece doğa üstleştirilen ve fetişleştirilen meta, insanı fethediyor ve insanın üzerinde denetim kuruyor. İnsan emeğinin ürünü olarak ortaya çıkan meta, 'ben' bireycilik olgusu içinde "kişisel çıkarların loş ormanında" yitip gidiyor ve insan üzerinde denetim kuruyor. Bu noktada kapitalist toplumdaki bireycilik metaya bağlı olarak şekilleniyor, meta'nın şahsında tanrısallaştırılıyor.

Kapitalizmde insan, 'ben'in içinde yitip giden metaya bağımlı hale geliyor. İnsan emeğinin ürünü olarak ortaya çıkan meta, sonuçta insan üzerinde denetim kuruyor. İnsan kendi emeğinin kölesi durumuna geliyor. Ve insan kendi kendisine yabancılaştırılıyor. Marks; insan çalışarak "kendi bilincinde olduğu gibi yalnız düşünsel açıdan değil gerçek hayatta da kendini iki yanlı yapar. Ve kendini, kendi yarattığı bir dünya içinde dünün" der.

Yaratılan dünya 'ben'leşme, bireyselleşme oluyor. Günümüzde tüm yaşam, bireyciliğin 'ben'in imbiğinden geçiriliyor. Bireysellik üzerine kurulu dev tekeller tüm dünyayı kendi denetimine alıyor. Tekellerde temel amaç azami kâr oluyor. İnsan emeği bu azgın kâr çarkı içinde militarizmin araçlarına dönüşerek kendisine çevriliyor. Ve burada müthiş bir yabancılaşma meydana geliyor.

Böylece emeğin ürettiği meta, kendi karşısına dönüştürerek toplum üzerinde denetim kuruyor. Meta üzerine kurulu 'ben' bir imparatorluk biçiminde tüm insanlığa hükmediyor.

Kapitalist bireycilik kişiliği parçalıyor

"Sanayileşmiş toplum yalnız toplumsal ilişkilerin bu nesnelleşmesiyle değil, aynı zamanda iş bölümünün ve uzmanlaşmasının artmasıyla da kendini belirler. Çalıştıkça parçalanır insan. Bütünle olan bağı kopar: Bir araç, büyük bir makinanın küçük bir parçası olur. Bu işbölümü insanın önemini azaltırken, görüş açısını da daraltır. Çalışma süreci ne kadar iyi düzenlenirse, bireyin yaptığı işten o kadar az ustalık beklenir ve kendisinin bütüne yabancılaşması o ölçüde derin olur. Larentius'un 'insanla ilgili hiçbir şey bana yabancı değildir' sözü tersine döner ve üretimdeki aşırı büyüme kişiliğinin sınırlanmasıyla sonuçlanır" der Ernest Ficher.

Yabancılaşan kişilik aynı zamanda parçalanır. İnsan bedeni, milyarlarca hücrenin bileşiminden bütünü meydana getirir. Kapitalist toplum da biraz böyledir. Milyonlarca makina çalışır dünya emekçileri, bir bütünü meydana getirir. Ancak bu makinanın başında kendisine yabancılaşmakla kalmaz, makinanın bir parçası haline gelirler. Öyle ki ruhsal şekillenmeleri, hareketleri, davranışları sosyal yaşamları, maddi durumları bu çarklara göre biçimlenir. İşbölümü çoğaldıkça, kurumlaşıp uzmanlaştıkça kişilik parçalanması da o denli artar. Makinanın parçalarına göre kişilik un-ufak olur.

Ford sistemi, Taylor sistemi, kâra ortak etme sistemi bireyi atomlarına kadar etkileyen bir parçalanmayı doğurur. İnsan makina çarkının, zincirinin basit birer halkası durumuna gelir. İşçi, tıpkı bir dişli, bir çark veya herhangi bir makina parçası gibi işlev görür. İşçiye yön veren, kontrol eden, hareketlerini, davranışlarını belirleyen makinanın kendisidir. Ve işçi makina çarkının dışına istese de çıkamaz. Bu korkunç bir yabancılaşmayı ve kişilik parçalanmasını getirir. "Fordlaştırılmış, Taylorlaştırılmış" makinalaştırılmış insandır. Makinanın başındaki insan artık kendi çarkı, kendi zinciri, kendi

düğmesi, kendi vidası dışında hiçbir şeyle uğraşmaz. Sinir sistemi, düşüncesi, hareketleri tümü makinaya kilitlenir ve kişilik makinalaşır.

Makina, teknoloji, sonuçta emeğin ürünüdür, kolektif üretilmiştir. Ancak makina, burada kendi yaratıcısına karşı konumlanıyor ve onu inkar ederek, ona yabancılaşarak, onun karşıtlığına dönüştürerek, onun bütünlüğünü paramparça ediyor.

Kapitalizm sonuçta insanı insan olmaktan çıkarıyor, hayvanlaştırıyor. Doğa her yönüyle kirleniyor, katlediliyor, ölü denizler ve nehirler yaratılıyor. İnsana ait olan her şey tersine çevriliyor. "İnsanla ilgili olan hiçbir şey bana yabancı değildir" sözü tersine çevriliyor. İnsanla ilgili olan her şey insana yabancılaştırılıyor.

Emperyalist bireycilik insanı hayvanlaştırıyor

"Emperyalist-kapitalist çelişkinin insanın başına yığıldığı sorunlar, 19.yüzyıl sonları ve 20. yüzyıl başlarındaki sorunlardan hiç de az değildir. İnsanlık şimdi her zamankinden büyük felaketlerle karşı karşıya bırakılmıştır. Kontrol altına alınamayan toplumsal süreçler söz konusudur. Özellikle kapitalist ekonominin çevreyi, doğayı müthiş tahrip etmesi, neredeyse dünyanın sonunu getirecek. Yine çok kontrolsüz toplum yapısının dünyayı sığdıramaz bir duruma getirmesi söz konusudur. İdeolojik moral açıdan da insanların büyük bir umutsuzluk içinde bırakılması, çok anlamsız biçimlendiği durumla yüzyüze getirmesi söz konusudur" der Parti Önderliği.

Emperyalizm, bireyciliğin doruğudur. Dünyanın tümünü hem pazar alanları açısından hem de toprak olarak sömürgeleştirme açısından birkaç tekel kendi denetimine almış bulunuyor. Büyük tekelleşme kendisiyle birlikte sınırsız kârların tek elde toplanmasını, milyonların derin bir sömürüye tabi tutulmasını getiriyor. Sınırsız büyüme, sınırsız eşitsizlik, sınırsız kâr hırsı, bireyselleşmeyi ucubeleştirerek insan karşıtlığına dönüştürüyor. İnsanı büyük yıkım felaketleriyle karşı karşıya getiriyor. Tekeller kâr uğruna insanlık yaşamını yok edecek kadar gelişmelere yol açıyor.

Lenin, 20. yüzyıl başında azami kâr olgusunu tahlil ederken; "kâr yüzde üçyüzlere vardığında, yapamayacağı kötülük, işlemeyeceği cinayet yoktur", belir-

● "Bütün maddi ve manevi yaşamın gerçek yaratıcısı topluluktur. Bu gerçekliği yüzyıllar boyu halklar sürdürdü.

Halk, bütün manevi, tinsel değerleri ortaklaşa yarattı.

Büyük yaratıcı güç tarihin her döneminde halkların kendisi olmuştur."

lemesinde bulunur. Bütün tekeller azami kârı gerçekleştirmek için her türlü kıyımı, baskıyı geliştiriyor.

Azami kâr oranı yükseldikçe emperyalizm çılgınlaşıyor. Azami kâr yüzde üçyüzlere vardığında yapamayacağı hiçbir çirkinlik, hiçbir canavarlık, hiçbir kötülük kalmıyor. Azami kâr olgusu kapitalizmi canavarlaştırıyor. Azami kâr uğruna bütün insani değerler yok ediliyor. Doğa tahrip ediliyor ve yaşanılmaz hale getiriliyor. Bugün emperyalist tekellerin kâr oranı yüzde binlere varıyor. Bundan dolayı da büyük yıkımlar, büyük felaketler getiriyor, toplu kıyımlar, aşırı silahlanmaya dayanan militaristleşme, insan karşıtlığına dönüşen teknoloji, insanlığı ve dünyamızı defalarca yokedebilecek silahlar, doğanın tümünden tahrip edilmesi vb. tümü, emperyalizmin azami kâr hırsının, bireyciliğinin, bencilliğinin bir sonucu oluyor.

"İçeriği biraz daha kapsamlı ele alındığında, insanı müthiş cüceleştiren, çok ilkel duygular-güdüler peşinde koşutan, hatta karıncalaştıran bir sistemdir diyebiliriz. Japon karıncalaşmasına bakalım, bir Avrupa'nın robotlaştırılmasına bakalım, bir ABD'nin soytarılaşmasına bakalım insan demek için bin şahit ister.

Bakın bu karıncalaşmış, cüceleşmiş, robotlaşmış insanlık yaşanmaktadır. Karıncalaşmış insan Japonya'dadır, robotlaşmış insan Avrupa'dadır ve çığırından çıkmış insan Amerika'dadır. Lanetli insan da çevre ülkelerdedir" diyor Parti Önderliği.

Karıncalaşma, robotlaşma, çığırından çıkma, cüceleşme, soytarılaşma özünde emperyalizmin yarattığı müthiş bireyciliğin salt kendini, salt azami kâr düşünmenin bir sonucu oluyor. Her şey azami kâr olgusuna göre biçimleniyor. Ortaya çıkan azami kâr olgusu insanı özünden uzaklaştırıyor.

Karıncalaşma, hayvanlaştırmadır. Azami kâr uğruna en yüksek teknolojiyle milyonlarca insanı durmadan çalıştırma, makinanın bir dişlisi durumuna getiriyor. Japon karıncalaştırması özünde insanı makinanın bir dişlisi durumuna getirmek, fabrikanın bir parçasına ve azami kâr ın sıradan bir aracına dönüştürmektedir. Temel alınan şey insan değil, azami kâr dır. Tüm insanlar karınca gibi daha yüksek bir kâr uğruna çalıştırılıyor. Her şey meta, her şey para, her şey azami kâr içindir. Azami kâr için tüm kötülükler, çirkinlikler yapılıyor. Bu bir tür hayvanlaştırmadır. Karıncalaştırmadan da öte bcekleştirmedir. İnsan başlı böcekler yetiştiriliyor. İnsanın manevi, ahlaki ilkeleri ortadan kaldırılıyor. Ruhsal biçimlenme katlediliyor.

Avrupa'nın robotlaştırması bunun bir biçimi oluyor. Robotlaştırılan insan, makinalaştırılan insandır. Birer robot gibi emredilen bir çalışma geliştiriliyor. Kendi rotasını yitiren, sadece makinaya göre biçim alan bir yaşam şekillendiriliyor.

Amerika'da insanın kültürel, ahlaki, manevi dünyası bir bütün olarak yozlaştırılıyor. İnsan bir palyaçoya dönüştürülüyor, soytarılaştırılıp, soysuzlaştırılıyor. Bireycilik, sonuçta insanı insan olmaktan çıkarıyor. İnsan yerine makina, meta, para esas alınıyor. Daha yüksek kâr , daha çok meta için insan topluca katlediliyor, hayvanlık derecesine düşürülüyor.

"Emperyalizmde kaba anlamda sömürü var. Ama insanın şimdiye kadar keşfedilmemiş insanın ruhunu keşfedip pazara sunma, kadını müthiş pazarlama, insanın duygularını pazarlama durumu söz konusudur" diyor Parti Önderliği.

Emperyalizm, sadece kaba anlamda bir sömürüyü gerçekleştiriyor. İnsanın

duygularını, sevinçlerini, üzüntülerini, ruhunu, beynini, yüreğini, her şeyi azami kâr ın hizmetine sunuyor. İnsan meta uğruna, bireysel hırs uğruna duygusuzlaştırılıyor, bencilleştiriliyor, sosyal ilişkileri yok ediliyor, köreltilip sadece güdülerin tatminini esas alan bir hayvana dönüştürülüyor. Emperyalizmde bireycilik insan açısından bir canavarlaşma oluyor. Bu canavar insana ait bütün değerleri alıp götürüyor. Her şeyi, iflah olmaz 'ben'in içinde eritip götürüyor.

Başta Amerika olmak üzere ve tüm emperyalist ülkelerde büyük bir ruhsuzlaştırma, ucubeleştirme, düşürme ve hayvanlaştırma yaşıyor. Amerika toplumu bir tür gangsterler, hırsızlar, katiller, dolandırıcılar, yankesiciler, fuhuşçular, uyuşturucular toplumdur. Her şey metanın pençesine bırakılıyor. Bu açıdan maddi çıkar, bencillik had safhaya ulaşıyor ve tüm insani ilişkileri yok ediyor. Diğer tüm emperyalist ülkelerde de durum böyledir. Sömürgelerde ise daha üst düzeyde daha ucubeleştirilmiş tarzda bunların bir karikatürü olarak şekillendiriliyor.

“Devrimin kalbi nerede atıyorsa ben orada olmalıyım”

'97 Bahar.

Kendi dayatmasıyla Çarçelê'ye gitti. Yüksek, sarp görkemli coğrafya parçalarına tutkunluğu vardı. Ama Çarçelê O'nun için daha başka anlamlar yüklenmişti. Canından çok sevdiği tabur komutanlığı yapan Mordem, dağın eteğindeki bir köyde hain bir kurşunla can vermişti. Çarçelê'nin o vahşi doruklarına çıkmak, taze otlarına, sayısız çiçeklerine karışmak, mavi göklerde bulutları seyretmeye doyamıyor, süngünün, küfrün hüküm sürdüğü köylerin, kasabaların yanan ışıklarını öfkeli bir hüznle seyrediyordu. Mordem'in de yüreğinde taht kurmuştu Çarçelê. Bu yüzden Çarçelê'yi mesken tutmak, kaynaşmak O'nun için Mordem'e yakınlaşmak, bütünleşmek anlamını taşıyordu. Bu karlı yüksek doruklardan, her şey öyle küçük, öyle şirin geliyor ki... Kuşların uçuşunu tepeden, yani bakışlarını aşağı indirerek seyrediyorsun. Sen kuşların ulaşamayacağı yükseklerdesin. Yani yeryüzünün bitip de gökyüzünün başladığı yerde. Aşağıda dereler ince, ışıltılı bir şerit gibi uzanıyor ve göz alabilirdiğine bir yeşillik denizi. Sonu gelmeyen zincirler gibi uzanan dağlar, birbirine bakan, yüzyıllarca birbiriyle sessizliğin diliyle söyleşen heybetli dağlar...

Faraşın içinden *"ben yaşamımı Çarçelê'yle paylaşmak istiyorum. Benim ölümsüz yoldaşımdır Çarçelê. Yaşarsam burada, yaşayışsam burada, ölürsem de burada öleyim..."* Çarçelê'de her şey görkemli... Doruklara çıkıp da dünyayı ayağı altında serili görünce şair kesilir Faraşın:

"Çarımha gerelim gerilikleri

*Çıkalım Çarçelê'nin başına
Verelim rûzgarı tüm sevdamızı
Savursun Gever ovasında
Sevdalandırsın tüm yürekleri
Taşsın Bayê suyu
Götürsün kirlilikleri"*

Dağın kalbinden aşağı indiğinde not defterini çıkarıp kalem eline alıp yazmaya başladı:

"Bir yanımda Çarçelê, öte yanımda Govendê, başımı hafiften sola çevirdiğimde kuzeydeki Garê, tekrar sağa hafiften gözlerimi kaydırdığımda büyük Cilo, Avaşın zozanları, Hopê kıyıdan köşeden gözüküyor. Onları seyrederken neler aklıma gelmiyor ki. Yorgun düşünüyorum. Yenilgiyle bakmak beni oldukça utandırıyor. Ve Melsa'yı görme istemim doğuyor. Hem çok yakında, hem çok uzakta. Kaybettiklerimin ve özlediklerimin bileşkesi ya da sevdiğim... Ama sevginin kendisi aramak ve özlemektir. Kızılıklara bürünmüş bu dağları onunla ya da diğerleriyle seyre durmayı ne kadar da isterdim. Hayır, değil ki daralmışım da ona sığınıyorum. Onu sevdiğim için arıyor ve özlüyorum. Bütün bunları anımsarken şehit bir yoldaşımı da anmalıyım. Yıllar geçti, acının sıcaklığını dün gibi hissediyorum. Dinmeyen, gün be gün volkanlaşan acı.

Bütün hüznü, sabra yüklemiş o büyük günün gelmesini bekliyorum.

Devrimci selam ve saygılarımla
Faraşın Ayhan"

***

'97'nin güzünde istemeye istemeye gözü yaşlı ayrılıyor Çarçelê'den. Şikefta Brîndara'ya gelene değin, oturduğu her noktada dönüp testere dişlerini andıran o devasa büyüklüğündeki yan yana dizili duran dört taş baktı. Yürüyüş kolunda hep dönüp dönüp kendisini izleyen Çarçelê'ye baktı nemlenmiş gözlerle. Ayakları O'nu ileri doğru götürürken, gizli bir güç başını döndürüp hep göz göze getiriyordu Çarçelê'yle. Mordem'i kaleme

alıp yüz sayfa yazıp da bitiremediği kitabı geldi aklına. Toprağı eşeleyip saklama anı geçti gözlerinin önünden... Sevda dağına bakarken yazdığı son satır düştü aklına: *"Kürdistan kurtulduğunda Miroş köyünde bir okul yaptıracağım. Her öğrenciyi Mordem olarak yetiştireceğim!.. Irmaklardan daha coşkulu, karlardan daha temiz, dağlardan daha yüce can yoldaşım Mordem..."*

Sonra Mordem'in kendisine ilişkin söylediği söz, O'nun sesiyle vurgulu bir biçimde geçti aklından: *"Sen istersen, ardından değil takımları, taburları bile sürükleyebilirsin..."* Bir defa daha kendi kendisine yineledi sözü. derinden derine güç aldığını, içinin güvenle dolduğunu hissetti.

Akademi bahçesinde şeftali ve kayısı ağaçlarının altında güneşli bir çözümlenin arasında Başkan Apo'nun ağzından çıkan birkaç sözü anımsadı yüreği cız ederek:

"Bir Mordem vardı; O da sizin gibi burada eğitim gördü. İşte şurada oturuyordu..." Nasıl da bir an içinde bütün gözler kendisine dönmüştü. Büyük derin bir sessizlik olmasına karşın, çevresindeki arkadaşlara *"susun!"* der gibi gözlerin gürültüsünü engellemek istercesine, bir elini yana kaldırdı. Başkan sürdürmüştü:

"Bir köye giriyorlar. Mordem araya girmek için ayağa kalkıyor, 'ateş etmeyin' diyor."

Yüzündeki dikkat ifadesi nasıl da taş kesilerek bir an öylece, sonsuza kadar hareketsiz kalacakmış, en iyi yoldaşının şehadet haberini alan, bir heykele dönüşecekmiş gibi durup donakalmıştı. Sonra ne yapacağını bilemeden çevresine bakarak, kalkmak istemiş, kalkamamış, betibenzî uçmuş yüzüyle bakışları boşluğa kilitlenmişti. Yüreğini giderek sıkıştıran acı dalgası büyüüp de kabarcınca dayanamayarak eğitimi yarıda bırakıp arkasına bakmadan ayrılmış, içine aktığı göz yaşları, bir çağlayan gibi taşmıştı yüzünden. Dünyası yıkılmış, yaşam boydan boya bir yas olacakmış gibi günlerce sessizliğe gömülmüş... Sonra Mordem'in anılarını yayına hazırlama... Anı yazısını kaleme alma...

Güçlü bir belleğe sahip olan Faraşın, Mordem'e ait anıları bütün ayıntılılarıyla gözlerinin önünde yeni baştan cereyan ediyormuş gibi bir bir canlandırıyordu...

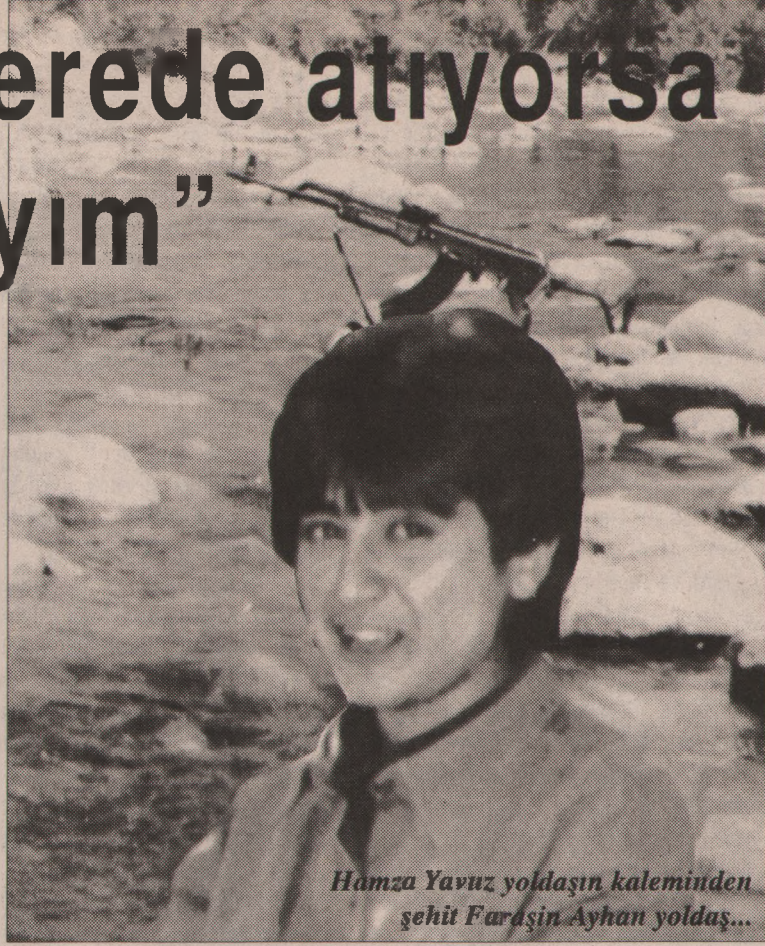
Belleği O'nu geçmişi, ayakları O'nu geleceğe götürüyordu.

Kolları sıvalı mutfakta çalışırken Başkan'la birden yüz yüze gelince duyduğu sevgi dolu heyecan ve ülkeye geliş ısrarının nasıl onay bulduğunu anımsadı... O an sanki ülkede değil de ülkeye dönecekmiş gibi o güzel duyguya yeniden kapıldı. Sonra kesit kesit anılar, değişik yüz ifadeleri, pırlanta gibi sözler... Hızlandırılmış bir film gibi... İçinde yaşadığı ana dönüş yapınca narkozun etkisinden kurtulan bir yaralının acısını bütün şiddetiyle duyumsaması gibi duydu yarasının sesini:

"Bu ayrılık da ne acı böyle; sevdiklerimi Zagros'un toprağında nasıl bıraktım? Nasıl ayrılabilirdim onlardan? Kendime hayret ediyorum."

Çarçelê'den Zap'a yapacağı yolculuğun çok öfkeli, ağlamaklı, hüznle, kederle dolu geçeceğini sanmıştı. Melsa'yla beklenmedik buluşması, tesadüf eseri bir grupta yolculuk etmeleri, kendisinin yol komutanı oluşu, yolculuğu tatlandırıp renklendirerek eğlenceli kılmıştı. Bir de uzun yolculukların insanı yüreğiyle başbaşa bırakan tadını hesaba katmamıştı.

Gah coşuyor. gah durgunlaşıp sessizliğe bürünüyor. İçini tümünden kaplayan

Hamza Yavuz yoldaşın kaleminden
şehit Faraşın Ayhan yoldaş...

duyguların durmak bilmeyen çarpışması, yüreğini gözlerden ırak bir savaş meydana döndürüyordu... Kimi zaman hüznü, kimi zaman öfke, kimi zaman sevgi ağır basıyor, bazen de aynı anda duyguların içiçeliğini şiddetle duyuyordu.

Zap'a ulaştı YAJK bünyesinde sürdürülen kadro eğitimine katıldı. Erzak taşımak ve alt yapı sorunlarıyla boğuşmaktan yoğunlaşmaya çok az zaman buluyordu. Faraşın hem günlük tutuyor, hem de ulaştırabileceği arkadaşlarına vazgeçemediği tatlı bir alâşıklıkla küçük küçük mektuplar yazıyordu.

"YENİ BAŞLANGIÇLARIN ŞAFAK VAKTİNDEYKEN

Neden kolay yeniliyoruz? Özgürlük benim için ne anlama geliyor? Güzellik tutkularım, hayallerim nelerdir? Beni neler mutlu ediyor?

Saflarda büyüyen, birçok toplumsal çelişkileri devrim ortamında yaşayan, bunun zorlukları ve güzellikleriyle büyüyen birinin duygularını, düşüncelerini, hayallerini kesit kesit anlatmaya çalışacağım. Parti Önderliği'nin bir talimatında; 'bunlar da komutanlarımızın kızıdır' belirlemesi de benim gerçekliği ifade ediyor. Artık hiçbir kimsenin kızı olmadan 'bir militan kişiliğe nasıl ulaşabilirim?' sorularını çok kısa sürede kendime sorup, cevaplayıp ve pratiğe çıkma önerisini yapabiliyim.

Devrimci selam ve saygılarımla

Faraşın Ayhan

Dola Şivê/ YAJK Merkez Karargah Kadro Eğitimi"

***

TC ordu generalleri ve KDP üst düzey yetkilileri görüşerek 14 Mayıs operasyonunun hedefine ulaşmamasının nedenlerini tartışıp bazı ortak kararlara vardılar. Bunlardan en önemlisi savaşın komuta sistemini daha bir merkezileştirmek, her şeyi tek elden yürütmek; güç mevzileştirilmesi ve savaştırılmasının koordinasyonunu birleştirerek tek bir ordu gibi hareket etmenin avantajları ve zorunluluğu konusunda ortak bir karara ulaşırlar. Böylece ortak bir plan dahilinde yeni bir operasyon dalgasına girerler.

Zap cephesi gerilla kurmayı, daha önceki kısmi başarının sarhoşluğu içinde, kapsamlı bir operasyonu beklemiyorlar. Az olan cephaneye ve erzaklarını, yine Zap alanı içindeki bütün taburları toplayıp yoğunlaştırdılar. Bir tugaylık güçle şehirlerin fethi üzerine parça parça geliştirilen keşifler birleşik bir plana döndürme hazırlığı içindeyken tepeciler küçük telsizle beklenmedik bir haber verdiler: *"Deralûk kasabasına doğru tanklar geliyor!..."* Tarih 21 Eylül '97.

Ertesi gün stratejik bütün dağlar uçak saldırılarıyla bombardıman edildi... Dağ-

lardaki gerillanın yeni atılım dalgasının giderek ovaları zorlayıp kasabalara kayarak yeni mevzi kaybının önünü tutmaya yönelik savunma önlemleri olarak değerlendirildi.

Deralûk kasabasını basmak üzere olan gerilla tugayı, son gelişmelerle operasyonu karşılamak üzere bölükler halinde dağları tuttu. Operasyon beklenmediği kadar çapı, hedefi ve güdeceği taktikler hakkında öngörüye sahip olmaya gerilla kurmayı, komuta ettiği güçleri merkezi bir plan dahilinde koordineli bir mevzileştirme ve savaştırmanın esnek planına gideemedi.

***

Yeni bir savaş fırtınasının esişleriyle zaten ağır aksak yürüyen eğitim bir yerde noktalandı...

Faraşın de bu kez savaşçı olarak Kurêjahro hattına koştu. Yuvadın kurtularak kanatlarıyla uçabilmenin özgürlüğünü duyumsuyordu. Kurêjahro henüz sessizdi. Geceleri kış soğuğu uyutmuyor, gündüz güneşi yakıp kavuruyordu. İki-üç pınar ve kar dışında suyu, arka sırtları dışında ağacı ve kimseye kolay kolay yar olmayan sarp asi kayalarla kaplı bir dağ kaya kümeleri ve tepelikler birbirine benziyor. Zap'la Avaşın, yani büyükle küçük Zap kardeşler arasında uzanan, alan coğrafyasının en yüksek, en geniş, karmaşık ve en hakim yekpare diyebileceğimiz bir dağ oluyor.

Faraşın bu kolay kolay zaptedilemeyen dağa çıkışında ilk gün yazıp da Melsa'ya gönderemediği mektubunda şöyle konuşuyor:

"Hava o kadar sisli ki, Çarçelê bütün görkemliliğiyle, başını ötelere dikmiş Govendê'yi seyrediyor. Şimdi yüreğim orada değil. Oralar yüreğimde. Yüreğim hüznü yüklü. Bir kahr arabası gibi ağır ağır yürüyorum. Şimdi de Kurêjahro'dayım. Hem de Zagros'tan gelen bir takım erkek arkadaş da var. İlginç. Hem Hopê, hem Ertuş taburları ve Zagros bir durgunluğu yaşıyor. Aslında en güzel yaşamlar, o dağların gizemli kudreti, yüreğinde yaşanır. En güzel türküler onun engin esen rüzgarında söylenir. En güzel sevgi, o dağlarda bütünleştiğin yerde başlar..."

Şimdi ise hasretle onları seyrederken, ayıranlara ve kendime büyük öfke duyuyorum...

Devrimci selam ve saygılarımla

Faraşın Ayhan

Kurêjahro/ 21 Eylül '97"

***

Değerli Kibele, Tüm olup bitenler kalemimin yolunu kesiyor...

Kurêjahro, dillenmek istiyor...

Anlatmadan geçmek, atlamak, öncelikleri seçmek bile o kadar çok zor ki, ama hepsini bir çırpıda yazmak olası de-

ğil. Bırakalım mektubu roman yatağına bile sığmaz, taşar... Bu yüzden hem elimi tez tutmak için de bilerek ama istemeyerek dünyalar dolusu son derece yakıcı anıları, olayları dışta tutmaya çalışacağım.

Zap alanına girişin kuzey kapısı olan Şikefta Brîndara düştükten sonra savaş dalgası bütün şiddetiyle Kurêjahro'ya kaydı. Daha önce yenilen tarifi imkansız darbelerden ötürü, korkulu bir rüya haline gelen bu dağı düşürmek için en seçkin ve sayıca binleri aşan kalabalık operasyon birlikleri, KDP'nin sipahi denilen özel peşmerge güçleriyle içiçe elbirliğiyle dağın Deralûk ovasına bakan yamacından çıkıp geldiler... Çarpışmalar hızından bir şey yitirmeksizin kıran kırana sürüyordu... Muazzam bir güç ve teknik dengesizliği ortamında saç saça, baş başa gelişen çarpışmalar dev bir düelloyu andırıyordu. Bir haftayı geçmesine rağmen, Kurêjahro'da fazla ilerleyememeleri sonucu, güç takviyesi ve değişimine gidilerek, tekniğe olabildiğince ağırlık verdiler...

Çukurca Alayı, Eriş Topçu Taburu, Üzümlü Taburu, Aşut çete köyü, Şikefta Brîndara ve Güney Kürdistan'ın iki kasabası Deralûk ile Şeladizê'den uzun menzilli topların namluları, Kurêjahro'nun arka çeperlerinde şurada burada dağınık bir biçimde mevzilenen gerilla noktalarına çevrilerek, ateş kusmaya başladı. Bir yandan obus topların gülleleri havada ve yerde patlayarak şarapnel parçaları etrafı tozu dumuna katıyor, öte yandan tanklar durmadan çalışıyor, havanlar dövüyor ve uçaklar Kurêjahro dağının üzerinde fır dönerek, kazan üzerine kazan -yüzlerce, binlerce kilogramlık ağırlığında- bırakıyordu. Yüknü tümeden boşaltıp da geri dönen iki siyah uçağın boşalan yerlerini bu kez iki beyaz uçak alıyor... Uçaklar işini bitirince devreye kobra tipi helikopterler giriyordu... Kurêjahro Kurêjahro olalı beri böyle bir savaşa sahne olmamıştı. Patlamaların vahşi sesinden basıncın şiddetinden Kurêjahro beşik gibi sallanıyordu... Yanmayan, acı acı inlemeyen bir karış toprak, neredeyse yaranmayan bir kaya kalmadı... Patlayan kazan ve roketlerin koyu siyah dumanı her bir taraftan yükselerek, göğü kaplayıp doldurdu. Keskin barut ve taze kan kokusu her bir şeye sindi...

Vurulmak istenen dağ mıdır, hayat mıdır, gerilla mıdır? Belli değil. Kuşlar te-laşla kanatlanıp buradan uçup gidiyor. Yılanlar, kertenkele, karıncalar, börtü böcek toprağın derinliklerine çekilip gizlendi. Dağ, sevgili varlıklarını yuvalarına geri çekip sakladı.

İşte görülmemiş bu yoğun ateş altında korunarak asker ve peşmerge Kurêjahro kayalıklarında adım adım ilerliyordu. Sayıları yüzü geçmeyen gerillalar açlığın, susuzluğun kol gezdiği, cehennem kazanlarının ortalıkta fokur fokur kaynağı kan veriyordu... Dağı bırakmayı, geri çekilmeyi onurlarına yeridiremeyen gerillalar, yeni bir saldırı eyleminin hazırlığına giriştiler. Şayet çok kayıpla sonuçlanan bir-iki eylem daha çıkarırlarsa, ilerlemekten gözleri korkup vazgeçerek, gerisin geri çekilip giderler. Püskürtülürler... Böyle düşünüyorlardı.

İlk başta saldırı grubunun dışında tutulan Faraşın, allem edip kallem ederek ısrarla gruba dahil olur...

Eylemde aktif yer almanın coşkusuy-la yüreği kabaran Faraşın, yerinde durmıyor, gördüğü herkesle konuşuyor, es-pri yapıp gülüyor... İri yarı, esmer tenli, geniş alınının üstündeki saçları dökülen Digorlu Akif'i görünce;

Kurşun gibi hızlı, ateşli konuşma tarzıyla *"bana albümünü getirip göstermedin, herhalde albümünü görmeden gideceğim!..."* dedi. Sonra karşılıklı güldüler. Yaralıların yanına doğru seğırtti. Küçük, yarım bir mağarayı andıran kaya oyuğunda, kanlar içinde aç-bilaç bir biçimde uzanıktılar. Üçtüler.

Üçler Faraşın'ı görünce içleri sıcak bir dalgayla ısınıp seviniler. Kimi yüzüyle

kimi gözyle gülümsedi. Faraşın tek tek tokalaştı. Tek tek hal hatır sordu. Üstünde, kömür gibi bir çaydanlığı durduğu taşın ortasında yanan ateşi gürleştirdi, havai fişekler gibi kıvılcımlar saçıldı havaya. Gencecik bir annenin ilgisi, sevecenliğiyle bakıp konuştu onlarla. Kabına sığmayan canlılığı, neşe dolusu yarıllara da bulaştı.

"Tepeyi alacağız, tepeyi, Kurêjah-ro'yu onlara bırakmayacağız!" Kuşku ve tereddüte yer vermeyen bir kararlılıkla konuşuyordu... Aklına birdenbire artık maziye karışan bir anısı gelince "durun size bir anımı anlatacağım" dedi. İğne gibi sivri, kipriklerin çevrelediği gözlerini kırıştırıp pembeleşen yüzüyle gülümseyerek;

"92'de ihanet cephesine karşı savaşta Özgürlük Vadisi'ndeydim... Bir tepede yaralıları kısa bir süre baktım. İlaçlar suyunu çekmiş, elde avuçta verecek bir şey kalmamıştı. Bulduğumuz tepe düzensiz aralıklarla havanla dövülüyordu... Yaralıları verecek bir şey bulamayınca ben de tutup türkü söylüyordum. Yaralıları da inliyordu acıdan... Her gülle patlayışıyla, hem inleme hem türkü kesintiye uğruyor, sessizlikle birlikte yine kaldığımız yerden sürdürüyorduk. Türkü, inleme ve havan sesi ilginç bir bütünlük oluşturuyordu." Yerde duran tütün torbası gözüne çarpınca bir sigara içmeyi çok istedi. Sardığı her sigarayı tek tek yaralılara verdi. En son kendisi için de sardı. Tam içecekken birden günah işleyecekmiş gibi rahatsız edici bir duygu içinde kıpırdanınca vazgeçti. İncecik sardığı sigarayı istemeyerek torbaya bıraktı. Kampyandan beri içmemişti...

"Faraşın! Faraşın!" seslenişleriyle hızla ayağa doğrulup elini havada veda işaretiyle sallayarak, buruk bir hüznle gülümseyip ayrıldı... Az ötede uzun, büyük bir kaya dibinde kümeleşen grubun yanına doğru seğırtti. Eylem grubu yola çıkacaktı. Çantasını sırtladı. Saldırıya katılamanın üzüntüsüyle sessizce oturan Arman gözüne çarpınca, koşar adımlarla yanına varır varmaz tokalaştı. Siyah uzun saçlı, beyaz tenli Arman'ın elini hemen bırakmadı, sıcaklığını taşırdı; ifade edemediği duygularını hissettirmek istercesine...

Arman, Faraşın'ı görmenin sevinci ve hoşnutluğuyla, üzüntüsü bir an yiter gibi oldu... Ama değil, üzüntüsü derine çökmüş, büyümüştü; ayrılınca hissedecekti bunu. Faraşın engeldi üzüntüsünü tam hissetmesine...

Faraşın ayrılırken son sözü kulağında çınlayıp duruyordu.

"Heval Arman, savaş bu; baktın dânemeden, günlüğümü ve Mordem'in defterini Melsa'ya ulaştırın!"

Faraşın silahına davranıp omuzladı. Arkasına dönüp biraz öteden aceleyle ekledi: "Silahımı da Norşin'e!"

Öylesine hızlı adımlarla yürüyordu ki, ardından kurşun yetişemezdi. Sanki yay vardı ayağının altında. Bir ayağı daha yere değmeden öbürü hızla kalkıp ileri fırlıyordu. Gruba yetişip tek tek herkesi, arkadaki mesafeleri aşip en öne geçti. Yeni kanat vurmaya öğrenip de uçmaya doyamayan tezcamlı bir şahin yavrusu gibiydi. Kendi içinde söyleniyordu: "Yılanları avlayacağız! Yılanları!..."

Gökyüzü kapalı ve kirliydi. Olağanüstü bir hareketlilik gözleniyodu. Bölük pörçük kara bulutlar bir araya gelip yoğunlaşarak türlü biçimlere bürünüyorlardı. Güneşin etrafını kapkara bir bulut tabakası sarmıştı. Neredeyse güneşi örtecekler. Gök ikide bir gürüyor, şimşekler çakıyordu...

Saldırı grubu gide gide üç yanı büyük kayalarla çevrili bir yerde durdu. Yalnız ön cepheleleri açıldı. Karşılarındaki kayalıklarda beklenmeyen bir hareketlilik göze çarpınca, her gelen burada durmuş, her kafadan bir ses çıkmıştı: "Bu tepe daha önce boştu; tutarsa bizimkiler tutar burayı" dedi yeşil gözlü, sarı bıyıklı Alişer, endişeli bir sesle.

Giyisileri gerillaya benzeyen, uzaktan bakılınca gerilla mı peşmerge mi pek far-

kedilmeyen bu grubu görünce Faraşın sevinçli bir şaşkınlıkla:

"Aaa bunlar bizimkiler!" dedi parlayan gözlerle. Yüzü, ince soluk dudakları umutlu bir gülüşle gerildiği an, kör bir kurşun gelip göğüs kafesine saplandı. Gülüşü daha tüm yüzünü kaplayamadan iç parlayan derinden gelen bir çığlıkla "aayy kalbim!" tiz sesiyle birlikte birdenbire yere yığıldı. Korkunç bir acı dalgası, gülüşün ulaşmadığı yüz hatlarını doldurdu. Öyle bir yüz ifadesi oluştu ki, gülüyor mu, acı mı çekiyor, öfke mi duyuyor, hayret ve şaşkınlık mı var, hemen ilk bakışta ayımsayamıyor insan. Duygular içiçe geçerek yüz hatlarını işledi. Ama yüzeye vuran göze daha çok çarpan o saf, çocukluk ismi gibi berrak yarım kalan gülümseyişi...

Faraşın suikast silahı karnas kurşunuyla canevinden yaralanınca, Alişer, gayri ihtiyari telaşa bağırıldı:

"Faraşın! Faraşın!"

O an top seslerinden kaçışan bir kuş sürüsü, derinliklerden gelen bu tiz çığlıkla ürpererek kanat vuruşlarını hızlandırdı. Neye uğradığını şaşırان Alişer, tüyleri ürpermiş halde, avazı çıktığıınca:

"Faraşın, Faraşın, doktor! Doktor!" diye bağırıyor ötelere. Top gürlemeleri, hecelerinin yansını vuruyor ve anlamı anlaşılamayan bir çığlık ulaşıyordu geridekilerle.

Kökünden sökülen bir gül fidanı gibi yere yıkılmıştı. Kalbi küçük bir kan pınarı olup oluk oluk akıyordu. Sıcaktı kanı, taptazeydi. Toprağa süzülüp akan kan güneşte ışıdayarak yanıyor, peltekleşip katlaşıyordu...

***

Kalın kara bir bulut kümesi güneşi büsbütün örttü. Yeryüzü gölgelendi. Gündüz geceye döndü. Gözü yaşlı olan gökten yağmur çiseledi. Bir yağıyor bir duruyordu...

Gerilla grubu hızla dağılarak kayaları siper edinip silahları çalıştırdı. Alişer ise Faraşın'ı sırtlayıp iki kolunu omzundan sarkıtarak kavrayıp hızla çatışma sahasından uzaklaşmaya koyuldu. Öfkesi kabarmış, üzüntüsü dağ gibi büyümüş, dünyası yıkık bir halde taşıyor... Kendisinde güç-takat kalmamasına rağmen hissetmiyor, açlığı ve susuzluğu unutmuş bir halde yumuşak, kuş gibi hafif güzel Faraşın'ın ölüsünü taşıyor. Kendi kendisine yakınıp çatıyor, kızıyor: "Nasıl koruyamadım O'nu? Nasıl? Nasıl? Niçin geride bırakmadık? Bir an gönlünü kırsaydım, şimdi yaşayacaktı... Ah Faraşın, benim senin ölümüne sebep olan, suçlu benim! Benim!" Hem yürüyor, hem konuşuyor, hem gözleri yaşararak dolup dolup ağılıyor... Faraşın'ın göğsünden akan kan sırtını kızıla boyadı. Hissediyordu Faraşın'ın kalbinden boşalan kanı. Alişer sanki sırtından hançerlenmişti. Yarı yolda, aynı bölüğe mensup erkekli bayanlı bir takım gerilla kayaların arasına serpilmiş, saldırı grubunu savunma amacıyla mevzilenmişlerdi. Dağdaki çocukluğu, özlemleri, umutları, acıları Faraşın'la bir arada geçen Serhatlı Adar da vardı içle-

rinde. Hemen hemen aynı boylarda, kan kardeşi olmanın ötesindeydi ilişkileri. Gü-lüşleri, gözyaşları, düşleri birbirine karışmıştı; her biri öbürünü canından çok seviyordu. Her biri sanki öbürü için yaşıyordu. Anlatılması güç bir yakınlık, hiçbir gücün yıkamayacağı bir sevgi bağı oluşmuştu aralarında. Her biri nereye gitse, öbürünü yüreğinde taşıyor, onunla konuşuyor, başkalarına tanıtıyordu...

Adar, saldırı grubundan bir feryadın kopup geldiğini duymuş, içinden düşünmek istemediği bir şeyler kopmuştu. Endişe, korku dolu bir merakla yerinde duramıyor; kulağı yeni bir sesleniş, gözleri bir hareket bekliyordu.

Faraşın'ın ince, zayıf kollarını Alişer'in omuzundan cansız bir halde sarkısını görünce, korktuğu başına gelerek, birden kendini kaybetti. Bir solukta koşup, kollarını çözerek sınırsız sarılıp kucakladı Faraşın'ı...

Gözleri yaşları tutamıyor; gözyaşları akıp akıp Faraşın'ın kalbinden akan kana karışıyordu. Adar kalbinden vurulmuş gibi, göğsü kan içinde kaldı... Yürek parlayan ağlamaklı, sevgi dolu bir sesle:

"Faraşın! Faraşın! Niye şehit düştün! Nasıl! Söyle bana!" Sonra yine hıçkırık hıçkırık bir ağlama krizine tutuluyor; öyle içten, öyle sesli, öyle derindi ki ağlaması, sanki gencecik bir kız değil de milyonlarca kadın bu dağda toplanıp ağlıyor sanırdın.

Ses seda yok...

Eliley ayırmaya çalıştı, güç getiremedi. El işaretiyle ivedi yardım istedi yukarıdaki mevzilerden. Dört bayan indi aşağı... İki Faraşın'ı tutarken, Alişer'le diğerleri zor bela Adar'ın kollarını çözüp söktüler. Bilincini yitirmişti Adar. Önü alınamaz bir içgüdüyle, yeni bir atılımla yeniden sarsılıp kucaklamak isteyince, Alişer, yüzüne bir tokat vurdu. Üstüne üstüne giderek bağırıldı. Kendine gelsin, kendine geri dönsün diye. Adar değil ama Alişer duyguların egemenliğinden biraz sıyrıldı.

İki bayan her biri bir kanat olup Adar'ı götürdüler...

Kobra sesi yakınlaşınca Alişer, Faraşın ve Dilpak'la Jiyan bir kaya deliğinde durup kobraların geçmesini beklediler. Kobraların geçişinden sonra, Dilpak önden, Jiyan arkadan, ortada da Faraşın'ı sırtlamış Alişer, mesafeli bir halde yola devam ettiler.

Alişer, kendi kendine kahroluyordu. Cenazeyi hiç kimseye taşıtmıyor, taşıyınca da ölümün soğuk soluğunu daha yakın hissediyordu...

Kendi kendine içleniyor, içinden konuşuyordu: "Neden bir başkasına, neden bana değmedi de, kör kurşun, kahpe kurşun gelip O'nu buldu?.." Düşündükçe yüreği kan ağılıyor, kendini tutamayıp gözyaşları akıyordu. Bölük yerine gelip durdu. Bölük komutanı "burada gömelim!" deyince Alişer razı olmadı. Dilpak ve Jiyan'la birlikte, kalın bir duvar halinde uzanan bir kaya dibinde durdular... Çiseleyen yağmur toprağı yumuşatmıştı. Kasatrayla kırmızı toprağı eşelediler... Ardı arkası kesilmeyen patlama seslerini artık duymuyordu Alişer. Aklı fikri şimdi mezarını güzel yapayım duygusu içinde, toprağı gah kazıyor, gah ellerini kürek gibi kullanıp toprağı derinle-

şen çukurdan çıkarıyordu. Kazı işi bittiğinde, Dilpak, eliyle Faraşın'ın yeleğinin cepherini aradı. Ön cepte dört adet ince uzun siyah saç tokası buldu. Yeleğin iç cebinde de kurumuş, biraz da kanlanmış bir demet nergis. Nergislerin yarısını aldı, öbür yarısını da Faraşın'ın kalbini örten yeleğin iç cebine usulca yerleştirdi. Dilpak, cebinden iri dişli bir tarak çıkarıp Faraşın'ın saçlarını son kez bir güzel taradı. Tek tek tokaları saçına geçirdi... Çocukluğundan beri tek giydiği giysi olan kanlanmış askeri üniformasıyla, rengi solmuş, kırmızı bir battaniyeye sarıp toprağın bağrına bıraktılar. O'nu incitmekten çekinircesine yavaş yavaş adeta istemeye istemeye toprakla örttüler üstünü. Önce boş olan kenarları doldurup ardından ayak ucuna... Kazdıkları nemli ıslak toprağın tümünü örttüler... Patlama seslerinin durduğunu, Faraşın'ı toprağa verdikten sonra farkettiler. Kasvetli bir sessizlik bürümüşü her şeyi. Silahlar susunca, sessizliği daha derin hissediyor insan... Buracıkta yağmur durmuş, ötelede uzak dağlarda yağıyordu. Sonsuz bir suskunluk hüküm sürüyordu. Sanki burada ölen yaşamdı...

Dilpak'la Jiyan baş ve ayak ucuna dikmek için taş getirmeye yeltendiler. Alişer durdurdu onları, içinde öfke olan bir endişeyle:

"Taş dikersek, mezar olduğu anlaşılır; Çakallar' onu kolay bulur! Çıkarıp parçalarlar!"

Sonra gözyle kayaları süzdü. Her kaya, duruşu ve biçimiyle birer meçhul asker anıtı gibi geldi Alişer'e. Faraşın'ın küçük ama ebedi evine ziyarete geldiklerinde, çabuk bulabilmek için tanımaya.

gözüne resmetmeye çalıştı kayaları.

Faraşın diye bir kız, fiziksel varlığıyla artık yoktu yeryüzünde. Şimdi toprağın altında, bu uzağı giden, sariya çalan kayanın dibinde eriyerek dağa karışacak, dağılacak... Kurêjahro'nun hem konuğu, hem sahibesi, hem nöbetçisi, hem komutanı olacak... Kokusunu çiçeklere, canlılığını kuşlara, saflığını doruklardaki kara verecek... Kurêjahro'nun ruhu Faraşın...

Alişer, Dilpak ve Jiyan bir süre sevgi, vefa, üzüntü dolu bir sessizlik içinde beklediler. Herkes kendi içinde birbirine yakın bir şeyler düşünüyordu: "...Kutsal anına sadık kalacağım; hem cellat hem kurban olan hainlerden intikamını alacağım..." Ama kimse seslice konuşma, bir çift söz söyleme gücünü, cesaretini bulamıyordu kendinde. Ağızları yüreklerini dillendiremiyor. Sanki ne söyleseler de çok eksik kalacak, basit kaçacaktı... Belki de konuşma hakkını kendilerinde bulamıyorlardı; burada yalnızca Faraşın konuşabilirdi. Kendilerine düşense Faraşın'ı sadece dinlemek, dinlemek, sadece anlamaya çalışmaktı... Gitmeleri gerekmesin rağmen ayakları onları götürmüyordu bir türlü. Ayrılmak gelmiyordu içlerinden. Sanki yaşamaya utanıyorlardı. Gözleri hep vurulduğu tarafa ve kurşunun geldiği cepheye bakıyordu... Ölüm çizgisini aşmış, öte yüzündeydiler artık. Sevgi, tiksinti, öfke ve umutlardan süzülüp gelen dereler bir yataкта birleşerek, önü tutulamayacak gür bir ırmağa dönüşüyordu. Bir yeraltı nehri gibi iç dünyalarında gürül gürül akıyordu...

***

Can Kibele, İşte küçük Faraşın'ın büyük öyküsü: neşeli, dramatik, trajik, destansı... Herkesi sevinçlere, acılara boğan... Herkesin yüzünde gülüşünün izleri. Ağlamayı unutmış gözleri bile yaşartan. Sanki kalbinden vurulan Faraşın değil, bölük-tü, herkeste. Çünkü herkesin kalbiydi Faraşın. Dört mevsim cebinden eksik etmediği kuruyunca da kosusu yitip gitmeyen kanlanmış nergisler jelatinlenip arkadaşlarının anı defterlerini süsledi. O'nunla tanışma şansını bulan hemen hemen eli kalem tutan herkes duygu dolu bir şeyler yazdı. Hem de değişik dillerde; Kürtçe, Türkçe, Arapça. Almanca...

Hüseyin Kaytan'ın el yazmalarını gözden geçiriyorum:

"... Özgürlük savaşı dışında bir yaşamı olmak bir yana, bunu düşünemiyordu bile.

Hepimizin en güzel yoldaşlarından biri Faraşın.

Akademik basını odası, nöbetçi geliş-gidişleri ile nöbetçi subayların en az onbeş dakikada geçtikleri taşlık yolun kıyısında idi. Penceresi yola bakıyordu ve bizim göğüs hizamıza geliyordu. Sırtımız pencereye dönük çalışırken, o kısacık, incecik tabiat ve gerilla gövdesinin kendisine özgü sessiz bir sızma tarzıyla pencerenin dibine yaklaştığını, çakılların üzerinde yürürken ses çıkarmamaya dikkat ettiğini ve açık pencerenin önünde ayakları üstüne yükselerek çenesini pervaza dayadığını, hatta o her zamanki patlamaya hazır kahkahasını zorlukla tutan muzip, sessiz gülümseyişini hissederdik. O'na bakmadan önce; çalışanlar, yani ben ve bir ayağını mayına kaptırmış Türk Piling (Deniz) birbirmize bakar ve anlardık. İkimiz hemen aynı anda birbirimize şöyle derdik:

"Bir kedi gördüm sanki..."

Ve penceredeki sessiz gülümseyiş, zozanların yeşilliği kadar geniş bir kahkahayla, patlamaya dönüşürdü. Her zamanki gibi, yanılmamış olurduk. Dönüp baktığımızda, nöbetçi subaylığındaki sıkıcı güvenlik duygusundan bir an kurtulmak için bir-iki arkadaşlık sözü paylaşmaya gelen Faraşın'ı görürdük. Çalışmamız ne kadar ciddi ve acil olursa olsun O'nu böylesine muzipçe bölmeye, tüm okulda sadece Faraşın yoldaşın hakkı

vardı. O'nunla bir dakikayı aşmayan küçük söylemişimiz, hepimizi dinlendirirdi..."

Diyar (Küçük Güneyli): "*Ben hayatım boyunca hiç şiir yazmadım. Şehadet haberini duyduktan sonra ilk kez Faraşın için bir şiir yazdım. Belki de son şiirim olacak: 'Ey Kurêjahro, kanlı tarih!' Beni en çok üzen yan tanıştığımız gün şehit düşmesiydi. Keşke O'nu çok önceden tanıma olanağım olsaydı...*"

Zaman, Mardinli genç, sarışın bir manga komutanı gıpta eden bakışlarla şöyle diyordu:

"... O, Kurêjahro doruklarında hiçbir zaman yıkılmayacak bir taht kurdu; her-kese nasip olmayan..."

Hakkari'li Ferhat, küçük defterinin bir sayfasına resmini çizmiş, diğer boş sayfaya kargacık burgacık yazısıyla, büyük, italik harflerle tek bir cümle yazmış:

"O, BİR EFSANEDİR; ANLATILAMAZ"

Sahiden de O, herkesin gözünde eşsiz bir varlıktı. Ben O'na **Arkadaşlığın Tanrıçası** diyorum. Dünya mitolojisiinde var mı böyle bir tanrıça, bilemiyorum. Ama olsa bile manevi kültürün, düş dünyasının yarattığı bir soyutlamadır. Ama içimizden çıkın, serpilip gelişen tanrıçalar halkın etinden-kemiğinden kendini ateşle yaratan sahici tanrıçalardır. Faraşın, onların yaşça en küçüğü ama ruhça en zengin olanlarındandır.

"Benim" diyordu "yaşamdaki en büyük amacım; bana yön veren temel il-kem, tamı tamamına bütün çabam, yoldaşlığa hizmet içindir. Günün birinde bu uğurda canım da gitse, istiyorum ki, arkamdan 'O, arkadaşlarını seviyordu, hem de çok seviyordu, dürüsttü...' desinler."

Dağlar, Faraşın için bir arkadaşlık cennetiydi. Bir çocuk arkadaşsız yaşayamaz. Yaşadı mıydı bu kez herkesi, her şeyi kendine arkadaş yapar. Her insanla tek tek bir bağı, parça parça bütün doğayla doğal bir ilişki kurup geliştirmişti. Her geçen gün bu iletişimi bir parça daha güçlendirip güzelleştiriyordu. Yaşamı hep arıyor, hep ilişkililiyor ve en önemlisi yaşamaya cesaret ediyordu. Papatya, lale, nergis, sümbül, kardelen, çiğdem bütün kır çiçekleri tanır O'nu. Pınarlar, yemiş ağaçları, dağlar, bulutlar, ateş böcekleri, akarsular, kuşlar unutamaz O'nu. Çünkü onların içinde onlarla birlikte sarmaş dolaş büyüdü. Hele karıncalar, kraliçeleri gibi severler Faraşın'ı. Özgürlük Vadisi'nde başında

kır çiçeklerinden bir taçla karınca yuvalarını arar bulur. Ve her bulduğu yuvarının çevresine avuç avuç pirinç serper, sonra da pirinç yüklü karınca dizisini zevkle seyredirdi.

Faraşın, bir yaşam kütesiydi. Delidolu akan, taşan, harcadıkça çoğalan bir enerji kaynağı. Ayak bastığı ortama yön veren bir yaşam kudreti. Çiseleyerek toprak kokusunu yayan bir yağmur, kuşluk vaktini uyandıran bir yel, küçük bir güneşti.

Anı defterini okumayı çok istiyordum, okuyamadım.

Hakkında yazılıp çizilenleri toplamak istedim ulaşip toplayamadım.

Bir masal gibi yazmak geçiyordu içimden, fakat mümince bağlılık, elimi kolumu bağlayarak, sanatın mertçe sunduğu özgürlük silahlarını konuştur-mama engel oldu... Hem biliyor musun, yaşadığımız dünyaya sanat yasaları hakim. Sanatsal bir boyutta yaşanıyor hemen hemen her şey. Çizgileri kalınlaştırp koyulaştırman öyle fazla gerek-miyor. Burada gerçeğin kendisi alabildiğine abartılıdır, olağanüstüdür. Doğanın binbir çeşit örgütlenmiş güzelliği, ruhların yüceliği son derece görkemlidir... Çirkinlik, kötülük de akıl almaz boyutlarda seyredir. Hem çin duvarı gibi ayrılmış da değil birbirinden. İç içe, koyun koyuna, karşı karşıya. Bazen şaşıp şaşıp düşünüyorum. Yaşanan gerçek mi düş mü diye. Birbirine o kadar yakın o kadar iç içe o denli birbirine dönüşüyor ki, aradaki sınırları göremediğin, yitirdiğin oluyor. Düşsel dünyamı zenginleştirmek için gerçeğe başvuruyorum, sanatın gizemine erişmek için de yaşama.

Yüreğimin resim albümünü istiyordun. Hepsini bir anda gönderemem. Hatta gönderdiğim resim bile değil, çektiğim fotoğraflardır. Resim çizme koşulları henüz olgunlaşmamış. Fotoğrafın çerçevesini süslüyorum. Hepsi bu.

Uzun süre ayrılıp da bir arkadaşıyla buluştuğunda "dağ dağa kavuşmaz, insan insana kavuşur" derdi hep. Şimdi düşünüyorum da Faraşın, dağları, yaylaları, nehirleri... de birbirine kavuştu. Masallardaki bütün kızların, perilerin pabucunu dama atabilen bir özgürlük delisiydi.

Bir çocuk halk haline gelebilir mi diye soracak olursan; bir halk eğer çocuklaştırılırsa elbette diyeceğim... Hem de halkının doğum odası olan Zagros eteklerinde.

Çok sevdiği ilk öğretmeni olan babası, hapisten çıkmış, ağzını sıkı tutamayıp içeride gördüklerinden, özgürlük sevgisi ve halkından, güzel gelecek günlerden sözettği için, yeniden evini basıp yaka paça götürmüşler. Gidiş o gidiş. İşkence edile edile katledilerek, cenazesini bir yol üstüne bırakmışlar. Bu haber saklı tutuldu O'ndan. Babası yüreğinde yaşıyordu ölürken. Şimdi düşünmeden edemiyordu: "Ya şimdi öğrenmişse, ne düşünüyordur acaba?"

Kısa boyu, arkadan bağlanmış kısa, siyah saçları, küçük canlı gözleri, ince soluk birer çizgi gibi dudakların kapladığı küçük ağız, hemen hemen her şeyi Faraşın'e benzeyen Melsa'yı gördüm; dün, akşama doğru. Faraşın'den fiziki olarak ayırtedilebilen tek yanı azıcık etine dolgun oluşudur. Ruhça, tabiat olarak da birbirine çok benziyorlar. Olağanüstü bir raslantının yan yana getirip buluşturduğu, olağanüstü bir benzerlik. İkisi de Dersimli. Hemen hemen aynı yaşlarda. Onları gerçekten tanımayan fiziki yapı ve görünüşlerine bakarak ikiz kardeşler sanıyor... Onları çok yakından taniyan ise ruhça ikiz oluşlarına şaşıp şaşıp kalıyor. Melsa ilk kez gidip Kurêjahro doruğundaki sade, gösterişsiz mezarı ziyaret etmiş. Elinde bir demek nergisle. Birlikte iki bahar nergis toplamaya koşmuşlardı... Başucuna usulca bırakmış nergisleri ve içinde yalnızca Faraşın'ın duyabileceği bir sesle, sessizliğin mezar diliyle. Söz vermiş; Faraşın olacağına, ayak izlerini adım adım izleyerek, yarıda kesilen yolculuğunu tamamlayacağına...

Melsa'nın ilk işi ismini Faraşın olarak değiştirmek oldu. Zaten eskiden de Faraşın olarak çağrılıyordu, yanlışlıkla. I. Kadın Kongresi'nde '95'te baharleyin Metina'da karşılaşp tanışmışlar. Her şeyi tartışa tartışa kısa süre içinde senli benli olmuş; ortak özellikler onları birbirine çekerken, çatışan özellikler de bu birlikteliği oya gibi işleyip daha bir güzelleştirmiş.

Melsa, geçen kış bir yazı yazdı Faraşın'e dair, bitiremedi. Savaş çanları baharla çalmaya başlayınca yarıda kesildi yazı. Ama bir yandan seviniyordu yarım kalmasına "çünkü" diyordu, "benim Botan'a, Faraşın'e gitmem kesinleşti. O'nun yüreğinde bir düş gibi kalan isteği ben gerçekleştireceğim. Sanki O'ndan uzaklaşmaya değil, buluşmaya gideceğim. Bu duygu bana olağanüstü bir güç, heyecan veriyor... Çok daha güzel yazacağım. Bir mektup gibi... Faraşın'den Faraşın'e..."

Sonra dönüp canlı ama bulutlanmış gözlerle baktı. Dağın ardına düşen, ha battı ha batacak olan güneşe. Güneşin son ışıklarıyla kanlanmış büyük bir dağa benziyordu bulutlar.

"Faraşın'ın selamlarını Faraşın'e götüreceğim. Ben O'nun gözleriyle baka-cağım dünyaya. Her şey daha güzel daha anlamlı geliyor O'nun bakışlarıyla bakınca... Artık yaşamım boyunca Faraşın'e layık olmaya, O'na ulaşmaya çalışacağım. Faraşın'de savaşıırken ölürsem de..." Bir an durup bana baktı. Hüzünle belli belirsiz bir gülümseyişle "ölürsem de ölmek gibi gelmiyor bana. Faraşın'e kavuşmak, Faraşın olmak gibi... Anlıyor musun?.." Anlar ya da anlamaya çalışır gibi başımı hafifçe sallayarak gizleyemediğim bir hayranlıkla bakakalıyorum.

Faraşın rüyama mı girdi, düş mü kuruyordum, bilemiyorum. Sabahleyin kalktığımda kafam allak bullak olmuştu. Ne iş yaptığımı, nerede kaldığımı, inanır mısın her şeyi unutmuşmuştum ve anımsamak bile gelmiyordu içimden. Tek hissettiğim, düşündüğüm, konuştuğum Faraşın'di. Koğuştaki arkadaşlar yarım saat uzağımızda olan hastaneye tuz almaya gönderdiler beni. Katırdan bir çifte yiyip de gözü moraran Delil'e göz damlası almak için birlikte düştük yola. Yolumuzun orta yerinde bir uçurum vardı. Ayağı bir kayan düşer. Düştüğü gibi de Zap nehri-nin deli dalgalarını boylar. İşte bu sırat köprüsünü yüreğimiz ağızımızda geçtik. Yolda giderken Delil'e hep Faraşın'ı anlatıp durdum...

Çimenliğin üzerinde tomurcukları yeni yeni patlayan meşe ağaçlarının çevrelediği gerilla hastanesine ulaşırken içten gelen sevgi gösterileriyle karşılandık... Söz biz farkında olmadan dönüp dolaşıp Faraşın'e geldi ve bitmek bilmedi. Karanlık basmadan uçurumlu yerden geçeceğimiz için istemeye istemeye ayağa kalkıp Dr. Rübar, Dr. Murat, Hamza, İdris ve Yozgatlı bir emekçi olan sosyalist Hamza olarak tanınan arkadaşla tek tek tokalaşıp vedalaştık...

Yarı yolda Delil'in aklına geldi: "Heval biz bir şey unuttuk!"

"Haaa doğru ya; biz tuzla göz damlası için gelmiştik..." İkimiz de birbirimize bakıp güldük.

İşte o gün karar verdim sana bu mektubu yazmaya. Daha doğrusu artık kafamda yazıldı da geriye kalemle kağıda dökmek kalıyordu. Yazarak Faraşın'ın büyüml etkisinden kurtulmaya çalışırken

bu kez daha derin etki alanına girdiğimi hissediyorum.

Son söz

Önce ve sonra ve hep özgürlük kav-gası...

Özgürlük, güzellik sevgisini sayısız araçlarla sonsuzca her bir şeye nakış gibi işlemek...

Her vadi, dağ eteği, köy ve her mahallede okullar kuracağız. Hem de her çeşit okul, her yaş grubu, her çeşit eğitim öğretim için; neşe okullarından üniversitelere değin. Tabela gibi her yer okullarla tanınacak. Yaşamı baştan başa çekici bir okul, okulu da yaşam haline getireceğiz.

Yeni şehirleri, köyleri, yeni yerleşim sahalarını, doğayı boydan boya çocuk ruhuna göre yenibaştan düzenleyeceğiz. Gözleri, yürekleri hep bayram havasını yaşasın diye. İnsanlığın bütün kültür hazinesini, çocuk diline, kuş diline çevireceğiz.

Tüm dünyada tarih boyunca çocukların oynadıkları bütün oyunları araştırarak, bulup toplayarak getireceğiz ülkemize... Hatta güzel kuşların, balıkların, sevimli hayvanların oynadıkları bütün oyunları yaşayacak, yaşamlarını oynayacağız.

Benzersiz bir dostluk kuracağız; doğanın bütün nesneleri, çocuklarıyla... Oyuncak teknolojisinde de görülmemiş bir devrim gerçekleştirerek...

Spikerlerin en önemli haberlerin başında, gazetelerin en büyük manşetleri, zengin, yaratıcı çocuk etkinliklerine ilişkin olanlar oluşturacak...

Yaşama en etkili katılan, yön eren büyük bir güç, neşe ve moral kaynağı olacak çocuklar...

Ülkemizi büyük bir çocuk bahçesi, bir çocuk ülkesi yapacağız... Bütün dünya çocuklarının 'işte benim cennetim. işte benim eşsiz dünyam, binlerce yıldır yıldızlarda arayıp Mezopotamya'da buldum diyeceği... Dünya çocuklarının rüyalarını süsleyen bir ülke... Birbirinden güzel rüyaların görüldüğü, harika bir diyar, müzik çalgılarıyla silahlandıracağız çocukları. Ülkemizi dünya, dünyayı ülkemiz yapacağız... Bu güzelim yaşanası dünyada her erkek çocuğu bir Mordem, her kız bir Faraşın olarak çiçek açıp boyatacak. Ve ömürleri çınar ağaçları kadar uzun...

Yeni bir mektupta buluşmak üzere, sonsuz sevgi, sonsuz selamlarımı yolluyorum. Sağlıcakla kal.

Hamza Yavuz
Nisan '98/ Zap-Metina

◆ Adı, soyadı: **İbrahim Halil GÖKSU**
Kod adı: **Şevger Wedat**
Doğum yeri ve tarihi: **Amed, 1975**
Mücadeleye katılış tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: ..., **4. bölge**
◆ Adı, soyadı: **Nurten ADIM**
Kod adı: **Vedat**
Doğum yeri ve tarihi: **Silvan, 1979**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **21 Ocak, Apê Musa**
◆ Adı, soyadı: **Ayhan TAŞKIN**
Kod adı: **Hamza**
Doğum yeri ve tarihi: **Hazro, 1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **19 Ocak, Şehit Remzi**
◆ Adı, soyadı: ...
Kod adı: **Avjin**
Doğum yeri ve tarihi: ...
Mücadeleye katılış tarihi: ...
Şehadet tarihi ve yeri: ...
◆ Adı, soyadı: **Seyfettin YAPAN**
Kod adı: **Halit**
Doğum yeri ve tarihi: **Heştan köyü/ Şırnak, 1966**
Mücadeleye katılış tarihi: **Mayıs 1988**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Nisan, Tite köyü**
◆ Adı, soyadı: **Hatice AKAD**
Kod adı: **Melsa Veral**
Doğum yeri ve tarihi: **Amed, 1973**
Mücadeleye katılış tarihi: **2 Şubat 1993**

1997 Amed Eyaleti şehitleri

Şehadet tarihi ve yeri: ..., **Aldağ -tren eylemi**
◆ Adı, soyadı: **Gülistan YALÇIN**
Kod adı: **Dozdar**
Doğum yeri ve tarihi: **Adana, 1980**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **23 Nisan, Hani Şele dağı**
◆ Adı, soyadı: **Gülbahar ÇEPER**
Kod adı: **Zilan**
Doğum yeri ve tarihi: **Cizre, 1980**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **23 Nisan, Hani Şele dağı**
◆ Adı, soyadı: **Mehmet ARAS**
Kod adı: **Sipan**
Doğum yeri ve tarihi: **Muş, 1980**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **23 Nisan, Hani Şele dağı**
◆ Adı, soyadı: **Nusrettin BAYÇU**
Kod adı: **Fidel**
Doğum yeri ve tarihi: **Malazgirt, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **23 Nisan, Hani Şele dağı**
◆ Adı, soyadı: **Mehmet KOŞAN**
Kod adı: **Cemal**

Doğum yeri ve tarihi: **Afrin, 1969**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **23 Nisan, Hani Şele dağı**
◆ Adı, soyadı: **Banisi ...**
Kod adı: **Halim**
Doğum yeri ve tarihi: **Derkan-Lice, 1979**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **Nisan, Apê Musa**
◆ Adı, soyadı: **Necmi ASLAN**
Kod adı: **Devrim Welat**
Doğum yeri ve tarihi: **Bismil, 1963**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **23 Nisan, Hani Şele dağı**
◆ Adı, soyadı: **Ayhan YILDIZ**
Kod adı: **Mahsum**
Doğum yeri ve tarihi: **Kocaeli, 1971**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **23 Nisan, Hani Şele dağı**
◆ Adı, soyadı: **Bengi BALUR**
Kod adı: **Sinan Kendal**
Doğum yeri ve tarihi: **Pervari, 1979**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **23 Nisan, Hani**

Şele dağı
◆ Adı, soyadı: **Cihan KAYA**
Kod adı: **Felat**
Doğum yeri ve tarihi: **Amed, 1977**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **23 Nisan, Hani Şele dağı**
◆ Adı, soyadı: **Mehmet DALKAN**
Kod adı: **Hogir**
Doğum yeri ve tarihi: **İskenderun, 1980**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **23 Nisan, Hani Şele dağı**
◆ Adı, soyadı: **Abdulkерim TOPRAK**
Kod adı: **Ramazan**
Doğum yeri ve tarihi: **Batman, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1994**
Şehadet tarihi ve yeri: **Mart, Hani**
◆ Adı, soyadı: **Muarrem DÖLGE**
Kod adı: **Duman**
Doğum yeri ve tarihi: **Karaz/ Diyarbakır, 1975**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **23 Nisan, Hani Şele dağı**
◆ Adı, soyadı: **Ali KIZIRKAYA**
Kod adı: **Orhan**

Doğum yeri ve tarihi: **Adana, 1979**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **23 Nisan, Hani Şele dağı**
◆ Adı, soyadı: **Kadri İLHAN**
Kod adı: **Şevger**
Doğum yeri ve tarihi: **Amed, 1976**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **23 Nisan, Hani Şele dağı**
◆ Adı, soyadı: **Mahmut ÖZDEMİR**
Kod adı: ...
Doğum yeri ve tarihi: **Adana, 1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **1994**
Şehadet tarihi ve yeri: **30 Haziran, ...**
◆ Adı, soyadı: ...
Kod adı: **Bawer**
Doğum yeri ve tarihi: ...
Mücadeleye katılış tarihi: ...
Şehadet tarihi ve yeri: **23 Nisan, Hani Şele dağı**
◆ Adı, soyadı: **Medihe ALTINDAĞ**
Kod adı: **Rêber**
Doğum yeri ve tarihi: **Muş, 1968**
Mücadeleye katılış tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **23 Nisan, Hani Şele dağı**
◆ Adı, soyadı: **Yusuf ERKAPLAN**
Kod adı: **Berxwedan Karker**
Doğum yeri ve tarihi: **Lice, 1977**
Mücadeleye katılış tarihi: **5 Nisan 1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **15 Mayıs, Piran suyu**

“Savaş dışında kazanma şansımın olmadığını gördüm”

çim sıkıntısı aşiret gençlerinin değişik alanlara dağılmasına neden olur; kimi Türk metropollerine, kimi de Avrupa'nın toz pembe gösterilen yaşamına özenerek oralara gider.

Hogir yoldaş da '92 yılında Avrupa'ya gider. Bir yıl kaldıktan sonra geri döner. Askerlik çağı gelmiştir. Ya topraklarını elinden alan, hayvanlarını telef eden, ailesinin bütün fertlerine işkence yapan bu ay yıldızlı berelilere askerlik yapar. Adı, soyadı: **Abdurrahim TEKİN**
Kod adı: **Hogir**
Doğum tarihi ve yeri: **1974, İncesî/Bingöl**
Mücadeleye katılış tarihi: ...
Şehadet tarihi ve yeri: **14 Eylül 1997, Amanoslar**

Bu söz, tarihi yolculuğumuza ilk adımlarımızı atarken kaybettiğimiz şehit Hogir yoldaşa ait. Amanos'un ilklerinden, yeni açılım alanlarımızdan biri olan bu bölgede yaşam şansını kazananların ilklerinden... İlk olmanın onurunu yaşayanlardan Hogir yoldaş.

Hogir yoldaş, 1974 yılında Bêritan aşiretine mensup yoksul köylü bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelir. Bêritan aşireti. Kürdistan'ın en eski aşiretlerinden biridir. Bu aşiret yılın altı ayını Kürdistan'ın en yüksek yaylalarında, soğuk su kenarlarında geçirir, geçim kaynağı olan koyun sürülerini yaylalarda otlatır. Kışları ise Kürdistan'ın sıcak yerleşim alanlarında yaşamını sürdürür. Aşiretin bu yaşam tarzı Hogir yoldaşı daha küçük yaşlarda Kürdistan'ın birçok güzel yaylasını ve yerleşim alanlarını görme şansına kavuşturur. İdeolojik olarak ulusallığı ve sosyalizmi tanımasına karşın, Kürdistan'ın o eşsiz coğrafyasıyla içiçe yaşamak O'nda yurtseverlik duygularının gelişmesine yol açar. Kendisinin anlatımlarına göre bu yıllarda yoğun bir iç hesaplaşma içerisinde girer. “Ben kimim? Kimliğim nedir? Köklerimiz nereye dayanıyor?” sorularına cevap arar. Ailesinden öğrenebildiği tek şey Kürt olduğudur. Oysa O'nun arayışları daha kapsamlı ve derindir. Kendini arar Hogir yoldaş, ait olduğu toprakları, halkını arar. Ülke bilinci, ulus bilinci yoktur henüz. Sadece içindeki boşlukları hissedebiliyordur Bingöl'ün İncesu köyünde dağ dağ, ova ova gezirken.

Bu yıllarda Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi gelişir. Partinin Bingöl'de ilk ilişki kurduğu aşiretlerden biri Bêritan aşiretidir. Yurtseverlik özellikleri aşiretin, devrimcilerin doğal destekçisi olmasına neden olur. Hogir yoldaş ilk gerillaları gördüğünde oldukça şaşırır, hatta ürker. Günler, aylar ve yıllar geçtikçe ulusal kurtuluş mücadelesine Hogir yoldaşın ilgisi gittikçe artar ve yurtseverlik duyguları bir fidan gibi yeşerir, yükselir. Ulusal kurtuluş mücadelesi tüm sorularının cevabıdır, arayışlarının somutlaşmış ifadesidir.

Düşman boş durmaz. TC'nin yaylaları yasaklama durumu, yoğun baskıları sürmektedir. Kürdistan'da gerilla geliştiğçe düşmanın baskıları bir o kadar artar. Bu dönemde aşiretler geçim kaynağı olan koyun sürülerini birer birer satmak zorunda kalır. TC'nin hava bombardımanları sonucu birçok koyun sürüsü telef olmuştur. Yaşanan yoğun ge-

caktır ya da kararını verip başka bir yol arayacaktır. Hogir yoldaş bu kararın sıradan bir karar olmadığını hisseder; bu karar insandan yana olup olmamanın kararıdır, bu karar özgürlüğe atılan bir adımdır, bilinçsizce de olsa ihanete vuralan darbedir bu karar.. Ve o askere gitmemeye karar verir ve tekrar Avrupa'ya çıkar.

Düşünüyorum da o zamanlar bilinçli de değilmişsin, askere gitmemen hangi duygunun sonucuymuştu acaba? Sanıyorum devrimci olmadan önce de taşıdığın öz, saflık ve doğallık alıyordu seni o kire, çirkefe bulaşmaktan.

Devrim bir yol ayrımıdır; birbiriyle hiçbir şekilde buluşmayan, birbirine zıt ve birbirini tümüyle reddeden iki ayrı yoldur devrim ve düzen yaşamı. Ve devrim, yaşam yolunun kavşaklarında en keskin, en net tecrübe, seçimi zorunlu kılar. Yoldaş Hogir, '94 yılında Almanya, Hollanda ve Belçika'da kalır. Önemli bir yol kavşağındadır; bu dönemde ya tümünden yoz yaşam içinde eriyip gidecek ya da Bêritan (Gül naz Karataş) yoldaş ve '93 yılında partiye katılan abisinin yolunu takip edecektir.

Sevgili yoldaşım kararın yaşamdan, hem de en onurlusundan yana olur.

“Bêritan yoldaş aşirette bir devrim gerçekleştirmişti. Ben de onun takipçisi, yol arkadaşı ve intikam ateşi olacağım” deyip parti saflarına katılma kararı verir. Hogir yoldaş parti saflarına katıldıktan sonra bir an önce sıcak savaşla buluşmak ister. Düşmana karşı büyük kin ve intikam duygusu ile doludur. Sürekli bu duygularının sıcaklığı ve kararlılığı ile hareket eder. Savaşla gitme istemini Avrupa örgütüne bildirir. Avrupa örgütü belli bir süre kitle faaliyetlerinde kalmasını uygun görür. Hogir yoldaş Fransa'nın Asasleren bölgesinde çalışmalara başlar ve kararlı sonuç alıcı pratiğiyle başarılı bir çalışma sergiler. Ve sonra çalışmalar için Paris'e gider.

Paris, evet Paris seni bir başka etkiler. Bencilliğin, akıl almaz bireyciliğin başdöndürücü büyüsü ile sözde aşkların, sahte romantizmin merkezidir Paris. Hep bu yanılarıyla anılır, hayal edilir, özlem duyulur. Oysa Paris'in bir devrimcinin gözünde anlamı çok farklıdır. Ezilen eliyle, işçi kaniyla yaratılan TARIHİ HİSSEDERSİN.. Bastıl sokaklarındaki direnişleri, büyük umut ve beklentilerle kurulan Paris Komünü'nü düşünürsün. Paris görkemli bir şehirdir. Sen ilhamını hep bu devrimci değerlerden alırsın. O yüzden Paris'in kalabalık sokakları, boğucu atmosferi, insanı yutan

yalnızlığı seni etkilemez. Çalışmaların bunun en iyi kanıtı olur.

Şafağın doğmasıyla Paris metroları insan akınına uğrar. Bu metrolar yürüyen kütüphaneyi anımsatır insana. Hogir yoldaş Kürdistan'da yerilen savaşın gelişmelerini aktarmak, konfeksiyonlarda çalışan Kürt işçilerine ulaşmak için şafağın ilk ışıklarında birbirini adeta kovalarcasına hızla hareket eden bu metrolara binerdi. Pratik işlerin yoğunluğunda bile ilk yaptığı iş, Kürdistan'da yaşanan gelişmeleri günün gününe takip etmek için Catho-du'daki kioska ulaşip Özgür Politika gazetesini almaktı. Binlerce insan Paris caddelerinde hareket halindeydi, kalabalık bir yalnızlıktı yaşanan. Hogir yoldaşın hareketli olmasının amacı başkaydı, farklıydı. İnsanlar bireysel yaşamlarını sürdürmek için hareket halindeyken, Hogir yoldaş Kürt halkının bağımsızlık ve özgürlüğü için yaşıyordu, örgütüyordu; işçiyi, emekçiyi, genci, yaşlıyı... Paris dar

geliyordu O'na. Yavaş yavaş kaynağa dönüş zamanı geliyordu. Gerçekleşen Avrupa Cephe Konferansı'ndan sonra Avrupa örgütü Hogir yoldaşın savaş istemini yere indirdi.

Toprakla buluşma zamanının gelmişti güzel arkadaşım, ülkeyle buluşmanın zamanı gelmişti. En anlamlı buluşmaydı seninki. Kolay değildi elbet, binyılların özlemi sona eriyordu. Mezopotamya'yı tarih kitaplarında okumuştun; ilk uygarlığın gelişimi, ilk yazı, bilim, sanat, hukuk... Mezopotamya seni o zaman da büyülemişti, ama şimdi heyecanın bir başkaydı. SAVAŞ, evet tüm ezilenlerin savaşını vermeye gidiyordun. PKK insanın başkaldırısı değil miydi, PKK insanın onurlu çığlığı, PKK bir umut, bir öylem değil miydi yaşamı dair? Bunları düşündükçe heyecanın daha da artıyordu. Hatırlıyorum, gözlerindeki parıltı kıskanılacak denli güzeldi. Ve o gün bu duygularla yola çıktın, ilk adımını attın. Geride yendiğin, altettiğin emperyalizmin çürümüş, kokuşmuş alışkanlıkları kaldı, bir de sosyalist emeğin...

Hogir yoldaş hep hayal ettiği Parti Merkez Okulu'na gelmişti, O'nun deyişiyle **Başkan Apo'nun özgürlük bahçesi**ydi bu okul. Duyguları daha da coşkunlaşmıştı. Hareketliydi, hiç durmadan akan bir nehir gibiydi. Çünkü Ulusal Önder Başkan Apo'yla görüşme şansına kavuşmuştu. Hogir yoldaş Başkan Apo komutası altında özgürleştiren yaşam eğitim devresini gördü. Başkan Apo'nun çözümlemeleri ışığında kendisini değişim ve dönüşüme tabi tutarak kişiliğini yeniledi ve güçlendirdi. Sıcak savaşa gitmek, kinini düşmana karşı kusmak için sabırsızlanıyordu. Ve beklenen an kapıya kadar geldi. Kahramanlık diyarı olan özgürlük dağlarına yürüyüş başlamıştı.

Bu yürüyüşte birlikteydik. Kürdistan ve Anadolu halklarının kurtuluşu için Amanoslara gidiyorduk, Türkmeniyle, Arabıyla, Kürdüyle... halkımızla kucaklaşacaktık. Akdeniz'in uçsuz bucaksız ormanları, masmavi suları, dost gibi, yar gibi yakın dağları, insanları bizim insanlarımızı bekliyordu.

Başkan Apo, yürüyüşümüze **CHE GUEVARA yürüyüşü** demişti. Bu sözlerle tutkun, istemin bir kat daha arttı. Hatırlıyorum; “Ölürüm de, kalırım da hiç önemli değil. Önemli olan şereflice yaşamak, şereflice ölmektir. Savaşım Türkiyelileşiyor, evrenselleşiyor. Mutlaka kazanacağız!” demiştin. Gözyaşlarımı zor tuttum. Ağlamamalıydım, ne de olsa biz gerillaydık, halk savaşçılarıydık.

Grubumuz üç manga biçiminde ha-

reket ediyordu. Moral, coşku, heyecan zirvedeydi. Gerilla elbiselerini giymişiz, şutüklerimizi bağlamış, raxtlarımızı takmış, şarjörlerimizi kuşanmış, silahlarımızın bakımını yapmışız. Ben silahımın parçalarını yağladıkten sonra parçalarını takmada zorlandım. Hogir arkadaşına haber gönderdim, hemen geldi. Benim silahımın parçalarını taktı. Birbirimizin gözlerine baktık, O benim kıyafetlerimi, ben de O'nun kıyafetlerini inceledim. Gerilla olmak öylesine büyük anlamlar taşıyor ki; küçücük çantalarımıza bütün cihanı yüklemişiz, ezilenlerin bilincini, umudunu taşıyoruz...

Yürüyüşümüz sürüyor, Akdeniz sahasına yaklaşıyoruz. Çok dikkatli olmamız gerekiyor. Karakoldan gelen asker sesleri gecenin ahenkli sessizliğini bozuyor. Hogir yoldaş grubun öncüsü. Yavaş yavaş meşe ağaçları içinde yürüyoruz. Kendimizi bir derenin içine bıraktık ve sessiz adımlarla ilerliyoruz. Gece karanlığında yaklaşıyoruz alana, fakat bir ses, su sesi. Kara suyu hızla geçmemiz gerekiyor. Çünkü oldukça tehlikeli bir yer. Suyu geçmemiz için ayaklarımızı çıkarıyoruz. Ve her yerde olduğu gibi Hogir yoldaş büyük bir kararlılıkla, cesaretle önde gidiyor. Birbirimizin ellerinden tutarak akan suyu büyük bir hızla yarararak karşıya geçiyoruz. İtinai ve dikkatliydik. Biz gerillaydık, gerillanın hareket tarzıyla hareket ediyorduk ve düşman askerinin ruhu bile duymamıştı. Karşımızda H... 'ın H... ilçesinin ışıkları parlıyordu. Etraftaki köylerden köpek sesleri geliyordu. Kayalık bir alanda yürümeye devam ediyoruz, kayalar oldukça keskin. Kayalar arasında iki-üç metre derinliğinde çatlaklar var. Ve dağlara ulaşmak için yürüyoruz, görkemli dağlara, tutkunu olduğumuz dağlara...

Gökyüzündeki yıldızlar parlıyor; yıldızlar diyorum, çünkü ışıltı ışıltı parlayan bir de gözlerin var yıldızlardan başka. Ay, gece karanlığını yırtarak kısmen de olsa önümüzü görmemize yardımcı oluyor. Hogir yoldaş, ay ışığı altında yürüyen gerilla en büyük hayalimiz, ütopyamızdı. Dinlediğimiz türkülerdeki GERİLLA artık biz olacaktık. Sen, ben, Yusuf, Kani ve diğerleri...

Savaş tesadüflerle ve beklenmedik olaylarla doludur. Hiç beklemediğimiz bir anda grubumuzda bir arkadaş rahatsızlanıyor. Arkadaş yürüyemez duruma geliyor. Yoldaşımızın yürütmesi için silahını alıyoruz, malzemelerini paylaşıyoruz. Hogir yoldaş gelip tatlı gülüşüyle tüm yapıya moral vererek arkadaşın silahını alıyor. Koşulların riskli ve zor olmasına karşın yoldaşımızı yalnız bırakmıyoruz. Çünkü PKK'de yoldaşlık ilişkileri en büyük değerdir, kanla yaratılmıştır. Hepimiz bunun bilincindeydik. Başkan Apo'dan aldığımız güçle gözümüzü kırpmadan ölüm eylem sonrası çekilen hayallerin coşkusu ile karşılamaya hazırдық.

Komutanımızın talimatıyla alanda kalmaya karar verdik. Komutanımız keşif yaptı, tüm arkadaşların duyarlı ve dikkatli olmasını söyledi. Kaldığımız yer kayaların arasında açılmış kurt yuvasını andıran uzun bir çatlaktı. Sabahın ilk ışıklarıyla etraftan köylülerin sesi gelmeye başlamıştı. Arkadaş yapısı olarak köylülerle görüşmek, onlara TC'nin barbarlığını ve bu sistemin insanları tüketen, sömüren bir sistem olduğunu anlatmak istiyorduk, fakat güvenlik açısından yerimiz uygun değildi. Bundan dolayı köylülerle görüşmüyorduk. Sabırlı olmazı gerektiğine dair kendimizi ikna ederek bulunduğumuz yerden çıkmadık. Tüm arkadaş yapısı olarak düşünüyor, tasarımlar geliştiriyoorduk. Hiç suyu kalmamıştı. Tüm gün su içmedik.

hava da oldukça sıcaktı. Güneş etkili ışınlarıyla susuzluğumuzu derinleştiriyordu. Grubumuzun moral düzeyi yüksek olduğundan hiçbir arkadaş susuzluğu düşünmüyordu.

Düşüncelerimiz, duygularımız, tüm ruhumuzla Akdeniz'i yaşıyorduk. Başkan Apo'nun Türkiye halklarına vermiş olduğu değer, tüm arkadaşlar tarafından biliniyordu. Görevimiz, amacımız Akdeniz'de yaşayan Türk, Arap, Kürt halklarını bilinçlendirip örgütlemektir. Başlangıçta bizden korkabilir, kaçabilirlerdi, hatta bazıları bize karşı savaşabilirlerdi de. özel savaş boş durmuyordu. Fakat Kürdistan da ilkin böyle değil miydi? Devrimci hazır beklemeyi, yaratır. Yaratmaya gidiyorduk, değiştirmeye.

Saat 20.00 olmuştu. Hava kararmıştı. Gökyüzü yıldızlara bürünmüştü yine. Komutanımız hareket talimatını verdi. Hogir yoldaş önde, tüm arkadaş yapısı yürüyüş düzenini aldı. Gece boyunca yürüdük. Sulanmış pamuk tarlaları çamurdu. Çamurda yürürken ayaklarımızı çamur tutuyordu ve ayaklarımız ağırlaşıyordu. Bu durum yürüyüşümüzü yavaşlatsa da devam ediyorduk. Yürüyüş güzergahında üzümlü bağları vardı, incir ağaçları sıra sıra dizilmiş. Tüm bunlar öylesine güzel görünse de üzümlü bağlarına hiçbir arkadaş dokunmadı. Çünkü bu halkın malıydı. Ve biz bu halk için bir şeyler yapmadıkça, bu halk bizi benimseyip bağına basmadıkça hiçbir şeyini habersiz almamakta kararlıydık.

Sabaha doğru konakladık. Grup komutanı etrafın keşfini yaptı. Konakladığımız yerde ufak meşe ağaçları ve küçük taşlardan oluşan taş kümeleri bulunuyordu. Üçyüz metre aşağımızda yeşilimsi yapraklarıyla uzun bir alanı kaplıyordu üzümlü bağları. Bir taraftan H... ilçesi görünüyordu. Oldukça yakındı. Sabah olmuştu, etraftan çoban sesleri geliyordu. Bağların içinde gezen köylüleri izliyorduk. Tüm gece yürümeye rağmen kimse yatmıyordu, hazır vaziyette bekliyorduk.

Öğleye doğru çoban kılığında -daha sonra ajan olduğunu öğrendiğimiz- biri bizi gördü. Bizi gördüğünü kimseye söylememesi için konuşup ikna etmeye çalıştık. Bu işbirlikçi-hain bizden ayrılır ayrılmaz gerici TC güçlerine haber veriyor. Saat 17.00'de düşmanla sıcak temasa geçiyoruz ve çatışma başlıyor. Saat 20.00'ye kadar süren çatışmada düşman namlusundan çıkan serseri kurşunlardan bir tanesi Hogir yoldaşın bedenine saplanıyor. Hogir yoldaşın son sözü “*Biji Serok Apo!*” oluyor.

İnsan yaşamı bir serüvendir. Ve her insan kendi iradesi dışında tarihsel ve toplumsal gelişmelerin bir ürünüdür. her insan tarihte bir parçadır, bir uzantıdır, bir soluktur. Buna karşın insanın yaşadığı an içinde tarihteki yerini, iradi rolünü görmesi pek mümkün olmaz. İşte yine tarih içinde bunu tek yapabilen sosyalistlerdir, devrimcilerdir.

Sen bilincinle yaşamının ve yaşama bilincinle yön vermenin şansını yakalayanlardan oldun. Seninki bir başlangıç olmadığı gibi bir son, bir ölüm, bir bitiş de değil... Sen kutsal amacımızın taşıyıcısı, sen davamızın gururu, sen Anadolu ve Kürdistan halklarının öncü gerillası olarak gözlerini yumdun.

Hogir yoldaş, Akdeniz gerillamız, halkımızın Birleşik Kuvvetleri Che Guevaraların karıllığı, Denizlerin heyecanı ile sürüyor. Başkan Apo zaferin en büyük garantisi oluyor. Ne mutlu sana, ne mutlu Yusuf'a, Kani'ye, Yaser'e, ne mutlu bu yolun ilklerine, tüm şehitlerimize...

Mücadele arkadaşları adına Zeki

Devrimci yürüyüşümüz 15. yılda kesin zaferle ilerliyor

Şanlı 15 Ağustos Devrimci Atılımımızın 14. zafer yıldönümü tüm partili militanlara, ARGK savaşçılarına, yurtsever halkımıza ve tüm dünyadaki dostlarımıza kutlu olsun.

12 Eylül faşist-askeri rejiminin Kürdistan ve Türkiye halkları üzerine bir kabus gibi çöktüğü kapkaranlık bir ortamda, Kürdistan ve Türkiye'yi aydınlatan bir kıvılcım gibi devrimci ulusal kurtuluş savaşımızı, emperyalizme dayanan Türk sömürgeciliğinin her türlü ihaneti en iğrenç tarzda kullanarak yürüttüğü vahşi saldırılarına rağmen, bugün Serhat'tan Akdeniz'e ve Soran'dan Karadeniz'e kadar Kuzey ve Güney Kürdistan'ın her alanıyla Türkiye girişlerinde gerillanın yükselen eylemleriyle sürüyor. Parti ve halk olarak 15. Yıla Genel Başkanımızın, "Savaşta kesin zafer, yaşamda özgürlüğün her alanda hakim kılınması" şiarı altında girerken, 14 yıllık savaşın yarattığı büyük gelişmelere dayanarak, hepimiz daha umutlu bulunuyoruz.

Çok iyi biliyoruz ki, partimiz önderliğinde halkımızın yaşadığı son 14 yıl, halk tarihimizin en parlak, onurlu ve gelişmelerle dolu bir dönemdir. Bu dönemde doğru ulusal kurtuluş çizgisinde verilen büyük savaşla Kürdistan üzerindeki sömürgeci egemenlik parçalanmış, 12 Eylül rejiminin faşist baskı ve zulmü durdurularak Türkiye'de demokratik güçlerin önü açılmış, TC ordusuna tarihinin en ağır darbesi vurularak, Türk özel savaş rejimi işlemez kılınmış, TC devletinin gerçek yüzü ve karakteri açığa çıkarılarak tam bir çözüme ve dağılma süreci içine sokulmuştur. Bu kutsal savaşla halkımıza biçilen ölüm fermarı yırtılmış, ölüm döşeğindeki halk yeniden diriltilmiş, köle ve ezik Kürt'ten, başı dik savaşan gerillaya, yok oluş sürecindeki halktan dünyaya yepyeni doğan kurtuluş sürecindeki bir halka, parçalanıp dağıtılmak istenen bir topluluktan bütün kurumlarıyla birliğe doğru yürüyen yeni bir ulusal doğuşa ulaşılmıştır. Kesintisiz süren 14 yıllık savaş içinde halkımızın her alandaki örgütlenmesi adım adım doğup gelişmiş, halkımızın ulusal kurtuluş örgütü olan ERNK ile temel direniş gücü olan kahraman ordumuz ARGK şekillenmiş, temel örgütleri önderliğinde örgütlü bir halk gerçekliğine doğru yürünmüştür. Bu gelişmelere doğrudan öncülük eden partimiz böyle kahramanca bir savaş içinde yenilmez bir ulusal önderlik haline gelmiş, dünyada sosyalizmin gerilediği bir süreçte doğru teorik anlayışı, somut ideolojik ve politik yaklaşımı ve yaratıcı pratiğiyle sosyalizmi sürekli geliştiren bir önderlik olmuştur.

Partimiz ve halkımız 15. savaş yılına, etkisi yüzyıllarca sürecek olan böyle tarihi büyük gelişmeler temelinde girmektedir. 14 yılda yapılanlar ve ulaşılan düzey, 15. yılda yaşanacak gelişmelerin en açık gös-

tergesi durumundadır. Bir kere partimizin yaratıcı siyasal yaklaşımları TC devleti tarafından olumlu karşılanmadığı sürece, yaşanan savaş çok daha şiddetlenecek, 15. yılda 14 yılın toplamına denk bir savaş yaşanacaktır. TC devleti topyekün savaş konsepti çerçevesinde son yıllarda ABD ve İsrail'den aldığı açık destekle ve tükenen meclis ve hükümet gerçeğini bir erken seçimle yenileyerek yürüttüğü soykırım savaşımını sürdürmek istemektedir. Yaşadığı büyük ekonomik ve siyasi çöküş ve yediği ağır askeri darbeye rağmen, baştaki özel savaş çetesi kendini savaşa mahkum görmektedir. Ancak gerillanın devrimci vuruşları karşısında bu özel savaş çetesinin çözülüşü başlamıştır ve bu çözülüş 15. yılda çok daha fazla gelişecektir. Ne ABD ve İsrail desteği ne de iç ihanet, hiçbir güç bu özel savaş çetesini gerillanın elinden kurtaramayacaktır.

Partimizin örgütleyip denetlediği gerilla ordusu bu görevi başarıyla yerine getirmek üzere gelişiminin en üst düzeyine ulaşmış bulunmaktadır. Özellikle son yıllarda Genel Başkanımızın artan çabaları ve genel yürütülen eğitim faaliyetleriyle partimizin çizgisine denk düşmeyen komuta ve savaş tarzının asılıp, parti çizgisi temelinde düzeltmenin yaşanmasında çok önemli bir ilerleme kaydedilmiş, parti içine yönelik bir düşman dayatması olan işbirlikçi-çete eğilimi tüm yönleriyle açığa çıkarılıp mahkum edilerek ve öncülleri parti içinden kovularak, doğru partileşmenin, dolayısıyla doğru gerillalaşma ve komutanlaşmanın önü tamamen açılmıştır. Bu durum gelişim tarihi içinde parti gerçeğimizin yaşadığı en önemli gelişmelerden biridir. Bu temelde Türk özel savaş yönetiminin taşıdığı en büyük başarı umudu da kırılmış ve böylece topyekün savaş konsepti boşa çıkarılarak başarısız kılınmıştır. Bu gelişmenin pratik sonuçları daha çok 15. savaş yılında ortaya çıkacaktır. Doğru bir komuta ve savaş tarzına ulaşan gerillanın vuruş etkinliği birkaç kat artarken, duygusal ve tepkisel yaklaşımdan kaynaklanan ve işbirlikçi-çete eğilimine zemin teşkil eden küsme, kendini geri çekme ve olmaza saplanma tutumları da aşılaraq partisel gelişme ilerleyecektir. Bu temelde 15. savaş yılı partileşme ve ordulaşmada en üst zirvenin yaşandığı, olumsuzlukların en fazla aşıldığı ve bu biçimde kendini yenileyen parti öncülüğünün daha emin adımlarla yürüdüğü bir yıl olacaktır. Tüm parti militanları ile ARGK'nin komutan ve savaşçıları bu gerçeğin bilinci ne tamamen ulaşmış durumdadır.

15 Ağustos'un 15. yılında Güney Kürdistan'da da çok önemli ve kalıcı gelişmelerin yaşanacağı şimdiden görülmektedir. Emperyalizmin ve siyonizmin destekçisi sömürgeci-hain ittifakın geliştirdiği 14 Mayıs 1997 saldırısına gerilla güçlerimiz tara-

fından çok ağır darbeler vurulmuş ve tamamen boşa çıkarılma dönemine gelinmiştir. Türk sömürgeciliği Güney'e çekileceği kadar çekilmiş, işbirlikçi-ihanet, parti içinde olduğu gibi, ulusal düzeyde de tamamen açığa çıkarılarak darbelenmesi gerektiği kadar darbelenmiştir. Hem bu nedenle ve hem de Irak genelindeki gelişmeler nedeniyle 15. savaş yılı Güney Kürdistan'da çok önemli değişikliklere gebe dir. Artık Güney Kürdistan'da ne sömürgecilik ihaneti, ne de ihanet sömürgeciliği yaşatabilir. Çeşitli biçimlerde ihanete başlamış olan çevreleri burada bir kez daha uyarıyoruz. Partimizin ulusal birlik çağrılarına olumlu karşılık vermeyip de ihanette ısrar etmek, sahipleri açısından tam bir felaket olacaktır. 15. savaş yılında Kürdistan'ın genelinde olduğu gibi, Güney'de de ihanet tamamen ezilecek ve ulusal bünyeden sökülüp atılacaktır. Bu temelde tüm Güneyli halkımızı baş düşmanımızla açık birleşmiş olan ihanete karşı kesin tavır almaya, aralarındaki anlaşmazlıkları aşarak, ulusal kurtuluş çizgisinde birlik ve örgütlenmeyi geliştirmeye, Güneyli gençlerimizi de gerilla saflarına katılmaya çağırıyoruz.

Devrimci savaşımız 15. yılına girerken, en önemli bir gelişme de Kuzey Kürdistan'daki çetecilik içinde yaşanmaktadır. Türk sömürgeciliğini korumak amacıyla "köy koruculuğu" adı altında yaratılan bu örgütlenme uzun yıllar gerilla karşısında TC devletine önemli hizmetler vermiş olsa da, artık geline nokta kendini bile koruyamaz duruma düşmüştür. Hem etkin gerilla vuruşları hem de yaşanan ulusal bilinçlenme sonucunda son dönemde bu kesim içinde önemli bir çözülmenin gelişmekte olduğu gözlenmektedir. Kuşkusuz ulusal ihanete bu denli sarılmanın ve ulusal kurtuluşa bu kadar zarar vermenin Kürdistan'da hiç kimseye faydası olmaz. Bu olumsuz konunun geç de olsa görülüp aşılması yine de önemlidir. Bu gerçeği ve gelişmeyi dikkate alan Genel Başkanımız, 15 Ağustos Atılımı'nın 15. yılı dolayısıyla bu kesimler ve yaşadığı olumsuz konumu aşmak isteyenler için kısmi bir af ilan etmiştir. 15. yıl boyunca gerillaya karşı savaşmayanlar ve koruculuktan vazgeçenler geçmiş yıllardaki suçları ne olursa olsun, bu suçları nedeniyle gerilla tarafından yargılanmayacak ve cezalandırılmayacaktır. Partimizin bu önemli kararını bütün bu çevrelerin dikkatine sunuyor, bu durumda olanları ulusal ihanet konumundan kurtulup ulusal birliğe katılmak üzere 15. Yıl Genel Başkanlık Affı'ndan yararlanmaya çağırıyoruz. Bu çağrıya uymayıp ulusal kurtuluşa karşı savaşanların ise gerilla tarafından daha kahredici vuruşlarla ezileceğinin de bilinmesini istiyoruz.

15. savaş yılımız ulusal birlik ve örgütlenme açısından da önemli gelişmelere

aday bir yıl konumundadır. Halkımızın bu alandaki örgütlenmesi, ulusal kurtuluş mücadelemizin ulaştığı düzey, hem parçalar hem de değişik örgütler ve kesimler bakımından ulusal birliğin geliştirilmesi, Ulusal Kongre ve meclis çalışmalarının ilerletilip bir sonuca götürülmesini imkan dahilinde ve zorunlu kılmaktadır. Partimiz 15. savaş yılımızda ulusal kurtuluşu geliştirmenin en önemli çalışmalarından olan Ulusal Kongre ve meclis çalışmalarını ilerletmek için tüm gücüyle çaba harcayacaktır. Bu temelde Kürdistan parçalarındaki bütün parti, örgüt ve toplumsal kesimleri aralarındaki anlaşmazlıkları bir kenara bırakarak, içinde bulunduğumuz süreçte ulusa hizmetin en temel yolu olan Ulusal Kongre çalışmalarına katılmaya, Kürt ulusal birliğini ve demokrasisini geliştirmeye çağırıyoruz.

15 Ağustos Atılımı temelinde gelişen devrimci savaşımızda Türkiye devrimi ve demokrasisi arasında bire bir bağlantı vardır. Türkiye'de devrimci değerlerin yaşanması ve demokratik nefeslenme, 12 Eylül faşizmini darbeleyip etkisizleştiren Kürdistan devrimci savaşı ile mümkün olmuştur. Ancak ne yazık ki, Kürdistan'daki bu savaşa paralel, ona denk ve onunla bütünleşen bir devrimci-demokratik mücadele Türkiye'de var edilememiştir. Bugün Türk özel savaş rejiminin ömrünü uzatmasına neden olan en önemli etkenlerden biri de budur. Bu gerçeğin bilincinde olan partimiz, kardeşlik ve dayanışma anlayışının da bir gereği olarak son yıllarda Türkiye'de devrimci ve demokratik mücadelelerin gelişmesi ve gerillanın Türkiye'ye yayılması için yoğun çaba harcamaktadır. Bu doğrultuda çok önemli gelişme adımlarını da atmıştır. 15. savaş yılı bu çabaların daha da yoğunlaştırılıp gelişmelerin ilerletileceği, gerillanın Türkiye'ye yayılması ve devrimci mücadelenin geliştirilmesi için her türlü çalışmanın yapılacağı, demokratik güçlerin birliğinin ve ortak mücadelesinin yaratılması için her türlü özverili çabanın harcanacağı bir yıl olacaktır. Bu temelde Türkiye'nin tüm sosyalist, devrimci ve demokratik güçlerini kimin gücü neye ve hangi alana yetiyorsa, o alanda olmak üzere her alanda ve her düzeyde ilişkiye, birliğe ve ortak mücadeleye çağırıyoruz.

14 yıllık devrimci savaşımız Ortadoğu bölgesinde de dengeleri etkiler ve siyasi-askeri mücadele içinde yer ediniyor. Özellikle TC-KDP ittifakının ABD ve İsrail desteğinde geliştirdiği Güney Kürdistan saldırısına karşı gösterdiğimiz gerilla direnişi, Kürdistan ulusal kurtuluş savaşı olduğu kadar, aynı zamanda ABD önderliğindeki bölge gericiliğine karşı Ortadoğu halklarının ve ilerici güçlerinin de bir direnme savaşı konumundadır. Hâlâ gelişerek sürmekte olan bu savaş bir yönüyle bölge düzeyin-

de bir cepheleşmeye bile varacak derinliğe sahiptir. Partimiz ve halkımız gericiliğe karşı bölge halklarının cephesinde olmaktan kıvanç duymakta ve bu uğurda en sert mücadelelere bile girebileceğini açıkça göstermiş bulunmaktadır. Bu temelde tüm bölge halklarının devrimci ve ilerici güçlerini bu gerçeği tüm yönleriyle görmeye, gericiliğe karşı mücadelede ilişki ve işbirliği içinde olmaya çağırılmaktadır.

Partimiz, emperyalizme bağlı faşist Türk sömürgeciliğine karşı yürüttüğü 14 yıllık savaşla dünya halklarının ve emekçi sınıfının devrimci-demokratik mücadelesine en önemli katkılardan birini yapmıştır. Yaratıcı sosyalizm anlayışı ve geliştirdiği devrimci parti deneyimiyle yeni bir ulusal şekillenme yaratarak dünya devrim mücadelesinde yeni bir heyecan ve moral gücü olmayı bilmiştir. 15. savaş yılında geliştireceği mücadele ile bu rolünü çok daha fazla oynar hale gelecektir. Bu temelde dünyanın tüm sosyalist ve demokratik güçlerini PKK ve Kürdistan gerçeğini daha yakından tanımaya, her alanda devrimci-demokratik mücadeleyi geliştirmeye, ortak mücadelede en güçlü ilişki ve işbirliği içinde olmaya çağırıyoruz.

Tüm partililer ve yurtsever halkımız!

15 Ağustos Devrimci Atılımımızın 15. savaş ve zafer yılına işte böylesi büyük gelişmeler temelinde ve yerine getirilmesi gereken tarihi görevlerle yüklü olarak girmekteyiz. Başta 15. Ağustos olmak üzere, tüm 15. yılı her alanda bir zafer yılı olarak yaşamak, tüm devrimci görevlerimizi böyle bir zafer anlayışı ve heyecanı içinde başarmak hem mümkün hem de gereklidir. 14 yıllık zorlu bir mücadele içinde savaşmayı da öğrendik, yaşamayı da; kazandıranı da gördük kaybettireni de; doğruyu da yaşadık yanlış da; başarıyı da tatlık başarısızlığı da. O halde 15. savaş ve zafer yılımızda her alandaki olumlulukları kendimize esas alıp, olumsuzluklardan derin dersler çıkararak ve binlerce kahraman şehidimizi rehber edinerek günlük görevlerimizin üzerine yürüyelim! Her alandaki devrimci görevlerimizi 15. yıl zafer kampanyası anlayışıyla planlayıp başarıyla yerine getirelim!

15 Ağustos Devrimci Atılımı'nın 15. yılında savaşta kesin zafer, yaşamda özgürlüğün her alanda hakim kılınması şiarıyla ilerli!

Yaşasın 15 Ağustos Devrimci Atılım ruhu!

Yaşasın Başkan Apo önderliğindeki kutsal kurtuluş savaşımız!

Yaşasın halkımızın üç temel silahı PKK-ERNK-ARGK!

Kahrolsun faşist Türk sömürgeciliği ve her türden ihanet!

10 Ağustos 1998
PKK-MK

yürümenin zamanındayız şimdi,
doruklara, en doruklara
yücelmenin zamanında,
doruklar dağlar kadar
duman duman dağları
saklayıp gözlerine,
dağlarca sevebilmenin zamanındayız
insanı,
dünyayı, yaşamayı ve yaşatmayı,
Agitlerden umut çekip
acılardan bayramlar yoğurmanın zamanında
usta, incecik parmaklarla
bayramlar kadar şenlendirip kavgayı
kavgalardan barışlar
barış güllüğü insanları yaratmanın
sevdan sevdam
umudun umudumdur halkım diyerek

16 yıl 8 ay: Yani 200 ay-200 sayı. *Serxwebûn* özgürlük yolunda maraton koşusunun somut bir kanıtı. 200. sayısında *Serxwebûn*'u coşkuyla, sevinçle kutluyoruz. O, her şeyden önce umudumuzun, sevincimizin, geleceğimizin adı. O, inandığımız tüm değerlerin tarihi. O, yorulmak sözcüğünün asla bilinmediği, hatırlanmadığı bir özgürlük koşusu.

200. sayı, her bakımdan zirvelere tırmandığımız coşkulu bir sürecin belgesi özeliğini taşıyor. Bu 200. sayıda ilk sayının gündemi üzerinde mutlaka durulabilmeli. O gün tartıştığımız, aşmaya çalıştığımız sorunlarla, bugün aldığımız yol arasındaki mesafe ve benzerlikler mutlaka görülebilmeli. Çünkü, *Serxwebûn* işte o zaman çok daha iyi anlaşılacaktır.

Serxwebûn, gazete olarak 1982 yılının Ocak ayında ilk sayısıyla yayına başladı. Temel gündemi, 12 Eylül faşizmine ve vahşetine karşı halklarımızın direniş gücünü, hatta ondan önce inancını geliştirmekti. İnsanlık onurunu savunmanın, faşizme karşı direnmenin gelişebileceğine inancı yaratmanın, örgütlenmenin ve silahlanmanın ihtiyacını anlatmanın başlıca kürsüsü idi. *Serxwebûn*, hiçbir zaman haber gazetesi olmadı. Haber de yazdı, ama o, inancı örgütlemenin, ulusal kurtuluş ve sosyalizm mücadelesinin yıkılmaz bir mevzisi olmanın, çizgi mücadelesinin, geleceği yaratmanın teorik, felsefi, ideolojik, politik, taktik ve örgütsel sorunlarını tartışmanın, düşünce gücünü büyütmenin ve insanı en güçlü silah olan düşünce ile donatmanın büyük savaş arenası oldu. Tarihle ve güncelle hesaplaşmamızın her anı, her evresi, her sahnesi istenirse bu uzun maraton koşusunda yeniden yeniden okunabilir.

Uzun bir süredir, *Serxwebûn*'un tek bir sayısını bile göremedim, okuyamadım. Ama özgürlük yolunda 200. mevzide savaşın nasıl yükseltildiğini bilmek-hissetmek zor değil. Çünkü her şeyden önce şunu biliyoruz: *Serxwebûn* gerçektir. O, tarihsel ve güncel gerçeğimizin çözümlemesinin dil-kalemidir. O halde şu anki gerçeğimizin, temel sorumluluk ve görevlerimizin en gerçekçi çözümlemesini yaptığandan ve en büyük çözüm gücünü ortaya koyduğundan da eminiz.

Serxwebûn, büyük bir heyecandır. Aca-ba tek bir sayı bile büyük heyecan duyulmadan okunmuş mudur? Eğer bu heyecan duyulmuyorsa, orada mutlaka özgürlük tutkusunun ne kadar olduğunun sorgulanması

gerekir. *Serxwebûn*'un hiçbir sayısı sıradan karşılanmamıştır ve karşılanamaz. Her bir sayısı, sadece bizler için değil, sömürgeciler ve emperyalistler için de büyük bir merak konusu olmuştur. Düşman, belki de birçoğumuzdan daha yoğun ve sürekli şekilde *Serxwebûn*'u takip etme, her yazısını inceleme ve sonuç çıkarma ihtiyacını duymuştur. Kaldı ki, uluslararası birçok emperyalist kurumda *Serxwebûn*'un sürekli

Serxwebûn bir okuldur. Yaşamı ve savaşmayı öğrenmek isteyenlerin okulu. Bu açıdan onu okumayı bilmek gerekir. Onu okumayı bilmeyenler, yukarıda saydığımız hiçbir gerçeğe doğru yaklaşamazlar.

Serxwebûn, kendini karşılıksız vermeyi başardığın oranda, özgürleşmenin sanatını öğrendiğin okuldur. Nitekim bu okulda, hiçbir bireysel çıkar ve hesap tutmaz, mutlaka saf dışı olur. Bu açıdan büyük bir ay-

bir şey anlamayan, evrensel ve ulusal çapta yaratılan mücadele değerlerini her düzeyde tüketecek varlık bulmaya çalışanların bakış açılarının ifadesi idi. Oysa *Serxwebûn*, kendini üreten-yeniden yaratan halkın, insanın eylemi oldu. Üretkenlikte sürekli yükselen bir ivmeyi temsil etti. Özgürlük için savaşan bir halkın her şeyden önce beynsel gücünün ne denli büyüyeceğinin, düşünce ufkunu nasıl sınırsızlaştıracakının muhteşem bir göstergesi oldu. Bu, mutlaka en derinden kavranması gereken bir olay ve tabii ki aynı zamanda büyük bir güç kaynağıdır. Özgüvenimizin ta kendisidir.

Serxwebûn, önderlik gerçeğimizdir. *Serxwebûn*, Önderlik Öğretisi'nin okuludur. Bu okulda, önderlik Öğretisi öğrenilir. PKK Önderlik tarihinin belgeseli, romanı okunur burada. Tabii ki yeni bir toplumsal ahlakın okuludur. Burada her şeyden önce, insani tüm erdemlerin yegane silahı olan ideoloji ve felsefe öğrenilir. Politika ve örgüt gücü olmanın yasası kavranır. Yeni bir edep, üslup kazanılır.

Serxwebûn, sınıf kini ve insanlık sevgisini öğrenmenin, içselleştirmenin okuludur.

Bize düşen, bu okulun öğrencisi olmayı bilmektir. İşte şimdi sorgulamamız gereken esas nokta da burasıdır. Yani, *Serxwebûn*'u ne kadar anladığımız ve uygulama gücü kazandığımız hususu, doğru cevaplandırma-mamız gereken ilk sınav sorumuzdur.

Her bir harfinde, halkın büyük umutları, fedakarlıkları, acıları, kini, sevgisi ve özgürlük tutkusu ve öncünün savaş destanı okunan böyle bir gazetenin 200. sayısı, başka türlü karşılanamaz.

Serxwebûn, şimdi zafer yürüşünü komuta ediyor. O önce kendimize inanç kazandırdı, direnmeyi öğretti ve direnme gücü verdi. Sınıf savaşını öğretti, değerleri korumanın mücadelesini öğretti. Özgürlüğün bilinci oldu. Şimdi zafer yürüşümüzün öğretmenidir.

Serxwebûn'la gurur duymak, sevinç duymak, coşku duymak özgürlük savaşımızın gururunu, sevincini ve coşkusunu yaşamaktır. Bu gururu, bu sevinci, bu coşkuyu daha da büyüteceğiz. Onu zaferin sevinci haline getireceğiz. Bu okulun öğrencisi olanlar, aydınlanmış beyin ve yüreğin sahibi olarak, başka hiçbir doğrultunun yolcusu olamazlar. Bu okulun öğrencileri, tek bir şeye mecbur ve mahkumdurlar; o da, sömürgecilik ve sömürü tarihinin bütün kirlerini aşarak özgürleşmeyi bilmektir.

Serxwebûn'un 200. sayısı kutlu olsun!

incelendiğini biliyoruz. Yani çizgiyi takip etmişlerdir. Politikalarını buna göre şekillendirmişlerdir. Bizim için kişilik doğrultumuz olan *Serxwebûn*, düşmanlarımız için ise saldırı doğrultuları olmuştur. Dolayısıyla böyle bir organın herkes için büyük bir heyecan kaynağı olması doğaldır, kaçınılmazdır.

Serxwebûn, bir halka dil, göz, yürek, beyin ve yol kazandırmanın nasıl olacağını, olması gerektiğini gösteren tarihi bir olaydır. Buradaki hiçbir yazıyı herhangi bir biçimde değerlendirmek mümkün değildir. Eski ile yenin büyük savaşını, bir halkın özgür kişilik bulma savaşının kahramanlık destanlarını, şehadete ulaşan binlerce genç yüreğin öyküsünü, gerilla savaşının, mevzinin kanla yazılan romanını, her aşamaya dayatılan tasfiyecilik ve provakasyon saldırılarını, ihanetin tiplerini, uluslararası saldırıların ve komploların tarihini, aynı şiddette sosyalizm ve özgürlük savaşının sürekli yükselen bir bayrağı olarak dalgalanışını rahatlıkla görebiliriz.

nıştırma rolü de görmüştür. *Serxwebûn* özgürlük savaşının gazetesidir, bu nedenle onun yazarları özgürlük savaşçılarıdır. Hiçbir zaman kalıcı bir yazarlar ekibi, böyle bir kadrosu olmamıştır. Ama en gelişkin kurumlaşmayı temsil etmiştir. Büyük bir otorite ve disiplinin sözcüsü olmuştur. Çünkü yazar kadrosu olarak, en disiplinli, en örgütlü mücadele gücüne dayanmıştır, onların iradelerinin temsilcisi olmuştur. Bu, dünyada çok ender görülen bir örnektir. Yazar kadrosu olmadan yıllarca kendini sürdüren, en güçlü teorik-ideolojik değerlendirmeleri sayfalarına alan bir gazete örneği dünya çapında acaba kaç tane gösterilebilir? Burada emeklerin bir potada erimesi, kolektivize olması, herkese ait kılınması yaşanır. Burada, her şeyden önce emek üzerinde mülkiyetçi yaklaşımlar ortadan kalkar, kendini asla yaşatamaz.

1982'de ilk sayılar çıktığında, bazıları "bu yoğunlukta olursa, bir kaç sayı sonra tıkanır, yazacak ne bulacaklar!" demişlerdi. Bu sözcükler, politik üretimden hiç-

20. yıl

makale, öykü, şiir ve resim yarışması

Değerli okuyucular,

Serxwebûn gazetesi olarak partimiz PKK'nin 20. kuruluş yıldönümünden dolayı makale, öykü, şiir ve resim dallarında yirmi yıllık mücadeleyi konu alan bir yarışma düzenliyoruz.

3000 yıllık isyanlar tarihimiz boyunca Kürdistan'ı işgal eden güçler 'hep direndiler ama kaybettiler' demeyi bize bir kader gibi belletirken, 'mezara gömüldüler, bir daha dirilmezler' denilen bir gerçeklikten yola çıkan partimiz PKK, şimdi tarih sayfalarına nasıl 'geçmişte sürekli ezildiler, ancak şimdi direniyorlar ve kazanacaklar' gerçeğini yazdırıyor? İhanet, Kürdün ruhundan ve toprağından nasıl arındırılıyor? Yeni insan nasıl yaratılıyor? Sosyalizme katılan yenilikleri nasıl görüyorsunuz? PKK öncülüğündeki mücadeleyle uyanan Kürt ulusal bilinci hangi aşamadadır? Geldiği kurumlaşma düzeyi nedir? Savaş halkımızın bayramı haline nasıl getirildi? Hep başkalarına askerlik yapma ile özdeşleştirilen Kürt insanı, şimdi kendi savaşına nasıl giriyor? *Serxwebûn* düşünce tarzının halka kazandırdıkları nedir, neyi ifade ediyor? Kürdistan kadını hangi değişimleri yaşadı, yaşıyor? Kürt toplumundaki yenilenmelerin düzeyini nasıl değerlendiriyorsunuz? Tüm ihanetlere, işbirlikçi çizgi değerlendiriyorsunuz? 20 yıllık mücadelenin bize kazandırdıkları nelerdir? Emekçi-yoksul Anadolu halklarıyla buluşmada yaşadığımız düzeyi ve sorunları nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bu ve sınır koymadığımız daha birçok konuda sizlerin yukarıda belirtilen makale, öykü, şiir veya resim dallarındaki eserlerinizi bekliyoruz. Amacımız, halkımızın, şehitlerimizin, önderliğimizin ve halkın kendî öz

kazanımları tarafından yaratılan değerler üzerindeki yoğunlaşma ve onunla bütünleşme düzeyini belgelemektir.

Yarışmaya katılımda yaş, ulus, dil vb. herhangi bir sınır yoktur. Yarışmamıza katılan okuyucularımızın eserlerini

- 1- Açık adresleri
- 2- Bir adet resimleri
- 3- kimlik bilgileri
- 4- Özgeçmişlerine dair kısa bilgileri ile en geç 1

Kasım 1998 tarihine dek elimize ulaşacak şekilde adresimize göndermelerini gerekmektedir.

Jüri üyeleri tarafından değerlendirilecek olan eserlerde ilk üç sıraya giren her daldaki yarışmacılarımız, eserleriyle birlikte gazetemiz aracılığıyla kamuoyuna duyurulacaktır.

Tüm okuyucularımızı, bir şehitler partisi olan partimiz PKK'nin 20. yılına girişi vesilesiyle görkemli devrim yürüyüşündeki başarılarının sürekliliğini diliyor, selam ve saygılarımızı gönderiyoruz.

Jüri üyeleri

Şiir dalında: Esat Faraşın, Dersim Canan, Merdan Sarız, Burhan Karadeniz, Dirok Deniz.

Öykü dalında: Ferda Çetin, Hêzil Çağlayan, Perwer Bengî, Dicle Ateş, Sabri Agır.

Makale dalında: Ali Haydar Kaytan, Özlem Özgür, Gani Uzun, Ali Elhazoglu, Cihan Eren.

Resim dalında: Derya Şahin, Merdan Sarız, Gabar Baz, Savaş Polat, Axîn Delal.

Serxwebûn Gazetesi

Ç
I
K
T
I

Serxwebûn Yazışma Adresi:

Ayşe Çetinkaya
BBC - BOX 95
Vesterbrogade 208,
1800 Frederiksberg C
Kopenhagen/ DENMARK

Ulusal Kongre birlik ve bütünlüğe giden yoldur

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaş ile Profesör Şerif Eşiryan'ın söyleşisi

Şerif Eşiryan: Üç soru sorabilirim. Birinci sorum Ulusal Kongre'ye ilişkindir. Bilinir Ulusal Kongre'de Kürdistan'ın birçok ulusal sorununu, toplumsal, sosyal ve bir bütünen sorunlarını içeren bir toplantı gerçekleşecek. Görüşüme göre o iki gün boyunca parlamentoda Ulusal Kongre için yapılan hazırlıklarda birçok parti birliğe gelmedi. Ki zaten biz Rusya'ya geri dönüp aydınlarla toplantı da yapacağız Ulusal Kongre için... Görüşümüze göre Ulusal Kongre'nin ilanının zamanı gelmiştir, çünkü bütün partiler...

Ulusal Kongre ilan edilebilir

Abdullah Öcalan: Evet anlaşıldı. Şu ana dek gerçekleştirilen toplantılar yerindeydi, bazı partiler gelmedi. İnsan burada bazı doğruları tanımalı: İradelerini kendileri yönetmeyen, hatta iradelerini düşmana teslim eden partilerden beklentilerin olursa, onlar seni iflasa götürür. Gelmezler! Fakat Ulusal Kongre sorunu kitlesel bir sorundur. Milyonlarımız ayağa kalkmış, savaşımlar da büyüyecek sürüyor. Gerek ülke içinde olsun, gerekse ülke dışında olsun binlerce Kürt aydınımız, siyasetle uğraşanımız birlik kurmuş durumda. Tarihte ve günümüzde dikkat edilirse halkımız hiç bu biçimde ayağa kalkmamıştır. Ulusal bir kongre için her şey vardır. Zemin, olanak, diplomasi imkanları var, ülkeye girip çıkma imkanları her gün oluyor, savaş zemini var, her şeyin sorumluluğunu üstlenen bir parti de var her parça açısından. Yine her parçadan herkes birbirini görebiliyor.

Bazıları hazır olmayabilir, kendi iradeleriyle hareket etmiyor da olabilirler. Bunlara fazla umut bağlamamak gerekir, çünkü zararlı olabilirler, sizin için de zararlı olabilirler. Bunun için hazır imkanlarla, çok güçlü bir biçimde -uzun bir zamana yayarak değil tabii- gerektiği zaman Ulusal Kongre için toplantılar yapılabilir diyorum. Bu toplantılar hazırlıklardan ziyade, kongrenin ilanı toplantıları olmalıdır. Ben bunu yerinde bir yaklaşım olarak değerlendiriyorum. "Ben hazırım, ben varım" diyenler yeterlidir, hatta belki de fazladır. Az değil doyurucudurlar. Tabii bu da sizin gibiler için tam da yerinde bir iş, bir görevdir.

Biz daha önce de belirttik; Ulusal Kongre, Kürtler açısından barış ve birlik rolünü daha iyi oynayabilecektir. Oynuyor ve daha da iyi oynayabilecek. Diplomasi açısından da rolünü iyi oynayacak, oynuyor da zaten. Aydınlatma işlevini görüyor ve bunu da geliştirerek sürdürecektir. Bunlar da az gelişmeler değildir. Çok parçalanmışlık, yalnızlık ve suskunluk herkese zarar veriyor. Aydınlar da Ulusal Kongre'de rollerini iyi oynamak istiyorlarsa zaman erken değil, hatta geçiyor bile. Bazı partiler askeri açıdan bir şeyler yapamıyorlarsa da, siyasi açıdan Ulusal Kongre'de rollerini iyi oynayabilirler. Herkes için en çok gerekli olan budur. Sayı ve özellikleriyle, amaç ve pratikleriyle, çalışmalarıyla Ulusal Kongre ilan edilebilir diyorum. Bunun için şimdiye kadar yaptığımız yardımlardan daha fazlasını yapma çabası içinde olacağız.

Biz 'Ulusal Kongre ile PKK'nin bir parçası olsun' demiyoruz, olmaz da zaten. Bu gerekli olmadığı gibi doğru da değil. Ulusal Kongre gerek bir parti olur, gerekse de bir birey olur. Farkları var ki, Ulusal Kongre oluyor. Zaten bir olsaydı bir parti olurlardı. Bunun için biz parti olsun veya PKK'yle olsun demiyoruz. Neden Ulusal Kongre adını vermişiz? Birçok görüş farklılığı var, parça var, büyük ve küçük partiler var, bunların hepsine birlik Ulusal Kongre'dir diyoruz. Bütün Kürdistan parçaları için Ulusal Kongre. Ulusal Kongre içinde Güney cephesi olur, dışarıdaki Kürtler olur, bir bütünen hepsini temsil edebilir.

Ulusal Kongre için zamanı da uygun görüyorum, hazırlıklar da az değil, dünya durumu da şu an çok müsait. Mevcut durumda herkes Kürtlerin sesini duymak istiyor. Dünya kamuoyu da, milyonlarca Kürt halkı da bizden şimdi bunu istiyor. Birkaç kişi istemiyorsa, bu birkaç kişi ne durumda- lar bunu görmek gerekiyor. Bunu çok sorun yap-

mamak gerekir. Bunun için bu adımı başarıyla yerine getirebileceğinize inanıyorum. Şimdiden bunun beklentisi içerisindeyiz, bu temelde sizleri kutlarız.

Şerif Eşiryan: Beyrut Konferansı'nda bazı kararlar alındı. Kürtler ve Araplar tarihte hep birbirlerine yakın olmuşlar, Osmanlı devletinin egemenliği altında aynı acıyı yaşamışlar. Benim görüşüme göre; Arap ülkeleri içindeki çalışmalarımız devrime göre yürüyecek... Bölge halklarıyla daha derin dostluklar kurmak, derinleştirmek önemli. Öğrenmek istediğim şey; bunun için nasıl bir zemin üzerinde bölge halklarıyla ilişkiler kurabileceğiz?

Abdullah Öcalan: Doğrudur aslında. Belki şimdi Osmanlı devletinin varlığı söz konusu değil, ancak yeni Osmanlılar var. Bu yeni Osmanlılar İsrail ve ABD desteğini alma peşinde. Tabii böyle bir durum Arap ülkeleri için de büyük bir tehliktir. Sadece Araplar da değil, Farslar için de hakeza siyonizm ve faşizm birliği kurulmuş.

Bölgede yaşayan halkların yeni hamle sürecinden Osmanlılar da büyük bir zarar göreceklerdir. Bunu Araplar görmüyor değil, görüyorlar. Lakin Araplar da büyük bir sorun içinde. Araplar içinde hem dar milliyetçilik gelişmiş, hem de dini görüş şovenizm temelinde geliyor. Bir de Güney Kürdistan'da Kürt devrimi olunca Araplar bundan korktu. Çünkü İsrail'in parmağının bunda olduğunu düşünüyorlardı. Bu korkudan dolayı Araplar Kürtlerden uzaktır, çok büyük bir inançla üzerinde durmuyorlar.

Uzun bir zamandır Arap sahasındayım, biraz inanç yaratıldı denebilir. Bu gerçekleştirilen diyaloglar da bizim çalışmalarımızla ilintilidir. Belki biz bu Arap diyalog toplantısına katılmadık, ancak esasta bizim çalışmalarımızın bir sonucudur. Bu çağırınlar da yakınlaşmak istiyorlar. PKK'nin ehemmiyeti için falan da değil, fakat her şey PKK çizgisi doğrultusundadır. Bu temelde yürüyor ve yürüyecek de. Ancak bunların tereddütleri, şüpheleri de var. Biz daha çok bu açıdan güven de vermek istiyoruz.

Diğer bir şey de biz Kürdistan, Kürdistan devriminin gerçekleşmesinin Araplar açısından zarar olmadığını, daha doğrusu yarar getirebileceğini, hatta bundan da korkulmaması gerektiğini göstermek istiyoruz, bunu anlatmaya çalışıyoruz. Bazıları anlamaya başladılar ve daha da anlaşılır kılması, sağlam temellere oturtulması gerekir. Ancak Türklerden, yeni Osmanlılardan korkuyorlar. Büyük adım atmayı onlar da istemiyor değil, fakat korkuyorlar. Bir de dar milliyetçilik yanları var; 'acaba bizi de parçalayacaklar mı?' diye çekimneleri söz konusu. Bu korkularını, yani hem parçalanmalarını hem de Osmanlılardan duydukları korkuyu kaldırmalıyız.

İkincisi, bunlara nasıl iyi bir güç kaynağı, destek olabileceğiz? İşte Selahattin-i Eyyübi sürecinden bu yana Kürtlerin devri Araplar için ne kadar olumludur... Arapların kuzeyinde onlar için nasıl bir şemsiye rolü oynuyor... Bu şemsiye olmazsa da kendi güvenliklerini yapamazlar. Yine su sorunu, Kürdistan'ın Ortadoğu'da merkez oluşunun onlar açısından gerekli oluşu noktalarında ikna edersek, atılacak adımların güçlü olacağına inanıyorum. Uzun bir zamandır bu korkuyu yaşıyorlar, ama yavaş yavaş aşıyor. Öyle tahmin ediyorum ki, atılan adımlar bundan sonrası için çok güçlü olacak.

Ortadoğu'da ticaret gelişkindir. Kürtler üzerinde her devletin hesabı var, bu hesaba dikkat etmek gerekir. Eskisi gibi bunları kendimize çok uzak görmemeli ve kendimize yaklaştırmalıyız. Dönem iş yapma dönemidir. Bundan çok umutluyum. Zaten çok iyi şeyler yaptık. Bundan sonra Kürt ve Arapların diyalogları üzerinde, hatta yeni ittifaklar üzerinde bazı adımlar atılabilir. Bu imkanı görebiliyorum, ancak çok dikkat da etmek gerekiyor, kendimizi kandırmamalıyız.

Şerif Eşiryan: TC'nin büyük bir çıkmazı yaşadığı biliniyor. Ekonomik, siyasi, en çok da ideolojik yönden bu böyle. Gücü yok, bir şey yapamıyor, ama yine de yavaş yavaş adımını atmak istiyor.

Bu çerçevede mecliste göçmenlerle ilgilenen olan komisyonun oluşturulması ne kadar rolünü oynayacak? Bu anlamda TC meclisi hakkında görüşleriniz nelerdir?

Federal Parlamento'ya da Kürdistanli Parlamento'ya da var ve hazırız

Abdullah Öcalan: Ne yazık ki Türk meclisinde çok yanlış olan bir görüş hakim: Geçmişten günümüze kadar bu böyle, Kürt kelimesinden nefret ediyorlar. Leyla tek bir Kürt kelimesi etti, onbeş yıl hüküm yedi. Böyle de devam ediyor. Tabii Kürt adı yavaş yavaş parlamentoda söylenmeye başlandı. Yine işleri bakanı "siz söyledığınız sözden sonra başınıza neyin geleceğini hesaplamak zordur" diyordu, yani tehdit ediyor. HADEP ve DEP için de bu tehdit oldu. Mehmet Sincar'ı katlettiler. Kimine onbeş yıl verdiler, kimilerini de sürgün ettiler. Bu noktaya dikkat etmek lazım. Fakat Türk parlamentosu bu şekliyle kendisini yürütmüyor; Kürtlerin inkarı temelinde kendi kendisini yeketti. Türk parlamentosunun şimdi bir cemiyet, dernek kadar da gücü, kuvveti kalmamıştır. Neden? Çünkü Kürtlere karşı o kadar çalıştı ki, her şeyi o kadar kabul etti ki, sonuçta askerler de "beş para etmez" dediler. Bu nedenle Türk parlamentosu kaydı, düştü diyorum.

Yeni bir parlamento olacak mı acaba? Olursa demokrasi temelinde olur. İşte o zaman Kürtlerden bahsedilecek. Kürt sorunu Türk parlamentosu için esastır; kabul etmezse parlamento öldü, ederse yeni parlamento olacak demektir. Yeni seçimlerde demokratik bir hava görülüyor, bu parlamento içerisinde de biraz Kürt meselesinin tartışılacağı inancındayım. Tabii ki tam değil. Esasta biz kendi parlamentomuzda bu meseleyi tartışacağız; Kürt parlamentosu oluşacak.

Sürgün Parlamentosu var. Ama önümüzdeki kısa bir süreçte de ülkede bu gerçekleşecek. Sürgün değil, Kürdistan Parlamentosu olacak. Türkiye'de federasyon olsa da olmasa da, birlik olursa da olunmasa da parlamento olacaktır. Mahalli bir parlamento, Kürdistanli bir parlamento olacak. Nasıl ki Almanya'da her eyaletin hükümet ve parlamentosu varsa, nasıl ki Rusya'da o kadar otonomi var ve bunların hepsinin parlamentosu, hükümetleri varsa, nasıl ABD'de bu kadar eyaletin kendi parlamentosu ve önderi varsa, Türkiye'de de bunlar zorunlu olacaktır. Türkler bu işi fazla uzatamaz bu şekliyle. Kürdistan Federal Parlamentosu içte de olacak. Eğer onlar federal bir parlamento isterlerse, Kürtler de parlamentosuna girebilecek, seslerini yükseltebilecektir. Her ikisine de biz varız diyorum, plan ve projelerimiz de vardır. Türkler de kendilerini buna mecbur hissedecekler.

Neredeyse katletmeyle, işkenceyle kendi kendilerini imha edecekler. Eğer kendilerini var etmek istiyorlarsa, parlamento kelime itibarıyla söz söyleme, konuşma, sorunları söyleme yeridir. Parlamento varsa eğer, halk soruları olacaktır. TC'nin başlangıcında kurulan parlamentoda Kürtler vardı, onların adları üzerine parlamento kurulmuştu. Bunu inkar ettiler, sonuçta kendilerini de inkar ettiler.

Dolayısıyla Türk parlamentosu gerçekten parlamento olmak istiyorsa Kürtlerin sesini kabullenmek zorundadır diyorum. Kürt insanı kendi adı ve amacıyla parlamentoda yerini alacaktır. Böyle bir oluşum federal bir parlamento olur. Türkiye'de, Türkiye eyaletinde de mahalli parlamentolar oluşuyor, Kürdistan'da da hakeza. Şu an Türkiye'de bu gündem temelinde bir tartışma yapılıyor, hatta buna göre yasa tasarısına hazırlanıyor. Mahalli parlamento kanunları deniliyor. Bu kanun henüz çıkarılmadı, ancak buna mecburlar. Bunun için ben, bu noktada eğer Türkiye ağır bunalımını kaldırmak istiyorsa, parlamento açısından da sözünü tutar diyorum. Türkiye'nin bu yükü kalkarsa, yeni bir faşist diktatörlük olmazsa, parlamento olursa, mecburen biraz demokrasiyi uygulamak zorunda

kalır. Kürtler de yerel parlamentolarını kuracak ve bunda yerlerini alacaklardır. İstemeseler de, yine ülke dışındaki parlamentomuz Kürdistanli bir parlamento olacaktır. Yani halkımız Afrika, Filistin gibi Ulusal Kongre'yle işlerini başarıyla gerçekleştirecektir.

Şerif Eşiryan: Son söyleyeceğim öneri kabiledir. Sayın Başkan sizin de belirttiğiniz gibi aydınlarımızın çoğu mücadeleyle beraber yürüyor. PKDW'de siyasetçilerden oluşan bir kurum oluşturulsa, bunlar da birçok açıdan araştırma ve incelemelerini derinleştirip hem uluslararası, hem de bölge çapında devletlerin siyasetlerini çözmeye çalışsalar ve bu da bir birikim biçiminde hazırlansa, şayet herhangi bir durum karşısında gerektiğinde oluşturulacak yeni hükümetiniz 'ne, nasıl gerekli, hangi karar, sonuç, hangi noktalarda analizler oluşturulur?..' açısından bakıp yol alabilse, bununla da ilgilenen bir komisyon yapılsa nasıl olur?

Abdullah Öcalan: Gayet tabii. Parlamento biliyorsunuz ki birçok komisyondan oluşuyor. Sanıyorum bazı komisyonlar çok işlevli olmasa da var. Sizin belirttiğiniz şekilde bilinçli insanlar yeni kararlar çıkarmak, işlerini derinleştirmek için bilimsel bir temelde analizlerini yapmalı. Bunun sonucunda ise yeni kararlar oluşturmalı ve ardından da bunu parlamentoya sunmalı. Bu haliyle çalışma daha iyidir tabii. Diplomasi için hazırlık yapılabilirler, tarih, hukuk, teknoloji, bilim, kültür üzerinde de bu tür hazırlıklar olabilir. Sizin belirttiğiniz, komisyonda özel bir şey. Herkes ilgi ve bilgi düzeyine göre yerini alabilir, hazırlık yapılabilir ve hatta benim için de bu daha iyi olur, bekliyorum.

Şerif Eşiryan: Teşekkürler Başkanım.

Bilim çevrelerimize önemli hizmetlerde bulunuyorum

Abdullah Öcalan: Evet Şerif Eşiryan, siz de eski Sovyet Kürtlerindensiniz. Zaten oradakilerin çoğu Kuzey Kürdistanlılar, ülkelerinden uzak kalmışlar. Diasporadalar, sürgün ve göçmendirler, ama onlar da şimdi devrimle büyük ulusal yola girmiş durumdalar. Siz de böyle bir ses ve isimsiniz. Ben de sizden bir şey istiyorum; sizin de kendi konferansınızı yapmanız gerekiyor. Eski Sovyet Kürtlerinin Konferansı küçümsenemez, birçok aydın, bilimadamı vardır. Tüm eski Sovyet devletlerinin imkanları da az değildir. Bundan böyle atılacak adımların daha güçlü olacağına inanıyorum. PKDW'de de yerinizi alabilirsiniz.

Bizim içimizde de zaten Eski Sovyet Kürtlerinin birçok genci var. Savaş içerisinde de yerinizi alabilirsiniz, kendinizi daha da güçlendirebilirsiniz. Bu temelde eski Sovyet Kürtlerinden umutluyuz. Dostluklarından güç de aldık, bundan daha da fazlasının olacağına inanıyoruz.

Gelişiniz vesilesiyle şunu bir kez daha belirtiyim ki; gelişiniz bana göre yerinde oldu. Bu vesileyle her ne kadar çok yakın, güncel diyalog içinde olmasam da gördüğünüz gibi hepimizle gerçekten yakından ilgiliyim. Sayın bilimadamlarıyla, aydınlarla, siyasetçilerle çok yakından ilgilimiz. Şahsınızda bunlar bizi öyle uzak, anlayıştan yoksun değil de çok yakın değerlendirmeliler. Çok hayati bir çalışma içinde olduğumuzu, kendilerine hizmet etmenin en değerli biçimleriyle uğraştığımızı, ihmal etmek şurada kalsın, gerçek hizmetin temellerini attığımızı bilmelerini istiyorum.

Bütün bilim çevreleri için de, örneğin Sovyetler'deki bütün bilim çevreleriyle olsun, Avrupa'daki aydınlarla olsun belki tek tek mektuplaşamıyorum, diyalog kuramıyorum. Pek uygun da değil, gerekli de değildir. Ama hepsine oldukça önemli hizmetlerde bulunuyorum. Yaşamları için paha biçilmez çalışmalarda bulunuyorum. Umarım bundan sonraki ilişkilerimiz daha somut olur. Hatta teke tek de olur, bunu da bekliyorum. Bir kez daha bu ileri yaşıma rağmen buraya geldiğiniz için sizlere çok çok teşekkür ediyor, sağlık ve başarılar diliyorum.